

Vergaderjaar 2001–2002

28 380

Financiële verantwoordingen over het jaar 2001

Nr. 10

**FINANCIËLE VERANTWOORDING VAN HET MINISTERIE VAN
JUSTITIE (VI) OVER HET JAAR 2001**

INHOUDSOPGAVE

Deel I Algemeen deel	7	2.6	Misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik regeling gefinancierde rechtsbijstand	63
Inleiding	7	2.7	Invoering van de euro	64
Hoofdstuk 1 Beleid	9		Hoofdstuk 3 Hoofdpijnen per beleidsterrein	66
Beleidssterrein 1: Strategie	9	3.1	Toelichting per beleidsterrein	66
Beleidsartikel 1.1 Strategie	9	3.2	Vergelijking realisatiecijfers uitgaven en ontvangsten over de jaren 1998 tot en met 2001 (horizontale toelichting)	72
Beleidssterrein 2: Regelgeving	9		Bijlage I: Beleidsprioriteiten 2001	75
Beleidsartikel 2.1 Wetgeving	9		1. Jeugd en Geweld	75
Beleidsartikel 2.2 wetgevingskwaliteitsbeleid	13		2. TBS	100
Beleidssterrein 3: Preventie en Rechtshandhaving	14		3. Reclassering	104
Beleidsartikel 3.1 Preventie	14		Deel 2 Artikelsgewijze toelichting en saldibalans	107
Beleidsartikel 3.2 Slachtofferzorg	17		Hoofdstuk 4 Artikelsgewijze toelichting	107
Beleidsartikel 3.3 Rechtshandhaving	18		Begroting en realisatie	107
Beleidsartikel 3.4 Jeugdbescherming	27		Toelichting op de uitgaven	110
Beleidssterrein 4: Rechtspleging en Rechtsbij- stand	31		Toelichting op de ontvangsten	154
Beleidsartikel 4.1 Rechtspleging	31		Hoofdstuk 5 De saldibalans	162
Beleidsartikel 4.2 Rechtsbijstand	34	4.1	Hoofdstuk 6 Agentschappen	175
Beleidsartikel 4.3 Schuldsanering	36	4.2	Immigratie-en Naturalisatiedienst	175
Beleidsartikel 4.4 Juridische dienstverlening	37	4.3	Dienst Justitiële Inrichtingen	190
Beleidssterrein 5: Sancties	38		Centraal Justititueel incassobureau	224
Beleidsartikel 5.1 Tenuitvoerlegging strafrecht- lijke sancties	38		Bijlage II afkortingen	241
Beleidsartikel 5.2 Boeten en transacties	43		Bijlagen III trefwoorden	247
Beleidssterrein 6: Asiel en Migratie	44	6.1		
Beleidsartikel 6.1 Toelating asiel en regulier verblijf	45	6.2		
Beleidsartikel 6.2 Opvang asielzoekers	52	6.3		
Beleidsartikel 6.3 Tegengaan illegaal verblijf	54			
Hoofdstuk 2 Bedrijfsvoering	56			
2.1 Inleiding	56			
2.2 Besturing en organisatie	56			
2.3 Financieel beheer	58			
2.4 Informatievoorziening	61			
2.5 Bedrijfsvoering Openbaar Ministerie	62			

Financiële verantwoording van het Ministerie van Justitie (VI) over het jaar 2001

De financiële verantwoording bestaat uit:

- De rekening van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten, voorzien van een toelichting;
- De op deze rekening aansluitende saldibalans per 31 december 2001, voorzien van een toelichting.

De financiële verantwoordingen van de agentschappen Immigratie- en Naturalisatiedienst, Dienst Justitiële Inrichtingen en Centraal Justitieel Incassobureau bestaan uit:

- De balans per 31 december 2001, voorzien van een toelichting;
- De rekening van baten en lasten, voorzien van een toelichting;
- De rekening van kapitaaluitgaven en -ontvangsten, voorzien van een toelichting.

Den Haag, 5 juni 2002

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

Staat behorende bij de financiële verantwoording van het Ministerie van Justitie (VI) over het jaar 2001.

Staat behorende bij de financiële verantwoording over het jaar 2001

Rekening 2001

Ministerie van Justitie (VI)

Onderdeel uitgaven en verplichtingen (in € 1000)

Art.	Omschrijving	(1)		(2)		(3)=(2)-(1)	
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
		Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven
		€1000	€1000	€1000	€1000	€1000	€1000
	TOTAAL	4 416 277	4 406 391	4 927 815	4 928 211	511 538	521 820
01	Algemeen	194 740	195 489	261 313	230 585	66 573	35 096
	01 Personeel en materieel ministerie	139 944	139 944	214 124	187 330	74 180	47 386
	03 Bijdragen en contributies	912	980	7 698	3 386	6 786	2 406
	04 Post-actieven	3 215	3 215	2 977	2 923	- 238	- 292
	06 Onvoorzien	227	227	0	0	- 227	- 227
	07 Loonbijstelling	28 345	28 345	0	0	- 28 345	- 28 345
	08 Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0
	09 Diversen	12 061	12 061	25 837	25 814	13 776	13 753
	11 Internationale samenwerking	993	993	1 128	1 173	135	180
	13 Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum	9 024	9 705	9 507	9 917	483	212
	14 Adviescolleges	18	18	42	42	24	24
07	Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	1 204 680	1 204 680	1 335 031	1 405 049	130 351	200 369
	01 Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst	250 978	250 978	306 271	306 271	55 293	55 293
	02 Opvang asielzoekers	953 702	953 702	1 028 760	1 098 778	75 058	145 076
08	Preventie, Jeugd en Sancties	1 713 546	1 702 911	1 876 627	1 859 793	163 081	156 882
	01 Personeel en materieel Raad voor de kinderbescherming	105 646	105 646	116 027	115 259	10 381	9 613
	02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering	476 947	466 312	526 652	508 522	49 705	42 210
	03 Schadefonds geweldsmisdrijven	1 714	1 714	2 743	2 761	1 029	1 047
	04 Bijdrage Centraal Justitieel Incasso Bureau	44 694	44 694	48 299	49 817	3 605	5 123
	05 Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen	1 063 095	1 063 095	1 154 247	1 154 247	91 152	91 152
	06 Bestuurszaken	20 992	20 992	28 267	28 721	7 275	7 729
	07 College van toezicht op de kansspelen	458	458	392	466	- 66	8
09	Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand	1 174 623	1 174 623	1 322 613	1 299 884	147 990	125 261
	05 Dienst Rechtspleging/OM/Rijksrecherche	859 135	859 135	945 971	957 082	86 836	97 947
	06 Gerechtskosten	39 944	39 944	55 360	55 360	15 416	15 416
	07 Gefinancierde rechtsbijstand	265 789	265 789	310 743	277 315	44 954	11 526
	08 Schuldsanering	9 754	9 754	10 539	10 127	785	373
10	Rechtshandhaving	128 688	128 688	132 231	132 900	3 543	4 212
	01 Nederlands Forensisch instituut	21 489	21 489	24 064	24 555	2 575	3 066
	02 Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving	43 030	43 030	44 644	44 638	1 614	1 608
	03 Personeel en materieel overige diensten	62 581	62 581	61 708	61 892	- 873	- 689

Art.	Omschrijving	(1)		(2)		(3)=(2)-(1)	
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
		Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven
		€1000	€1000	€1000	€1000	€1000	€1000
05	Geheime uitgaven	1 587	1 587	1 815	1 815	228	228

Mij bekend

De Minister van Justitie,

Staat behorende bij de Financiële verantwoording van het Ministerie van Justitie (VI) over het jaar 2001.

Staat behorende bij de financiële verantwoording over het jaar 2001

Rekening 2001

Ministerie van Justitie (VI)

Onderdeel ontvangsten (in € 1000)

Art.	Omschrijving	(1)	(2)	(3) =(2)-(1)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
		Ontvangsten	Ontvangsten	Ontvangsten
		€1000	€1000	€1000
	TOTAAL	818 444	1 070 952	252 508
01	Algemeen	8 985	13 265	4 280
01	Diverse ontvangsten ministerie	8 985	13 265	4 280
02	Vervallen			
07	Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	172 455	273 175	100 720
01	Overige ontvangsten	172 455	273 175	100 720
08	Preventie, Jeugd en Sancties	25 276	91 746	66 470
01	Diverse ontvangsten Jeugd- bescherming en Reclassering	14 658	82 495	67 837
02	Ontvangsten DBZ	10 618	9 251	- 1 367
09	Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand	559 543	633 078	73 535
01	vervallen			
02	Boeten en transacties	438 906	490 311	51 405
03	Griffierechten	97 903	102 215	4 312
04	Diverse ontvangsten rechtspraak	18 605	36 644	18 039
05	Diverse ontvangsten rechtsbijstand	4 129	3 908	- 221
10	Rechtshandhaving	52 185	59 688	7 503
01	Diverse ontvangsten politie	52 185	59 670	7 485
02	Geheime ontvangsten	p.m.	18	18

Mij bekend

De Minister van Justitie,

Financiële verantwoording van het Ministerie van Justitie (VI) over het jaar 2001.

Staat behorende bij de financiële verantwoording over het jaar 2001

Rekening 2001

Ministerie van Justitie (VI)

Baten-Lastendiensten (in 1000)

Art.	Omschrijving	(1)	(2)	(3) =(2)-(1)
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) op grond van eerste suppletore begroting	Mutaties (+ of -) op grond van tweede suppletore begroting
		€1000	€1000	€1000
01	Immigratie en Naturalisatiedienst			
	Totaal baten	259 355	313 284	53 929
	Totaal lasten	270 926	315 580	44 654
	Saldo van Baten en Lasten	- 11 571	- 2 296	9 275
	Totale Kapitaaluitgaven	16 928	28 210	11 282
	Totale Kapitaalontvangsten	0	4 814	4 814
02	Dienst Justitiële Inrichtingen			
	Totaal baten	1 193 490	1 312 161	118 671
	Totaal lasten	1 193 490	1 289 481	95 991
	Saldo van Baten en Lasten	0	22 680	22 680
	Totale Kapitaaluitgaven	78 920	146 018	67 098
	Totale Kapitaalontvangsten	39 842	66 104	26 262
03	Centraal Justititeel Incassobureau			
	Totaal baten	44 853	50 719	5 866
	Totaal lasten	44 762	52 052	7 290
	Saldo van Baten en Lasten	91	- 1 333	- 1 424
	Totale Kapitaaluitgaven	12 481	4 698	- 7 783
	Totale Kapitaalontvangsten	9 904	1 360	- 8 544

Mij bekend

De Minister van Justitie,

DEEL I ALGEMEEN DEEL

INLEIDING

De Verantwoording 2001: De laatste verantwoording in «oude stijl»

Deze Financiële Verantwoording over het jaar 2001 gaat in op de realisatie van het in de Begroting 2001 aangekondigde beleid en de besteding van de begrote middelen. De Financiële Verantwoording over het jaar 2001 is de laatste verantwoording in «oude stijl». Dat wil zeggen dat de indeling en opzet hoofdzakelijk is gebaseerd op de oude begrotingsartikelen en de daarmee samenhangende indeling naar beleidsterreinen. Wel is in het beleidsgeoriënteerde hoofdstuk 1 van het algemeen deel van de Memorie van Toelichting zoveel mogelijk de indeling van de beleidsartikelen van de VBTB-begroting 2002 gehanteerd. Daarnaast luidt de verantwoording in euro's. Omdat het begrotingsjaar 2001 nog volledig in guldens heeft plaatsgevonden, is de verantwoording achteraf geconverteerd naar euro's. Hierdoor is het mogelijk dat enkele minimale afrondingsverschillen zijn ontstaan.

De Verantwoording over het jaar 2002, dan departementaal jaarverslag geheten, is de eerste verantwoording die volledig in het teken van Van Beleidsbegroting Tot Beleidsverantwoording (VBTB) zal staan.

Beleidsprioriteiten in 2001

Deze Verantwoording bevat meer specifieke informatie over de beleidsprioriteiten (1) Jeugd en Geweld, (2) TBS en (3) Reclassering. In bijlage I na het algemeen deel van de Memorie van Toelichting is een gedetailleerde rapportage opgenomen van de overeengekomen prestatiegegevens van deze beleidsprioriteiten.

Naar verwachting zal de Financiële Verantwoording over 2001 het laatste jaar zijn waarin separaat dient te worden ingegaan op speciale beleidsprioriteiten. Overeenkomstig het gedachtegoed van VBTB zal de Verantwoording over het jaar 2002 immers meer beleidsinhoudelijk van aard zijn.

Leeswijzer

De departementale verantwoording bestaat uit 2 delen.

In deel I is opgenomen de rekening en het algemeen deel van de Memorie van Toelichting. Dit algemeen deel bestaat uit een korte inleiding en drie hoofdstukken. Hoofdstuk 1 geeft een terugblik op de realisatie van het beleid. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op majeure beleidsthema's zoals Jeugd, Asiel en Strafrechtelijke handhaving. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 teruggekeken op de bedrijfsvoering waarbij onderwerpen als financieel beheer en informatievoorziening aan de orde komen. In hoofdstuk 3 tenslotte wordt in hoofdlijnen een overzicht gepresenteerd van de voornaamste ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen van Justitie. Dit hoofdstuk kan als samenvatting van de artikelsgewijze toelichting worden beschouwd. Bij deel I van de Memorie van Toelichting is een bijlage bijgevoegd waarin gedetailleerd wordt weergegeven wat de invulling is van de beleidsprioriteiten waarover Justitie zou rapporteren.

In deel II is in hoofdstuk 4 de artikelsgewijze toelichting opgenomen waarbij ieder begrotingsartikel gedetailleerd wordt toegelicht. Hoofdstuk 5 bevat de saldibalans en de toelichting van het ministerie van Justitie.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 6 een toelichting gegeven bij de rekening van de agentschappen IND, DJI en het CJIB met de bijbehorende balansen. Bijlagen 2 en 3 tenslotte bevatten een afkortingenlijst en een trefwoordenlijst.

HOOFDSTUK 1 BELEID

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag in welke mate de beleidsvoornemens uit de begroting 2001 zijn gerealiseerd. Vooruitlopend op het van kracht worden van de eisen die VBTB met ingang van 2002 aan de verantwoording stelt, wordt in dit hoofdstuk bericht langs de VBTB-indeling van de Justitie begroting. De zes beleidsvelden van Justitie komen in dit hoofdstuk aan de orde.

BELEIDSTERREIN 1: STRATEGIE

Beleidsartikel 1.1 Strategie

Strategische agenda

In september 2001 is, tegelijk met de justitiebegroting 2002, de eerste strategische agenda van het ministerie van Justitie verschenen. Deze agenda, een lijst van thema's die naar verwachting in de toekomst voor Justitie cruciale vragen oproepen en waarbij per thema wordt aangegeven hoe menings- en besluitvorming in gang wordt gezet, is vastgesteld na uitgebreide consultatie van betrokkenen binnen en buiten het ministerie van Justitie, het Openbaar Ministerie en de rechtsprekende macht. Aan de basis van die discussie lag de strategische verkenning «Justitie over morgen», die eveneens in 2001 is gepubliceerd.

De in de begroting aangekondigde nadere verkenningen naar aanleiding van de internationale vergelijking – naar de mogelijkheid om op diverse terreinen criminogene aspecten meer te betrekken bij de beleidsontwikkeling en de verschillen in omvang van staande en zittende magistratuur tussen diverse landen – zijn nog niet afgerond.

Beleidsevaluatie

In 2001 hebben diverse grote beleidsevaluaties plaatsgevonden die werden uitgevoerd door of in opdracht van het WODC: van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, van de TBS-wetgeving van 1997 en de evaluatie herziening Jeugdstrafrecht. In het kader van het opstellen van de begroting 2002, de eerste volgens de VBTB-systematiek, is uitgebreid aandacht besteed aan de meetbaarheid en de betrouwbaarheid van de daarin opgenomen prestatie-indicatoren.

Kennismanagement

De reeds enige jaren voorgenomen Justitiebrede onderzoeksdatabase is vanwege technische en organisatorische problemen helaas nog niet operationeel.

BELEIDSTERREIN 2: REGELGEVING

Beleidsartikel 2.1 Wetgeving

Het jaar 2001 was voor Justitie een oogstjaar waar het de formele wetgeving betrof. In totaal werden 57 wetten in formele zin in het Staatsblad gepubliceerd waarbij Justitie enige of medeondertekenaar was. Het jaar 2001 vergde van de wetgever bijzondere inspanningen zoals het tot stand brengen van de wetgeving inzake de modernisering van de rechterlijke organisatie, herziening van het burgerlijk procesrecht en de inwerkingtreding van de Vreemdelingenwet 2000.

Eind 2001 stond de Justitie-wetgeving, als gevolg van de aanslagen op 11 september, voor een deel in het teken van grote inspanningen terzake van de implementatie van anti-terrorismeverdragen.

Rechterlijke organisatie

De beoogde inwerkingtreding van de wetsvoorstellen Raad voor de rechtspraak, Organisatie en bestuur gerechten alsmede de daarbij behorende Aanpassingswet op 1 januari 2002 is gerealiseerd, mede dankzij de inzet van beide Kamers bij de spoedige afhandeling. In december werden genoemde wetten in het Staatsblad gepubliceerd, samen met de wetsvoorstellen tot herziening van het burgerlijk procesrecht.

Vreemdelingenwetgeving

De in de begroting aangekondigde inwerkingtreding van de Vreemdelingenwet 2000 kreeg zijn beslag op 1 april 2001. Kort voor de inwerkingtreding kwam de eerste aanpassingswet (technische wijzigingen) Vreemdelingenwet 2000 tot stand.

Bestuursrecht

De beoogde inwerkingtreding van de Wet kosten bestuurlijke voorprocedures en de Wet uniforme openbare voorbereidingsprocedure is vertraagd: de Eerste Kamer wenste gezamenlijke behandeling van deze wetsvoorstellen met de Eerste Evaluatiewet Awb, welke behandeling op 22 januari 2002 plaatsvond. De Eerste Kamer aanvaardde toen de drie genoemde wetsvoorstellen. Het wetsvoorstel rechtstreeks beroep is aanhangig bij de Tweede Kamer; het voorstel samenhangende besluiten verkeert nog in de fase van voorontwerp. Een wetsvoorstel elektronisch bestuurlijk verkeer ligt inmiddels voor advies bij de Raad van State. Het aangekondigde wetsvoorstel vierde tranche Awb kon vanwege capacitaire problemen niet bij de Tweede Kamer worden ingediend. Het wetsvoorstel verkeert nog in de concept-fase.

Euthanasie

De Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding zal per 1 april 2002 in werking treden. Dit als gevolg van de noodzakelijke uitvoeringsregelgeving, het organiseren van de toetsingscommissies en de voorlichting aan en overleg met de medische stand.

Wet bescherming persoonsgegevens

Deze wet trad op 1 september 2001 in werking. De daarbij behorende lagere regelgeving is in 2001 tot stand gebracht en eveneens op dezelfde datum in werking getreden.

Illegaal wapenbezit

Begin 1999 publiceerde de CDA-fractie een voorontwerp van een initiatiefwet «Aanpak Vuur- en steekwapengeweld». Het initiatiefwetsvoorstel, is op 29 oktober 1999 ingediend.

De regering heeft op 6 februari 2001 het wetsvoorstel gebiedsgebonden wapenwettelijke bevoegdheden ingediend. De PvdA-fractie publiceerde in de tweede helft van 1999 een voorontwerp van een initiatiefwet tot wijziging van de Wet wapens en munitie strekkend tot verruiming van de mogelijkheid om vervoermiddelen te onderzoeken op basis van de Wet wapens en munitie welk voorstel op 16 februari 2001 is ingediend.

Op 15 februari 2001 heeft de Voorzitter van de Tweede Kamer de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, alsmede de indieners van twee verwante initiatiefwetsvoorstellen respectievelijk het lid Van de Camp en het lid Kuijper, verzocht om de mogelijkheden van

samenvoeging van beide initiatiefwetsvoorstellen en het regeringsvoorstel te verkennen. Het resultaat van dit overleg is neergelegd in de derde nota van wijziging bij het initiatiefwetsvoorstel van het lid Van de Camp. Op 5 juli 2001 is het (gewijzigde) initiatiefwetsvoorstel Van de Camp door de Tweede Kamer aangenomen.

Politiewetgeving

In het wetsvoorstel tot wijziging van art. 45 Politiewet is de nota naar aanleiding van het verslag uitgebracht. De Eerste Kamer wacht met een voorstel voor een datum voor plenaire behandeling op de aangekondigde Algemene Maatregel van Bestuur.

Een wetsvoorstel inzake wijziging van de politieklachtregeling is aanhangig bij de Tweede Kamer evenals het wetsvoorstel aanpassing van de bevoegdheden op regionaal niveau. Over dit laatste wetsvoorstel heeft de Tweede Kamer een nader verslag uitgebracht.

Privaatrecht

Burgerlijk procesrecht

Zoals eerder gememoreerd is de herziening van het burgerlijk procesrecht gezamenlijk met de voorstellen in het kader van de modernisering van de rechterlijke organisatie door de Eerste Kamer aanvaard en op 1 januari 2002 in werking getreden.

Corporate governance

Nadat de Sociaal Economische Raad daarover in januari 2001 had geadviseerd kon in december 2001 een wetsvoorstel tot wijziging van de structuurregeling bij de Tweede Kamer worden ingediend. In dat wetsvoorstel is ook een regeling over agendering door aandeelhouders opgenomen. De wet over kwijting en vaststelling van de jaarrekening trad op 1 december in werking. Het wetsvoorstel beschermingsconstructies ligt voor plenaire behandeling gereed.

Personenrecht

De parlementaire afhandeling van de wetsvoorstellen homohuwelijk en homoadoptie is in 2000 afgerond. Publicatie in het Staatsblad vond begin 2001 plaats. Zij zijn op 1 april 2001 in werking getreden. De afhandeling van het wetsvoorstel conflictenrecht afstamming heeft vertraging onderzonden als gevolg van concentratie op de activiteiten rond tijdige inwerkingtreding van de wetsvoorstellen homohuwelijk en homoadoptie. Naar verwachting kan afhandeling door de Eerste Kamer plaatsvinden vóór het verkiezingsreces. Hetzelfde geldt voor de erfrechtelijke voorstellen.

Nationaliteitswetgeving

De in de begroting aangekondigde inwerkingtreding van de nieuwe nationaliteitswetgeving zal zijn beslag krijgen in twee fases, nl. per 1 februari 2001 en in de loop van 2002.

Faillissementsrecht

In het verslagjaar heeft het insolventierecht ruime aandacht gekregen. Eind 2001 bracht de Marktwerking, Deregulering en Wetgeving (MDW)-werkgroep haar rapport uit over de herziening van de faillissementswet. Een kabinetsstandpunt is in december naar de Tweede Kamer gezonden.

Vermogensrecht

De nieuwe verjaringsregeling van personenschade heeft enige vertraging opgelopen. De Eerste Kamer heeft inmiddels een nader voorlopig verslag

uitgebracht. Het wetsvoorstel tot implementatie van de Richtlijn elektronische handtekening is sinds eind 2001 gereed voor plenaire behandeling door de Tweede Kamer.

Auteursrecht en naburige rechten

De EG-richtlijn Auteursrecht en naburige rechten in de informatiemaatschappij is in december 2001 aan de Raad van State voorgelegd.

Straf- en sanctierecht

De periode na de terroristische aanslagen op 11 september werd gedomineerd door aanmerkelijke inspanningen van wetgevende aard op het terrein van het straf- en sanctierecht. De wetsvoorstellen tot goedkeuring en uitvoering van de verdragen inzake bomterrorisme en financiering van terrorisme zijn met voortvarendheid ter hand genomen en door het parlement nog vóór het kerstreces afgehandeld. Het betrof de Rijkswet ter goedkeuring van het Verdrag van New York inzake bestrijding terroristische bomaanslagen, de Rijkswet tot uitvoering Verdrag van New York ter bestrijding terroristische aanslagen en veiligheid VN-personeel, de Rijkswet tot goedkeuring Verdrag van New York ter bestrijding van de financiering van het terrorisme en de Rijkswet uitvoering Verdrag van New York ter bestrijding van de financiering van het terrorisme.

Voorts is de goedkeurings- en uitvoeringswetgeving inzake de EU-rechtshulpovereenkomst voor advies aan de Raad van State aangeboden. Datzelfde geldt voor de goedkeurings- en uitvoeringswetgeving van het bij de EU-rechtshulpovereenkomst behorende protocol inzake informatieplichten van financiële instellingen.

Ongeveer tegelijk met het bereiken van een politiek akkoord over het kaderbesluit inzake terrorismebestrijding is ter uitvoering daarvan de Wet terroristische misdrijven aan de Raad van State voor advies aangeboden. Een politiek akkoord is tot stand gekomen over het Europees aanhoudingsbevel, terwijl ook de uitbreiding van de richtlijn witwassen tot grote waarde-handelaren en vrije beroepsbeoefenaren tot stand is gekomen en inmiddels ook is uitgevoerd.

Strafrecht in de informatiemaatschappij

In 2001 zijn de onderhandelingen over het Raad van Europa-Verdrag «Crime in cyberspace» afgerond. Door de onverwachte intensiteit van de onderhandelingen in het jaar 2001 en de prioriteit die in de tweede helft van het jaar aan wetgeving in verband met terrorismebestrijding is toegekend, is het niet mogelijk gebleken om te reageren op het verslag inzake het wetsvoorstel computercriminaliteit II.

In mei 2001 is het rapport van de Commissie Strafvorderlijke gegevensvergarig in de informatiemaatschappij (Commissie Mevis) aan mij aangeboden. Het rapport is aan de Tweede Kamer gezonden en voor commentaar aan een groot aantal organisaties. Eind juni 2001 heeft over het rapport een congres plaatsgevonden.

Het wetsvoorstel inzake het vorderen van gegevens van telecommunicatiebedrijven is ingediend.

DNA-onderzoek

De nieuwe wettelijke regeling van DNA-onderzoek in strafzaken (Stb. 2001, 335) is in 2001 in werking getreden. In het verslagjaar is voorts het wetsvoorstel DNA-onderzoek uiterlijk waarneembare kenmerken bij de Tweede Kamer ingediend en is het wetsvoorstel DNA-onderzoek bij veroordeling voor advies aan een aantal instanties aangeboden.

Financieel-economische criminaliteit

In 2001 zijn de goedkeuringswetten van enkele verdragen inzake de bestrijding van fraude en corruptie II tot wet verheven. In oktober 2001 is het wetsvoorstel tot aanpassing van de ontnemingswetgeving ingediend. Eind 2001 bereikte het Staatsblad de wijziging van o.a. het Wetboek van Strafrecht i.v.m. de strafbaarstelling witwassen van opbrengsten van misdrijven.

Het ter uitvoering van het kaderbesluit eurovalsemunterij voorbereide wetsvoorstel inzake strafbaarstelling eurovalsemunterij is door het parlement aanvaard en op 23 mei 2001 in werking getreden.

Sanctierecht

In 2001 zijn in het licht van de voorstellen in de nota «Sancties in perspectief» twee werkgroepen ingesteld ter uitwerking van de ideeën over onderscheidenlijk de straf van vrijheidsbeperking en de voorwaardelijke invrijheidstelling. Voorts is het wetsvoorstel tot wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met elektronisch toezicht en penitentiair programma voor advies aan de Raad van State aangeboden.

Internationaal Strafrecht

In 2001 is de goedkeuringswetgeving voor het Statuut voor het Internationaal Strafhof door het parlement aanvaard. Bij de Tweede Kamer zijn in het verslagjaar twee wetsvoorstellen ingediend die samenhangen met de oprichting van het Internationaal Strafhof, te weten de uitvoeringswet Internationaal Strafhof en een daarbij behorende aanpassingswet. Verder is eind 2001 de Wet internationale misdrijven voor advies aan de Raad van State aangeboden.

Beleidsartikel 2.2. Wetgevingskwaliteitsbeleid

In 2001 zijn alle activiteiten als bedoeld in de nota Wetgevingskwaliteitsbeleid in uitvoering genomen of gerealiseerd.

Toetsing van voorgenomen regelgeving

De quick scan en de kosten-batenanalyse zijn geïntroduceerd in het proces van toetsing van voorgenomen regelgeving. Deze methoden zijn bedoeld om behulpzaam te zijn bij het kiezen van beleidsinstrumenten in de eerste fase van het wetgevingsproces. In 2001 is een begin gemaakt met het onderwerpen van enkele wetgevingsvoornemens aan deze nieuwe procedures.

MDW-operatie, 2e en 3e fase

De in het najaar 2000 gestarte derde tranche is in 2001 met rapporten en kabinetsstandpunten afgerond. Het betreft de onderwerpen: Vouchers en persoonsgebonden budgetten, Zaaizaad- en plantgoedwet, Buisleidingen, Toezicht op het bedrijfsleven, Toetredingsbelemmeringen medische beroepen en Doelmatigheid van de scholingsmarkt. Enkele projecten uit de tweede tranche, te weten Onteigeningswet, Openbare inrichtingen, worden onder leiding van Justitie geïmplementeerd. Voor deze projecten zijn in 2001 implementatieplannen opgesteld en is de voorbereiding van wetsvoorstellen ter hand genomen. Verder is een vierde tranche projecten gestart.

Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER)

De werkzaamheden van de ICER zijn in 2001 voortgezet. Zo heeft de ICER de minister van VWS geadviseerd inzake de Europeesrechtelijke aspecten van het stelsel van ziektekostenverzekeringen. Aan de minister van

Justitie is advies uitgebracht over een aantal specifieke vragen die zijn gerezen bij de implementatie van de nieuwe EG-richtlijn auteursrecht. Ook is in 2001 een nieuw deel uitgekomen van de SDU-serie «Gereedschap voor de wetgevingspraktijk», dat in ICER-verband is ontwikkeld. Het betreft de 101 Praktijkvragen over de implementatie van EG-besluiten en de EG-checklist.

Kenniscentrum Wetgeving

In 2001 is het op 1 november 2000 gestarte Kenniscentrum Wetgeving nader vorm gegeven. De geplande projecten zijn van start gegaan: operationalisering van kwaliteitseisen, leidraad overgangsrecht, overzicht van toetsen, onderhandelend bestuur. Interdepartementale werkgroepen zijn daartoe ingesteld. In 2001 werd met het oog op de functie van de bevordering van de communicatie tussen de wetgevingsjuristen een site ontwikkeld en beheerd. Het overzicht van toetsen werd in 2001 gerealistiseerd (en op de site geplaatst). Een pilotproject inzake: «overzicht van het formele en feitelijke wetgevingsproces in de EU-landen» is in 2001 opgestart. Daarnaast is «Het meesterschap van de wetgevingsjurist» gepubliceerd.

Tweede ronde visitatie wetgevingsfunctie

De tweede ronde langs de departementen in het kader van de visitatie wetgeving is in 2001 afgerond. De Visitatiecommissie zal haar eindrapport begin april 2002 afronden.

Project Gemeenschappelijk personeelsbeleid wetgevingsjuristen

De aangekondigde voornemens op dit terrein hebben geleid tot de oprichting van de Stichting Academie voor wetgeving. In september zijn een twintigtal aankomend wetgevingsjuristen, verdeeld over de wetgevingsafdelingen van de verschillende departementen, in dienst getreden. In november 2001 hebben de Secretarissen-Generaal ingestemd met een vervolgproject gericht op de opleiding en vorming van zittende wetgevingsjuristen

Virtueel kenniscentrum ICT en Recht

Ter uitvoering van een motie-Wagenaar is in december 2001 het Virtueel Kenniscentrum ICT en Recht (VKC) opgericht. Het eerste product van het VKC is een website onder de titel eJure.net.

BELEIDSTERREIN 3. PREVENTIE EN RECHTSHANDHAVING

Beleidsartikel 3.1 Preventie

Criminaliteit in relatie tot de integratie van etnische minderheden (CRIEM)

Het beleid is gericht op de ontwikkeling en uitvoering van specifieke maatregelen ten aanzien van de betrokkenheid van allochtone jongeren bij criminaliteit. In dit kader zijn in 2001 circa 250 individuele trajectbegeleidingen Criem gestart. Tevens werd een commissie Antillianen geïnstalleerd, die overeenkomstig de afspraken, in december 2001 aan de bewindslieden van BZK en Justitie haar rapport *Nèt Loke Falta*, ontbrekende schakels, missing links uitbracht. Ook werd het project «In Zicht» voorbereid. Dit project is gericht op netwerkvorming en kaderontwikkeling onder Marokkaanse Nederlanders. Het project sluit aan bij de adviezen van de commissie Azzougarh.

Aanpak jeugdcriminaliteit

In de eindrapportage over het functioneren en de samenstelling van de 19 arrondissementale platforms jeugdcriminaliteit wordt een aantal aanbevelingen gedaan. Een werkgroep bestaande uit leden van het Landelijk Platform Jeugdcriminaliteit zal binnenkort mede op basis van deze bevindingen en aanbevelingen een notitie opstellen die nader ingaat op taak en functie van de arrondissementale platforms jeugdcriminaliteit enerzijds en het breder georiënteerde Arrondissementale Justitiele Beraad anderzijds. De individuele trajectbegeleidingen in de varianten harde kern en CRIEM zijn in bijna alle gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringslokaties beschikbaar. Tot september 2001 zijn 186 ITB harde kern trajecten en 192 ITB CRIEM trajecten opgelegd en is voorzien in het alsnog laten instromen van 160 harde kern jongeren en 250 CRIEM jongeren.

In 2001 heeft een kort verkennend literatuuronderzoek naar aard en omvang van de relatie tussen jeugdcriminaliteit en drugsgebruik plaatsgevonden. De resultaten van dit onderzoek leverden onvoldoende dringende reden op om nader onderzoek naar dit fenomeen op te zetten.

Eind 2000 zijn twee studies verschenen: *Aanpak groepsriminaliteit; een inventarisatie van preventie- en interventie maatregelen gericht op jeugdgroepen en Jeugdcriminaliteit in groepsverband ontrafeld; tussen rondhagen en bendevoorming*. Naar aanleiding hiervan is in 2001 gestart met de opstelling van een beleidsnotitie. Teneinde mede rekening te kunnen houden met nieuwe inzichten die naar verwachting in de Nota inzake versterking aanpak jeugdcriminaliteit worden neergelegd, zal de beleidsnotitie over groepsriminaliteit in 2002 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Wijkprogramma's Opvoeding en ondersteuning/ Communities that Care

Gestreefd is door een systematische verbetering van het opvoedingsklimaat in probleemwijken overlast en criminaliteit te voorkomen. Overeenkomstig de voornemens lopen in vier gemeenten pilot-projecten Communities that Care. Van de drie projecten opvoeding en ondersteuning is die in Utrecht afgefallen, omdat deze stad de afstemming van jeugdbeleid op eigen wijze heeft weten te organiseren. De overige projecten zijn voldoende op schema om in 2002 over een bredere implementatie te kunnen adviseren.

Justitie in de buurt (JIB)

In 2001 werden negen nieuwe JIB-kantoren geopend. Tevens is een groot-scheeps evaluatieonderzoek gestart waarover in het voorjaar 2002 wordt gerapporteerd.

Vroegtijdige signalering

In 2001 is een aantal pilotprojecten gericht op vroegtijdig signaleren van en interveniëren bij probleemgedrag op jonge leeftijd uitgevoerd. In samenwerking tussen scholen, politie, jeugdzorg en buurtwerk wordt snel en vraaggericht hulp geboden aan gezinnen die het risico lopen dat hun kinderen crimineel gedrag gaan vertonen. Resultaten van een evaluatie hiervan zullen in 2002 beschikbaar komen.

In mei 2001 is aan de Tweede Kamer het plan van aanpak Justitieketen en opvoedingsondersteuning aangeboden. Het algemeen doel is het systematisch betrekken van ouders na politiecontact van jongeren en het zonodig (doen) aanbieden van opvoedingsondersteuning.

Na consultatie van een aantal belangrijke uitvoeringsorganisaties is in juli 2001 de Tweede Kamer geïnformeerd over landelijke invoering van de Stopreactie per 1 augustus 2001. Naar verwachting zal het volledige implementatietraject nog het gehele jaar 2002 in beslag nemen.

Onderwijs

In 2001 is onder meer gewerkt aan het voorkomen van schoolverzuim. Met Basta, een taakstraf voor spijbelende jongeren, en de cursus voor ouders van hardnekkige spijbelaars is in 2001 verder geëxperimenteerd. Beide worden in 2002 geëvalueerd. De leerplicht vormt ook één van de thema's van het actieprogramma van de stuurgroep «Handhaven op niveau» (stuurgroep Welschen). De stuurgroep ontwikkelt best practices voor de handhaving van de leerplicht. In het jaar 2001 is een pilot met betrekking tot handhaving van de leerplicht voortgezet in Breda. Er is bijgedragen aan regionale conferenties (in 2000 en 2001) om het Plan van Aanpak Voortijdig Schoolverlaten te vertalen in een Plan van Aanpak Voortijdig Schoolverlaten per regio. Dit heeft onder meer geresulteerd in het opstellen van kernpunten en knelpunten die nu binnen de regio's verder uitgewerkt worden.

Het onderzoek als vervolg op het adviesrapport «Diploma's en goed gedrag» is in 2000 onder de naam Junger Tas II opgepakt. De maatschappelijke functie van het onderwijs wordt hierin gezien vanuit justitieel perspectief. Binnen het basisonderwijs is het project Taakspel ontwikkeld. Dit project is een preventieve interventie met als doel de ontwikkeling van agressief, delinquent en overactief probleemgedrag op jonge leeftijd aan te pakken. Begin 2002 wordt het evaluatie-onderzoek van Taakspel afgerond.

Geweld op straat

Het beleid is gericht op het vergroten van de veiligheid op straat door middel van activiteiten op landelijk en lokaal niveau die bijdragen aan het voorkomen en bestrijden van geweld op straat. Eind 2001 heeft het Landelijk Platform tegen Geweld op Straat zijn werkzaamheden afgerond. Op 1 maart 2001 is het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) formeel opgericht. Het NICAM informeert via de Kijkwijzer over de mogelijke schadelijke inhoud van films, video's DVD's, tv-programma's en computergames voor kinderen en jongeren tot zestien jaar.

In de maanden juli en augustus 2001 is een media campagne gevoerd tegen geweld op straat onder de noemer «weet wat je te doen staat als het om geweld gaat». Uit de evaluatie blijkt dat de campagne haar doelstellingen qua bereik, kennis en houding ruimschoots heeft gehaald en boven het gemiddelde uitstijgt in vergelijking met soortgelijke campagnes.

In december 2001 is het tweede deel van het onderzoek naar geweld tussen onbekenden verschenen.

Huiselijk geweld

Het reguliere Justitiebeleid richt zich vooral op het creëren van voorwaarden voor een effectieve aanpak en preventie van huiselijk geweld. Daartoe ondersteunt Justitie onder meer lokale initiatieven die erop gericht zijn samenwerkingsverbanden en methodieken te ontwikkelen voor de bestrijding van huiselijk geweld; daartoe is een website opgezet en wordt een kwartaalkrant uitgegeven. In 2001 is voor het landelijk project Huiselijk Geweld een Plan van Aanpak opgesteld. In 2001 is het draaiboek voor de aanpak van huiselijk geweld op lokaal niveau breed verspreid. Onderzoek naar huiselijk geweld onder allochtone groepen is in 2001 gestart. Onderzoek is ook verricht naar belaging en de relatie tussen huiselijk geweld en straatgeweld. Over kinderen als getuige van huiselijk geweld is een literatuurverkenning uitgevoerd en vond een expertmeeting plaats.

Seksueel misbruik

In 2000 is het Nationaal Actieplan aanpak seksueel misbruik van kinderen (NAPS) opgesteld. In 2001 is een handboek samengesteld waarin zes projecten op het gebied van de aanpak van kinderprostitutie worden beschreven. Het handboek bevat adviezen en handreikingen voor gemeenten die vergelijkbare projecten willen opzetten. Een website dient als centraal verzamelpunt waar het publiek terecht kan voor informatie over seksueel misbruik van kinderen.

Preventie georganiseerde criminaliteit

Onderzoek is verricht naar misbruik van buitenlandse rechtspersonen. Een verkennend onderzoek gericht op de signalering van misbruik van rechtspersonen is afgesloten.

Publiek-private samenwerking

Het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing heeft het rapport «Balans in veiligheidszorg door Publiek-private samenwerking» opgesteld. Het rapport bevat een visie op publiek-private samenwerking en beschrijft faal- en succesfactoren bij het opzetten en/of evalueren van publiek-private samenwerking.

BIBOB

BIBOB (Bevordering Integriteitsbeoordeling door het Openbaar Bestuur), heeft als hoofddoelstelling: het ontwikkelen van een effectief bestuurlijk instrument om te voorkomen dat binnen het openbaar bestuur ongewild criminele activiteiten worden gefaciliteerd. Het wetsvoorstel BIBOB is in 2001 door de Tweede Kamer aangenomen. Het ontwikkelen van Bureau BIBOB is in 2001 voortgezet. Tevens is er dit jaar een bewustwordings-traject voor bestuursorganen gestart. Dit traject is nodig om de bestuursorganen te informeren over de mogelijkheden en gevolgen van Wet BIBOB, alsmede het creëren van draagvlak.

Het inrichten en operationaliseren van het Bureau BIBOB heeft enige vertraging opgelopen.

VOG

Voornemen in 2001 was een Centraal Orgaan Verklaringen Omtrent het Gedrag (COVOG) in te richten. Deze operationele doelstelling is niet gehaald. De werving van medewerkers kwam moeizaam op gang. Het projectteam was daardoor pas halverwege 2001 op volle sterkte, waardoor oplevering van wezenlijke producten, zoals een digitaal informatie-systeem, is vertraagd. Daarnaast heeft de vertraging in het wetgevings-traject ertoe geleid dat uitvoering van bepaalde activiteiten is uitgesteld.

Beleidsartikel 3.2 Slachtofferzorg

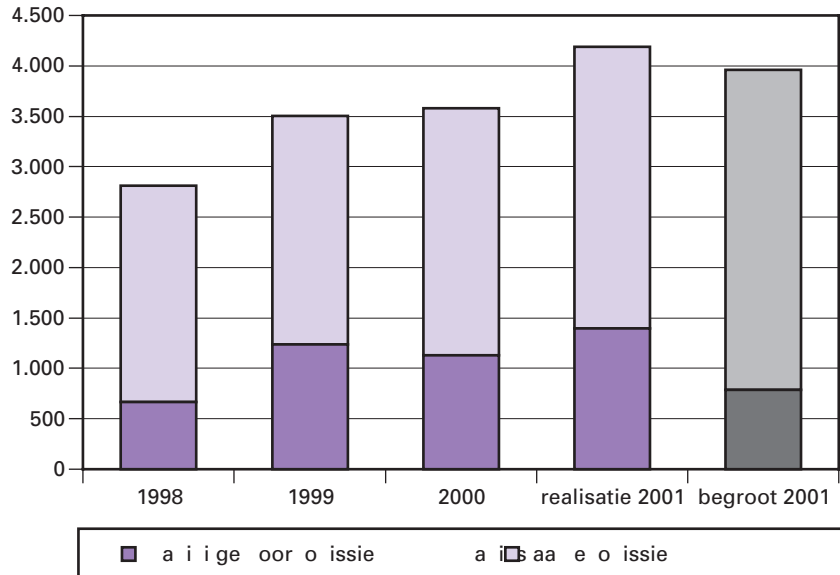
Slachtofferhulp

In 2001 is intensief gewerkt aan de uitwerking van het voornemen om de 25 regionale stichtingen Slachtofferhulp samen te voegen tot één landelijke stichting. Eind 2001 accepteerde de Vereniging Slachtofferhulp Nederland het door het bestuur voorgelegde reorganisatieplan. Outputsturing van slachtofferhulp met ingang van 1 januari 2002 wordt niet gehaald. De samenloop van de reorganisatie en het tot stand brengen van een outputsysteem bleek te veel voor de organisatie. Verwacht wordt dat invoering in 2002 op proef kan geschieden. De Vereniging Slachtofferhulp Nederland heeft in 2001 66 966 zaken behandeld, het aantal geholpen slachtoffers bedraagt 74 531.

Schadefonds Geweldsmisdrijven

Begin 2001 verscheen een onderzoeksrapport waaruit blijkt dat de doelgroep van het fonds tussen de 20 000 tot 30 000 slachtoffers ligt. Het bereik ligt rond de 5 000. De uitkomsten van het rapport hebben geleid tot acties om de bekendheid en het bereik van het Schadefonds te verbeteren. Er waren 4 856 aanvragen in 2001 tegenover 3 658 in 2000. Door de gestage groei van het aantal verzoeken om een tegemoetkoming in de schade en daardoor van het aantal personeelsleden, is de huidige huisvesting van het Schadefonds te klein geworden. Daarom is eind 2001 besloten het Schadefonds Geweldsmisdrijven te herhuisvesten in een groter pand. De verhuizing zal in 2002 zijn beslag krijgen.

Figuur 1: Beslissingen Schadefonds Geweldsmisdrijven

bron: DPJS

Bemiddeling

In 2001 is voortgegaan met experimenten met (strafrechtelijke) bemiddeling (real justice, herstelrechtelijke bemiddeling, verzoeningskamer). De experimenten worden in 2002 en 2003 geëvalueerd. In 2001 hebben 9 buurtbemiddelingsprojecten een startsubsidie ontvangen. Het totale aantal sinds 2000 door Justitie gesubsidieerde buurtbemiddelingsprojecten komt daarmee op 19. In totaal zijn er thans 35 buurtbemiddelingsprojecten verspreid over 24 gemeenten.

Beleidsartikel 3.3 Rechtshandhaving

Handhaven op Niveau

Ter uitvoering van het kabinetsstandpunt «Handhaven op Niveau» werkt Justitie vanaf het jaar 2000 tot 2005 verder aan professionalisering van de handhaving van ordeningswetgeving en aan verbetering van de samenwerking tussen verschillende handhavingsinstellingen. Dit krijgt zijn beslag in het actieprogramma Handhaven op Niveau.

Het actieprogramma Handhaven op Niveau stimuleert en faciliteert overheden en handhavende instanties bij het werken aan handhaving en wordt uitgevoerd onder regie van de stuurgroep «Handhaven op Niveau»

(Stuurgroep Welschen). Aan deze stuurgroep nemen handhavers van alle bestuurslagen en handhavende organisaties deel.

Het werk van de Stuurgroep is in 2001 mede naar aanleiding van de gebeurtenissen in Volendam in een stroomversnelling gekomen. Zo zijn ten aanzien van de best-practice ontwikkeling op de thema's «landelijk gebied», «milieu» en «brandveiligheid» quick scans gestart en afgerond waarna deskundigen zich tijdens expertmeetings bogen over de resultaten. De thema's «landelijk gebied» alsmede het thema «prostitutie» en «leerplicht» zijn in 2001 verder gevorderd, er zijn diverse lokale pilots opgestart. Dit moet leiden tot de oplevering van de eerste best-practices in 2003 en 2004. Ten behoeve van de thema's «prostitutie» en «landelijk gebied» werden tussen belanghebbenden, waaronder de Landelijke Coördinatiecommissie Milieuwethandhaving (LCCM), convenanten afgesloten, die de verdere samenwerking bevorderen.

Daarnaast is de Stuurgroep in 2001 gestart met een tweede programma: die van het «programmatisch handhaven». Hiermee reikt het actieprogramma Handhaven op Niveau middels diverse publicaties decentrale overheden een concept aan voor een structurele en integrale aanpak van de handhaving. Het concept stond centraal tijdens het congres «de handhavende bestuurder», welke werd bezocht door ruim 200 bestuurders van decentrale overheden en tijdens het congres «de handhavende ambtenaar» (ruim 400 bezoekers). In 2001 werd middels de eerste uitgave van de «Handhavingskrant» een bredere doelgroep van handhavers eveneens in staat gesteld kennis te maken met de uitgangspunten van «programmatisch handhaven». «Programmatisch handhaven» blijkt te voorzien in een grote behoefte bij decentrale bestuurders om weer grip te krijgen op de (kwaliteit van) handhaving. In dit kader past ook de Stimuleringsregeling Programmatisch Handhaven 2001 waarbij acht gemeenten, provincies en waterschappen een stimuleringsprijs van € 45 378 ontvingen.

Het actieprogramma Handhaven op Niveau heeft in 2001 een start gemaakt met een monitoringsonderzoek teneinde inzicht te verkrijgen op visies op handhavingsbeleid binnen decentrale overheden.

Implementatie kabinetstandpunt BOD'en & beleidsplan bijzondere opsporing

De uitvoering van het kabinetsstandpunt inzake de bijzondere opsporingsdiensten (BOD) is in 2001 doorgezet. Bij de ministeries van Financiën, LNV, SZW en VROM is organisatorische scheiding aangebracht tussen opsporing en toezicht. Per 1 januari 2002 zijn twee nieuwe BOD'en ingericht bij SZW de Sociale Inlichtingen en Opsporings Dienst (SIOD) en bij VROM de VROM-IOD (Inlichtingen en Opsporings Dienst). In goed overleg met de betrokken vakdepartementen is gewerkt aan de opstelling van een wet op de BOD-en. Naar verwachting wordt het wetsvoorstel medio 2002 bij de Tweede Kamer ingediend.

In samenwerking met het ministerie van BZK, het KLPD en de 4 betrokken ministeries is een Besluit instelling criminele inlichtingen eenheid voorbereid. Dit besluit zal van kracht worden wanneer het Besluit Politierregisters is gewijzigd. Naar verwachting zal dit eind maart 2002 zijn beslag kunnen krijgen.

Een eerste Beleidsplan BOD-en is op 19 april 2001 naar de Tweede Kamer gezonden. In 2001 is binnen het OM een nieuwe organisatie, een nieuwe landelijke voorziening, het zogenoemd Functioneel OM (FOM) voorbereid.

Politieonderwijs

Het project Politieonderwijs 2002 behelst een verandering van het politieonderwijs op een zodanige wijze dat dit meer dan thans het geval is, gebaseerd is op de actuele beroepspraktijk en beter aansluit op het regu-

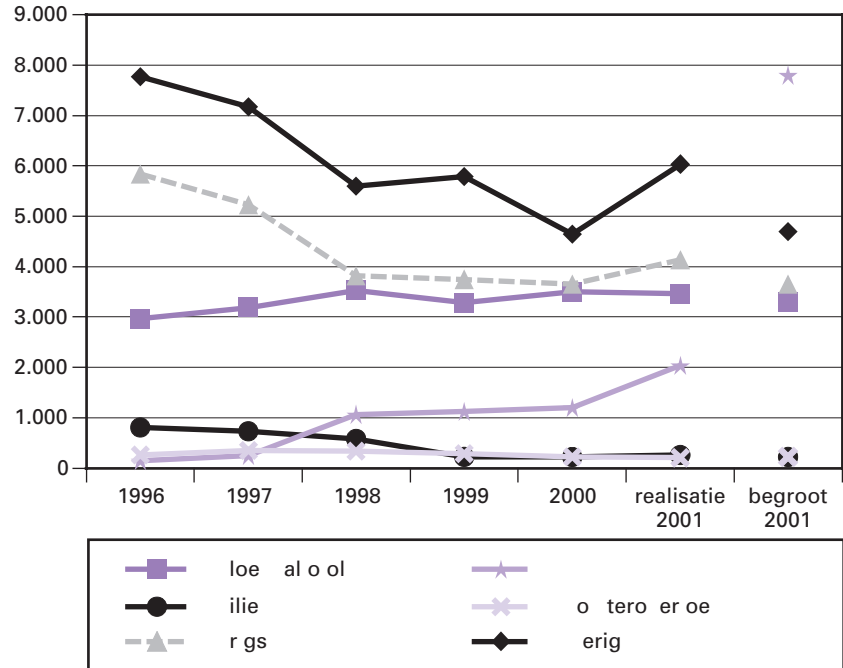
liere beroepsonderwijs. De voorbereidingen voor de invoering van het initiële deel van dit vernieuwde onderwijs zijn thans afgerond. De invoering heeft op 1 januari 2002 plaatsgevonden. Voorts is een begin gemaakt met de vormgeving van de specialistische opleidingen en de managementopleidingen, die in 2002 nader gestalte zullen krijgen waarna naar verwachting op 1 januari 2003 de invoering kan volgen. Naar verwachting zal de LSOP (Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie)-wet, thans in behandeling bij de Tweede Kamer, in de loop van 2002 kunnen worden ingevoerd.

Invoering DNA-forensisch onderzoek

Door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) is in 2001 geïnvesteerd om de verwachte toestroom van het aantal DNA-onderzoeken te kunnen verwerken. Deze toestroom van DNA-onderzoeken is gebaseerd op de voorgestelde verruimde toepassingsmogelijkheden voor DNA-onderzoek in strafzaken en de intensivering van het rechercheren op biologische sporen. Het NFI heeft in 2001 een nieuw laboratorium en nieuwe apparatuur in gebruik genomen en de personele bezetting is inmiddels van ongeveer 20 naar 35 fte's uitgebreid. Dat heeft ertoe geleid dat in 2001 de beoogde groei van de capaciteit naar 5 000 DNA-onderzoeksaanvragen is gerealiseerd. Die capaciteit is echter nog niet volledig benut omdat de Wet tot wijziging van de regeling van het DNA-onderzoek in strafzaken pas op 1 november 2001 van kracht is geworden. Het NFI heeft in 2001 wel ruim 2 000 DNA-onderzoeksvragen verwerkt. Omdat een DNA-onderzoeksaanvraag in veel gevallen bestaat uit twee of meer analyses komt dat overeen met ruim 10 000 bepalingen van DNA-profielen.

Meer in het algemeen heeft het NFI in 2001 16 097 onderzoeksaanvragen behandeld met een gemiddelde kostprijs van € 1 443,-. Dat is weliswaar een stijging ten opzichte van voorgaande jaren (2000: 14 420 en 1999: 14 468), maar ligt onder het begrote aantal van 19 890 afgehandelde onderzoeksaanvragen. De verklaring voor dit lagere aantal kan worden gevonden in het DNA-traject, zoals hierboven is uiteengezet.

Figuur 2: Productie van het Nederlands Forensisch Instituut

bron: NFI

Aanpak georganiseerde criminaliteit

In 2001 is het onderzoek naar de effecten van de Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden voortgezet. Het onderzoek zal in 2003 worden afgerond. Het evaluatieonderzoek heeft inmiddels geleid tot een concept tussenrapportage (publicatie in 2002). Tegelijk met deze evaluatie zijn ook de effecten van de herziening van het gerechtelijk onderzoek onderzocht. Ook in dit onderzoek ligt een tussenrapport voor dat in 2002 zal worden gepubliceerd.

In 2001 is de evaluatie van de kernteams gestart. Deze evaluatie komt voort uit de parlementaire enquête naar de opsporingsmethoden, in 1996. Vijf jaar later zou de meerwaarde van de kernteams ten opzichte van de regionale recherche-eenheden duidelijk moeten zijn. In het begin van 2002 zullen de onderzoekers rapporteren.

Al in 2000 kwamen de resultaten van de evaluaties van de Unit Synthetische Drugs (USD) en van de Unit Mensensmokkel (UMS) beschikbaar. Beide units functioneerden op basis van convenanten met een looptijd van 4 jaar. Gezien de positieve resultaten van beide onderzoeken is besloten de beide units te laten voortbestaan

Financieel-economische criminaliteit

Op 19 december 2001 is de rijksbrede voortgangsrapportage «bestrijding financieel-economische criminaliteit 2000» met de Tweede Kamer besproken. Thans is een kabinetsnotitie in voorbereiding waarin wordt teruggeblikt op de resultaten van het intensiverings-programma. In de notitie (die naar verwachting in april aan de Kamer zal worden gezonden) wordt tevens vooruitgeblikt naar de periode 2002–2006.

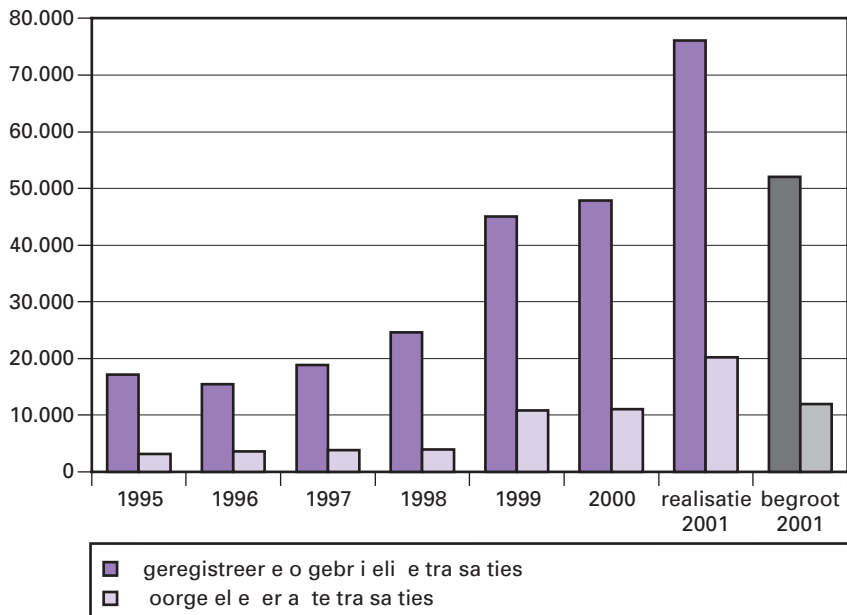
Witwassen

Op 4 december 2001 is de herziene EU-richtlijn witwassen definitief tot stand gekomen.

Vooruitlopend op de totstandkoming van de richtlijn is in de tweede helft van 2001 in Nederland reeds met de implementatie van de belangrijkste elementen van de richtlijn begonnen. Handelaren in zaken van grote waarde vallen als gevolg hiervan sinds 28 december 2001 onder de Wet MOT (Meldpunt Ongebruikelijke Transacties) en de WID (Wet op de Identificatieplicht). Op 14 december 2001 is ook de nieuwe specifieke strafbaarstelling van witwassen (artikel 420bis e.v. Sr.) in werking getreden. Hiermee wordt een effectievere aanpak van witwassen mogelijk. Met het oog op de komst van Euro is voor een snelle en daadkrachtige opsporing van witwasdelicten, de HARM (Hit and Run Money)-methode ontwikkeld. Het gebruik van de HARM-methode, welke gebaseerd is op een landelijke coördinatie van de opsporingsactie, is uiterst succesvol gebleken.

Ter voorbereiding van de Euroconversie hebben MOT en BLOM (Bureau politieel ondersteuning voor de landelijke officier van Justitie inzake de Wet MOT) voorts een gezamenlijke analyse-unit gevormd om sneller te kunnen reageren op witwasmeldingen die directe opsporing verlangen.

Figuur 3: Meldpunt ongebruikelijke Transacties

bron: MOT

Corruptie

In mei 2001 vond het Global Forum on Fighting Corruption and Safeguarding Integrity II plaats in Den Haag. Nederland sprak daarbij uit bereid te zijn het initiatief te nemen tot het schrijven van een ontwerp VN-verdrag tegen corruptie. Voorts werd eind 2000 een landelijk officier van justitie voor corruptiebestrijding en de Rijksrecherche benoemt. Deze heeft zich in 2001 met name geconcentreerd op de reorganisatie van de Rijksrecherche en het vormgeven van zijn taakvelden.

In februari 2001 werden, als gevolg van de ratificatie van enkele internationale corruptieverdragen, een aantal wetwijzigingen van kracht op het gebied van de bestrijding van de private en de buitenlandse corruptie.

Ontneming

In 2001 is de doelstelling voor Plukze-opbrengsten ruim gehaald. De realisatie bedroeg € 9,1 miljoen, tegenover een raming van € 6,5 miljoen. Fluctuaties in de opbrengsten zijn gebruikelijk, aangezien de hoogte ervan mede beïnvloed wordt door de mate waarin grote ontnemingszaken met een groot financieel belang, tot een definitieve afronding komen. De aangekondigde versterking van het BOOM (Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie) heeft het afgelopen jaar zijn beslag gekregen. Voorts is het wetsvoorstel tot wijziging van de ontnemingswetgeving, waarmee wordt beoogd een aantal in de praktijk gebleken knelpunten weg te nemen, op 7 november 2001 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Financieel rechercheren

Eind 1996 is het Project Financieel Rechercheren van start gegaan. In 2001 is het IFT (Interregionale Fraude Teams)-concept uitgebreid naar de politieregio's Rotterdam-Rijnmond en Amsterdam-Amstelland, waarmee er thans 7 IFT's zijn ingericht. Ook is veel energie gestoken in het ontwikkelen van specifieke opleidingen op vier verschillende niveaus, voor de politie en het OM. Aandachtspunt is nog de aangiftebereidheid: hoewel de IFT's hun taakstelling (2 zware en 15 middelzware zaken per jaar) halen, is het aantal aangiften op het gebied van horizontale fraude vooralsnog achtergebleven bij de veronderstellingen. Mede daarom worden met diverse private partners handhavingsarrangementen afgesloten, waarin afspraken worden vastgelegd over verbetering van de samenwerking. In 2001 zijn met het Verbond van Verzekeraars en de Nederlandse Vereniging van Banken een handhavingsarrangement respectievelijk een intentieverklaring ondertekend. Ook met de EVO (Europese Verladere Organisatie), TLN (Transport en Logistiek Nederland) en de telecombranche zijn in 2001 besprekingen gestart over het afsluiten van handhavingsarrangementen.

Jeugdcriminaliteit

In 2001 zijn interregionale platforms voor de politieke jeugdtaak opgericht en in relatie daarmee een landelijk platform politieke jeugdtaak. Het landelijk platform fungeert als centraal afstemmingsorgaan tussen de interregionale platforms. Daarnaast adviseert het landelijk platform de Raad van Hoofdcommissarissen ten aanzien van de politieke jeugdtaak. Het landelijk platform fungeert tevens als centraal afstemmingsorgaan van het landelijk project «Intensivering politieke jeugdtaak» van de Raad van Hoofdcommissarissen. Doelstellingen van dit project zijn het leveren van een bijdrage aan de borging van de politieke jeugdtaak in de basispolitiezorg en in de gebiedsgebonden politiezorg, het versterken van de reeds ingezette professionaliseringsslag en het verankeren van de politieke jeugdtaak in de ketengerichte aanpak van jeugdcriminaliteit. Het project is in februari 2001 van start gegaan voor de duur van 3 jaar. Het project voorziet onder meer in het organiseren van uitwisseling van good practices en in de validering daarvan.

Mensenhandel

De politie en het OM hebben in 2001 prioriteit gegeven aan de bestrijding van mensenhandel. Het project Prostitutie/Mensenhandel bij de Nederlandse Politie werpt zijn vruchten af. De politie heeft het bestuur intensief begeleid en geadviseerd bij de formulering van het prostitutiebeleid en bij de implementatie van het vergunningstelsel voor de exploitatie van

prostitutie. De controles in de prostitutiebranche zijn op gang gekomen, waarmee de informatiepositie van de politie sterk is verbeterd. In de eerste helft van 2001 bedroeg het aantal mensenhandelonderzoeken bij de politie 91. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM) heeft in 2001 onderzoek gedaan naar de ontwikkelingen op het terrein van de mensenhandel en de bestrijding daarvan. De eerste rapportage van de NRM zal in het eerste kwartaal van 2002 verschijnen.

Discriminatie

In 2001 is het Landelijk Expertise Centrum Discriminatie bij het OM voortgegaan met deskundigheidsbevordering bij en overleg tussen discriminatieofficieren van Justitie.

Verder zijn de inspanningen vooral gericht geweest op het terugbrengen van het aantal septs in discriminatiezaken. Dit is gelukt, want op het totaal van 219 afgedane discriminatiefeiten (271 in 2000) is het aantal septs afgenomen tot 51 (ca. 23%). In 2000 was dit nog 87 (ca. 32%).

Het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) registreerde ruim 600 meldingen van racistische uitingen op het Internet (550 in 2000). Na interventie door het MDI is ca. 90% van alle uitingen die door het MDI als strafbaar werden beoordeeld, na een daartoe strekkend verzoek van het MDI van het Internet gehaald (89% in 2000).

Eind december 2001 is een nota naar aanleiding van het verslag naar de Tweede Kamer gezonden inzake de wijziging van het Wetboek van Strafrecht ter verhoging van de strafmaat bij structurele vormen van discriminatie. Daarnaast is in de nota naar aanleiding van verslag ingegaan op een motie van Dittrich over de verhouding van de vrijheid van godsdienst en meningsuiting, in relatie tot het discriminatieverbod. Een nota naar aanleiding van een verslag van een schriftelijk overleg over «haatzaai-bepalingen» was daarbij gevoegd. Voorts is het voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht ter strafbaarstelling van discriminatie wegens een handicap aan de Tweede Kamer toegezonden.

Milieuhandhaving/handhaving Meststoffenbeleid

De pilots in het kader van de proef met de strafrechtelijke transactie in handen van het bestuur voor eenvoudige milieudelicten komen langzamerhand op stoom. Invoeringsproblemen en ook de MKZ-crisis zorgden voor enige vertraging. Afronding van de evaluatie en vaststelling van een kabinetsreactie zijn voorzien in de loop van 2003.

Versterking Openbaar Ministerie en Rechterlijke Macht

In 2001 besteedde het OM € 4,5 miljoen om het capaciteitstekort te bestrijden en beleid op verschillende gebieden te intensiveren. In verband met het toenemende aantal jeugdzaken en het beleidsoverleg van het jeugd-OM werden extra jeugdofficieren aangesteld. Voorts werd voor de behandeling van politiek en maatschappelijk gevoelige megazaken de capaciteit op de parketten uitgebreid. Om invulling te geven aan de extra zorg rond deze zaken, werd daarbij veelal gezorgd voor een dubbele personele bezetting, waardoor collegiaal overleg en reflectie mogelijk was en het afbreukrisico door uitval van personeel werd beperkt. Daarnaast kreeg de Rijksrecherche mede naar aanleiding van de nota «Integriteit van het openbaar bestuur» een financiële impuls. Voor de bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit en voor de intensivering van het internationaal overleg werd het Landelijk Parket uitgebreid.

Oorlogsmisdaden

In december 2001 is besloten dat de formatie van het Nationaal Opsporingsteam Voor de opsporing van Oorlogsmisdrijven (het NOVO-team) wordt verdubbeld met het oog op de komst van het Internationaal Strafhof (International Criminal Court, ICC).

De inrichting van nationale meldpunten van gezochte oorlogsmisdadigers in EU-verband heeft enige vertraging opgelopen. Verschillende landen hebben amendementen ingediend op het Nederlandse voorstel. De besprekingen in EU-verband worden nog voortgezet, met de bedoeling dit jaar tot een afronding te komen.

Europol

De beoogde uitbreiding van Europol en de beoogde intensivering van de activiteiten van Europol in 2001 zijn gerealiseerd. De bouw van het Europol informatiesysteem is niet afgerond; dit zal in 2002 geschieden. Nederland heeft in 2001 een actieve rol gespeeld in de Raad van Bestuur van Europol en de Werkgroep Europol in het kader van de JBZ-Raad. Geregeld is dat de opsporingdiensten actief informatie verstrekken aan nieuwe analysebestanden waarbij Nederland een belang heeft. Europol vormt het coördinatiepunt voor de bestrijding van vervalsingen van de Euro. De gebeurtenissen op 11 september hebben aanleiding gegeven tot het oprichten van een Task Force tot bestrijding van het Islamitisch extremistisch terrorisme.

Mensensmokkel

De Task Force mensensmokkel bestaat uit drie uitvoerende onderdelen: het Informatie- en Analysecentrum Mensensmokkel (IAM), de Unit Mensensmokkel (UMS) en teams Grensoverschrijdende Criminaliteit van de Koninklijke Marechaussee (GOC's). Het IAM heeft als taken het verzamelen, veredelen en analyseren van informatie over mensensmokkel en maken van onderzoeksvoorstellen voor de politie. Het IAM kwam in 2001 op sterkte. De UMS is in 2001 geëvalueerd. Het team blijkt de opgedragen taken (minstens twee kernteamwaardige onderzoeken gelijktijdig) kwalitatief en kwantitatief goed te vervullen. De GOC's die deel uitmaken van de Task-Force zijn ondergebracht bij de politie in de drie grote steden. Zij deden, in assistentie aan de politie, middenzware criminaliteitsonderzoeken met de nadruk op mensensmokkel.

Door de Task Force werd in 2001 een risicoanalyse (dreigingsbeeld mensensmokkel) uitgebracht. Door de verhoogde instroom van Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's) werd extra aandacht aan deze doelgroep besteed. Verdrag en Protocol ter bestrijding van mensensmokkel zijn nog niet in werking getreden, omdat deze nog niet door voldoende landen geratificeerd zijn.

Eurojust

In 2001 zijn de onderhandelingen over de oprichting van Eurojust zo goed als afgerond: in de JBZ-Raad van december 2001 is een politiek akkoord bereikt over het daarvoor benodigde rechtsinstrument. In de JBZ-Raad van 28 februari 2002 zal de tekst formeel worden vastgesteld. Tevens is tijdens de Europese Raad van Laken in december 2001 besloten dat Eurojust voorlopig gevestigd zal worden in Den Haag, in afwachting van definitieve besluitvorming hierover onder het huidige Spaanse voorzitterschap.

Het Schengen Informatiesysteem

In maart 2001 zijn de vijf Noordse staten probleemloos geïntegreerd in het Schengen Informatiesysteem (SIS). Besluitvorming over de wijze waarop het Verenigd Koninkrijk aangesloten zal worden op het SIS moet nog plaatsvinden.

In december 2001 heeft de Raad besloten dat de financiering van de ontwikkeling van de nieuwe generatie van het SIS, het SIS II project, door de Gemeenschap zal plaatsvinden. De planning is dat het SIS II in 2006 gereed zal zijn. Tevens zijn in 2001, in het kader van SIS II, besprekingen voortgezet over wijziging van functies en toegang tot het SIS.

Bilaterale samenwerking met EU-landen

Het Memorandum Of Understanding (MOU) met Frankrijk inzake de politiesamenwerking van april 1998 is geëvalueerd door Nederland en Frankrijk. Aan Nederlandse kant is dit gedaan door de Inspectie van Politie van het ministerie van BZK. Er is besloten geen wijzigingen aan te brengen in het MOU. Wel is besloten de samenwerking tussen Nederland en Frankrijk op basis van het MOU op gebieden te intensiveren. Het opzetten van samenwerkingsverbanden tussen zustersteden, het verbeteren van de samenwerking ter bestrijding van illegale immigratie en de uitwisseling van Nederlandse kennis en ervaring met betrekking tot wijkgerichte politiezorg zijn hierbij een aantal aandachtspunten.

Ten aanzien van het overleg met Frankrijk, België en Luxemburg over het tegengaan van drugshandel en drugsrunners – bekend onder de naam «Hazeldonck» – is besloten dat het overleg wordt verdeeld in een strategisch overleg (1 maal per jaar) en een operationeel overleg (3 à 4 maal per jaar). In het laatste overleg worden de concrete acties voorbereid. Tevens is besloten synthetische drugs aan de agenda van het operationeel overleg toe te voegen.

Gemeenschappelijke onderzoeksteams

De pilot projecten met Frankrijk inzake de samenwerking in joint teams hebben goede resultaten geboekt. Alhoewel het EU rechtshulpverdrag nog geen verdragsrechtelijke basis kon bieden voor een daadwerkelijke volledige samenwerking in gemeenschappelijke onderzoeksteams, zullen de afgeronde pilot projecten zowel bijdragen aan de gemeenschappelijke bestrijding door Frankrijk en Nederland van de grensoverschrijdende drugscriminaliteit, als aan de op te bouwen expertise voor de toekomstige werkelijke gemeenschappelijke onderzoeksteams. De Raad van de EU heeft in 2000 een aanbeveling aangenomen waarin ondersteuning van Europol aan de gemeenschappelijke onderzoeksteams wordt vermeld. Voor verdergaande stappen is wijziging van de Europol-Overeenkomst noodzakelijk. Hieraan wordt thans de Raadswerkgroep Europol gewerkt.

Internationale politiesamenwerking

Het eind 2000 opgerichte Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking (NCIPS) heeft in 2001 activiteiten ontplooid die op het centrale niveau meer zicht bieden op de internationale (en dan met name de niet-operationele) activiteiten van politiekorpsen. De informatie over reeds lopende, maar ook over voorgenomen, samenwerkingsprojecten wordt vervolgens voorgelegd aan de Stuurgroep Internationale Politiesamenwerking (STIPS). Deze stuurgroep, waarin naast de bij de internationale politiesamenwerking betrokken Directeuren-Generaal van de Ministeries van Justitie en BZK ook vertegenwoordigers van de Politieberaden zitting hebben, geeft mede op basis van deze informatie richting aan het beleid op het vlak van de internationale politiesamenwerking.

Internationale rechtshulp

De inspanningen binnen de Europese Unie om te komen tot een verregaande vereenvoudiging van de procedures van internationale rechtshulp zijn in 2001, mede door de terroristische aanslagen op 11 september in New York, sterk toegenomen. Afgezien van de totstandkoming van een protocol bij het EU Rechtshulpverdrag dat vooral gericht is op een verbetering van de samenwerking bij de bestrijding van met name de financiële criminaliteit, zijn enkele instrumenten voor wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen nagenoeg afgerond. Tevens is overeenstemming bereikt over een Europees Arrestatiebevel waarmee de uitlevering van personen aanzienlijk kan worden versneld.

Eind 2001 is binnen de Raad van Europa het 2e Aanvullend Protocol bij het Europees Rechtshulpverdrag afgerond en voor ondertekening opgesteld. Na inwerkingtreding van dit Protocol zal het rechtshulpverkeer tussen de landen van de Raad van Europa aanzienlijk gemoderniseerd zijn.

Binnen Nederland is de oprichting van een Landelijk netwerk van Internationale Coördinatiecentra (ICC) inzake rechtshulp afgerond. Afgezien van een landelijk loket, heeft Nederland 8 regionale ICC's die allen belast zijn met de registratie, voortgangs- en kwaliteitscontrole op de uitvoering van politieke- en justitiële rechtshulpverzoeken. Deze laatste verzoeken worden sinds 1 januari 2002 allemaal in het Landelijke registratiesysteem LURIS geregistreerd. Voorts is besloten tot de bouw van LURIS 2 waarin tevens de uitgaande rechtshulpverzoeken en de uitleveringen zullen worden geregistreerd.

Drugs

In oktober zijn de onderzoeksrapporten naar de coffeeshopcriteria en het drugstoerisme als ook naar de aantallen coffeeshops naar de Tweede Kamer gezonden. Aan het eind van 2001 is een nieuw onderzoek naar het THC-gehalte in cannabis uitgevoerd. In december heeft de door Justitie georganiseerde internationale stedenconferentie over lokaal cannabisbeleid plaatsgevonden. Naast steden uit EU-Lidstaten waren ook steden uit Canada, Noorwegen, Zwitserland, en 3 toetredingslanden uitgenodigd. Met de aangescherpte aanpak van de XTC-criminaliteit in Nederland is een start gemaakt als gevolg van de nota «Samenspannen tegen XTC». Internationaal heeft het Nederlands-Duitse politieproject voor betere samenwerking bij de aanpak van drugscriminaliteit geresulteerd in een aantal rapportages die de basis vormen voor verdere actie. De samenwerking met Frankrijk op het terrein van de drugs wordt besproken tijdens een jaarlijks overleg op hoog ambtelijk niveau en vindt concreet plaats in het kader van Hazeldonck en in gemeenschappelijke teams. Ter bestrijding van drugscriminaliteit en overlast in de gemeente Venlo is begin 2001 een start gemaakt met het project Hektor. Justitie financiert de verbetering van de handhaving. Een onderzoek ten behoeve van een nul-meting loopt nog.

Doping

Op het terrein van doping bevindt het onderzoek naar de aard en omvang van de illegale dopinghandel in het licht van de wijziging van de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening zich in de afrondende fase.

Beleidsterrein 3.4 Jeugdbescherming

Regie in de jeugdzorg

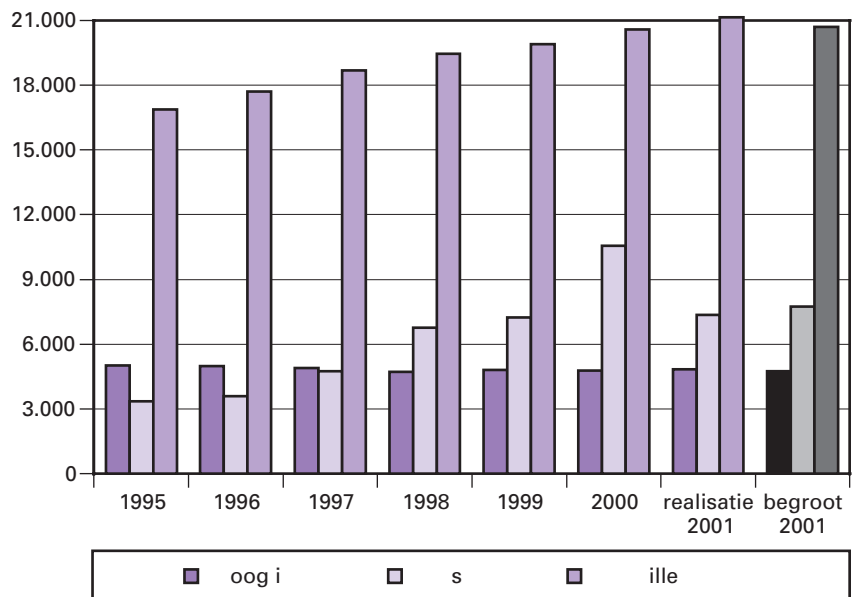
Medio 2000 werd het Beleidskader Wet op de jeugdzorg vastgesteld. Daarna is gelijktijdig met de voorbereiding van het wetsvoorstel Wet op

de jeugdzorg een implementatietraject gestart. Het wetsvoorstel met het nader rapport is nog voor het kerstreces aan de Tweede Kamer aangeboden.

De eerste fase, van medio 2000 tot circa april 2001, bestond uit de uitwerking van de stappen die zouden moeten worden genomen om per 1 januari 2003 de wet in werking te kunnen laten treden: het implementatieprogramma Wet op de jeugdzorg. Voor de sturing van de voorbereiding van de invoering van de wet (de implementatie) is een taakverdeling bepaald tussen het rijk en de provincies en de grootstedelijke regio's. De provincies hebben zelf implementatieplannen opgesteld die door het rijk zijn getoetst. In iedere provincie dient per 1 januari 2003 een onafhankelijke stichting Bureau jeugdzorg te zijn ingericht die de taken die in de Wet op de jeugdzorg worden genoemd uitvoert. Voor de activiteiten op rijksniveau is een gezamenlijke projectstructuur van VWS en Justitie ingericht. Nog veel moet nader worden uitgewerkt. Dit betreft in de eerste plaats de uitwerking van de nadere eisen die in AMvB's worden vastgelegd. Voorts de nadere uitwerking van de sturing en wijze van financiering in het nieuwe stelsel en de ondersteuning van de implementatie.

In 2000 is gestart met het Landelijk Programma-management Jeugdzorg. Het Landelijk Programma-management Jeugdzorg is medio 2001 herpositioneerd. Dit komt tot uitdrukking in de nieuwe naamgeving: Landelijk Platform Jeugdzorg. Het Landelijke Platform heeft de functie gekregen van het uitwisselen van ervaringen en het rapporteren over de voortgang van de implementatie op het niveau van de uitvoering.

Figuur 4: Pupillen voogdij- en gezinsvoogdijinstellingen

bron: RvdK

Versterking gezinsvoogdij

In 2001 is uitwerking gegeven aan het amendement Kalsbeek (TK, 2000–2001, 27 400 VI, nr. 13) dat ertoe strekt het uitgavenbedrag voor de voogdij en gezinsvoogdij-instellingen te verhogen met circa € 13,6 miljoen, ten einde de case-load per gezinsvoogd substantieel te verlagen. Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt kon een deel van deze verhoging in

2001 niet direct worden ingezet voor de uitbreiding van de contacttijd. Dit deel is met het oog op de invoering van de Wet op de Jeugdzorg en de daarmee samenhangende overgang van de kinderbeschermings- en jeugdreclasseringstaken naar de Bureaus Jeugdzorg eenmalig ingezet om de voogdij en gezinsvoogdij-instellingen (materieel) te versterken. Daarmee zijn knelpunten in de sfeer van de bedrijfsvoering zoveel als mogelijk opgelost.

Project doorlooptijden jeugdstrafrechtketen

Na de brief van 23 april 2001 (TK, 2000–2001, 27 400 VI, nr. 60) is binnen het project begonnen met een inventarisatie. Doel van deze inventarisatie was onder meer het op arrondissementaal niveau inzichtelijk maken van de historische doorlooptijden, de verschillende werkwijzen, de wijzen van samenwerking en de good-practices bij de afhandeling van jeugdzaken. In het najaar van 2001 zijn deze bevindingen getoetst via een interviewronde met vertegenwoordigers van alle betrokken organisatie op arrondissementaal niveau.

De tot op heden verkregen resultaten vormen een nulmeting. Deze nulmeting geeft inzicht in de knelpunten, de oplossingen, de good-practices en de specifieke aanbevelingen voor iedere organisatie. De nulmeting vormt een goede basis voor het vervolg van het project in 2002.

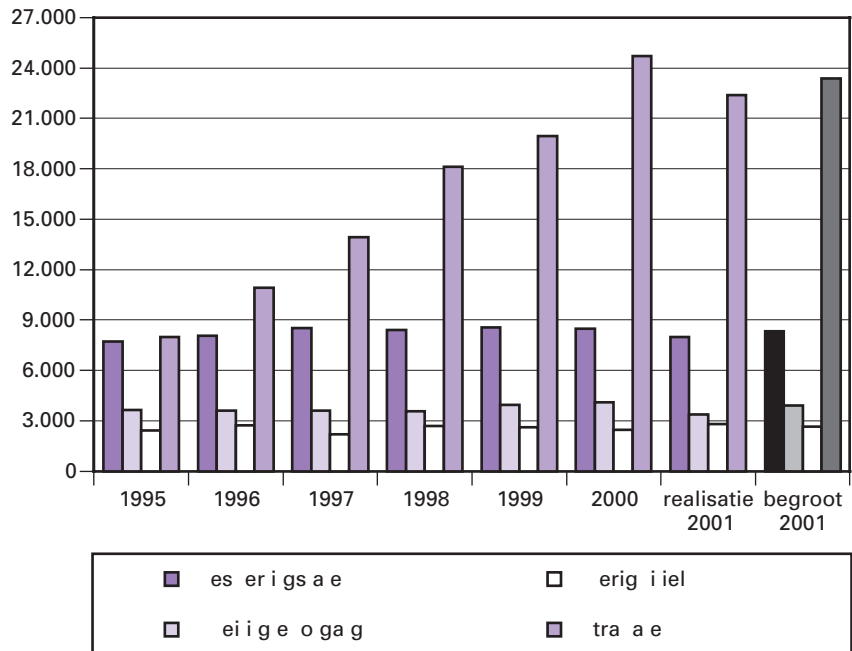
Alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's)

Op 1 mei 2001 zijn maatregelen aangekondigd met als doel om de instroom van alleenstaande minderjarige asielzoekers te beperken en de terugkeer te bevorderen. De jaarlijks toenemende instroom van nieuwe ama's, de georganiseerde smokkel en de belangen van het kind zelf, zijn de belangrijkste redenen waarom ingezet wordt op terugkeer. Wegens de actuele situatie (de grote en in het algemeen georganiseerde instroom, geen of weinig terugkeer en het misbruik van de ama-voorzieningen door meerderjarigen), is gekozen voor een consequent toelatings- en terugkeerbeleid, een intensivering van de aanpak van illegale immigratie en mensensmokkel en mensenhandel én een zichtbare scheiding tussen de opvangmodaliteiten, zowel in formeel als in materieel opzicht. De implementatie van de maatregelen wordt thans binnen een projectstructuur door de Taskforce Implementatie Amabeleid voorbereid en – waar mogelijk – reeds uitgevoerd.

Herziening maatregelen van kinderbescherming

De onderzoeken naar de effectiviteit van de Onder Toezichtstelling (OTS) en de transgenerationale overdracht van kinderbeschermingsmaatregelen zijn uitgevoerd en eind 2001 aan de Tweede Kamer aangeboden. De onderzoeken hebben een aantal aanbevelingen opgeleverd voor de verbetering van de uitvoeringspraktijk. De onderzoeksresultaten hebben geen aangrijpingspunten geleverd voor een besluit inzake een eventuele herziening van de maatregelen van kinderbescherming. Voor dit doel zal alsnog een analyse worden gemaakt van de knelpunten.

Figuur 5: Door de Raad van de Kinderbescherming afgedane zaken

bron: RvdK

De Raad voor de Kinderbescherming: civiele zaken

Door achterblijvende instroom, ziekteverzuim en vacatures is het in 2001 niet mogelijk gebleken de voornemens te realiseren. Van de beoogde 8 350 beschermingszaken, 3 900 scheiding- en omgangszaken en 2 650 overige civiele zaken, zijn er in 2001 uiteindelijk respectievelijk 8 002, 3 374 en 2 807 gerealiseerd.

De Raad voor de Kinderbescherming: strafzaken

De totale doorlooptijd van strafonderzoeken en taakstraffen is hetzelfde gebleven als in 2000. Er is met name nog winst te behalen door het verder terugdringen van de wachttijden. Op dit moment wordt per vestiging van de Raad een plan ontwikkeld en uitgevoerd om dit te realiseren.

Toename aantal zaken jeugdreclassering bij de Gezinsvoogdij-instellingen

Met de inzet van de Regeerakkoord-gelden was het in 2001 mogelijk om 566 extra jeugdreclasseringszaken uit te voeren.

Rechten van het kind

Het onderzoek (motie Arib/Ravestein) op welke wijze er invulling kan worden gegeven aan een instituut kinderombudsman in Nederland is afgerond. Het verslag van dat onderzoek en het verslag van het daarover gehouden jongerenpanel, zijn op 5 december 2001 aan de Tweede Kamer aangeboden. De conclusie is dat er in Nederland ruimte is voor de instelling van een onafhankelijk instituut kinderombudsman.

Beleidsartikel 4.1 Rechtspleging

Modernisering Rechterlijke Organisatie

In december 2001 is het project Rechtspraak in de 21e eeuw afgerond. Dit grootschalige project heeft een belangrijke basis gelegd voor de modernisering van de rechterlijke organisatie. Per 1 januari 2002 is de wet Raad voor de Rechtspraak en de wet Organisatie en bestuur gerechten in werking getreden. Hiermee is de Raad voor de Rechtspraak een feit geworden en zijn de gerechten zelfstandige organisaties geworden met eigen integrale verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De Minister van Justitie is politiek verantwoordelijk voor het kunnen functioneren van het stelsel van rechtspraak als geheel. De Raad voor de Rechtspraak is bestuurlijk verantwoordelijk voor het organisatorische functioneren van de rechtspraak en het bevorderen van de juridisch inhoudelijke kwaliteit van de rechterlijke professie.

Raad voor de Rechtspraak

In 2001 hebben tal van voorbereidende activiteiten plaatsgevonden om de Raad voor de Rechtspraak met ingang van 1 januari 2002 van start te kunnen laten gaan. Eind oktober 2001 is door de minister van Justitie en de kwartiermakers van de Raad een informatieprotocol ondertekend. Dit protocol regelt de informatieuitwisseling tussen de Raad voor de Rechtspraak en de minister van Justitie. Daarnaast bestaat inmiddels een concept bekostigings-AMvB waarin de financiering van de rechtspraak geregeld wordt. Voorts is de bestuurlijke verhouding tussen de Raad voor de Rechtspraak en de gerechten aan de orde. Tevens wordt thans gewerkt aan een strategische agenda van de Raad voor de Rechtspraak.

Ontvlechting Gemeenschappelijk beheer

In de eerste helft van 2001 hebben de arrondissementen implementatieplannen ingediend voor de lokaal te vormen beheerorganisaties. In de zomer is de beoordeling van deze plannen afgerond. Voor een deel van de arrondissementen leidde dit tot een geconditioneerde goedkeuring, omdat een aantal elementen nog onvoldoende was uitgewerkt. In september hebben deze arrondissementen de voortgang van de reorganisatie beschreven. Dit leidde in de meeste gevallen in september/oktober tot definitieve goedkeuring van de plannen. De aanpassing van de financiële en personele systemen aan de nieuwe organisatiestructuur van de rechterlijke organisatie werd begin 2001 in een separaat project FPW ondergebracht. De Raad voor de Rechtspraak en het College van Procureurs-generaal hebben met ingang van 1 januari 2002 de verantwoordelijkheid voor het project overgenomen van het ministerie en de projectleiding. Aan de hand van een rapportage per arrondissement is nagegaan of daadwerkelijk elk gerecht en parket gereed was om de verantwoordelijkheid voor de beheerinfrastructuur over te nemen. Dit bleek voldoende het geval. Het projectteam werd per 1 november ontbonden.

Project versterking rechterlijke organisatie (pVRO)

Geheel volgens plan is het pVRO na drie jaar op 31 december 2001 beëindigd. De meeste van de landelijke projecten zijn in de loop van 2001 afgerond en afgesloten. Via het project Bestuur gerechten zijn alle gerechten voorbereid op de veranderingen per 1 januari 2002 door de invoering van de Wet organisatie en bestuur gerechten, inclusief de bestuurlijke invoering van de sectoren kanton bij de rechtbanken. Een aantal organisatori-

sche eenheden die in het kader van pVRO zijn ingesteld zullen de komende jaren doorgaan onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Rechtspraak: de Vliegende brigade en het Landelijk Ondersteuningsteam Hoven (LOTH) ten behoeve van het wegwerken van de achterstanden in de civiele sectoren, BISTRO in Utrecht voor de verdere ontwikkeling en invoering van internettoepassingen binnen de rechtspraak en het ICT-Proeflokaal in Zutphen. Daarnaast wordt het project Kwaliteit als zelfstandig project voortgezet onder de Raad. De implementatie van landelijk ontwikkelde instrumenten in de gerechten zal ook in 2002 nog doorgaan. In het kader van het project Evaluatie pVRO in de gerechten is een visitatiecommissie ingesteld. Deze commissie heeft geconcludeerd dat in het algemeen van een geslaagd veranderingsproces kan worden gesproken.

Strafrechtketen

In 2001 is geïnvesteerd in de versterking van de strafketen door een uitbreiding van het aantal strafkamers. Daarnaast is gezocht naar een manier om de verstoring van megazaken op de reguliere afdoening van zaken te reduceren. Op voorstel van een werkgroep is in het najaar van 2001 voorgesteld om in Rotterdam een coördinatiecentrum voor megazaken op te richten. De keuze voor Rotterdam is met name het gevolg van de aanwezigheid aldaar van het Landelijk Parket. Op dit moment wordt onderzocht of dit advies kan worden gerealiseerd.

Evaluatieprogramma

Het evaluatieprogramma Rechtspraak 21ste eeuw heeft geresulteerd in een algemene beschrijving van de stand van zaken rondom het functioneren van het stelsel van de rechtspraak ten tijde van de moderniseringsactiviteiten binnen dat stelsel.

Vanwege de complexiteit van de materie en het feit dat het voor sommige onderdelen zeer lastig is gebleken om feitelijke (en betrouwbare) informatie te verzamelen moeten de resultaten van het evaluatieprogramma vooral worden beschouwd als een schets c.q. een momentopname van bepaalde aspecten van de rechterlijke organisatie tijdens de moderniseringsoperatie. Hiervoor is gebruik gemaakt van evaluatieonderzoek, van imagometing via een enquêtering onder burgers en van de kennis die is opgedaan tijdens de uitvoering van het PVRO-project kwaliteit. In dit project zijn door de rechterlijke macht zelf meetinstrumenten ontwikkeld, die gebruikt kunnen worden voor het volgen van het functioneren van de rechterlijke organisatie.

Voor de evaluatieonderzoeken en het imago-onderzoek vormden de doeleinden van de Contourennota (eenheid van rechtspraak, tijdigheid, toegankelijkheid en externe oriëntatie) het vertrekpunt.

Tussentijdse resultaten van deze uitwerking zijn als bijzonderlijk hoofdstuk gepresenteerd in de vierde en de vijfde voortgangsrapportage van de Contourennota. Wat betreft de concrete producten die in het kader van het evaluatieprogramma zijn verschenen, kan worden gemeld dat in december 2001 een onderzoeksrapport «Eenheid van rechtspraak: een verslag van een eerste meting bestuursrecht» is verschenen, evenals een handboek dat gebruikt kan worden voor een vergelijkbare studie op het terrein van het civiel recht en het strafrecht. Daarnaast is in 2001 gewerkt aan de uitvoering van een onderzoek naar doorlooptijden in vier zaakscategorieën (bestuursrechtelijke bodemzaken, meervoudige strafzaken, contradictoire handelszaken en echtscheidingszaken). De resultaten van dit onderzoek worden in het eerste kwartaal van 2002 gepubliceerd.

Herziening Rechterlijke Organisatie (HRO) 3e fase

De derde fase HRO heeft betrekking op de (definitieve) vormgeving van de bestuursrechtspraak. In de eerste helft van 2001 is gewerkt aan de voorbereiding van de discussienota derde fase HRO. Hiertoe is een tweetal onderzoeken uitgevoerd en heeft over de conceptnota een werkconferentie plaatsgevonden. In mei 2001 is de discussienota aan de Tweede Kamer aangeboden. Doel van deze discussienota is het op gang brengen van een discussie over de vraag of er in het kader van de derde fase HRO sprake is van zodanige problemen dat een stelselwijziging in enigerlei vorm noodzakelijk is, of dat volstaan kan worden met een enkele aanpassing op een enkel onderdeel.

Ten aanzien van een onderdeel is de besluitvorming naar voren gehaald. Het betreft de voorbereiding van invoering van een tweede feitelijke instantie in belastingzaken. Om deze beslissing uit te voeren is inmiddels een werkgroep van start gegaan die in het eerste kwartaal van 2002 haar rapport zal uitbrengen, met een conceptwetsvoorstel.

In december 2001 heeft een algemeen overleg met de Vaste Commissie voor Justitie uit de Tweede Kamer plaatsgevonden over de nota. Als uitvloeisel van dit overleg is voor de verkiezingen een brief toegezegd waarin zal worden ingegaan op een eventuele samenvoeging van de hoogste bestuursrechters en een rechtseenheidsvoorziening.

Hoge Raad

De personele uitbreiding bij de Hoge Raad is nagenoeg volgens plan uitgevoerd. Met de in 2001 en verder beschikbaar gestelde middelen is een uitbreiding gerealiseerd van circa 28 fte.

College van beroep voor het bedrijfsleven

In 2000 is vastgesteld dat het College (met name als gevolg van een belangrijke stijging van de instroom in voorgaande jaren) een achterstand heeft opgebouwd, welke nagenoeg neerkomt op een jaarproductie. Voor het wegwerken van die achterstand heeft het College extra middelen ontvangen. Met name doordat de instroom vanaf 2000 belangrijk is gedaald en sedertdien vooralsnog stabiel blijft is eind 2001 een groot deel van de achterstand ingelopen.

WSO

In 1999–2001 is het project «Werving, Selectie en Opleiding leden Rechterlijke Macht» (WSO RM) uitgevoerd. De belangrijkste korte termijn doelstelling was het wegwerken van de personele capaciteitsproblematiek bij de Zittende Magistratuur in 1999 en 2000. Deze doelstelling is gerealiseerd. Tevens zijn er maatregelen genomen die een effect op de (middel)lange termijn beoogde te bereiken. Deze betroffen de optimalisering van het gehele instroomproces. Maatregelen ter optimalisering van dit instroomproces zijn o.a. de ontwikkeling van een capaciteits-prognosemodel, een landelijke arbeidsmarktstrategie en wervingscampagne, herziening en verkorting van de selectieprocedures, versterking van de lokale opleidingscapaciteit en de ontwikkeling van een «Functiegericht Opleidingsprogramma Rechterlijke macht» (FOR).

Inmiddels is het project afgesloten, hetgeen in het voorjaar 2001 door middel van de afsluitende voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer is gerapporteerd.

Rechtspleging en wetenschap

Er worden twee onderzoeken uitgevoerd in het kader van het programma Rechtspleging en Wetenschap. Een onderzoek van de Rijksuniversiteit Leiden naar het gebruik van civiele en bestuursrechter sinds de Tweede

Wereldoorlog. En een onderzoek van de Universiteit Utrecht naar specialisering binnen de rechterlijke macht. Inzake de hoogleraarstoelen is geen noemenswaardige voortgang geboekt, één en ander vanwege de prioriteiten inzake de modernisering van de rechterlijke organisatie.

Europees kenniscentrum

In 2001 is in het kader van het project «Eurinfra» een begin gemaakt met de versterking van de kennisinfrastructuur rondom het Europees recht. Ten eerste zijn er gerechtscoördinatoren Europees recht aangesteld die onder meer tot taak hebben de belangrijkste Europeesrechtelijke ontwikkelingen onderling te bespreken en binnen hun gerecht onder de aandacht te brengen. Ten tweede is een intranetportaal ontwikkeld via welke de rechter op eenvoudige en snelle wijze Europese jurisprudentie en wetgeving kan raadplegen geïntegreerd met nationale jurisprudentie en wetgeving.

Projecten mediation bij de rechterlijke organisatie en de rechtsbijstand

Bij de gerechten zijn in de loop van 2000 vijf projecten in gang gezet. Deze zijn in 2001 gecontinueerd. Daarbij worden verschillende modaliteiten voor doorverwijzing naar een mediator beproefd naar fasen van de procedure en naar rechtsgebieden. In het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand (GRb) zijn in het verslagjaar projecten voor doorverwijzing naar mediation gestart bij stichtingen rechtsbijstand in Haarlem, Middelburg en Zwolle. Het gaat daarbij om conflicten waarbij nog geen procedure aanhangig is gemaakt en waarbij ten minste één van beide partijen aanspraak kan maken op gesubsidieerde rechtsbijstand. Ook hier worden zoveel mogelijk verschillende modaliteiten beproefd. De projecten lopen tot en met 2002. In 2003 is een evaluatie voorzien.

Mediation bij echtscheiding en omgangsproblematiek

De experimenten scheidings- en omgangsbemiddeling zijn beëindigd. In juli 2001 heeft de afronding van het wetenschappelijk evaluatie-onderzoek plaatsgevonden aan de hand van de ervaringen met de experimenten tot en met 2000. In afwachting van het eindrapport en het advies daarover van de begeleidingscommissie heeft in 2001 voortzetting van de experimenten plaatsgevonden ter overbrugging van de periode tot aan de besluitvorming. Met de voortzetting van de experimenten werd en wordt voorkomen, dat deze voorziening (en de opgebouwde expertise) na een genomen besluit over de definitieve voortzetting daarvan opnieuw moet worden opgebouwd. Consultatie van de extern betrokkenen vond eind 2001/ begin 2002 plaats. Naar verwachting zal in de loop van het voorjaar de Kamer geïnformeerd kunnen worden over het standpunt over de uitkomsten van de evaluatie.

Over de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht voor de mediator zijn betrokken organisaties geconsulteerd in het verslagjaar. De Kamer zal over de uitkomsten begin 2002 worden geïnformeerd.

Beleidsartikel 4.2. Rechtsbijstand

Verbetering van de toegankelijkheid en de kwaliteit van rechtsbijstand

Voor de zomer 2001 heeft een algemeen overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden over de ontwikkelingen met betrekking tot de Wet op de rechtsbijstand (Wrb). In de daaraan voorafgaande brief met ondersteunende stukken werden drie beleidsvoornemens aan de orde gesteld:

1. uitwerking van de voorstellen in het rapport «Toekomstverkenning gefinancierde rechtsbijstand»;

2. verhoging van de vergoeding (met € 7,26) zo mogelijk per 1 januari 2002 voor advocaten;
3. voorbereiding van de vervanging en drastische vereenvoudiging van de huidige inkomenstoets.

Ter uitvoering van het beleidsvoornemen onder 1. is een onafhankelijke commissie onder leiding van drs. H. Ouwerkerk ingesteld met als taak voor 1 februari 2002 advies uit te brengen over de toekomstige bestuurlijke inrichting van het stelsel, in het bijzonder ten aanzien van de positionering van de bureaus rechtshulp en het juridisch loket.

Verder werd een werkverband opgezet, bestaande uit participanten in het stelsel, met als taak (eveneens) voor 1 februari 2002 een concreet plan van aanpak op te stellen voor de praktische inrichting van in een experiment te beproeven loketten. Na ontvangst van beide rapportages worden de betrokken organisaties geconsulteerd, waarna een Kabinetsstandpunt wordt bepaald.

In 2001 werd een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) in gang gezet naar de mogelijkheden binnen de gesubsidieerde rechtsbijstand van resultaatsafhankelijke beloningen. Tevens wordt aandacht besteed aan de gewenste hoogte van de vergoeding in combinatie met een kwaliteitsverbetering en de effecten van tariefdifferentiatie voor de vraag, het aanbod en de kwaliteit van rechtsbijstand. In afwachting van uitkomsten van dit onderzoek wordt de motie van het lid Kuijper aangehouden.

De ontwikkeling en uitvoering van monitoring van de effecten van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb)

Overleg over de ontwikkeling van de rechtsbijstandmonitor is in 2001 gestart.

Vernieuwing van de organisatie van de rechtsbijstand binnen het raamwerk van de Wrb

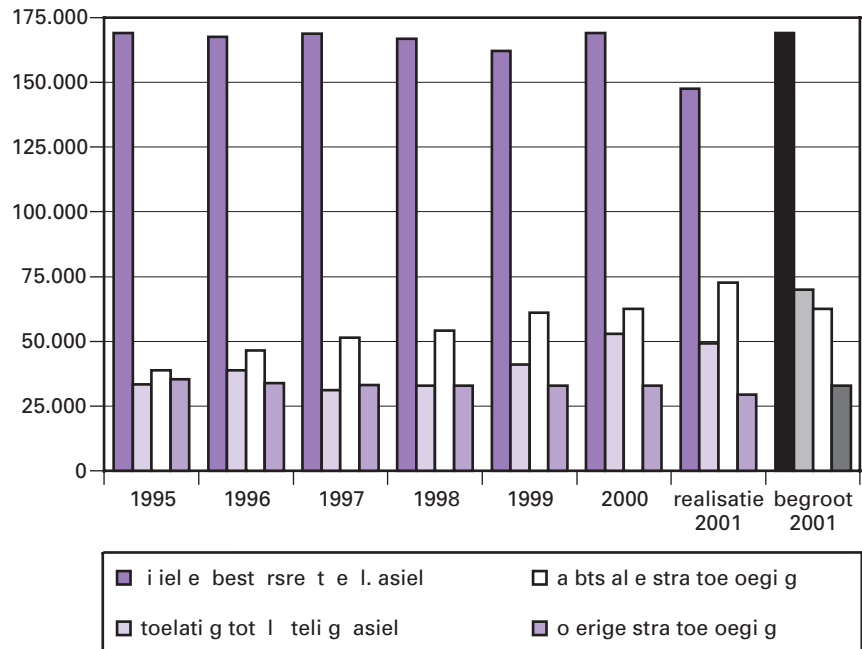
De overgang naar een ander draagkrachtbegrip voor de gesubsidieerde rechtsbijstand (van netto-inkomen naar belastbaar inkomen) betekent, zo is inmiddels vastgesteld, een belangrijke stap om enerzijds de M&O-problematiek (Misbruik en Oneigenlijk gebruik) te verminderen en anderzijds de administratieve lasten die kleven aan de uitvoering van de regeling aanmerkelijk terug te dringen. In het najaar van het verslagjaar zijn – met instemming van de Tweede Kamer op hoofdlijnen – voorbereidingen voor de implementatie van de overgang ter hand genomen. Mede gelet op de noodzakelijke wijzigingen in wet- en regelgeving zal de herziening niet voor 1 april 2004 kunnen worden geïmplementeerd.

Het bevorderen van kwaliteitsborging in de beroepsuitoefening binnen de juridische dienstverlening voor een zo groot mogelijk publiek

Met de Nederlandse Orde van Advocaten (NovA) en de andere betrokken partijen is overeenstemming bereikt over een kwaliteitstoets m.b.t. de procesborging: zelfevaluatie advocatuur met een externe audit. Het overleg over de (permanente) opleiding, vormen van intercollegiale toetsing en klanttevredenheidsonderzoeken, de overige drie wegen voor kwaliteitszorg, wordt voortgezet. Aan het einde van het verslagjaar was het overleg met NovA en raden over de voorwaarden voor de kwaliteitstoets nog gaande.

Op initiatief van de beroepsorganisaties werd een stichting Steunpunt Kwaliteitsinitiatieven Rechtsbijstand (SkiR) opgericht die met ingang van het verslagjaar functioneert. In het voorjaar van 2002 zullen haar activiteiten worden onderworpen aan een eerste beoordeling.

Figuur 6: Aantal afgegeven toevoegingen rechtsbijstand

bron: DRJB

Tolken

Budgettaire en beleidsmatige problemen, uitgebrachte onderzoeksrapporten, overleg met de beroepsgroep en een dreigende schaarste aan deelnemende tolken, gaven aanleiding in het beleid accentwijzigingen aan te brengen.

Samengevat komen de accentwijzigingen in het beleid, waarover de Tweede Kamer bij brief van 8 november 2001 werd ingelicht, erop neer, dat:

- afnemers zelf het tolkenbudget dienen te beheren;
- de verantwoordelijkheid voor de organisatie van certificering in handen van een op te richten onafhankelijk kwaliteitsinstituut wordt gelegd;
- in overleg met de ministeries van VWS en BZK wordt bezien langs welke weg de verantwoordelijkheid en het budget voor de inzet van tolken in handen van politie, welzijn en gezondheidszorg kan worden gelegd;
- voor het kwaliteitstraject meer tijd wordt uitgetrokken. In plaats van per 2003 zullen afnemers binnen Justitie, politie en Koninklijke Marechaussee van alle tolken verlangen dat zij uiterlijk op 1 januari 2005 zijn gecertificeerd.

Voorts is besloten, dat:

- voor de implementatie van het bovenstaande een projectorganisatie wordt ingericht;
- er een beleidsonderzoek naar het tolkendossier wordt ingesteld.

Beleidsartikel 4.3 Schuldsanering

In 2001 is het evaluatierapport Wsnp (Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen) «Van schuld naar schone lei» aan de Tweede Kamer aange-

boden met de mededeling dat naar aanleiding van de beleidsaanbevelingen in het najaar een standpunt zou worden ingenomen. De consultatie van de diverse betrokken partijen vergde meer tijd dan was voorzien. Het standpunt zal thans in het eerste kwartaal van 2002 worden toegezonden.

In het evaluatierapport wordt geconstateerd dat de wet nog te kort in werking is om een gefundeerd oordeel te vellen over de werking ervan. Wel is gebleken dat «de stok achter de deur» niet zo werkt als was bedoeld. Schuldeisers laten het in veel gevallen bewust aankomen op een wettelijke schuldsanering. Ook is gebleken dat het minnelijk traject dat voorafgaat aan het wettelijk traject onvoldoende grondig wordt uitgevoerd, waardoor geen minnelijk akkoord tot stand komt. Relatief weinig schuldenaren bereiken daarna het wettelijk traject. Bovendien blijkt uit het onderzoek dat onvoldoende inspanningen zijn gericht op het bereiken van een duurzame schuldsanering die ervoor zou moeten zorgen dat schuldenaren niet nogmaals in problemen komen (integrale schuldhulpverlening). Extra aandacht is nodig voor ondernemers natuurlijke personen. Hiervoor zijn in 2001 in samenwerking met de ministeries van SZW en EZ voorstellen gedaan die in 2002 moeten worden geïmplementeerd. In 2000 heeft de Adviescommissie monitoring bewindvoerderssubsidie Wsnp advies uitgebracht. Op basis daarvan zijn de tarieven (substantieel) verhoogd en is besloten de activiteiten door de commissie te laten voortzetten. Voorzien is dat de commissie eind 2002 haar eindrapport uitbrengt op basis waarvan het structurele niveau van de bewindvoerderssubsidie kan worden vastgesteld.

Beleidsartikel 4.4 Juridische dienstverlening

Nadere afbakening van de (mogelijkheden voor) marktwerking in de beroepsuitoefening

Een verruiming van het toestaan van interdisciplinaire samenwerking door notarissen (artikel 18, Wet op het notarisambt) werd – mede ter voorkoming van een overmatige druk op het notariaat door teveel veranderingen ineens – voor drie jaar uitgesteld. Ter voorbereiding van de uitvoering van een motie van het lid G. de Jong tijdens de behandeling van de Wet op het notarisambt werd de werkgroep Van den Haak ingesteld, met als opdracht over het al dan niet toestaan van *interdisciplinaire samenwerking* (IDS) advies uit te brengen. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft na overleg met Justitie een tijdelijke verordening opgesteld die voorlopig inhoud geeft aan artikel 18. Deze verordening bevat de oude regeling van samenwerking door notarissen met andere beroepen zoals door de KNB voorheen was geregeld. Het eindrapport van de werkgroep over een IDS-verordening wordt begin 2002 verwacht.

De effecten van de *gefaseerde vrijlating van de notaristarieven* zijn voor het tweede achtereenvolgende jaar door de onafhankelijke Commissie monitoring notariaat gevolgd, op basis waarvan per 1 oktober 2001 een volgende stap is gezet in de richting van het vrijlaten van tarieven. Gelet op de in het rapport geduide ontwikkeling van de tarieven in de familiepraktijk is besloten een kostprijsonderzoek daarnaar te laten verrichten. Een eventuele volledige vrijlating komt in 2002 aan de orde. De *Gerechtsdeurwaarderswet en de algemene maatregel van bestuur voor de herinrichting van het tariefsteem* overeenkomstig het advies van de Commissie Van de Winkel traden gelijktijdig in werking op 15 juli 2001.

Het bevorderen van evenwicht tussen vraag en aanbod in de juridische dienstverlening door vergroting van transparantie van het aanbod van diensten

De voorbereidingen voor de opzet van een model voor periodiek te herhalen – trendrapportages ondervonden vertraging doordat het overleg hierover met de betrokken beroepsorganisaties meer tijd vergde dan verwacht. De verwachting is dat het model medio 2002 gereed is.

Versterking van het toezicht en van het tuchtrecht t.a.v. de gereglemateerde beroepen

Door wijziging van de Advocatenwet wordt erin voorzien dat – aanvullend op het tuchtrecht – preventief kan worden opgetreden door middel van onderzoek naar een onbehoorlijke praktijkuitoefening en dat, indien daarvan sprake blijkt te zijn, advocaten tijdelijk kunnen worden geschorst. Indien het wetsvoorstel ook aanvaard wordt in de Eerste Kamer wordt de inwerkingtreding van deze maatregel voorzien in maart 2002.

Het rapport van de werkgroep Toezicht notariaat is ontvangen. Een standpuntbepaling over haar adviezen is voorzien voor mei 2002, in combinatie met de evaluatie van *de Wet op het notarisambt*. Met de inwerkingtreding van de *Gerechtsdeurwaarderswet* (per 15 juli 2001) is voorzien in een Kamer voor Gerechtsdeurwaarders als tuchtrechter met als beroepsinstantie het Gerechtshof Amsterdam.

BELEIDSTERREIN 5: SANCTIES

Beleidsartikel 5.1 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties

Capaciteits prognoses sancties 2001

Om ook in de komende jaren blijvend te kunnen voldoen aan de vraag naar sanctiecapaciteit en de ontwikkeling daarvan, is een goede planning nodig. Hiervoor is inzicht in de toekomstige behoefte aan sanctiecapaciteit onontbeerlijk. De basisprognoses, jaarlijks opgesteld door het WODC, worden in planningskaders vertaald in samenwerking met de uitvoeringsorganisaties op het terrein van strafrechtelijke sancties. De capaciteitsprognoses 2001 zijn volgens toezegging in mei 2001 bij Voorjaarsnota naar de Tweede Kamer gezonden. De uitkomsten van de prognoses zijn verwerkt in de begroting 2002 en de Voorjaarsnota 2001.

Vanaf medio 2001 was er sprake van een toename in het aantal te detineren personen en een extra grote toename in het aantal vrouwen. Mede in verband met de knellende personele problematiek in de justitiële inrichtingen in het algemeen leidde dit in het gevangeniswezen in 2001 tot 327 incidentele versnelde ontslagen uit detentie wegens plaatsgebrek (IVO's). Hiermee bleef het aantal IVO's, binnen de beschikbare capaciteit en in samenhang met enkele getroffen noodmaatregelen zoals de inrichting van elektronische detentiehuisen, de benutting van een aantal SOV-plaatsen (Strafrechtelijke Opvang Verslaafden) voor «reguliere» gedetineerden en enkele andere tijdelijke herbestemmingen, tot het minimum beperkt. Hierover is in 2001 meerdere malen met de Tweede Kamer mondeling en schriftelijk van gedachten gewisseld. In de loop van 2001 is de druk op de gevangenis­capaciteit sterk opgelopen. Oorzaken waren onder meer een intensivering van de strafrechtelijke handhaving in het algemeen, een in korte tijd sterk gegroeid aantal te detineren vrouwen, en een snel groeiende stroom drugskoeriers. De groeiende behoefte aan plaatsen in de justitiële jeugdinrichtingen was al eerder voorzien.

Effectiviteit van sancties/maatschappelijke (re)integratie

In 2001 zijn de beoogde producten gerealiseerd en de geplande activiteiten verricht. Zo heeft de handleiding Effectieve strafrechtelijke interventies tot doel de uitvoeringsorganisaties tot richtsnoer te dienen bij de beoordeling, selectie en evaluatie van – met name nieuwe – programma's en projecten. Een goede omschrijving van doelgroep, bijpassende methoden en ambitieuze doch haalbare eindtermen kan substantieel bijdragen aan recidivevermindering en verbetering van de maatschappelijk reïntegratie. De handleiding is volgens plan in 2001 gereedgekomen en onder de organisaties verspreid. De handleiding is mede gebaseerd op WODC-onderzoek naar ervaringen in het buitenland.

Vanaf 2002 zullen de ervaringen in binnen- en buitenland verder worden benut in het project Effectieve Reïntegratie. Doel is bij te dragen aan vergroting van de veiligheid in de samenleving en het terugdringen van de recidive. Hiertoe behoren onder meer effectieve programma's in detentie, en een nieuw accent van de reclassering op de aanpak van de harde kern recidivisten en veroorzakers van overlast. Volgens plan maakt het project tevens deel uit van de uitvoering van de nota Criminaliteitsbeheersing van juni 2001.

De Recidivemonitor van het WODC heeft tot doel om het systematische inzicht in de mate van recidive van vele verschillende categorieën justitiabelen te vergroten en de gegevens door de jaren heen te monitoren. Dit draagt bij tot groter inzicht in effectieve strafrechtelijke interventies. In 2001 is het systeem volgens plan verder ontwikkeld. Op basis van het Justitieel Documentatie Systeem wordt een bestand aangemaakt waaruit de recidive-gegevens kunnen worden betrokken. De monitor zal in de komende jaren verder worden uitgebouwd, inclusief het volgen van ex-gedetineerden door DJI op het punt van nieuwe detenties. Op termijn zal de ontwikkeling van de recidive kunnen worden gehanteerd als prestatie-indicator van de justitie-organisaties.

In oktober is een internationaal congres over het onderwerp gehouden. Het congres heeft voldaan aan het doel om het draagvlak bij de uitvoeringsorganisaties voor een effectieve aanpak van recidivevermindering en maatschappelijke reïntegratie verder te vergroten. De aanzet is gemaakt tot een erkenningsregeling voor effectieve programma's met accreditatiecommissie.

Sancties in perspectief

In juni 2001 is de Nota Sancties in Perspectief in de Tweede Kamer behandeld. De nota bevat een heroriëntatie op het sanctiestelsel en doet voorstellen om meer inzicht in de opbouw en samenhang binnen het sanctiestelsel. De voorstellen zijn het afgelopen jaar nader uitgewerkt. Het wetsvoorstel om de toepassingsgrenzen van het penitentiaire programma (PP) te verruimen en het elektronisch toezicht bij de PP's te verankeren is in oktober naar de Raad van State gegaan. Er zijn twee externe commissies ingesteld, die binnen anderhalf jaar rapport uitbrengen met zo mogelijk een conceptwetsvoorstel voor een herziening van de vervroegde invrijheidsstelling en voor een straf van vrijheidsbeperking. Voorstellen inzake de voorwaardelijke veroordelingen en de schorsing van de voorlopige hechtenis worden betrokken bij de uitkomsten van de externe commissies, gezien de verwantschap met de onderwerpen die in die commissies worden uitgewerkt.

Capaciteit Justitiële jeugdinrichtingen

In de begroting 2001 is aangegeven dat de druk op de capaciteit in de justitiële jeugdinrichtingen groot is.

Om de groeiende vraag naar justitiële jeugdplaatsen het hoofd te bieden

is in 2001 een ambitieus bouwproject gestart. Dit project omvat een capaciteitsuitbreiding van ruim 500 plaatsen die voor 2005 in gebruik dienen te zijn. Volgens de prognoses die in 2001 beschikbaar kwamen, werd er rekening gehouden met een verdere stijging van de capaciteitsbehoefte met nog eens enkele honderden plaatsen. In 2001 is besloten nieuwe locaties te zoeken en grond te verwerven voor eventuele nieuwbouw indien de prognoses zich in het komende jaar met dezelfde trend voortzetten. In het voorjaar van 2002 zal het WODC met nieuwe prognoses komen.

Alle voor 2001 geplande capaciteitsuitbreidingen zijn in het lopende jaar gerealiseerd. Hierdoor kon de capaciteit van de justitiële jeugdinrichtingen ten opzichte van de realisatiecijfers over 2000 in 2001 met op jaarbasis gemiddeld 230 plaatsen worden verhoogd.

Aanvullende noodmaatregelen ter beperking van de capaciteitsnood Jeugd

In 2001 is voorts bijna € 2,3 miljoen besteed aan het ombouwen van open naar gesloten capaciteit van jeugdinrichtingen.

Forensische zorg

In 2001 is er geïnvesteerd in het verbeteren van de kwaliteit en kwantiteit van bijzondere zorg, het uitbreiden van capaciteit voor bijzondere zorg en het versterken van het Psychomedisch overleg. Verder zijn er zeven voorbeeldprojecten gestart waarin de zorg in detentie wordt uitgebreid met een behandelaanbod vanuit forensische poliklinieken en/ of ambulante instellingen voor geestelijke gezondheidszorg. Een deel van de projecten is gericht op het verminderen van psychische problematiek bij gedetineerden die aan een ernstige psychiatrische aandoening lijden. Een ander deel van de projecten is gericht op het beperken van recidivegevaar bij met name de plegers van ernstige gewelds- en/ of zedenmisdrijven. Tevens is een onderzoek gestart naar de behoefte aan hulp of behandeling onder 200 gedetineerden in Penitentiaire Inrichting (PI) Vught en naar de factoren die een rol spelen bij het vragen van hulp. De voorbeeldprojecten, wetenschappelijk onderzoek, werkbezoeken en literatuur bieden het inzicht op basis waarvan in 2002 wordt besloten op welke manier en voor welke doelgroep tot een landelijk dekkend aanbod van behandeling in detentie kan worden overgegaan.

Toezicht zedendelinquenten

In 2001 zijn voorbeeldprojecten gestart waarin de zorg voor (pedo)sexuele delinquenten in de gevangenis is uitgebreid met een behandelaanbod vanuit forensische poliklinieken en/ of ambulante instellingen voor geestelijke gezondheidszorg. In de zomer is een conceptwetsvoorstel voor advies voorgelegd aan de Raad van State waarin wordt voorgesteld de maximumduur van de voorwaardelijke beëindiging van de tbs-verpleging te verlengen tot zes jaar. Een goede invulling van het reclasseringtoezicht tijdens deze voorwaardelijke beëindiging is van essentieel belang. Het OM, de reclassering, het ministerie van VWS, het ministerie van Justitie en Geestelijke Gezondheidszorg (GGz)-Nederland hebben de knelpunten bij het huidige reclasseringtoezicht in kaart gebracht en oplossingsrichtingen aangegeven. Het eindrapport van de werkgroep is in augustus voorgelegd aan de betrokken uitvoeringsorganisaties met het verzoek te adviseren over de uitvoerbaarheid van de oplossingsmaatregelen. Het laatste advies wordt in januari 2002 verwacht, waarna het rapport wordt vastgesteld en de maatregelen uitgevoerd.

Strafrechtelijke opvang verslaafden (SOV)

In 2001 zijn de SOV-voorzieningen, volgens planning van start gegaan. Het gaat om drie voorzieningen voor in totaal negen steden. In de drie grote steden (Amsterdam, Rotterdam en Utrecht) is de regie in handen van zogenaamde lokale bestuursteams, voor de zes middelgrote steden in zogenaamde lokale coördinatie teams. De samenwerking tussen de deelnemende steden en de Dienst Justitiële Inrichtingen is in convenanten vastgelegd. Een landelijke stuurgroep SOV stuurt en bewaakt het totale proces. Zowel in de landelijke stuurgroep als in de lokale bestuursteams zijn alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd. De gemeente Den Haag doet vooralsnog niet mee. Besprekingen daarover zijn nog gaande. De instroom in de SOV in de drie grote steden verloopt goed. Vanuit de zes zuidelijke gemeenten komt de instroom nu langzaam op gang. Stagnatie in de oplevering van de SOV inrichting in Utrecht waar de zuidelijke gemeenten plaatsen hebben ingekocht, was hier debet aan.

Het implementatie proces vereist een forse inspanning. Ketenbenadering en circuitvorming zijn vernieuwende elementen binnen de SOV. Dit vraagt van de verschillende deelnemende organisaties een gezamenlijke en consistente aanpak. Soms sluit dit niet geheel aan bij de werkstructuur en cultuur die tot dusver aan de afzonderlijke organisaties eigen zijn. Voor de zes middelgrote gemeenten in het zuiden des lands betekent het dat, naast de lokale circuit vorming, ook de afstemming tussen de zes gemeenten onderling tot logistieke knelpunten leidt.

Het verbeteren van de toeleiding naar zorg voor verslaafde justitiabelen is volop in ontwikkeling en maakt integraal onderdeel uit van het project reïntegratie en nazorg. Een beleidsgroep die zich de komende tijd gaat buigen over ketenzorg en het ontwikkelen van pilots is in oprichting. Het ministerie van VWS zal in de beleidsgroep participeren.

Masterplan DJI

Het Masterplan DJI is een geïntegreerd plan voor de invulling van de ombuigingstaakstelling van € 52,2 miljoen en intensivering ten behoeve van capaciteitsuitbreiding, beide uit het Regeerakkoord 1998–2002. De politieke wens tot versobering in het gevangeniswezen stond aan de basis.

Bij de invulling van de taakstelling is rekening gehouden met de behoefteprognoses sanctiecapaciteit uit 1999: een capaciteitsoverschot bij gevangeniswezen en tekorten bij TBS en Jeugd. Dit gaf aanleiding tot herschikking van capaciteit. Ter afdekking van de tekorten en financiering van de herbestemming van een deel gevangenis-capaciteit was in de begroting 2001 structureel € 68,1 miljoen opgenomen.

Van de Regeerakkoord-taakstelling kan ca. € 44 miljoen structureel worden gerealiseerd volgens de uitgangspunten. Waarvan ongeveer de helft door middel van versobering en efficiëntieverbeteringen en de andere helft door capaciteitsbeperkende maatregelen zoals substitutie (vervanging celstraf door extramurale modaliteiten). Ik heb hierover met de Kamer in de loop van 2001 enkele malen gesproken.

Reeds in september 2000 gaf de Tweede Kamer tijdens het Algemeen Overleg over het Masterplan DJI te kennen dat de grenzen aan de versobering in het gevangeniswezen naar haar mening in zicht kwamen. In 2001 zijn er op dit vlak geen nieuwe initiatieven genomen.

De effectiviteit van de TBS

In 2001 is het kabinetsstandpunt van 1999 om enerzijds de intramurale behandelduur te verkorten en desondanks de recidive te verlagen, verder uitgewerkt. Conform de planning hebben zes werkgroepen advies uitgebracht over diverse aspecten van de uitvoering rond de TBS-maatregel.

Daarnaast heeft de Commissie beleidsvisie terbeschikkingstelling onder voorzitterschap van de heer Kosto, in haar rapport «Veilig en wel» advies uitgebracht over de samenwerking tussen de TBS-instellingen en de GGz. In reactie op dit rapport is eind 2001 een kabinetsstandpunt uitgebracht, dat inzet op een voortvarend uitbouwen van de samenwerking tussen TBS-inrichtingen met GGz-instellingen. Integratie wordt echter prematuur geacht.

In 2001 is de voorbereiding van een meerjarenbeleidsprogramma voor de uitvoering van de TBS ter hand genomen, waarin de uit het bovenstaande voortvloeiende actiepunten worden opgenomen. Hierop vooruitlopend zijn ook reeds activiteiten gestart.

Voor de aanpak van enkele uitvoeringskwesties rond de plaatsing van ter beschikking gestelden in TBS-inrichtingen is besloten twee commissies in te stellen; er zijn voorbereidingen verricht, zodat in 2002 alle TBS-inrichtingen preklinische interventie kunnen aanbieden; er is samen met het ministerie van VWS een subsidieregeling ten behoeve van circuitvorming op hofressortniveau opgesteld en er is een inventarisatie van zorgprogramma's uitgevoerd, die is besproken tijdens een werkconferentie; ten behoeve van de kwaliteitsverbetering is een Bouwbestuur aangesteld ten behoeve van de opzet van een Expertisecentrum voor de forensische psychiatrie en er werd een certificatieschema opgesteld; de financieringswijze van de TBS-inrichtingen werd aangepast. Voorts is eind 2001 een conceptrapport uitgebracht over een pilotonderzoek naar het risicotaxatie-instrument de HKT-30, waaraan alle TBS-inrichtingen hebben deelgenomen.

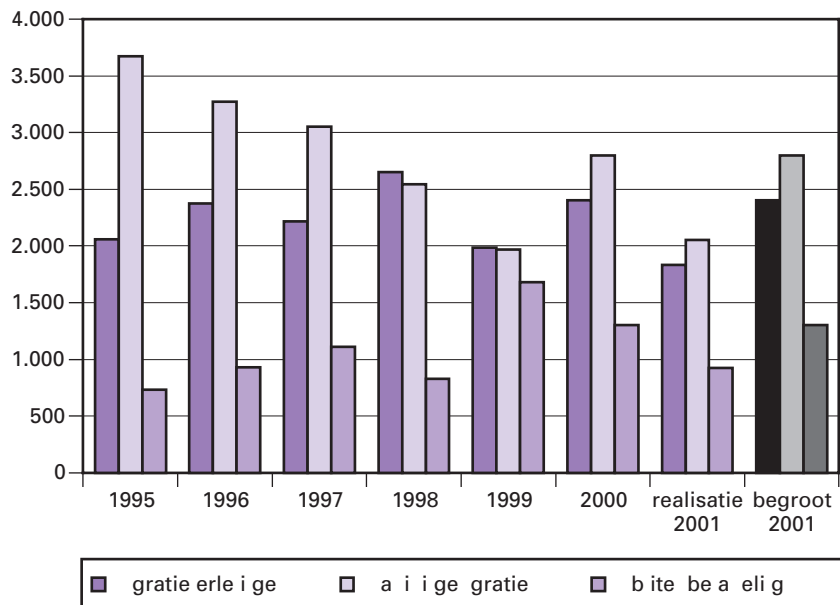
In welke mate deze activiteiten zullen resulteren in het behalen van de doelstellingen «verkorten van de intramurale behandelduur» en «vermindern van de recidive» zal in de komende jaren worden nagegaan. Vanwege het lange intramurale verblijf van de ter beschikking gestelden zullen de effecten van nieuw beleid pas na vele jaren zichtbaar worden. In 2002 zal worden gestreefd om de prestatiegegevens «intramurale verblijfsduur en recidive» verder uit te werken.

Het vierde en laatste grote recidiveonderzoek naar de TBS dateert uit 1999. In dit onderzoek werd geconcludeerd dat de ernstige recidive over de vier tot dan toe uitgevoerde recidiveonderzoeken een nagenoeg constant blijvend percentage mislukte TBS-behandelingen van tussen de 15 en de 20% laat zien. Mede naar aanleiding van dit rapport is nagegaan op welke wijze het toezicht door de reclassering op TBS-gestelden die onder voorwaarden buiten de TBS-inrichting verblijven, kan worden aangescherpt. Eén van de aspecten is een betere samenwerking tussen TBS-inrichting en de Reclassering. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er een concept modelconvenant is opgesteld tussen de TBS-inrichtingen en de Reclassering.

Gratie

Het gehele gratieproces wordt opnieuw ingericht zodat doorlooptijden worden verkort en afstemming met ketenpartners wordt verbeterd. Daartoe zijn verschillende trajecten ingezet: wetswijziging, bedrijfsvoering en communicatie. De benodigde wetgeving zal – later dan aanvankelijk aangenomen – inwerking treden op 1 januari 2003.

Figuur 7: Beslissingen op gratieverzoeken

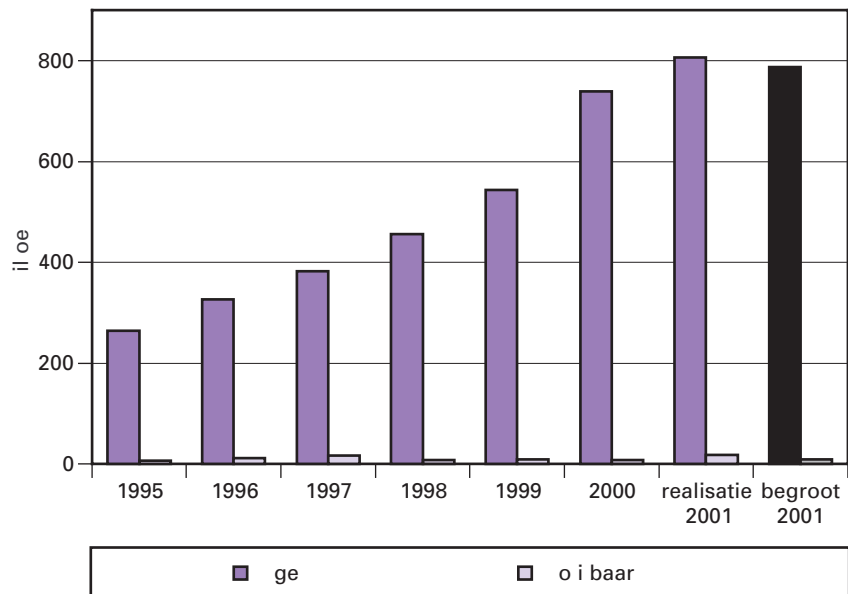
bron: DBZ

Beleidsartikel 5.2 Boeten en transacties

Verkeershandhaving

De geplande intensivering van de verkeershandhaving in de vorm van de regionale projecten is gerealiseerd. Alle regionale korpsen voeren thans een derdelijk project uit. De ministers van V&W, BZK en Justitie hebben hun standpunt in reactie op het rapport van de Rijksuniversiteit Groningen over kansen en risico's van varianten van verkeershandhaving op 15 november 2001 naar de Tweede Kamer verzonden. De lijn van de reactie – alleen parkeerhandhaving overhevelen naar de wegbeheerder en voor het overige werken aan «best practices» voor de samenwerking tussen wegbeheerders, politie en justitie bij de verkeershandhaving – heeft inmiddels de steun van de Tweede Kamer gekregen.

Figuur 8: Productie CJIB

bron: CJIB

BELEIDSTERREIN 6: ASIEL EN MIGRATIE

Minder grenzen, meer beleid

De inzet van Nederland is onverminderd gericht op een spoedige totstandkoming van een geharmoniseerd en geïntegreerd asielbeleid. De voortgang van de samenwerking op dit terrein is echter in hoge mate afhankelijk van de planning van het voorzitterschap, de Commissie en de opstelling van individuele lidstaten. Met name deze laatste factor kan zo nu en dan vertragend werken. De belangrijkste vertragende factor is de geringe bereidheid onder de lidstaten hun nationale beleid zo nodig aan te passen. Er wordt soms duidelijke vooruitgang geboekt, zoals bijvoorbeeld door het aannemen van de richtlijn tijdelijke bescherming, het Vluchtelingenfonds en Eurodac. De Europese Raad van Laken in december 2001 heeft erkend dat de voortgang op sommige deeltherreinen minder snel en minder wezenlijk is dan verwacht zoals dat was vastgelegd in het Actieplan van Wenen. Nederland heeft zich in Laken ingezet voor een nieuw politiek engagement aan de ambities van de Europese Raad van Tampere. De geïntegreerde aanpak van asiel en migratie, die in het verdrag van Amsterdam aangemoedigd werd, krijgt het meest concreet vorm in de werkzaamheden en de actieplannen van de Werkgroep op Hoog Niveau Asiel en Migratie (HLWG). De werkzaamheden van de HLWG hebben een grote stimulans gekregen doordat het Europees Parlement de Europese Commissie een budgetfaciliteit ter beschikking heeft gesteld voor «samenwerking met derde landen op het gebied van migratie» van € 10 miljoen voor het jaar 2001. De selectie van projecten voor deze budgetlijn bevat drie projecten die door Nederland zijn voorgedragen.

AMA-beleid

Op 1 mei 2001 is een beleidsnota over het beleid ten aanzien van alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's) aan de Tweede Kamer aange-

boden. De nota, die op 12 juni 2001 door de Tweede Kamer is goedgekeurd, bevat de uitwerking van de kadernota van 24 maart 2000 alsmede nieuw ontwikkeld beleid.

De doelstellingen van het nieuwe beleid zijn beperking van de instroom van ama's, bevordering van de terugkeer en een intensivering van de aanpak van illegale immigratie en mensensmokkel. Terugkeer wordt een vast onderdeel bij de begeleiding van het kind. In de opvangmodaliteiten wordt een zichtbare scheiding aangebracht: een opvang gericht op terugkeer voor minderjarigen van wie duidelijk is dat ze slechts tijdelijk in Nederland zullen verblijven en een opvang gericht op integratie voor minderjarigen van wie verwacht wordt dat ze permanent in Nederland zullen mogen blijven.

Voor het implementatietraject is binnen Justitie een projectstructuur ingericht met een aantal deelprojecten, die gecoördineerd worden door de betrokken uitvoeringsorganisaties (Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), OM, Nidos). Aan de implementatie van de maatregelen in de beleidsnota is al hard gewerkt. Dit wordt in 2002 voortgezet. De transformatie van het oude naar het nieuwe opvangmodel zal daarbij een langere doorlooptijd hebben dan de operationalisering van de andere beleidsmaatregelen. Overigens is in 2001 voortvarend gewerkt aan het voorbereiden van een aantal experimenten met het nieuwe opvangconcept. Over de voortgang van de implementatie van de beleidsnota wordt de Tweede Kamer in de vreemdelingenketenrapportage geïnformeerd.

Voor wat betreft de instroom van ama's kan worden gemeld dat die in het jaar 2001 is gedaald met ca. 700 ten opzichte van het voorgaande jaar.

Beleidsartikel 6.1 Toelating asiel en regulier verblijf

Internationale ontwikkelingen

In 2001 heeft Nederland zich ingezet voor de totstandkoming van de EU ontwerp-richtlijn voor tijdelijke bescherming van ontheemden. Deze richtlijn is in juli 2001 aangenomen. In het kader van de in 2000 door de Commissie uitgebrachte Mededelingen over asiel en migratie zijn er twee brieven aan de Tweede kamer gestuurd, namelijk over de asielrichtlijnen (23 mei 2001) en het communautair immigratiebeleid (15 oktober 2001). De Europese Raad heeft de Commissie verzocht gewijzigde voorstellen in te dienen ten aanzien van de minimumnormen voor asielprocedures, gezinshereniging en de verordening Dublin II (inzake de verantwoordelijkheid van lidstaten voor het in behandeling nemen van asielverzoeken). Nederland heeft erop gewezen dat deze nieuwe voorstellen niet van een lager ambitieniveau dienen te zijn.

In Laken is vooruitgang geboekt wat betreft de aanpak van illegale immigratie. De Europese Raad heeft de Commissie verzocht de mechanismen te bepalen voor samenwerking tussen de diensten die belast zijn met de controle aan de buitengrenzen en de voorwaarden te bestuderen waaronder het mogelijk is een gemeenschappelijk mechanisme of gemeenschappelijke diensten te creëren voor de controle aan de buitengrenzen.

De Nieuwe Vreemdelingenwet

De wet beoogt het versnellen van de procedure, het wettelijke waarborgen van de kwaliteit van de beslissing het voorkomen van procedures en het bevorderen van vertrek.

De belangrijkste veranderingen die de wet met zich meebrengt zijn het beperken van het aantal statussen, het vervallen van de bezwaarfase in de asielprocedure, de introductie van hoger beroep in vreemdelingenzaken en het verbeteren van de kwaliteit van de beslissing op de asielaanvraag.

De Vreemdelingenwet (VW) 2000 is volgens plan in april 2001 in werking getreden. De IND en de andere ketenpartners hadden zich goed voorbereid op de introductie van de nieuwe wet. Desalniettemin traden er enkele kinderziektes op in de geautomatiseerde systemen, waardoor gedurende enige maanden de productie is tegengevallen in reguliere procedures. Ook is gebleken dat enkele aannames op het gebied van de gevolgen van de wet voor de normen die de IND hanteert, te laag waren ingeschat. In het kader van het Groot Project invoering VW 2000 wordt de Tweede Kamer regelmatig uitgebreid geïnformeerd over de productie van de IND en de overige ketenpartners en over de uitvoering van de VW2000.

Evaluatie agentschapsconstructie IND

Het in de begroting voor de tweede helft van 2001 aangekondigde vervolgonderzoek op de evaluatie van de agentschapsconstructie IND heeft nog niet plaatsgevonden. In januari 2002 is hier een start mee gemaakt door de Departementale Accountantsdienst.

Uitbreiding IND

In de loop van 2001 is het vierde aanmeldcentrum in Ter Apel volledig operationeel geworden en heeft de uitbreiding van het aantal medewerkers dat zich bezig houdt met procesvertegenwoordiging zijn beslag gekregen. De extra capaciteit waarover de IND thans beschikt op het gebied van asiel wordt enerzijds ingezet om meer zaken reeds in de Aanmeldcentrum (AC) fase af te wikkelen (begroot 17%, gerealiseerd 22%) en anderzijds om de voorraad bezwaarzaken weg te werken. De totale personeelsformatie bedroeg eind 2001 3 472 fte. Daarvan waren 3 410 plaatsen bezet (stand per begin december). Er is dus sprake van een gering percentage vacatures. Dit duidt er op dat de IND ondanks de krapte op de arbeidsmarkt weinig problemen heeft bij het vinden van voldoende en geschikt personeel. Van het totaal aantal medewerkers is 75% in vaste dienst, een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar, toen dit nog 72% was. De gemiddeld gerealiseerd loonsom bedroeg € 39 479. Het ziekteverzuim was in 2001 9,1%. Ook hier is sprake van een lichte stijging ten opzichte van vorig jaar.

Aantal beslissingen			
	Realisatie 2000	Begroting 2001	Realisatie 2001
Asiel			
Aanmeldcentra	39 224	60 000	29 708
Gehoor	47 279	51 000	36 227
Beslissing	58 011	51 000	39 294
Herziening en bezwaar	23 354	Pm	33 549
Beroep	8 619	30 000	11 923
Voorlopige voorziening	10 489	22000	12 666
Regulier			
Eerste aanleg	68 855	60 000	60 023
Bezwaar	21 518	21 500	18 945
Beroep	6 687	9 000	6 369
Voorlopige voorziening	9 692	9 500	7 513
Visa	25 243	29 000	23 233
Naturalisatie	36 449	45 000	33 643
Terugkeer	49 094	53 000	40 920
Conservatoir	8 565	9 500	12 769

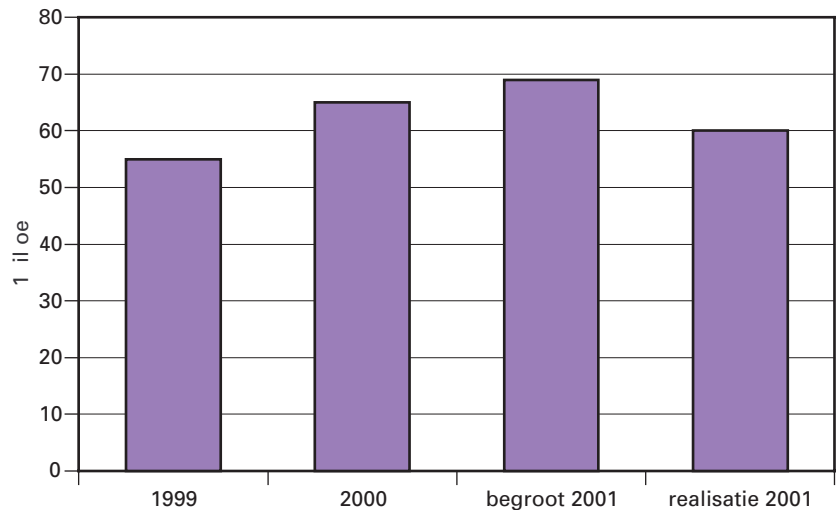
De capaciteit van de IND is afgestemd op de verwerking van een totale asielinstream van 60 000. In het afgelopen jaar hebben ruim 29 000 asielzoekers de Aanmeldcentrum (AC)-procedure doorlopen, wat ongeveer 10 000 minder is dan in het voorgaande jaar. Als gevolg van de lagere instroom was het mogelijk een hoger AC-afdoeningspercentage te realiseren dan gepland (22% in plaats van 17%). Hiermee hangt samen het lagere aantal afgenomen gehoren: 36 227 tegen 47 279 in 2000. De voorraad asiel gehoor is in het afgelopen jaar flink afgenomen.

Het aantal genomen beslissingen in asielprocedures was met 39 294 lager dan waarmee in de begroting rekening was gehouden en ook lager dan in 2000. Dit houdt onder meer verband met de invoering van de VW 2000. De asielprocedure neemt nu meer tijd in beslag dan onder de oude wet, als gevolg van de voornemenprocedure, hetgeen in de maanden na de invoering van de nieuwe wet tijdelijk tot een lagere productie heeft geleid. Bovendien is gebleken dat de effecten van de VW 2000 op de behandeltijd bij de IND is onderschat, hetgeen de lagere productie mede verklaart. Het aantal afgehandelde beroepszaken en voorlopige voorzieningen was voor wat betreft asiel hoger dan in 2000, maar lager dan gepland. Dit laatste is vooral veroorzaakt door het feit dat Vreemdelingenkamers meer zaken af te handelen kregen die met voorrang behandeld moesten worden, met name bewaringszaken als gevolg van de inwerkingtreding van de 10-dagen toets. Dit is ten koste gegaan van de productie in zowel asiel als reguliere zaken.

In reguliere eerste aanleg zaken is ongeveer evenveel geproduceerd als gepland, terwijl de bezwaarproductie in geringe mate is achtergebleven bij de planning. Dit is vooral te wijten aan het feit dat er rond de aanpassing van de geautomatiseerde systemen van de IND als gevolg van de invoering van de VW 2000 enkele kinderziektes bleken te zitten. Inmiddels zijn deze problemen opgelost.

Op het gebied van naturalisatie en visa is de productie achter gebleven bij de planning als gevolg van het lage aanbod. Dit wordt voor wat betreft naturalisatie vooral toegeschreven aan het feit dat naturalisatie voor sommigen minder aantrekkelijk is nu het niet meer in alle gevallen mogelijk is de oude nationaliteit te behouden. Voor wat betreft visa geldt dat steeds meer ambassades zelfstandig aanvragen in behandeling kunnen nemen voor kort verblijf visa en deze niet meer hoeven voor te leggen aan de IND.

Figuur 9: Gewogen productie

bron: IND

Een van de indicatoren voor de ontwikkeling van de productiviteit van de IND wordt gevormd door de gewogen productie. Bij de berekening van de gewogen productie wordt voor een aantal van de producten van de IND de totale jaarproductie vermenigvuldigd met de normtijd. Aan deze methodiek is een aantal beperkingen verbonden. Zo is voor een beperkt aantal belangrijke producten van de IND (nog) geen normtijd bepaald, bijvoorbeeld procesvertegenwoordiging. Hierdoor heeft de gewogen productie slechts betrekking op een deel van de productie van de IND en kan de gewogen productie niet worden vergeleken met de ontwikkeling van het personeelsbestand van de IND. Door aanpassingen in de regelgeving en het beleid is regelmatig aanpassing van de normtijd noodzakelijk. Hierdoor zijn de gegevens over een reeks van jaren moeilijk vergelijkbaar. Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de gewogen productie in 2001 op ongeveer het zelfde niveau is gebleven als in 2000 maar dat deze is achtergebleven bij het getal waarmee rekening was gehouden in de begroting 2001. Dit wordt door de volgende ontwikkelingen verklaard:

- de asiel instroom is achtergebleven bij de prognose;
- de effecten van de VW2000 op de normtijden van een aantal producten is onderschat. In de normtijden voor 2002 wordt hier wel rekening mee gehouden. Dit geldt met name voor asiel 1e aanleg en voor Vergunning tijdelijk verblijf (VTV) aanvragen.

Uit bovenstaande kan dus ook de conclusie worden getrokken dat de productiviteit van de IND over het hele jaar gezien niet heeft geleden onder de – ingrijpende – wijzigingen die de VW2000 met zich mee hebben gebracht.

Aantal gegrondverklaringen en toewijzingen

Een manier om de kwaliteit van de beslissingen van de IND inzichtelijk te maken, is het bepalen van de aantallen gegrondverklaringen van beroepen en de aantallen toewijzingen van VoVo's (voorlopige voorzieningen) door de rechtbanken. In onderstaande tabel staan de percentages gegrondverklaringen en toewijzingen van het totaal aantal aangespannen procedures in zowel de asiel- als reguliere procedures.

		Realisatie 2000	Realisatie 2001
Asiel	Beroep	25% gegrondverklaring	28% gegrondverklaringen
	Voorlopige voorziening	15% toewijzingen	16% toewijzingen
Regulier	Beroep	23% gegrondverklaringen	28% gegrondverklaringen
	Voorlopige voorziening	23% toewijzingen	15% toewijzingen

Er is slechts in geringe mate sprake van een toename van het aantal gegrondverklaringen in beroepszaken ten opzichte van 2000. Er werd verwacht dat de IND (tijdelijk) meer moeite zou hebben om de kwaliteit van haar beslissingen onder de nieuwe Vreemdelingenwet op niveau te houden. De invloed van de VW2000 is echter gering gebleken op dit terrein in 2001.

Doorlooptijden

De IND streeft er naar om zoveel mogelijk zaken binnen de wettelijke termijn af te handelen. De invoering van de VW2000 is hierbij een belangrijk instrument. In de rapportages Vreemdelingenketen en Groot Project wordt uitgebreid gerapporteerd over de doorlooptijden. Daar waar dat relevant is wordt in die rapportages zowel de doorlooptijd weergegeven vanaf de datum van de aanvraag als vanaf de datum waarop het verzoek bij de IND wordt ingediend. In onderstaande tabel worden de doorlooptijden weergegeven vanaf de datum van de aanvraag. Deze doorlooptijden hebben betrekking op de totale productie.

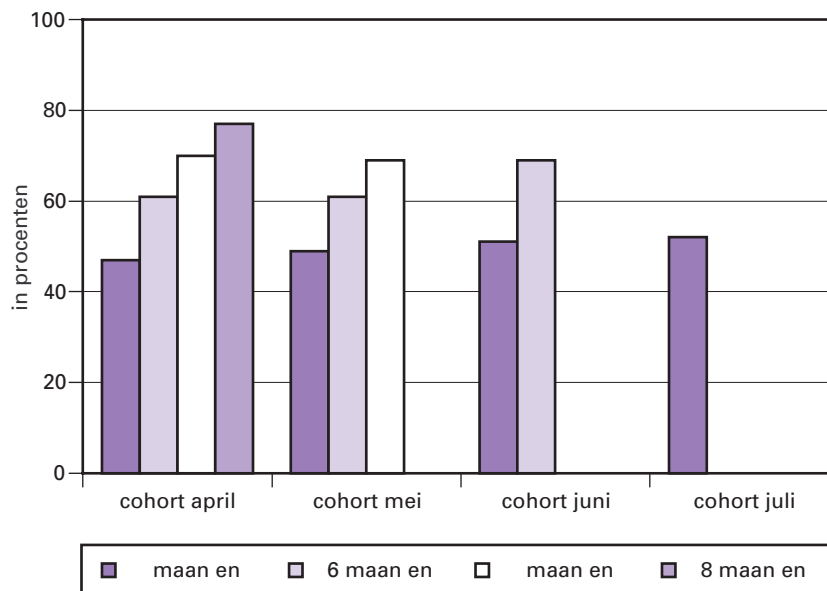
Tabel gemiddelde doorlooptijden vanaf datum aanvraag (in weken)			
	Realisatie 2001	Begroting 2001	Realisatie 2000
Regulier			
VTV	51	25 ¹	25 ¹
MVV	19	14 ¹	10 ¹
Bezwaar	45	44	40
Visum 1a	7	6	8
Naturalisatie 1a	19	14	15
Asiel			
Gehoor	11	7	15
Beslis	21	11	25
Totaal 1a	37	18	40
Bezwaar	55	45	40

¹ Vanaf datum registratie door IND.

Bij het opstelling van de begroting 2001 werd er van uit gegaan dat de IND voor een belangrijk deel de oude voorraden zou hebben weggewerkt op het gebied van asiel gehoor en asiel beslis voor de inwerkingtreding van de VW 2000. Hier is de IND niet geheel in geslaagd. Omdat de IND in 2001 nog achterstanden had om weg te werken, waren de doorlooptijden langer dan de wettelijke of de wenselijke termijnen. Dit verklaart het verschil tussen begroting en realisatie. Bij Machtiging tot Voorlopig Verblijf (MVV) en VTV waren in de begroting cijfers opgenomen die betrekking hebben op de doorlooptijd binnen de IND, waarbij het traject

voorafgaande aan de IND niet in de berekening is meegenomen. De doorlooptijden in bovenstaande tabel hebben betrekking op de totale productie van de IND. Om te zien of de IND er sinds de invoering van de VW 2000 in slaagt om asielverzoeken binnen de wettelijke termijn af te handelen is het noodzakelijk om per maandcohort (de instroom in een bepaalde kalendermaand) te bezien welk deel binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. In onderstaande grafiek wordt dit weergegeven.

Figuur 10: Percentage afgehandelde maandcohort

bron: IND

In bovenstaande grafiek is er vanuit gegaan dat de wettelijke beslistermijn voor alle zaken die deel uitmaken van een maandcohort 6 maanden bedraagt. In werkelijkheid is dit niet het geval, omdat in die zaken waarin een onderzoek door derden wordt uitgevoerd, de wettelijke termijn met de duur van het onderzoek wordt verlengd. Dit is bij circa 10% van de asiel-aanvragen het geval. Gesteld kan dus worden dat van het cohort april circa 70% binnen de wettelijke termijn was afgehandeld, van het cohort mei ook en van het cohort juni was circa 75% afgehandeld binnen de wettelijke termijn. Ook het percentage zaken dat binnen 5 maanden is afgehandeld, vertoont nog steeds een lichte stijging. De inspanningen van de IND zijn er op gericht om dit percentage in de komende maanden nog verder te doen stijgen.

Klachten/kwaliteit

Sinds enige jaren beschikt de IND over een eigen klachtenprocedure, die in overleg met de Nationale Ombudsman is opgezet. In 2001 ontving de IND in totaal 5 190 klachten. Het merendeel van de klachten betrof reguliere procedures (56%). Bij 31% van de klachten ging het om een asielprocedure en 11% van de klachten betrof een visumprocedure. De reden voor het indienen van een klacht was meestal gelegen in de behandelduur (79%) van een in behandeling zijnde aanvraag of bezwaarschrift. De invoering van VW2000 heeft ertoe geleid dat aan de behandeling van zaken in eerste aanleg prioriteit is toegekend hetgeen ten koste is gegaan van de

behandelingsduur van de oudere zaken. Dit heeft tot extra klachten geleid. 13% van de in 2001 behandelde klachten is middels een telefonische interventie van de Nationale Ombudsman opgelost. In 2001 is 2% van de klachten niet in behandeling genomen, danwel ingetrokken. Van de in 2001 behandelde klachten kon 25% op informele wijze afgerond worden en is 56% van de klachten gegrond, 1% deels gegrond en 3% ongegrond bevonden. In 2001 heeft de Nationale Ombudsman circa 1 520 klachten betreffende de IND ontvangen. Hiervan zijn 655 klachten niet in behandeling genomen. Er is sprake van een daling van 16% ten opzichte van het aantal door de Nationale ombudsman ontvangen klachten betreffende de IND in 2000 (1 805).

In 2000 is een begin gemaakt met de verzending van tussenberichten in reguliere zaken. Sinds 1 januari 2001 wordt in reguliere zaken een ontvangstbevestiging met daarin vermeld de termijn waarop een beslissing kan worden verwacht, verzonden. In 2001 zijn er in reguliere zaken meer dan 18 000 van dergelijke berichten verzonden. In april 2001 zijn voorbereidingen getroffen voor de verzending van een tussenbericht in het merendeel van de asielbezwaarzaken. Deze berichten zijn in mei 2001 verzonden. Het ging hierbij om ruim 31 000 berichten.

AMA-botonderzoek

In het jaar 2001 zijn 2 253 leeftijdsonderzoeken uitgevoerd bij alleenstaande minderjarige asielzoekers bij wie twijfel bestond over de opgegeven leeftijd. Er was nog sprake van een inhaalslag, waardoor dit aantal hoger is dan het in de begroting voorziene structurele aantal van 1 950. In 38% (859) van de gevallen leidde het leeftijdsonderzoek tot de conclusie dat het een meerderjarige betrof en in 61% van de gevallen (1 366) betrof het een minderjarige.

Capaciteit Vreemdelingenkamers (VK's)

De uitbreiding van de vreemdelingenkamers van 10 naar 15 is in 2001 voortvarend ter hand genomen. Met de volledige uitbreiding naar 15 vreemdelingenkamers is circa 150 productieve fte's gemoeid. Van deze uitbreiding was eind 2001 circa de helft gerealiseerd. De voorbereidingen voor de resterende uitbreidingen waren in een vergevorderd stadium. De verwachting is dan ook dat in de eerste helft van 2002 de volledige uitbreiding zal zijn gerealiseerd.

Ketensturing

Sturing in de vreemdelingenketen heeft in 2001 onder regie van de Coördinatiegroep Vreemdelingenketen plaatsgevonden. De Coördinatiegroep is opdrachtgever voor zowel de ketenbrede ICT voorzieningen, als de ketenbrede informatievoorziening. Na de invoering van de VW 2000 is ten behoeve van afstemming in, en sturing van de keten de DG (Directeur-Generaal) VW 2000 aangesteld. De DG VW2000 is voorzitter van de Coördinatiegroep. Door het Project Coördinatie Vreemdelingenketen, tevens stafbureau van de DG, wordt een nader instrumentarium voor ketensturing ontwikkeld. Dit leidt tot een Basisrekenmodel voor de Vreemdelingenketen waaraan alle ketenorganisatie hun eigen reken- en sturingsmodellen kunnen ijken. Daarnaast is de definitiestudie voor de Basisvoorziening Vreemdelingen (1e fase) afgerond. De Basisvoorziening wordt in 2002 geïmplementeerd.

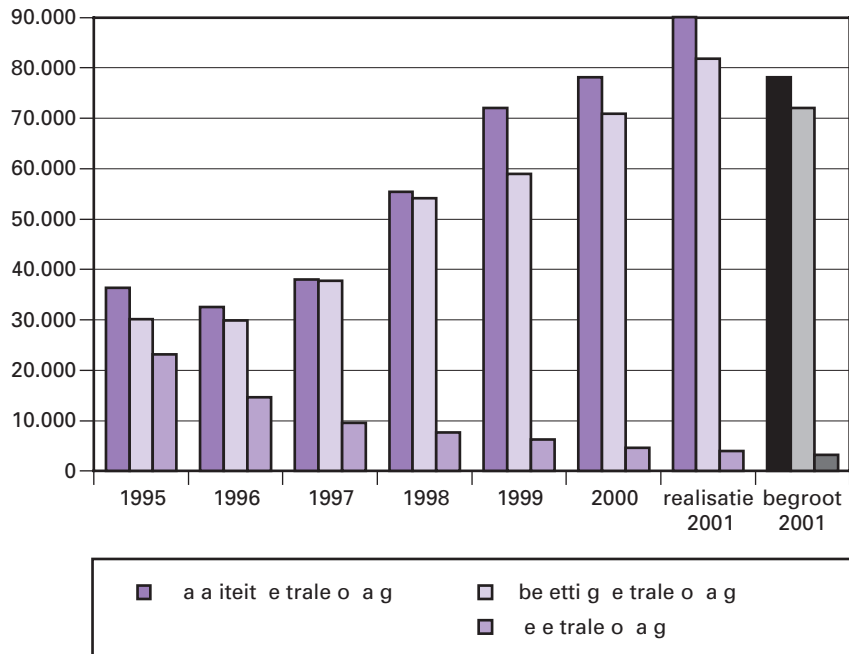
Asielramingen

De instroomraming van het aantal asielzoekers bij aanvang van 2001, is in juli naar beneden bijgesteld tot 38 000. Vanwege de verder dalende instroom, in met name de tweede helft van het jaar, is ook de uiteindelijke

instroom over geheel 2001 lager uitgekomen dan de bijgestelde raming, te weten op 32 579. De instroomramingen gaan vanaf 2002 een integraal onderdeel uitmaken van het Basisrekenmodel.

Beleidsartikel 6.2. Opvang asielzoekers

Figuur 11: Bezetting en capaciteit van de opvang asielzoekers

bron: COA

Per 1 januari 2001 verbleven circa 82 400 personen in de opvang. Totaal hebben in 2001 ca. 30 900 vreemdelingen aangegeven een asielaanvraag in te willen dienen. Hiervan zijn in totaal 25 251 in de opvang geplaatst. Dit is 43% minder dan geraamd en ligt dit 24% onder het niveau van 2000. In 2001 hebben 20 085 personen de opvang verlaten zodat het aantal bezette plaatsen per ultimo circa 2001 87 519 bedraagt. Hiervan verbleven 83 754 personen in de centrale opvang (waaronder ZZA (Zelfzorgarrangementen) en COW/KCO (Centrale Opvang Woningen/Kleinschalige Centrale Opvang)) en 3 765 personen in de decentrale opvang. Het aantal bezette decentrale plaatsen nam in 2001 met 354 af. In 2001 is het aantal asielzoekers dat gebruik maakt van het Zelfzorgarrangement verder toegenomen van 11 400 plaatsen tot 12 641 plaatsen ultimo 2001. Ook de bezetting van de COW/KCO is verder toegenomen van 4 600 plaatsen ultimo 2000 tot 5 700 plaatsen ultimo 2001 (COW/KCO is een opvangmodaliteit in door het COA geëxploiteerde woningen). Het aantal statushouders in de centrale opvang is toegenomen met ca. 1 300 tot ca. 7 000 per ultimo 2001. Totaal zijn ca. 7 000 statushouders gehuisvest of hebben zelf huisvesting gevonden. Geraamd was 16 500. Dit aantal is in de loop van 2001 neerwaarts bijgesteld tot ruim 9 000. Ten behoeve van de eerste huisvesting van statushouders voor het jaar 2001 zijn in de circulaires van de minister voor Grote Steden- en Integratiebeleid van 20 november 2000 en 17 mei 2001 de halfjaarlijkse taakstellingen aan de gemeenten bekend gemaakt. Het aantal te huisvesten statushouders bedroeg voor het eerste halfjaar van 2001 4 800 personen en voor het tweede halfjaar van 2001

4 000 personen. In totaal ging het gedurende het jaar 2000 om 8 800 te huisvesten statushouders. Tijdens het eerste halfjaar van 2001 zijn 2 910 statushouders door gemeenten van eerste huisvesting voorzien. Dit is onder het totaal van 4 800 statushouders dat in de deze periode gehuisvest had moeten worden. In de tweede helft van 2001 zijn 2 850 statushouders van eerste huisvesting voorzien. In totaal zijn in het jaar 2001 5 760 personen door de gemeenten gehuisvest. Hiermee is 65% van de totale taakstelling in 2001 gerealiseerd. De niet-gerealiseerde plaatsen zullen alsnog en bovenop de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2002 moeten worden geleverd. Over de achterblijvende realisatie is van rijkswege over de huisvestingstaakstelling intensief met de ketenpartners (VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten), IPO (Interprovinciaal Overleg) en COA) overlegd teneinde te komen tot een vermindering van de achterstanden bij de uitplaatsing van statushouders. In verband met de toename van de bezetting heeft, evenals dit in 2000 het geval was, in het verslagjaar een aanzienlijke uitbreiding van de totale opvangcapaciteit plaatsgevonden. De omvang van de centrale opvangcapaciteit is toegenomen met ruim 9 100 plaatsen. Hierin is begrepen de uitbreiding van het aantal KCO-plaatsen met ca. 900 plaatsen, de toename van de opvangcapaciteit van de centra met ca. 6 900 plaatsen en een verdere toename van het aantal personen dat gebruikmaakt van het Zelfzorgarrangement met circa 1 300. Door deze substantiële groei heeft zich niet de situatie voorgedaan waarin de vorming van een buffercapaciteit mogelijk was. In 2000 werd het nieuwe opvangmodel aangepast (introductie Kleinschalige Centrale Opvang) waarmee werd verwacht dat de kosten van de opvang structureel met 5%, dus ook in 2001 konden worden teruggebracht. Met deze taakstelling is bij het subsidiëren van het COA rekening gehouden waarmee het bedrag van € 38,1 miljoen volledig werd gerealiseerd. Daarnaast werd de taakstelling met betrekking tot het Zelfzorgarrangement ad. € 27,2 miljoen ook gerealiseerd.

IBO COA

Eind 2001 is het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) COA naar de sturingsrelatie tussen Justitie en het COA en de bekostiging van het COA voltooid. In het eindrapport zijn de belangrijkste conclusies opgenomen, waaronder een indicatieve kostprijs en is tevens een uitgebreid implementatieplan geschetst voor de invoering van een volwaardig output gericht bekostigingssysteem. Definitieve kostprijzen zullen volgens het plan van aanpak gehanteerd gaan worden in de begrotingsvoorbereiding 2004.

OHBA/ OHVA

Voor de financiering van de regeling onderwijshuisvesting basisonderwijs asielzoekers heeft het COA naast de structurele overheveling vanuit de begroting van het ministerie van OCW van € 1,8 miljoen bij Voorjaarsnota 2001 een incidenteel bedrag van € 9,1 miljoen ontvangen.

Vanwege de sterk gestegen instroom van vooral AMA's de afgelopen jaren is er binnen diverse gemeenten ook een probleem ontstaan rond de onderwijshuisvesting in het voortgezet onderwijs (OHVA) aan leerplichtige asielzoekers. Voor de oplossing van dit knelpunt is bij najaarsnota 2001 een incidenteel bedrag van € 5,2 miljoen ontvangen. Met dit bedrag zijn gemeenten die over de jaren 2000 en 2001 aantoonbare problemen hebben ondervonden in de onderwijshuisvesting tegemoetgekomen. Voor 2002 en verder zal er in gezamenlijk overleg met het ministerie van OCW en het COA een structurele regeling volgen.

EVF

Uit het Europees Vluchtelingenfonds (EVF), dat is ingesteld voor vijf programmajaren, krijgt Nederland jaarlijks een bijdrage. Het fonds is bedoeld om bij te dragen aan de kosten voor opvang, integratie en vrijwillige terugkeer van asielzoekers en/of vluchtelingen. Door overheidsorganisaties, onderwijs- en onderzoekinstellingen, opleidingsorganisaties, sociale partners en internationale en niet-gouvernementele organisaties kunnen jaarprojecten worden ingediend. Projecten op de hierboven genoemde terreinen kunnen voor medefinanciering (50%) vanuit het Europees Vluchtelingenfonds in aanmerking komen. Aan Nederland is voor de jaren 2000 en 2001 een bedrag toegekend van respectievelijk € 2 984 948 en € 3 642 649. Deze gelden zijn in 2001 verdeeld. Voor de jaartranche 2000 heeft de interdepartementale stuurgroep 6 projecten goedgekeurd, voor de jaartranche 2001 uiteindelijk 15. Daarnaast zijn er in 2001 veel activiteiten ondernomen om het Europees Vluchtelingenfonds in Nederland op poten te zetten. Naast het ontwikkelen van een aanvraagformulier, het Uitvoeringskader en een brochure, is alle informatie over het EVF op de internetsite van Justitie geplaatst. Aan het eind van het jaar 2001 heeft het programmasecretariaat EVF een congres georganiseerd om potentiële subsidieaanvragers te informeren over de jaartranche 2002.

Beleidsartikel 6.3 Tegengaan illegaal verblijf

Terugkeer en doormigratie

Het aantal asielzoekers dat uitgeprocedeerd raakt en waarvan de voorzieningen beëindigd kunnen worden is maandelijks niet groter dan ongeveer 1 500 en komt in 2001 op totaal 16 023. Ten opzichte van het getal dat in de ramingen was opgenomen een tegenvaller van 4 977.

Een oorzaak voor de achterblijvende uitstroom is het feit dat veel asielzoekers tegelijkertijd meerdere procedures hebben lopen, waarvan de uitkomsten moeten worden afgewacht alvorens tot daadwerkelijke beëindiging te kunnen overgaan. Het kan dus enige tijd duren voordat een asielzoeker finaal is uitgeprocedeerd en er stappen gezet kunnen worden om de voorzieningen te beëindigen. Het overgrote deel van deze groep valt vervolgens onder één van de oude Stappenplannen, hetgeen betekent dat er een beëindigingsbeschikking moet worden uitgereikt, waartegen de asielzoeker bezwaar kan maken. Daarbij is voor daadwerkelijke beëindiging van de opvangvoorzieningen nog een ontruimingsprocedure bij de kantonrechter nodig.

Naast de procedurele ingewikkeldheid speelt ten aanzien van de oude groepen mee dat het vaak gaat om mensen die reeds een geruime tijd in Nederland verblijven en deels geïntegreerd zijn in de lokale gemeenschap. Het beëindigen van de (opvang)voorzieningen van deze groep krijgt daarmee een zware lading en leidt in sommige gevallen tot maatschappelijke onrust, hetgeen tot een vertraging van het beëindigen van de voorzieningen kan leiden.

De gerealiseerde daadwerkelijke terugkeer van vreemdelingen is om verschillende redenen bij de prognoses voor 2001 achtergebleven. Als eerste geldt hier dat de uitgeprocedeerde vreemdeling soms niet volledig mee wil werken aan de vaststelling van zijn identiteit en/of nationaliteit, hetgeen de terugkeer bemoeilijkt. Daarbij is ook de medewerking van de landen van herkomst om hun onderdanen terug te nemen, in gevallen waarin de identiteit en/of nationaliteit niet vaststaat of waarin het blijkt dat de vreemdeling niet vrijwillig terug wil keren, gebrekkig. Tenslotte doen zich situaties voor waar de terugkeer van de vreemdeling formeel niet op beletselen stuit, maar de feitelijke uitvoering ernstig wordt bemoeilijkt, door (fysiek) verzet van de vreemdeling in kwestie.

Verder wordt verwezen naar de brief van 1 februari 2002, kenmerk 5123 963/01/DVB, van de Staatssecretaris van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal waarin wordt ingegaan op de stand van zaken ten aanzien van het terugkeerbeleid.

Mensensmokkel

Mensensmokkel is per definitie een internationaal grensoverschrijdend delict. Daarom is en wordt op veel gebieden samengewerkt met instanties uit het buitenland. Een voorbeeld van internationale samenwerking op het terrein van bestrijding van mensensmokkel en handhaving van grenscontroles is de High Impact Operation. Begin september 2001 werd door een groot aantal EU-landen, samen met Europol en een aantal kandidaat lidstaten, gedurende 8 dagen gelijktijdig in alle landen grenscontroles gehouden met het oog op vaststelling van mensensmokkelactiviteiten. Samen met België en Luxemburg is Nederland actief geweest in Slowakije aan de grens met de Oekraïne. Tijdens deze operatie zijn ervaringen en kennis uitgewisseld en zijn nieuwe contacten gelegd tussen de meest betrokken uitvoerende diensten. Uit een door Europol gemaakte evaluatie van deze operatie blijkt dat de lidstaten deze vorm van samenwerking en kennisoverdracht zeer zinvol en effectief achten en derhalve voorstellen om deze aanpak te continueren.

In de Europese Unie zullen in het kader van de harmonisatie van wetgeving op het terrein van mensensmokkel een richtlijn en een kaderbesluit «ter bestrijding van hulp bij illegale binnenkomst, doorreis en verblijf» tot stand worden gebracht.

Tot slot heeft de Europese Commissie in november 2001 een mededeling aan de Raad en het Europese Parlement gedaan betreffende een gemeenschappelijk beleid inzake illegale immigratie. De mededeling beoogt onder andere een kader te geven voor toekomstige maatregelen, onderzoeken en samenwerkingsvormen die kunnen leiden tot een doeltreffende gemeenschappelijke bestrijding van illegale immigratie. In deze mededeling wordt onder meer voorgesteld tot een uitbreiding van de rol van Europol om te kunnen samenwerken met de nationale instanties op het gebied van mensenhandel of -smokkel. Dit is in overeenstemming met de conclusies van de operationeel Task Force van Europese hoofden van politie van maart 2001.

HOOFDSTUK 2 BEDRIJFSVOERING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste punten van de bedrijfsvoering toegelicht. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in besturing en organisatie, financieel beheer en informatievoorziening. Ook worden enkele specifieke onderwerpen nader toegelicht.

2.2 Besturing en organisatie

Ten aanzien van de besturing en organisatie zijn de volgende maatregelen getroffen.

2.2.1 Operational audit

Besturing op afstand betekent dat aan beleids- en uitvoeringsorganisaties meer ruimte wordt gelaten voor de uitvoering van de eigen taken. Operational audit is een onafhankelijke toets op de uitvoering die zich niet beperkt tot de financiële huishouding maar zich uitstrekt tot de bedrijfsvoering in brede zin. Bij de toets wordt nagegaan in welke mate de bedrijfsvoering waarborgen biedt voor de verwezenlijking van de gemaakte afspraken. Daarbij wordt nagegaan of in de bedrijfsvoering voldoende beheersingsmaatregelen zijn opgenomen zodat het risico dat doelen niet worden gehaald in voldoende mate zijn afgedekt. Bij het opstellen van het operational audit programma zijn in 2001 de risico's geïnventariseerd en eind november 2001 heeft het audit committee de volgende risico's aangewezen die in 2002 worden geaudit, te weten:

- betrouwbaarheid en adequaatheid prestatiegegevens in het begrotingsjaar 2003;
- informatiebeveiliging;
- beheersing van grote informatiseringsprojecten;
- slachtofferhulp;
- bestuurssensitiviteit.

2.2.2 Accountantscontrole

De ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben ertoe geleid dat de accountantsdienst bij de uitvoering van zijn controletaken in toenemende mate kan steunen op de door de diensten uitgevoerde interne controlewerkzaamheden. Dit biedt ruimte voor de accountantsdienst om niet alleen terugkijkend te controleren (certificerende functie) maar ook vooruitkijkend te analyseren en adviseren (onderzoeksfunctie). In 2001 is een risico-analyse uitgevoerd, die de agenda bepaalt voor de onderzoeksfunctie van de accountantsdienst. Dat past in de aanbevelingen van het rapport *De auditfunctie in het VBTB-tijdperk* (rapport Kordes), dat is verschenen in mei 2001. Inmiddels is de vorming van auditdiensten opgenomen in het kabinetsstandpunt als reactie op het rapport Kordes. De accountantsdienst had al enige schreden in deze richting gezet. In het auditplan 2001 werd naast rechtmatigheidsonderzoek nadrukkelijk capaciteit ingeruimd voor operational auditing en IT-auditing.

2.2.3 Toezicht

Mede op basis van de onderzoeksresultaten van het project Government Governance alsmede het kabinetsstandpunt op het eindrapport van de ambtelijke commissie Toezicht, hebben in 2001 activiteiten plaatsge-

vonden op het gebied van toezicht. Zo is er bijvoorbeeld interne regelgeving van kracht geworden die er toe zal leiden dat het financieel-economisch toezicht op het grote aantal rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) dat Justitie kent, meer geuniformeerd gaat worden.

2.2.4 INK-managementmodel

Aan de realisatie van de visie van Justitie en het invullen van de daarin besloten ambitie levert het INK-managementmodel een bijdrage. Justitie kiest er voor om dit hulpmiddel blijvend in te zetten en kwaliteitsverbetering door te voeren met als hulpmiddel het managementmodel van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK). In 2001 is verder gewerkt aan de invoering en toepassing van dit «total quality» model. Bij diverse onderdelen van Justitie hebben positiebepalingen, zelf-evaluaties en audits in 2001 dan ook geleid tot daadwerkelijke verbeteringen (procesbeschrijving, processturing, persoonlijke ontwikkelingsplannen, samenwerking met ketenpartners e.d.). De periodieke metingen onder (een deel van) het personeel en de belangrijkste stakeholders zijn bronnen voor verbeteracties.

2.2.5 Resultaatgericht besturingsmodel

Invoering baten-lastenstelsel

In voorgaande jaren is besloten om bij een vijftal Justitie-onderdelen het baten-lastenstelsel in te voeren. Voor de Raad voor de Kinderbescherming, de directie Bestuurszaken en het Nederlands Forensisch Instituut zijn projecten gestart om te voldoen aan de door het ministerie van Financiën gestelde eisen en per 1 januari 2003 te starten met het baten-lastenstelsel. Eind 2001 heeft de Raad voor de Kinderbescherming als gevolg van een reorganisatie de invoering van het baten-lastenstelsel uitgesteld tot 2004. De directie Bestuurszaken en het Nederlands Forensisch Instituut zijn inmiddels zo ver dat het voornemen deze diensten in te stellen als baten-lastendienst waarschijnlijk begin juni 2002 aan de Tweede Kamer kan worden voorgelegd. In 2001 stond bij het Openbaar Ministerie en de Zittende Magistratuur de ontvlechting van het gemeenschappelijk beheer centraal. Wel zijn er voorbereidende activiteiten uitgevoerd voor het invoeren van het baten-lastenstelsel zodat in 2002 gestart kan worden met het officiële invoeringstraject.

Outputsturing Stichting Reclassering Nederland (SRN)

In 1995 is bepaald dat de reclassering op output wordt gefinancierd. De invoering daarvan in 1997 bleek niet geheel haalbaar onder meer door het ontbreken van een betrouwbaar registratiesysteem. De Algemene Rekenkamer heeft zich een aantal malen kritisch uitgelaten over de M & O (misbruik en oneigenlijk gebruik)-gevoeligheid van de delen van de subsidie aan de reclassering. In 1999 is daarom het project Outputsturing gestart dat beoogde de reclassering met ingang van 2002 daadwerkelijk op output te financieren en om op die manier de efficiënte besteding van middelen te waarborgen. In 2001 heeft het project Outputsturing de volgende resultaten opgeleverd:

Model voor outputsturing

De op 17 juli 2001 opgeleverde Eindrapportage van het project Outputsturing bevat het model voor outputsturing en de bijbehorende spelregels. De eindrapportage is in de afgelopen maanden besproken met het Ministerie van Financiën en met de Algemene Rekenkamer. Beide instan-

ties hebben positief gereageerd op de bereikte resultaten en de wijze waarop Outputsturing met ingang van 1 januari 2002 van start zal gaan.

- *Vastgestelde kostprijzen*
In 2001 is binnen de gestelde termijn een kostprijsmodel opgeleverd, dat het mogelijk maakt om met de opgestelde tijdnormen per product een kostprijs vast te stellen.
- *Procesbeschrijvingen*
Binnen één arrondissement zijn beschrijvingen van de primaire processen gemaakt en vastgelegd. Deze dienen als basis voor het kwaliteitssysteem.
- *Geautomatiseerde cliëntvolgsysteem (CVS)*
Rond de jaarwisseling 2002 is het CVS met succes geconverteerd naar een nieuwe versie waarmee de outputsturing kan worden gefaciliteerd en producten telbaar zijn gemaakt. Derhalve kon op 1 januari 2002 de systematiek van outputsturing bij de SRN daadwerkelijk van start gaan.

2.3 Financieel beheer

Ten aanzien van het financieel beheer is bij het bestuursdepartement een ingrijpend verbeterprogramma gestart. Ook is de administratieve organisatie met betrekking tot de financiële processen in 2001 grondig herzien. De inkoop- en aanbestedingsprocessen zijn eveneens verbeterd.

2.3.1 Verandertraject Directie Bedrijfsvoering en Ondersteuning Bestuursdepartement

2.3.1.1 Versterking ondersteuning bestuursdepartement

Als onderdeel van een veranderingstraject ter verbetering van de ondersteuning van het bestuursdepartement is eind 2001 de veranderingsorganisatie «Versterking Ondersteuning Bestuursdepartement» (VOBD) opgezet die een versterking van het financiële beheer binnen het bestuursdepartement tot doel heeft. Onderdeel van deze veranderingsorganisatie, die overigens een breder terrein bestrijkt dan alleen het financiële beheer en ook de kerntaken van het facilitair bedrijf en het personeelsbeheer omvat, is het project Verbetering en Positionering Financiële functie.

2.3.1.2 Administratieve organisatie (Ao) bestuursdepartement

In 2001 is in het kader van de invoering van het systeem Jurist 2002 per 1 januari 2002, een beschrijving van de AO met betrekking tot de financiële processen gereed gekomen. Deze beschrijving die justitiebreed is opgezet, en door het toepassen van een gewijzigde beschrijvingsystematiek een aanmerkelijk betere toegang tot de procedurebeschrijvingen biedt, is binnen het bestuursdepartement specifiek gemaakt.

Met betrekking tot de naleving van de procedures die in de AO zijn opgenomen fungeert het Voorafgaand toezicht (VAT) als graadmeter. Het VAT rapporteert maandelijks over haar bevindingen. De werkzaamheden van het VAT vormen de basis voor de controle van de departementale accountantsdienst (DAD). De DAD reviewt hiertoe het VAT. Naarmate het

VAT meer de rol van interne controle gaat uitoefenen (in de loop van 2002), zal die afdeling meer specifieke AO-audits gaan uitvoeren.

Personele uitgaven

De ontwikkelingen met betrekking tot de reorganisatie van de salarisverwerkingsorganisatie SAFIR, de geautomatiseerde gegevensverwerking en achterstanden in de produktie hebben bij SAFIR in 2001 geleid tot bijzondere aandacht ten aanzien van werkzaamheden op het terrein van administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). De intensivering van de interne controleactiviteiten door SAFIR heeft volgens de Accountantsdienst geleid tot een belangrijke daling van fouten en daarmee ook de omvang van de bedenkingen en onzekerheden ten aanzien van de rechtmatigheid van de uitgaven.

De intensivering van de interne controleactiviteiten heeft er onder meer toe geleid dat SAFIR de controle op de volledigheid van de ontvangsten ten aanzien van de WAO-gelden van het Algemene

Arbeidsongeschiktheidsfonds (AAF/WAO) heeft uitgevoerd. Uit de door de Accountantsdienst uitgevoerde controle blijkt dat de volledigheid over 2001 is gewaarborgd. Dit in tegenstelling tot de bevindingen uit voorgaande jaren.

Enkele activiteiten met betrekking tot de centrale control-functie behoeven nog aandacht. Het heeft betrekking op werkzaamheden die verband houden met de bewaking van de afdoening van de controle op aanwezigheid van personeel, de terugkoppelingsoverzichten en verwerkingsverslagen. Ook de huidige registratie van verlofuren biedt (nog) onvoldoende waarborgen voor een volledige en juiste registratie van verlofdagen. De AO/IC met betrekking tot de verlofprocedures is in februari gereed gekomen. Thans wordt gewerkt aan een plan tot implementatie van de desbetreffende procedurebeschrijvingen, gericht op het stand brengen van een adequate AO/IC.

In 2000 heeft de bestuursraad besloten dat naast SAFIR de decentrale personeelsdiensten gebruik gaan maken van het PerCC-systeem. Dit systeem zal als personeelsinformatiesysteem gebruikt gaan worden en daarbij Interpers vervangen. Daarnaast zal het systeem ook door de decentrale personele afdelingen worden gebruikt om salarismutaties in te voeren in het IPA-systeem. In 2001 zijn uitgangspunten geformuleerd en een plan van aanpak opgesteld die de basis vormen voor de uitrol van het PerCC-systeem. Daarnaast is een audit uitgevoerd naar de implementatie van het PerCC, waarbij rekening is gehouden met de bevindingen van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de AO/IC en de gedane verbetervoorstellen door de EDP Audit Pool naar aanleiding van de beoordeling van het PerCC/NFI. Hoewel de uitrol van het PerCC in een eerder stadium is vertraagd, verloopt de feitelijke uitrol inmiddels conform de (aangepaste) planning. Tijdens de eerste implementatie bleek dat de doelstelling met betrekking tot decentrale invoer van salarismutaties nog niet haalbaar was. In overleg met de sectoren wordt hiervoor een nieuw voorstel ontwikkeld. De opgeleverde en goedgekeurde AO/IC gaat uit van deze beperking.

2.3.1.3 Het verplichtingenbeheer bij het bestuursdepartement

Aan het verplichtingenbeheer, onderdeel van het totale financiële beheer, is bij het bestuursdepartement ook in 2001 veel aandacht besteed. Er is in 2001 weer een cursus georganiseerd voor de financiële medewerkers van budgethouders waarin het verplichten, het registreren daarvan en het

betalen op die verplichtingen, aan de orde kwamen. Voorts is bij de budgetbeheerdersoverleggen in 2001 regelmatig aan de orde gekomen wat de mogelijkheden van het nieuwe Juristsysteem zijn voor het verplichtingenbeheer. Een van die mogelijkheden is de bestelfunctionaliteit met een automatische koppeling naar de verplichtingenadministratie. Naar verwachting zal, indien de procedure wordt gevolgd, het niet meer mogelijk zijn dat verplichtingen op grond van bestellingen onder bestaande contracten te laat geregistreerd worden. Daarnaast zullen de budgethouders de mogelijkheid hebben om andersoortig aangegane verplichtingen, zoals het verstrekken van subsidies en bijdragen, zelf in het Jurist-systeem vast te leggen. Hierdoor houden de budgethouders hun verantwoordelijkheid voor een tijdige en juiste registratie meer in eigen hand, en wordt het knelpunt, dat aangeboden verplichtingen en wijzigingen daarop zich ophopen bij één afdeling, weggenomen.

2.3.1.4 Europese aanbesteding

De naleving van de regelgeving inzake Europese aanbesteding diende te worden verbeterd. Aangezien de gesignaleerde tekortkomingen reeds enkele jaren bestonden, heeft de Algemene Rekenkamer in 1999 medegedeeld dat zij in haar rechtmatigheidsonderzoek over 2000 een bezwaaronderzoek zou uitvoeren. Op grond van de resultaten van de in 2000 door alle aanbestedende diensten uitgevoerde verbeteractiviteiten inkoop heeft de Algemene Rekenkamer voorjaar 2001 besloten over 2000 geen bezwaar te maken.

Verbetertraject Inkopen

In het kader van het Verbetertraject Inkopen zijn in 2001 de volgende verbetermaatregelen getroffen, te weten:

- ontwikkelen van een standaard inkoopplan voorzien van een toelichting en vervolgens integreren in de Jaarplanaanschrijving 2002 ter verbetering van de kwaliteit van de inkoopplannen. Hierdoor is ook bereikt dat de inkoop met ingang van 2002 in de departementale planning & controlcyclus is ingebed;
- invulling van de functie van de Coördinerend Directeur Inkoop (CDI). De uitwerking, positionering en bemensing zal begin 2002 qua vorm en inhoud nader zijn vastgesteld;
- het ontwikkelen en opnemen van een inkoopmodule in het justitiebrede Jurist 2002, waarmee is voorzien in een gestructureerde afhandeling van het inkoopproces. Met het invoeren van deze geheel nieuwe inkoopfunctionaliteit in Jurist 2002 is voorzien in een contractenregistratiefunctie, bestelfunctionaliteit met een automatische koppeling naar de verplichtingenadministratie alsmede is de mogelijkheid geschapen van elektronische aanmelding van goederenontvangst. Dit systeem is in januari 2002 in gebruik genomen;
- het in januari 2002 uitbrengen van een nieuw Handboek Inkopen waarmee een stroomlijning van kaders, richtlijnen en procesbeschrijvingen inkoop is afgerond. In dit handboek worden onder meer de Europese richtlijnen behandeld. Daarnaast zijn onderwerpen zoals de inkoopplannen, de vraagbundeling en de dossiervorming in het handboek opgenomen. Voorts is in het handboek nadrukkelijk aandacht besteed aan de betrokkenheid van het management bij het inkoopproces door duidelijk aan te geven waar de beslismomenten liggen;
- de informatievoorziening over de inkoopregelgeving en de ondersteuning zijn verbeterd d.m.v. het on-line aanbieden van actuele informatie op het Justitie intranet («Justweb»). Hierop is ook met name praktisch

toepasbare informatie opgenomen zoals een overzicht van de reeds bestaande Europees aanbestede mantelovereenkomsten, het Handboek inkoop alsmede het Platform Europees Aanbesteden dat op deze wijze als kenniscentrum gaat functioneren.

Medio 2001 is door de Departementale Accountantsdienst een audit op het inkoopproces uitgevoerd om na te gaan of alle aanbestedende diensten de toegezegde (structurele) verbetermaatregelen hebben geïmplementeerd. De Accountantsdienst heeft geconstateerd dat de getroffen verbetermaatregelen in opziet een goede uitvoering van de inkoop waarborgen. Daarnaast is geconstateerd dat de naleving van deze verbetermaatregelen nog voor verdere verbetering vatbaar is. Over de voortgang en de verbetermaatregelen wordt met de Algemene Rekenkamer en de Directie Accountancy Rijksoverheid van het Ministerie van Financiën overlegd.

Naleving regels Europese Aanbesteding bij het bestuursdepartement

De naleving van de regelgeving inzake Europese Aanbesteding bij het bestuursdepartement diende te worden verbeterd. Hiertoe zijn de volgende verbetermaatregelen genomen:

- het concreet opnemen van de vraagstelling m.b.t. de inkoopvoornemens (inkoopplan) van de directies in de jaarplannen, en het verzorgen van specifieke voorlichting hierover, om te kunnen komen tot een integraal Inkoopjaarplan Bestuursdepartement 2002;
- het aanbieden van workshops over de bestaande regelgeving op het gebied van inkoop en Europees Aanbesteden en de juiste wijze waarop deze in de praktijk dienen te worden geïnterpreteerd en toegepast.

Daarnaast is een initiatief genomen tot een Justitiebreed pilot-project «E-procurement», waarin een verdere ontwikkeling van de elektronische wijze van bestellen wordt vormgegeven. Hiervan maken o.a. een uitgebreide elektronische catalogusfunctie en de volledig elektronische informatie-uitwisseling van het gehele besteltraject (t/m de levering) met de mantelcontractpartners deel uit. De resultaten hiervan en de mogelijkheden tot justitiebrede toepassing, zullen in 2002 bekend worden.

Professioneel Inkopen en Aanbesteden (PIA)

De uitvoering van PIA is bij Justitie een verantwoordelijkheid van de diensten die als zelfstandig aanbestedende dienst zijn aangewezen. Deze diensten zijn in 2001 gestart met het uitvoeren van een diagnose van de inkoopportfolio. De diagnose moet inzicht bieden in wat er allemaal door de diensten wordt ingekocht en door wie er wordt ingekocht. Vervolgens kunnen de volgende stappen van het PIA worden uitgevoerd. Met de oprichting van de coördinerende eenheid inkoop zal in 2002 de coördinatie en monitoring van de uitvoering van PIA zijn belegd.

2.4 Informatievoorziening

Wat betreft de geautomatiseerde informatievoorziening hebben in 2001 de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden:

Financiële informatievoorziening (Jurist)

Conform de planning is het financiële systeem *Jurist 2002* begin januari 2002 in gebruik genomen. Daarmee zijn de doelstellingen met betrekking tot VBTB, invoering euro en verbetering inkoopmanagement in de financiële administratie gerealiseerd. Daarnaast is een grote verbetering bereikt

ten aanzien van uniformering en standaardisering. Niet alleen het systeem maar ook het rekeningschema en de administratieve organisatie zijn vernieuwd.

Informatiebeveiliging

Op basis van het plan van aanpak Informatiebeveiliging is de informatiebeveiliging in 2000 en 2001 zowel op centraal als op decentraal niveau projectmatig aangepakt. Doel van het project was om in 2001 Justitiebreed te voldoen aan het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst uit 1994 (VIR).

Beveiliging JustitieNet

Doel van de uitgevoerde werkzaamheden was om het berichtenverkeer over JustitieNet op hoog niveau te beveiligen tegen misbruik en ongewenste kennisneming. Hiertoe zijn op de koppelvlakken van de Justitielocaties voorzieningen getroffen die de gegevensstromen van en tussen de Justitieorganisaties (en internet) beveiligen.

Aangezien informatiebeveiliging een primaire verantwoordelijkheid is van het lijnmanagement hebben de diensten (inclusief de ZBO's (Zelfstandige Bestuursorganen) en stichtingen, die op JustitieNet zijn aangesloten) in 2000 projecten gestart om het VIR te implementeren. De doelstelling om per 1 januari 2002 het VIR te hebben ingevoerd, is niet door alle diensten en ZBO's geheel gehaald. Naast de concrete acties om beveiligingsmaatregelen in te voeren hebben de sectoren en diensten eind 2001 een self-assessment gedaan. Met de resultaten uit de self-assessments kan worden aangegeven waar en welke versnelling van de invoering van het VIR mogelijk is.

2.5 Bedrijfsvoering Openbaar Ministerie

Op het terrein van de bedrijfsvoering zijn onder meer de onderstaande activiteiten uitgevoerd:

Europees aanbesteden en inkopen

Een OM-breed inkoopplan waarin de verwachte aanschaffingen zijn opgenomen is beschikbaar en de reguliere planning- en controlcyclus is uitgebreid met een aantal minimale eisen om dit te bewaken. De OM-inkoopsite is inmiddels operationeel en met de Raad voor de Rechtspraak wordt regelmatig overlegd over samenwerking op het gebied van inkoop. Begin 2002 wordt dit verder vorm gegeven door organisatorische inbedding en verankering van de inkoopfunctie.

Inbeslaggenomen gelden

Gezien de complexiteit van de materie is de herstelactie naar verwachting eind april 2002 afgerond. Alle grote financiële posten zijn inmiddels uitgezocht en zonodig is actie ondernomen. Met medewerkers van de parketten en het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie wordt overleg gevoerd om tot structurele verbeteringen te komen op basis van de bevindingen die gedurende de herstelactie zijn geconstateerd.

Boetevonnissen/ ontnemingsmaatregelen

Een gehouden AO/IC-audit toont aan dat het aantal getroffen controlemaatregelen is toegenomen. Een aantal parketten heeft het financieel beheer in 2001 sterk verbeterd maar ook in 2002 dient nog aandacht aan dit onderwerp te worden geschonken.

Een steekproefsgewijze controle op de werking van de beheers-

maatregelen toont dat 89% van de geldboetes tijdig ter executie wordt aangeboden (binnen 14 dagen). Ten aanzien van de juistheid en rechtmatigheid zijn geen problemen geconstateerd. Dit laatste geldt ook voor de ontnemingen. Hoewel juistheid en rechtmatigheid zijn geborgd verdient de tijdigheid van registratie en aanmelding nog aandacht. In het controlgesprek tussen de procureur-generaal en het hoofd van dienst worden afspraken gemaakt over de aanpak van de geconstateerde tekortkomingen en de verdere verbetering van het financieel beheer.

Operational audit

In 2001 is het nieuwe instrument operational audit ontwikkeld dat in 2002 naast de bestaande instrumenten zal worden gehanteerd voor de gehele OM-organisatie. Dit instrument zal bijdragen aan een beter toezicht op en inzicht in de mate waarin werkprocessen bijdragen aan goede resultaten en daarmee bijdragen aan de versterking van de bedrijfsvoeringsfunctie.

2.6 Misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik regeling gefinancierde rechtsbijstand

Onderstaand zijn de belangrijkste ontwikkelingen en geboekte resultaten op het terrein van misbruik en oneigenlijk gebruik van de gefinancierde rechtsbijstand weergegeven.

Accountantscontrole Raden voor rechtsbijstand 2000

De jaarrekeningen 2000 van de Raden voor rechtsbijstand, die in de eerste helft van 2001 zijn ontvangen, zijn alle voorzien van een goedkeurende verklaring omtrent de getrouwheid. Voorts hebben de accountants op basis van het controleprotocol in de mededeling omtrent de naleving van de aan de subsidie verbonden voorschriften vastgesteld, dat alle raden – *evenals in voorgaande jaren* – de tolerantiegrenzen, die met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitgaven zijn gesteld, niet hebben overschreden.

M&O-gevoeligheid van de regeling

De gevoeligheid beperkt zich tot die verzoeken om rechtsbijstand, waarbij de draagkracht van de rechtzoekende bepalend is voor het al dan niet in aanmerking komen voor een toegevoegd advocaat. Voor zover aan de draagkrachtcriteria is voldaan is eveneens sprake van M&O-gevoeligheid voor de hoogte van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Op basis van de uitkomsten van de jaarlijks door de Raden voor rechtsbijstand en de Belastingdienst uitgevoerde steekproef bedraagt de verwachte omvang van onterecht aangegane verplichtingen wegens afgegeven inkomensafhankelijke toevoegingen in 2001 1,40% (2000: 0,73%). Bij 3,71% (2000: 1,95%) van de aangegane verplichtingen op inkomensafhankelijke toevoegingen bestaat in dit verband onzekerheid. Het financiële belang kan daarmee voor fouten worden berekend op € 1,5 miljoen en voor onzekerheden op € 4,1 miljoen. De totale uitgaven voor de gefinancierde rechtsbijstand, waarin het M&O-gevoelig deel is begrepen, bedragen € 272 miljoen.

Deze, in vergelijking met voorgaande jaren, minder gunstige uitkomsten onderstrepen het belang van het zogeheten Vivalt-project. Mede naar aanleiding van het Kabinetsbesluit dat alle inkomensafhankelijke subsidie-regelingen het belastbaar inkomen als draagkrachtbegrip dienen te hanteren, is in 2001 onderzoek afgerond naar de mogelijkheid en haalbaarheid om voor de gesubsidieerde rechtsbijstand het netto-inkomen te vervangen door het belastbaar inkomen. De conclusie luidde dat een

degelijke overgang uitvoerbaar is, zonder dat dit ten koste gaat van de toegankelijkheid van het stelsel (TK 27 400 VI, nr. 67). In verband daarmee is kort na de zomer van 2001 een projectorganisatie ingericht, die de implementatie van de wijziging zal voorbereiden. Naar verwachting zal deze wijziging, die een aanpassing van de Wet op de rechtsbijstand vergt, in de loop van 2004 kunnen worden ingevoerd.

Met de overstap naar het belastbaar inkomen, en in samenhang daarmee het gebruik van inkomensgegevens van de Belastingdienst, wordt bereikt dat de M&O-gevoeligheid van de regeling tot een minimum wordt beperkt. Met de verstrekking van de inkomensgegevens door de Belastingdienst, waarmee de verificatietaken door de gemeenten komen te vervallen, wordt een duurzame oplossing bereikt. Op korte termijn zijn verdere verbeteringen te bereiken door het publiceren van maatregelen naar aanleiding van onjuiste opgaven en het waar mogelijk intensiveren van het contact tussen raad en rechtzoekende.

2.7 Invoering van de euro

Voortgang

In het jaar 2001 heeft Justitie de interdepartementale mijlpalen voor de testfase en de implementatiefase tijdig en met succes gerealiseerd. Conform planning zijn in december 2001 en januari 2002 alle systemen succesvol geconverteerd. Justitie is vanaf januari 2002 overgeschakeld op de euro. Er hebben zich geen noemenswaardige problemen voorgedaan.

Aanpassing van wet- en regelgeving

De voorbereidingen om de aanpassing van de bedragen in wet- en regelgeving aan de euro, aan het eind van 2001 in Staatsblad en Staatscourant gepubliceerd te krijgen, liepen in het voorjaar enige vertraging op als gevolg van de publiciteit in de media over de wijze van aanpassing van de boetebedragen. Naar aanleiding hiervan heeft de regering besloten de boetebedragen in alle gevallen naar beneden af te ronden. Ondanks deze tussentijdse vertraging bij de aanpassing van de boetebedragen, lukte het om de aanpassing van de bedragen in de formele wetgeving, de Aanpassingswet euro, tijdig (op 1 november) te publiceren in Staatsblad nr. 481.

Op 27 december volgde in Staatsblad nr. 664 de zogenaamde Veegwet aanpassing euro, waarin de laatste aanvullingen en wijzigingen zijn opgenomen. De bedragen in de algemene maatregelen van bestuur werden tijdig gepubliceerd in het Staatsblad. Op 1 november 2001 verscheen het Aanpassingsbesluit euro in Staatsblad nr. 415 en op 27 december 2001 volgde het Veegbesluit met de aanvullingen en de laatste wijzigingen, in Staatsblad nr. 666. De bedragen in de ministeriële regelingen, de beleidsregels en de circulaire tenslotte werden gepubliceerd in een bijlage van de Staatscourant nr. 214 van 5 november 2001. Het laatste restje volgde in Staatscourant nr. 250 van 28 december 2001.

Onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de omrekeningsresultaten van gulden naar euro door de rijksoverheid leverde in december een overwegend positief rapport op.

Uitgaven

In de begroting 2001 was bijna €8 miljoen gereserveerd ten behoeve van de uitgaven samenhangend met de introductie van de euro binnen Justitie. De belangrijkste uitgaven in 2001 waren:

- DJI €3,7 miljoen. Dit bedrag is voornamelijk besteed aan de project-

organisatie (ca. €1,0 miljoen) en aan de aanpassing van de informatiesystemen (herinrichting financiële systemen: ca. €2,0 miljoen);

- DRp €2,0 miljoen. Dit bedrag is vrijwel geheel besteed aan de aanpassing van de informatiesystemen van de rechterlijke macht en het Openbaar Ministerie;
- CJIB €0,9 miljoen. Van dit bedrag is ca. €0,7 miljoen aangewend voor de aanpassing van de informatiesystemen. Ruim €0,2 miljoen is besteed aan de projectorganisatie;
- Personeel en Materieel Ministerie: centrale projectorganisatie ruim €0,8 miljoen. De uitgaven van de centrale projectorganisatie bedroegen in 2001 ruim €0,8 miljoen. Een groot deel van de uitgaven had betrekking op de kosten voor audits (€0,5 miljoen) naar de voortgang en kwaliteit van het europaject en de inhuur van automatiseringsdeskundigen (ruim €0,3 miljoen).

HOOFDSTUK 3 HOOFDLIJNEN PER BELEIDSTERREIN

In dit hoofdstuk wordt per beleidsterrein de meest essentiële informatie uit de Artikelsgewijze Toelichting (AGT) samengevat. Per beleidsterrein wordt aangegeven welke uitgaven zijn gedaan en hoe hoog de ontvangsten zijn geweest gedurende het jaar 2001. Vervolgens worden per beleidsterrein op hoofdlijnen de meest essentiële verschillen tussen de begroting en de realisatiecijfers aangegeven en verklaard. Tenslotte wordt – indien daar aanleiding voor bestaat – een korte analyse gegeven op artikelniveau met betrekking tot wijzigingen in de begrotingen en ramingen. De bedragen die in de tekst van dit hoofdstuk worden genoemd geven slechts *op hoofdlijnen* de verschillen uit de tabellen weer. In paragraaf 3.2. wordt een vergelijking gegeven van de realisatiecijfers van de uitgaven en ontvangsten over de jaren 1998 tot en met 2001 (horizontale toelichting). Voor nadere informatie met betrekking tot uitgaven en ontvangsten wordt verwezen naar de AGT¹.

3.1 Toelichting per beleidsterrein

3.1.1 Beleidsterrein 01 Ministerie Algemeen

Op het beleidsterrein Ministerie Algemeen worden de uitgaven en ontvangsten van het ministerie «in enge zin» verantwoord, evenals de uitgaven die niet specifiek tot één van de overige beleidsterreinen behoren. Naast het bestuursdepartement worden onder dit beleidsterrein het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), de adviescolleges en de uitgaven voor internationale samenwerking weergegeven.

Uitgaven en ontvangsten

Bedragen x € 1000				
Artikel	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Vershil
01.01	Personeel en materieel ministerie	139 944	187 330	47 386
01.03	Bijdragen en contributies	980	3 386	2 406
01.04	Post-actieven	3 215	2 923	- 292
01.06	Onvoorzien	227	0	- 227
01.07	Loonbijstelling	28 345	0	- 28 345
01.08	Prijsbijstelling	0	0	0
01.09	Diversen	12 061	25 814	13 752
01.11	Internationale samenwerking	993	1 173	181
01.13	Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum	9 705	9 917	212
01.14	Adviescolleges	18	42	25
Totaal uitgaven		195 489	230 585	35 097
Totaal ontvangsten		8 985	13 265	4 280

Uitgaven

Het verschil tussen de raming en de realisatie op de uitgaven van beleidsterrein Ministerie Algemeen bedraagt € 47,4 miljoen.

Op dit beleidsterrein heeft zich het afgelopen jaar een aantal belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. De grootste afwijking doet zich voor op het artikel Personeel en materieel ministerie. Dit verschil is onder meer het

¹ Zie hoofdstuk 4 Artikelsgewijze Toelichting van de Departementale Verantwoording over het begrotingsjaar 2001.

gevolg van de bijstelling van salarismaatregelen en de uitbreiding van de personeelsformatie met 3 fte. Voor een aantal belangrijke projecten en intensiveringen is extra personeel aangenomen. Daarnaast heeft de uitvoering van een aantal grote projecten als de invoering van de Euro, VBTB, het financieel systeem Jurist en het personeelssysteem PerCC geleid tot hogere uitgaven. Verder is de afwijking op dit artikel een gevolg van exploitatie-uitgaven en aanschaffingen van onder andere de Microsoft-licenties van bijna € 12,5 miljoen. Op het artikel bijdragen en contributies wordt de afwijking verklaard doordat een drietal bijdragen is opgenomen die niet op dit artikel waren geraamd, waarvan de bijdrage aan de gemeente Venlo voor de bestrijding van drugsoverlast de grootste was. Het verschil van – € 28,3 miljoen op de loonbijstelling wordt veroorzaakt doordat de uitgaven op andere artikelen zijn gerealiseerd.

Ontvangsten

Bij de ontvangsten bedraagt het verschil tussen de raming en de realisatie € 4,3 miljoen. Dit verschil is voor het overgrote deel het gevolg van meer-ontvangsten in verband met de compensatie van WAO-uitkeringen door het Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds.

3.1.2 Beleidsterrein 07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

Op het beleidsterrein Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken wordt een beeld geschetst van het totaal aan begrote en gerealiseerde uitgaven en ontvangsten en het verschil daartussen. Op de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de opvang van asielzoekers wordt separaat ingegaan.

Uitgaven en ontvangsten

		Bedragen x € 1000		
Artikel	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Vershil
07.01	Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst	250 978	306 271	55 293
07.02	Opvang Asielzoekers	953 702	1 098 778	145 076
Totaal uitgaven		1 204 680	1 405 049	200 369
Totaal ontvangsten		172 455	273 175	100 720

Uitgaven

Het verschil tussen de raming en de realisatie op de uitgaven van dit beleidsterrein bedraagt € 200,4 miljoen. Voor € 55,3 miljoen wordt dit verschil veroorzaakt door een hogere bijdrage aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De uitgaven op het artikel Opvang asielzoekers is € 145,1 miljoen hoger dan geraamd. De verschillen worden hierna toegelicht.

Ontvangsten

Bij de ontvangsten bedraagt het verschil tussen de raming en de realisatie € 100,7 miljoen. Dit is voornamelijk een gevolg van het afkomen van de reserves van het COA met ongeveer € 90,7 miljoen.

Bijdrage Immigratie en Naturalisatiedienst

De hogere uitgaven op het artikel Bijdrage IND wordt door een aantal factoren veroorzaakt. Voor de aanscherping van het AMA-beleid is de bijdrage verhoogd met € 13 miljoen. Voor een efficiëntere behandeling van asielaanvragen door middel van behandelkantoren is er bijna € 5 miljoen toegekend. Bovendien is de bijdrage aan de IND onder meer verhoogd voor de vestiging van een vierde aanmeldcentrum, de inhuur van extra tolken voor het wegwerken van de bezwaarvoorraad bij asiel, biometrie en extra uitgaven terugkeer en de nog te betalen administratieve kosten aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en ter dekking van het exploitatietekort. Ten slotte is per saldo bijna € 12,9 miljoen meer uitgegeven ten gevolge van de loon- en prijsstijgingen.

Opvang asielzoekers

Voor de opvang asielzoekers is in 2001 € 145,1 miljoen meer uitgegeven dan begroot.

Op het artikelonderdeel centrale opvang asielzoekers is in totaal € 120,6 miljoen meer uitgegeven omdat de gerealiseerde bezetting 84 380 bedroeg en dus ruim 15% boven de geraamde bezetting van 72 051 lag. Bij de decentrale opvang asielzoekers is een bedrag van € 11,3 miljoen voor buffercapaciteit onbesteed gebleven.

Voor de Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen (TNV) is in 2001 € 10,5 miljoen meer uitgegeven dan begroot. De gemiddelde bezetting bedroeg ca. 720 plaatsen terwijl 2 600 plaatsen beschikbaar waren, waardoor de vaste lasten en de investeringen niet werden gedekt door bezette plaatsen.

De overheveling van de huisvestingstaak basisonderwijsvoorzieningen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) naar het ministerie van Justitie heeft geleid tot een verhoging van de uitgaven met € 14,0 miljoen. Het van start gaan van het Europees Vluchtelingenfonds (EVF) in 2001 heeft geleid tot een meeruitgave van € 1,8 miljoen. De resterende verschillen tussen raming en realisatie bedragen € 9,5 miljoen en hebben voornamelijk betrekking op de centrale opvang.

3.1.3 Beleidsterrein 08 Preventie, Jeugd en Sancties

Op het beleidsterrein Preventie, Jeugd en Sancties wordt een beeld geschetst van het totaal aan begrote en gerealiseerde uitgaven en ontvangsten en het verschil daartussen. Daarnaast worden de artikelonderdelen Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering en de Bijdrage Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) separaat toegelicht.

Uitgaven en ontvangsten

Bedragen x € 1000				
Artikel	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
08.01	P&M Raad voor de kinderbescer- ming	105 646	115 259	9 613
08.02	Subsidie Preventie, Jeugd- bescherming en Reclassering	466 312	508 522	42 210
08.03	Schadefonds Geweldsmisdrijven	1 714	2 761	1 047
08.04	Bijdrage Centraal Justitieel Incas- sobureau	44 694	49 817	5 123
08.05	Bijdrage Dienst Justitiële Inrich- tingen	1 063 095	1 154 247	91 153
08.06	Bestuurszaken	20 992	28 721	7 728
08.07	College van Toezicht op de Kans- spelen	458	466	8
Totaal uitgaven		1 702 911	1 859 793	156 882
Totaal ontvangsten		25 276	91 746	66 469

Uitgaven

Op dit beleidsterrein bedraagt het verschil tussen de raming en de realisatie € 156,9 miljoen. Dit verschil wordt voor het grootste deel veroorzaakt door ontwikkelingen op het artikel Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering (€ 42,2 miljoen) en de bijdrage DJI (€ 91,2 miljoen).

Ontvangsten

De ontvangsten zijn in 2001 € 66,5 miljoen hoger uitgevallen dan geraamd door hogere ontvangsten van de Raad voor de Kinderbescherming en hogere verrekeningen van eerder verstrekte subsidies PJS.

Subsidie Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

De uitgaven voor de (gezins)voogdij zijn € 17 miljoen hoger uitgevallen dan geraamd vanwege de langere contacttijd van de gezinsvoogden. Daarnaast wordt een belangrijk deel van het verschil (€ 18,5 miljoen) verklaard door de financiering van maatregelen in het kader van het nieuwe ama-beleid. Ongeveer € 20 miljoen van het verschil wordt veroorzaakt door loon- en prijscompensatie en een nieuw functiewaarderingssysteem. Tenslotte is op het artikelonderdeel overige instellingen en projecten € 10 miljoen minder uitgegeven door interne overboekingen en lagere projectuitgaven.

Dienst Justitiële Inrichtingen

Het verschil tussen de raming (€ 1 063 miljoen) en de realisatie (€ 1 154 miljoen) wordt voor € 36,3 miljoen verklaard door beleidsmatige mutaties. De extra middelen zijn ingezet om het capaciteitsoverschot bij het gevangeniswezen her te bestemmen tot capaciteit voor vreemdelingenbewaring. Voorts zijn de middelen ingezet om de vastgestelde capaciteitstekorten in de Jeugdsector terug te dringen en voor de implementatie van resocialisatie-programma's, reclasseringsnazorg en preklinische interventie. Door de loon- en prijsbijstelling is de bijdrage aan DJI met € 58,5 miljoen verhoogd ten opzichte van de begroting 2001. Tenslotte is de bijdrage aan DJI met € 4,5 miljoen verhoogd ter compensatie van de sober-regimeproblematiek.

3.1.4 Beleidsterrein 09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand

Op het beleidsterrein Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand wordt een beeld geschetst van het totaal aan begrote en gerealiseerde uitgaven en ontvangsten en het verschil daartussen. Voor het artikel Dienst Rechtspleging, OM en Rijksrecherche wordt een separate toelichting gegeven.

Uitgaven en ontvangsten

Bedragen x € 1000				
Artikel	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
09.05	Dienst Rechtspleging/OM/ Rijksrecherche	859 135	957 082	97 947
09.06	Gerechtskosten	39 944	55 360	15 415
09.07	Gefinancierde rechtsbijstand	265 789	277 315	11 526
09.08	Schuldsanering	9 754	10 127	372
Totaal uitgaven		1 174 623	1 299 884	125 260
Totaal ontvangsten		559 543	633 078	73 535

Uitgaven

Het verschil tussen de raming en de realisatie van de uitgaven op dit beleidsterrein bedraagt ruim € 125 miljoen. Voor € 98 miljoen is dit verschil terug te vinden op het artikel Dienst Rechtspleging, OM en Rijksrecherche. In 2001 zijn extra middelen toegevoegd voor de oplossing van de capaciteitsproblematiek. Deze capaciteitsuitbreiding is noodzakelijk om meer zaken te kunnen afdoen. Het verschil tussen de raming en de realisatie op het artikel Gerechtskosten is € 15 miljoen. Dit is een gevolg van de verdergaande liberalisering van de telecommunicatiemarkt, de massale introductie van de mobiele telefonie alsmede het toenemend beroep op tolken en vertalers. Het verschil van € 11,5 miljoen op het artikel Gefinancierde rechtsbijstand wordt veroorzaakt door de loon- en prijsbijstelling en de ontwikkeling en ondersteuning van een kwaliteitszorgsysteem.

Ontvangsten

De ontvangsten in 2001 zijn € 73,5 miljoen hoger dan geraamd. De meevaller in 2001 is grotendeels een gevolg van de hogere opbrengsten uit boeten en transacties. Door een incidentele (achterstallige) afdracht van de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) inzake de opbrengsten uit Wettelijke Aansprakelijkheid motorrijtuigen (WAM)-overtredingen, 300 000 meer Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV)-sancties en intensivering van de verkeershandhaving via de regioplannen en uitvoering van de klimaatnota is de opbrengst € 55 miljoen hoger dan geraamd. Daarnaast is door meevallers in de opbrengst van griffierechten en diverse ontvangsten rechtspraak bovendien € 11 miljoen meer ontvangen dan geraamd.

Dienst rechtspleging

Voor € 55,1 miljoen wordt het verschil tussen raming en realisatie veroorzaakt door voornamelijk capaciteitsuitbreiding bij de rechtspraak, de uitbreiding van de vreemdelingenkamers en de algemene loonmaatregel.

OM

Het artikelonderdeel Openbaar Ministerie is in 2001 verhoogd met € 42,8 miljoen. Deze extra middelen zijn vrijwel geheel ingezet voor materiële uitgaven onder andere ten behoeve van de nieuwbouw van het Geïntegreerd Proces Systeem (GPS). De GPS-infrastructuur werd in 2001 door een tiental arrondissementen aangeschaft.

3.1.5 Beleidsterrein 10 Rechtshandhaving

Op het beleidsterrein Rechtshandhaving wordt een beeld geschetst van het totaal aan begrote en geraamde uitgaven en ontvangsten en het verschil daartussen.

Uitgaven en ontvangsten

Bedragen x € 1000				
Artikel	Omschrijving	Begroting	Realisatie	Verschil
10.01	Nederlands Forensisch Instituut	21 489	24 555	3 066
10.02	Bijzondere uitgaven rechtshandhaving	43 030	44 638	1 608
10.03	P&M overige diensten	62 581	61 892	- 689
10.05	Geheime uitgaven	1 587	1 815	228
Totaal uitgaven		128 688	132 900	4 212
Totaal ontvangsten		52 185	59 688	7 503

Uitgaven

Het verschil tussen de raming en de realisatie op dit beleidsterrein bedraagt € 4,2 miljoen. Dit verschil wordt voor € 3 miljoen veroorzaakt door loon- en prijscompensatie aan het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Bovendien waren de materiële uitgaven hoger ten opzichte van de raming als gevolg van de inzet van extra middelen voor de invoering van het baten-lastentrajec, de inrichting van een DNA-laboratorium en XTC-onderzoek.

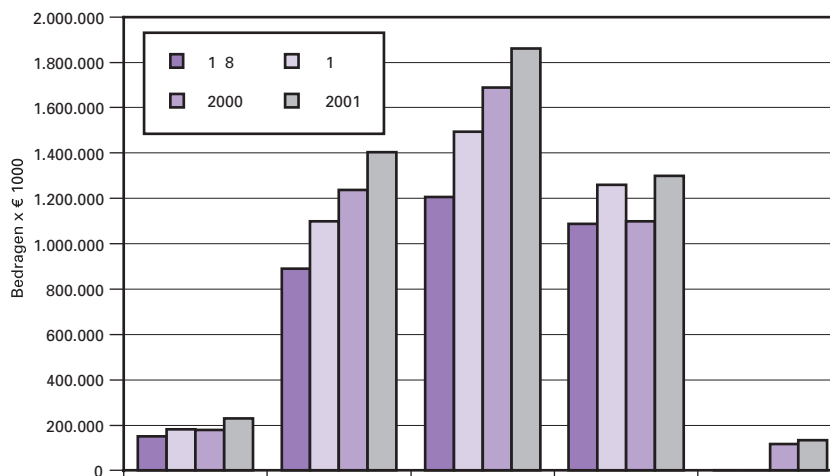
Ontvangsten

De ontvangsten zijn op dit beleidsterrein € 7,5 miljoen hoger uitgevallen dan geraamd. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat € 4,8 miljoen meer is binnengekomen aan beveiligingsheffing. Bovendien is de realisatie op dit artikel met € 1,9 miljoen hoger door de bijdragen van andere departementen aan het Crypto-project.

3.2 Vergelijking realisatiecijfers uitgaven en ontvangsten over de jaren 1998 tot en met 2001 (horizontale toelichting)

3.2.1 Uitgaven

Figuur 12: Uitgaven per beleidsterrein

Bedragen x € 1000				
Beleidsterrein	1998	1999	2000	2001
01 Ministerie algemeen	151 835	182 011	178 971	230 585
07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	891 406	1 100 417	1 237 186	1 405 049
08 Preventie, Jeugd en Sancties	1 205 240	1 493 799	1 687 836	1 859 793
09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand	1 087 711	1 258 605	1 099 818	1 299 884
10 Rechtshandhaving	0	0	115 941	132 900
Totaal uitgaven	3 336 192	4 034 832	4 319 752	4 928 211

Beleidsterrein 01 Ministerie Algemeen

De uitgaven op het beleidsterrein Ministerie Algemeen geven over de jaren 1998–2001 een stijgend beeld te zien met een zeer lichte daling in 2000 ten opzichte van 1999. De sterke stijging van 1999 ten opzichte van 1998 werd voornamelijk veroorzaakt door de uitgaven voor het millenniumproject en extra huisvestingslasten. De stijging van 2001 ten opzichte van 2000 is het gevolg van de toegenomen personeelsformatie en extra automatiseringsuitgaven en aanschaffingen.

Beleidsterrein 07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

De uitgaven op het beleidsterrein Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken nemen over de jaren 1998–2001 jaarlijks toe. De

stijgingen worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de toegenomen bezetting in de asielopvang en loon- en prijsbijstelling.

Beleidsterrein 08 Preventie, Jeugd en Sancties

Het beleidsterrein Preventie, Jeugd en Sancties laat in de jaren 1998–2001 een stijgende lijn zien. De oorzaak van deze stijging is het toegenomen aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers, de financiering van nieuwe maatregelen in het kader van het ama-beleid en het toenemend aantal OTS-pupillen. Daarnaast zijn er extra middelen toegevoegd voor capaciteitsuitbreiding bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor met name jeugd.

Beleidsterrein 09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand

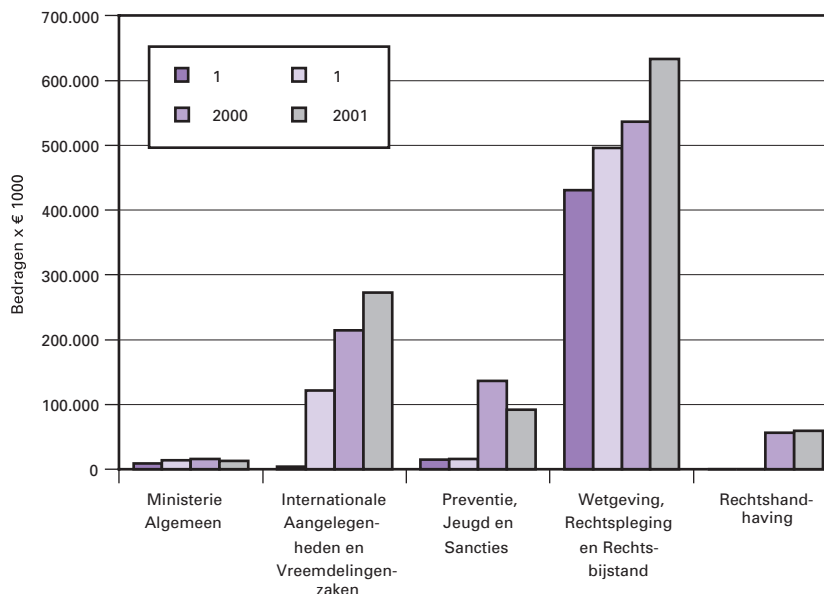
De uitgaven op het beleidsterrein Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand laten een wat grilliger verloop zien. De stijging van de uitgaven in 1999 werden vooral veroorzaakt door de stijging van de huisvestingskosten als gevolg van de verzelfstandiging van de RGD en door de versterking van de rechterlijke organisatie. De stijging van 2001 ten opzichte van 2000 is het gevolg van capaciteitsuitbreiding bij de rechtspraak en grote investeringen op het gebied van automatisering.

Beleidsterrein 10 Rechtshandhaving

Het beleidsterrein Rechtshandhaving bestaat in zijn huidige vorm sinds 2000. De stijging van de uitgaven in 2001 is voornamelijk het gevolg van de versterking van overige diensten als Europol, Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT) en het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT).

3.2.2 Ontvangsten

Figuur 13: Ontvangsten per beleidsterrein

Beleidsterrein	Bedragen x € 1000			
	1998	1999	2000	2001
01 Ministerie algemeen	8 849	13 659	15 928	13 265
07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	4 129	122 067	214 820	273 175
08 Preventie, Jeugd en Sancties	15 156	15 519	136 724	91 746
09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand	430 955	495 755	536 277	633 078
10 Rechtshandhaving	0	0	56 541	59 688
Totaal ontvangsten	459 089	647 000	960 290	1 070 952

Beleidsterrein 07 Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken

De ontvangsten voor Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken kennen vanaf het jaar 1998 een sterke stijging door de doorberekening van de instroomramingen volgens het Official Development Agency (ODA)-budget.

Beleidsterrein 08 Preventie, Jeugd en Sancties

De sterke stijging van de ontvangsten op het beleidsterrein Preventie, Jeugd en Sancties is het gevolg van de nieuwe financieringsystematiek door vreemd vermogen via een leenfaciliteit, waarbij de agentschappen CJIB en DJI dit deel van het eigen vermogen overhevelen naar het kerndepartement.

Beleidsterrein 09 Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand

De opbrengsten boeten en transacties zijn vanaf 1998 voortdurend gestegen. Dit wordt verklaard door de tariefsverhoging en de intensivering van het verkeerstoezicht.

Beleidsterrein 10 Rechtshandhaving

De ontvangsten op het beleidsterrein Rechtshandhaving bestaan voornamelijk uit beveiligingsheffing. Deze zijn de laatste jaren gestegen als gevolg van de voortdurende stijging van het aantal vertrekkende passagiers vanaf de nationale luchthavens.

De Tweede Kamer (27 584, nr. 1) heeft aangegeven dat zij in het kader van de beleidsprioriteiten over het jaar 2001 over dezelfde drie onderwerpen informatie wil verkrijgen als voor 2000 het geval was. In deze bijlage wordt aan deze wens tegemoet gekomen. Achtereenvolgens wordt hieronder ingegaan op jeugdbeleid en jeugdcriminaliteit, TBS en reclassering.

1. JEUGD EN GEWELD

1.1 Inleiding

Op 16 mei 2001 is aangegeven (27 700, nr. 11) dat in de Verantwoording 2001 op dezelfde manier zou worden gerapporteerd als in de Verantwoording 2000.

Op 1 oktober 2001 bent u geïnformeerd (28 000 VI, nr. 4) over de beoogde doelstellingen, de middelen die hiervoor worden ingezet en de concrete resultaten die in 2001 nagestreefd worden met de Intensiveringsgelden Jeugd en Geweld en met de gelden die beschikbaar zijn gekomen uit de fiscalisering van de Dienst Omroepbijdragen (DOB). De inhoud van deze brief vormt het uitgangspunt voor de verantwoording over de besteding van genoemde gelden.

Eerst zal een totaaloverzicht worden gegeven over de besteding van de Intensiveringsgelden Jeugd en Geweld en de besteding van de DOB gelden. Daarna wordt verantwoording afgelegd over de diverse projecten. In deze verantwoording worden de doelstellingen slechts summier beschreven. Voor een uitgebreide beschrijving wordt u verwezen naar de hierbovengenoemde brief.

De besteding van de Intensiveringsgelden Jeugd en Geweld			
Project	Budget 2001	Realisatie 2001	Verschil
1 Civiele zaken	2 123 691	2 123 691	
2 Forensische diagnostiek	945 678	583 589	- 362 089
3 Werklastverlichting Allochtonen	1 179 829	1 179 829	
4 Toename aantal strafzaken	2 831 589	2 831 589	
5 Toename zaken Jeugdreclassering	1 969 406	1 969 406	
6 CRIEM	6 009 865	5 473 827	- 536 038
7 Wijkprogramma's O&O	1 418 517	660 477	- 758 039
8 Projecten Preventie en Geweld	1 936 734	1 936 734	
9 Justitie in de buurt*	5 891 882	4 845 919	- 1 045 963
10 Wachtlijsten en AMK's	10 542 471	10 542 471	

* Dit is inclusief GSB en DOB gelden

De besteding van de DOB gelden			
Project	Budget 2001	Realisatie 2001	Verschil
1 Meerjarenprogramma versterking regionale samenwerking	2 378 262	1 128 902	- 1 249 360
2 Bestuurlijke Informatievoorziening Jeugd (BIV-Jeugd)	2 378 262	1 965 219	- 413 043

1.2 Intensiveringsgelden Jeugd en Geweld

1.2.1 Versnelling civiele zaken

Doelstellingen

Het belangrijkste doel van het versnellen van de civiele zaken is dat getracht wordt om in het belang van het kind zo snel mogelijk tot een adequate reactie te komen op gesignaleerde problemen. Het neveneffect is dat met de versnelling van civiele zaken er tegelijkertijd een kwaliteitsverbetering wordt bereikt.

In januari 2001 is er een landelijk onderzoek gestart naar de doorlooptijden bij de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad). Dit onderzoek heeft geresulteerd in een voorstel van te hanteren normen per hoofdproduct.

Per fase van het hoofdproduct – waaronder de wachttijd – worden normen voor de doorlooptijd vastgesteld. In dit verband is voorgesteld om voor civiele zaken 75% binnen de norm af te te ronden. Voor strafzaken geldt de door de staatssecretaris voorgeschreven norm van 80%. Bij deze normbepaling is gekeken naar de kwaliteitseisen die gesteld worden vanuit het rapport Normen 2000 (beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming).

De haalbaarheid van deze normen houdt verband met een realistische planning. Om die reden wordt voor de civiele zaken een traject van enkele jaren noodzakelijk geacht om aan de gestelde normen te kunnen voldoen. Op dit moment wordt per vestiging van de Raad een plan van aanpak opgesteld.

De doorlooptijden bij de civiele zaken bij de onderdelen beschermingszaken en scheiding & omgang (S&O) zijn in 2001 niet verbeterd t.o.v. 2000. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de (bovenmatige) uit- en instroom van raadsonderzoekers en het hoge ziekteverzuim.

Beschermingszaken	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Norm 2001	Realisatie 2001
Extra beschermingszaken		660*			
Totaal aantal zaken (incl. Intensiveringsgeld)	8 406	8 562	8 385	8 350	8 002
Wachtstapels (in # zaken)	602	518	744	Geen	706
Doorlooptijden (in dagen)	129	117	113	117	125
Wachttijd (in dagen)		12	19	Geen	22
S&O-zaken	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Norm 2001	Realisatie 2001
Totaal aantal zaken	3 576	3 963	3 676	3 900	3 374
Wachtstapels (in # zaken)	560	364	622	Geen	605
Doorlooptijden (in dagen)	159	137	136	155	143
Wachttijd (in dagen)		24	32	Geen	46
Overige civiele zaken	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Norm 2001	Realisatie 2001
Totaal aantal zaken	2 710	2 610	2 400	2 650	2 807
Wachtstapels (in # zaken)	411	331	455	Geen	382
Doorlooptijden (in dagen)	116	98	98	120	108
Wachttijd (in dagen)		21	31		32

* ten opzichte van 1998

Ten aanzien van de doorlooptijden is eind 2001 rapport uitgebracht aan het ministerie van Justitie. Dit rapport bevat onderzoeksgegevens naar de doorlooptijden bij de Raad in de afgelopen jaren, met een voorstel voor het hanteren van nieuwe normen. Hiervan maakt de wachttijd onderdeel uit. Begin 2002 zal standpuntbepaling plaatsvinden.

Voor 2002 wordt naar verbetering van de doorlooptijden gestreefd op basis van een voor elke vestiging van de Raad opgesteld plan van aanpak. Uit het kostprijsonderzoek is gebleken, dat een aantal hoofdproducten meer tijd kosten dan aanvankelijk berekend. De kostprijsystematiek wordt vanaf 1 januari 2002 ingevoerd. In de onderstaande tabel zijn de definitieve contractgegevens opgenomen, in samenhang met de gerealiseerde productie.

Productie 2001			
Kerntaken	Contract 2001	Realisatie 2001	% contract
Bescherming	8 350	8 002	96
Scheiding en Omgang	3 900	3 374	87
Overig Civiel	2 650	2 807	106
Basisonderzoek	20 200	19 422	96
Vervolgonderzoek	3 175	2 954	93
Taakstraffen	12 900	13 388	104
Casusregie	20 200	19 422	96
totaal in fte's	741	713	96

Activiteiten

De Raad heeft in 2001 veel tijd gestoken in het werven van nieuw personeel en het invullen van de vele vacatures. Dit heeft erin geresulteerd, dat de bezetting nu nagenoeg gelijk is aan de benodigde formatie. Vele nieuwe medewerkers worden momenteel opgeleid. Tijdens deze periode zijn zij nog niet volledig inzetbaar.

Gebleken is dat de instroom bij de Raad voor de Kinderbescherming sterk afhankelijk is van het beleid en de werkwijze van andere organisaties. Deze afhankelijkheid is de laatste jaren sterk toegenomen door de veranderde positie van de Raad. Vanwege deze veranderende positie is de noodzaak van intensivering van netwerken Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK), Bureaus Jeugdzorg (BJZ), preventie en het versterken van de ketenverantwoordelijkheid toegenomen.

In het jaar 2001 is er sprake van een verdere daling van de instroom van beschermingszaken bij de Raad. De oorzaak is het ontstaan van wachstapels bij de AMK's en Bureaus Jeugdzorg. Er is in 2000 geïnvesteerd in de inzet van Raadsmedewerkers bij de Bureaus Jeugdzorg en AMK's om deskundigheid over te dragen. Hiervoor is in het jaar 2001 de formatie uitgebreid. Permanente bemensing vanuit de Raad lijkt noodzakelijk om de instroom van zaken te garanderen. Hierover is nog geen beslissing genomen.

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de instroom. Hieruit blijkt de vermindering van het aantal meldingen in Beschermingszaken.

Instroom 2001			
Kerntaken	Contract 2001	Instroom 2001	% contract
Bescherming	8 350	7 471	89
Scheiding en Omgang	3 900	3 586	92
Overig Civiel	2 650	2 879	109
Basisonderzoek	20 200	20 348	101
Vervolgonderzoek	3 175	3 169	100
Taakstraffen	12 900	14 372	111
Casusregie	20 200	20 348	101

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Civiele Zaken	2 123 691	2 123 691
Totaal	2 123 691	2 123 691

1.2.2 Forensische diagnostiek

Doelstellingen

Het project Forensische Diagnostiek heeft tot doel het middels een projectmatige ontwikkeling van de jeugdforensische diagnostiek, passend binnen de Regie in de Jeugdzorg, komen tot een werkbare praktijk. In deze werkbare praktijk dient het voor alle betrokkenen duidelijk te zijn of er sprake is van reguliere dan wel jeugdforensische diagnostiek, aan welke wettelijke vereisten deze moet voldoen, door wie deze wordt bekostigd en onder wiens verantwoordelijkheid deze wordt verricht.

De beoogde werkbare praktijk van jeugdforensische diagnostiek wordt ontwikkeld middels pilot projecten. Vanaf de start van de pilots wordt er een onafhankelijk evaluatieonderzoek verricht. De resultaten van dit onderzoek zullen meegenomen worden in de uiteindelijke aanbevelingen, welke in de tweede helft van 2002 gereed dienen te zijn.

Activiteiten

In 2001 is de opzet van het project gewijzigd. De activiteiten in de pilots zijn getemporiseerd. De nadruk is komen te liggen op het ontwikkelen van een landelijk kader. Eind 2001 zijn er scenario's voor de organisatie van de forensische diagnostiek gereed gekomen. Begin 2002 moet voor één van deze scenario's worden gekozen.

Dit zal de basis vormen voor nadere keuzen met betrekking tot de inhoud, de financiering en het oplossen van eventuele knelpunten met betrekking tot de wet- en regelgeving.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Forensische diagnostiek	945 678	583 589
Totaal	945 678	583 589
Verschil		- 362 089

Toelichting op de onderuitputting:

De temporisering van activiteiten in de pilots was de oorzaak van de onderuitputting van het budget.

1.2.3 Werklastverlichting allochtonen

Doelstellingen

De Raad wil optimale kwaliteit bieden aan álle kinderen, ongeacht of zij van allochtone of autochtone herkomst zijn. Dat kan alleen als er in het primaire proces vanzelfsprekend rekening gehouden wordt met de etnisch-culturele verscheidenheid van kinderen en hun ouders. En dat ontstaat niet vanzelf; de organisatie, van hoog tot laag, moet zodanig veranderen dat die vanzelfsprekendheid mogelijk wordt.

De Raad wil zich de komende jaren ontwikkelen tot een interculturele organisatie. Dit betekent dat de Raad actief inspeelt op de uitdagingen van de interculturele omgeving en actief werkt aan de opbouw van een intercultureel personeelsbestand. Interculturalisatie is een integraal onderdeel van het algemene beleid van de Raad.

Activiteiten

Op het gebied van werklastverlichting allochtonen zijn er 4 projecten gestart (28 000 VI, nr. 4).

De activiteiten die hebben plaatsgevonden vanuit de projecten (1) Het vervolgonderzoek «De Raad voor de Kinderbescherming in een multiculturele samenleving», (2) Het ontwikkelen van interculturele netwerken en (4) Interculturalisatie van de Raad zijn de volgende:

1. In 2000 is de startnotitie interculturalisatie vastgesteld. In 2001 is deze nota nader uitgewerkt in een meerjarenbeleidsplan interculturalisatie (MJBP-I). Dit geeft het kader aan voor het interculturalisatiebeleid van de Raad voor de komende jaren. Hierin staat welke doelen de Raad heeft op dit gebied, welke hoofdthema's de Raad onderscheidt en op welke manier de doelen de komende jaren (in grote lijnen) nagestreefd zullen worden.
2. Het begeleiden van het tweede deel van het onderzoek van mw. B Oude Breuil (Universiteit Utrecht). Dit onderzoek is een verdieping en uitbreiding van het onderzoek «De Raad voor de Kinderbescherming in een multiculturele samenleving». In het tweede deel zal vanuit de positie van cliënten gekeken worden naar culturele diversiteit in het cliëntenbestand van de raad en de consequenties daarvan. In mei 2002 wordt het onderzoek afgerond.
3. Het ontwikkelen van de theorie t.b.v. intercultureel werken bij de Raad. De methodiek «Werken met allochtone cliënten» is als uitgangspunt gebruikt.
4. Ontwikkeling landenboek.

5. Uitwerken en invoeren van het interculturalisatie in de ressorten op basis van het MJB-P-I.

In 2000 een kostprijsonderzoek verricht naar wat de compensatie van extra werklust allochtonenzaken zou moeten zijn. Dit onderzoek is in januari 2001 afgerond. In het kostprijsonderzoek is gekozen voor de definitie van allochtonen uit de Wet SAMEN (Wet Stimulering Arbeidsdeelname Minderheden). In de systematiek van de kostprijsberekening is de werklust verdisconteerd.

Ten behoeve van het project (3) «Compensatie extra werklust allochtonenzaken» is in 2001 € 1 miljoen aangewend voor formatie ter compensatie van de extra werklust voor het werken met de wetenschappelijke methode «werken met allochtone cliënten». Deze methode draagt bij aan het beter afhandelen door de Raad voor de Kinderbescherming van zaken die betrekking hebben op allochtone gezinnen.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
1, 2 en 4	1 225 207	862 182
3 Interculturalisatie van de Raad	998 316	998 316
Totaal	2 223 523	1 860 499
Waarvan Intensiveringsgelden	1 179 829	1 179 829

1.2.4 Toename aantal strafzaken

Doelstellingen

De Raad streeft ernaar meldingen van de politie over strafzaken waarin een minderjarige betrokken is, snel af te handelen, zodat de politie gemotiveerd is om een melding te maken. Dit streven dient gezien te worden in het kader van het algemene doel van de Raad voor de Kinderbescherming om in 100% van de gevallen waarbij een minderjarige betrokken is bij een strafzaak, een melding te krijgen van de politie. Het aantal meldingen door de politie aan de Raad is in vergelijking met 1998 met 20 % toegenomen. Het aantal te coördineren taakstraffen is over dezelfde periode zelfs met 25% toegenomen. Dit betekent dat de Raad voortdurend op de groei van het aantal zaken moet anticiperen en een voortdurende werving en opleiding van nieuw personeel.

In januari 2001 is er een landelijk onderzoek gestart naar de doorlooptijden bij de Raad. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een voorstel van te hanteren normen per hoofdproduct. Per fase van het hoofdproduct, waaronder de wachttijd, worden normen voor de doorlooptijd vastgesteld. Voor strafzaken geldt de door de staatssecretaris van Justitie voorgeschreven norm van 80%. Bij deze normbepaling is gekeken naar de kwaliteitseisen die gesteld worden vanuit het rapport Normen 2000 (beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming).

De Raad heeft nog geen verbeteringen kunnen bereiken in de doorlooptijden van de strafzaken. Met name de wachttijd is toegenomen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de (bovenmatige) uit- en instroom

van raadsonderzoekers en het hoge ziekteverzuim. Voor 2002 wordt naar verbetering van de doorlooptijden gestreefd op basis van een voor elke vestiging opgesteld plan van aanpak.

De totale doorlooptijd van de strafonderzoeken en taakstraffen is hetzelfde gebleven als in 2000. Bij de vervolgonderzoeken is in 2001 sprake van langere doorlooptijden ten opzichte van 2000.

Door de wachttijden in 2002 terug te dringen moet het mogelijk zijn verbeteringen in de totale doorlooptijd te bereiken.

Basisonderzoek	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Norm 2001	Realisatie 2001
Extra basisonderzoeken				4 400*	
Totaal aantal zaken	15 976	17 283	18 444	20 200	19 422
Wachtstapels (in # zaken)	1 933	1 860	2 318	Geen	2 192
Doorlooptijden (in dagen)	69	68	64	38	54
Wachttijd (in dagen)		19	26	Geen	21
Vervolgonderzoek	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Norm 2001	Realisatie 2001
Extra vervolgonderzoeken				550*	
Totaal aantal zaken	2 142	2 677	3 022	3 175	2 954
Wachtstapels (in # zaken)	80	163	178	Geen	198
Doorlooptijden (in dagen)	110	106	108	73	108
Wachttijd (in dagen)		34	42	Geen	46

* ten opzichte van 1998

Ten aanzien van de doorlooptijden is eind 2001 rapport uitgebracht aan het ministerie van Justitie. Dit rapport bevat onderzoeksgegevens naar de doorlooptijden bij de Raad in de afgelopen jaren, met een voorstel voor het hanteren van nieuwe normen. Hiervan maakt de wachttijd onderdeel uit. Begin 2002 zal standpuntbepaling plaatsvinden.

Uit het kostprijsonderzoek is gebleken, dat een aantal hoofdproducten meer tijd kosten. De kostprijsystematiek wordt vanaf 1 januari 2002 ingevoerd. In de onderstaande tabel zijn de definitieve contractgegevens opgenomen, in samenhang met de gerealiseerde productie.

Productie 2001			
Kerntaken	Contract 2001	Realisatie 2001	% contract
Bescherming	8 350	8 002	96
Scheiding en Omgang	3 900	3 374	87
Overig Civiel	2 650	2 807	106
Basisonderzoek	20 200	19 422	96
Vervolgonderzoek	3 175	2 954	93
Taakstraffen	12 900	13 388	104
Casusregie	20 200	19 422	96
Totaal in fte's	741	713	96

Activiteiten

De Raad heeft in 2001 veel tijd gestoken in het werven van nieuw personeel en het invullen van de vele vacatures. Dit heeft erin geresulteerd, dat de bezetting nu nagenoeg gelijk is aan de benodigde formatie. Vele nieuwe medewerkers worden momenteel opgeleid. Tijdens deze periode zijn zij nog niet volledig inzetbaar.

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de instroom.

Instroom 2001			
Kerntaken	Contract 2001	Instroom 2001	% contract
Bescherming	8 350	7 471	89
Scheiding en Omgang	3 900	3 586	92
Overig Civiel	2 650	2 879	109
Basisonderzoek	20 200	20 348	101
Vervolgonderzoek	3 175	3 169	100
Taakstraffen	12 900	14 372	111
Casusregie	20 200	20 348	101

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Toename aantal strafzaken	2 831 589	2 831 589
Totaal	2 831 589	2 831 589

1.2.5 Toename aantal zaken Jeugdreclassering bij de Gezinsvoogdij-instellingen

Doelstellingen

Het doel van dit project is het opvangen van de toename in het aantal zaken Jeugdreclassering door de Gezinsvoogdij-instellingen. Hiermee moet worden voorkomen dat een minderjarige verdachte een criminele carrière start of ervoor worden gezorgd dat de criminele carrière van een minderjarige wordt beperkt.

De intensiveringsgelden hebben er de afgelopen jaren aan bijgedragen dat de afhandeling van het alsmaar toenemend aantal jeugdreclasseringszaken gefinancierd kon worden.

	1998	1999	2000	Norm 2001	2001
Extra aantal Jeugd-reclassering zaken uit Intensiveringsgeld gefinancierd		160	330	600	566
Totaal aantal zaken (inclusief Intensiveringsgeld)	3 316	3 586	4 086	4 045	4 535
Toename aantal zaken t.o.v. voorgaande jaar	636	270	500		449

Activiteiten

In het jaar 2001 was de gemiddelde prijs per Jeugdreclasseringzaak € 3 477. Op basis van deze gemiddelde prijs was het mogelijk om 566 extra jeugdreclasseringzaken uit te voeren

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Kosten uitvoeren extra zaken	1 969 406	1 969 406
Totaal	1 969 406	1 969 406

1.2.6 Criem

Doelstellingen

Het doel dat voor ogen staat met het programma CRIEM (Criminaliteit in Relatie tot de Integratie van Etnische Minderheden) is het verbeteren van de positie van de 1^e en 2^e generatie van de CRIEM doelgroep. Voorkomen dient te worden dat er generaties zullen volgen die in een vergelijkbare moeilijke positie verkeren en die hun situatie weer «overdragen» aan de volgende generatie.

De op te starten ITB (Individuele Trajectbegeleiding)-trajecten (Harde Kern en CRIEM) zijn verplicht om gedurende de eerste twee jaar een evaluatie uit te voeren naar de effectiviteit van het traject. In de loop van 2003 zullen de resultaten van deze evaluaties bekend worden.

Activiteiten

ITB-CRIEM

In 2001 is in nagenoeg elke afdeling jeugdreclassering van de gezinsvoogdij-instellingen in Nederland ITB-CRIEM als produkt tot stand gekomen en aan jongeren die daarvoor in aanmerking komen aangeboden. Aangegeven in een circulaire is dat ITB-CRIEM kan worden aangeboden aan jongeren uit etnische minderheidsgroepen die een geldige verblijfstitel hebben in Nederland. Hierdoor zijn ook jongeren die niet vallen binnen de vier grote minderheidsgroepen onder het bereik van ITB-CRIEM gekomen. Tot 1 september 2001 zijn 192 ITB-CRIEM-trajecten opgelegd. Naar verwachting zouden daar in 2001 nog 250 trajecten bij komen. Het uiteindelijke aantal trajecten is thans nog niet bekend. Naar

aanleiding van aanloopproblemen bij de implementatie van ITB-CRIEM en ITB-Harde Kern is in 2001 aan KPMG de opdracht verstrekt om een quickscan uit te voeren met het doel om concrete handvatten aan te reiken om de uitvoering van ITB te optimaliseren. Genoemd rapport is in november 2001 ontvangen en in aansluiting daarop is een plan van aanpak opgesteld dat alle aanbevelingen omvat. In nauwe samenspraak met de uitvoeringsinstanties zullen de geëigende maatregelen genomen worden. In het kader van de nota aanpak versterking jeugdcriminaliteit zal de wens die in de praktijk geuit is om te komen tot een verbreding van ITB-CRIEM over het hele land worden omarmd en uitgewerkt.

Deze wens is eveneens verwoord in een motie van het lid Verburg c.s. (25 726, nr 11).

ITB Harde kern

In 2001 is ITB harde kern landelijk structureel ingevoerd. Tot 1 september 2001 is 186 keer ITB-Harde Kern opgelegd. De verwachting van de gezinsvoogdij-instellingen die belast zijn met ITB-Harde Kern voor minderjarigen was dat voor de rest van 2001 nog 160 jongeren zouden instromen. Exacte aantallen zijn nog niet bekend. Bovengenoemd rapport van KPMG heeft ook betrekking gehad op de optimalisering van de uitvoering van ITB-Harde Kern.

Op 10 oktober 2001 heeft de werkconferentie «Tussen denken en doen; Marokkaanse Nederlanders en de overheid samen aan de slag» plaatsgevonden. Genoemde conferentie was een vervolg op de aanbevelingen uit het rapport van de commissie Marokkaanse jeugd. Inzet is uitdrukkelijk om samen met Marokkaanse Nederlanders gesignaleerde problemen aan te pakken en nieuwe initiatieven (verder) te ontwikkelen.

Een van die nieuwe initiatieven is het opstarten van het project «Inzicht». Dit project is gericht op het starten van netwerkvorming- en kadertraining van justitiemedewerkers en Marokkanen gezamenlijk. Beoogd is om begin 2002 in de gemeente Utrecht te starten.

Een ander initiatief waarmee een aanvang is gemaakt is het komen tot een Marokkaans-Nederlands Interactieteam Jeugd. Dit team zal voor 2 jaar gaan bestaan en zal zijn samengesteld uit zowel Marokkaanse Nederlanders als autochtone Nederlanders. Het zal zich met name richten op het leveren van een bijdrage aan het terugdringen van problemen met Marokkaanse jongeren op lokaal niveau.

Een en ander strookt met de CRIEM-gedachte om samen met de doelgroep te zoeken naar concrete oplossingen.

In november 2001 is het onderzoeksrapport «Aard en omvang seksueel misbruik en prostitutie minderjarige allochtone jongens» afgerond. Publicatie is voorzien in januari 2002. Genoemd rapport is o.a. een uitvloeisel van het rapport van de Commissie Marokkaanse jeugd.

Op 4 december 2001 heeft de adviescommissie Antilliaans Medeburgerschap in Nederland haar eindrapport overhandigd aan de Staatssecretaris van Justitie en de Minister voor GSI. Hiermee is een einde gekomen aan de commissie. In 2001 is gestart met het opstellen van een kabinetsreactie naar aanleiding van genoemd rapport.

Justitie heeft de totale kosten gedragen van genoemde commissie. De commissie is onder meer een uitvloeisel van de CRIEM-gedachte om de doelgroepen meer te betrekken bij zowel uitdenken als uitvoeren van beleid.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Faciliterende activiteiten	680 670	464 156
ITB CRIEM	2 664 597	2 226 561
ITB Harde Kern	2 664 597	2 310 001
Diverse subsidies inzake Criem	–	197 848
Commissie Antilliaans medeburgerschap	–	275 260
Totaal	6 009 865	5 473 827
Verschil		– 536 038

Toelichting op de onderuitputting

Vanwege aanloopproblemen is men in 2001 pas later gestart met de invoering van ITB-Harde Kern en ITB-Criem. Dit heeft ertoe geleid dat in 2001 er minder ITB-Criem en ITB-Harde Kern trajecten opgelegd zijn dan verwacht, waardoor het budget niet geheel is besteed.

1.2.7 Wijkprogramma's O&O/Jeugd in de Wijk (Communities that care/Opvoedingsondersteuning en Ontwikkelingsstimulering)

Doelstellingen

Het doel van Opvoedingsondersteuning en Ontwikkelingsstimulering (O&O) op Wijkniveau is de ontwikkeling en toepassing van een effectief instrumentarium en aanbod om zo de kansen van jeugdigen te vergroten en uitval en achterstanden te voorkomen.

Communities that Care (CtC) omvat de (proef)implementatie van een in de Verenigde Staten ontwikkeld preventieprogramma. CtC heeft als doel het voorkomen van probleem- en/of crimineel gedrag onder jongeren.

Bij beide projecten (CtC en O&O) is een tussen- en een eindevaluatie gepland. De eindevaluaties zullen in het jaar 2002 plaatsvinden.

Het project Niet-vrijblijvende vormen van opvoedingsondersteuning (NVVVOO) heeft een intensivering van het beleid inzake de opvoedingsondersteuning tot doel.

In het kader van dit project wordt specifiek onderzocht of en hoe vormen van niet-vrijblijvende opvoedingsondersteuning opportuun zijn.

Activiteiten

In het jaar 2001 is in het kader van het *project O&O op wijkniveau* het volgende bereikt:

- ontwikkeling van een instrumentarium waarmee een beter organisatie van het aanbod O&O door de gemeenten bewerkstelligd kan worden is in februari 2001 als voorlopig product tot stand gekomen en in juni door het SGBO (het onderzoeks- en adviesbureau van de VNG) beoordeeld. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe versie in augustus 2001. Zoals eerder gemeld had de gemeente Utrecht reeds in januari 2001 aangegeven niet deel te zullen nemen aan de implementatie van het project. De eindrapportage van de gemeente Utrecht is medio maart ontvangen;
- de implementatie van de testinstrumenten vindt plaats in een aantal wijken in de gemeente Almelo en Groningen. De testfase zal in 2002 doorlopen zijn. Dan wordt besloten of er overgegaan wordt tot implementatie van de pilots.

Binnen het *project CtC* is in 2001 het volgende resultaat geboekt:

- Alle CtC projecten zitten in de derde fase van het traject. Dit traject waarbij gegevens over de wijk middels wijkprofielen worden weergegeven is in de zomer afgerond. In de volgende fase staat het ontwikkelen van plan van aanpak van het preventieplan centraal. Er wordt gewerkt met twee preventieteams die een tweetal domeinen en risicofactoren voor hun rekening nemen. Naar verwachting zal het concept preventieplan eind 2002 gereed zijn. De volgende middelen zijn ontwikkeld: De Gids «veelbelovend en effectief», en trainingsmaterialen beide in het voorjaar van 2001. Tevens heeft er een training plaatsgevonden voor fase 4 in het najaar van 2001.

Niet vrijblijvende vormen van Opvoedingsondersteuning. In mei 2001 is het plan van aanpak «Justitie-keten en opvoedingsondersteuning» (27 197, nr.3) vastgesteld. Op basis van de planning in dit plan van aanpak heeft in 2001 een inventarisatie en analyse plaatsgevonden van lokale initiatieven waarin wordt samengewerkt op het gebied van (vroeg)signalering en gezinsinterventie in de vorm van niet-vrijblijvende opvoedingsondersteuning.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
CtC/O&O 2 ^e fase	28 588	28 588
NIZW	338 747	338 747
Vervolgonderzoek	13 613	13 613
Adviescommissie	13 613	–
Projectleiders gemeenten	158 823	222 352
Projecten opvoedingsondersteuning	158 823	–
Projectleider opvoedingsondersteuning	57 176	57 176
Totale kosten	1 418 517	660 477
Verschil		– 758 039

Toelichting op de onderuitputting

In het jaar 2001 is evaluatieonderzoek en advies afgewacht alvorens tot verdere implementatie over te gaan van wijkgerichte preventieve opvoedingsondersteuning. Als gevolg daarvan is het budget niet geheel besteed.

1.2.8 Projecten preventie en geweld (geweld op straat)

Doelstellingen

De projecten Preventie en Geweld hebben geen overkoepelende inhoudelijke doelstelling. De inhoudelijke doelstellingen worden op projectniveau geformuleerd.

Activiteiten

Project: Sociaal preventieve supportersprojecten

In het verleden heeft een aantal sociaal preventieve supportersprojecten plaatsgevonden welke bestrijding van het vandalisme en geweld rond

voetbalwedstrijden tot doel hadden. Het doel van dit project betreft een evaluatieonderzoek van deze supportersprojecten dat zich richt op een beschrijving van de activiteiten, het schetsen van de resultaten en het weergeven van de belangrijkste leerervaringen van deze supportersprojecten.

Nadat in 1999 een uitgebreide inventarisatieronde naar de verschillende supporterstrajecten is gedaan, stond het jaar 2000 in het teken van een beperkte tussenevaluatie en voorbereidingen voor de eindevaluatie. Gelet op het feit dat er zo veel mogelijk projecten meegenomen dienen te worden is in de begeleidingscommissie afgesproken dat het eindrapport voor de zomer 2002 gereed dient te zijn.

Landelijk platform tegen geweld op straat (looptijd: februari 1999-december 2001)

Anti-geweldscode

In november 2000 is een handreiking voor een gedragscode tegen geweld gepresenteerd. Er is gekozen om de sectoren van onze samenleving (zoals onderwijs, sport, horeca, openbaar vervoer en verkeer), aan de hand van de handreiking, zelf een anti-geweldscode specifiek voor hun sector op te laten stellen. Hierbij is het doel in eerste aanleg om het thema gedragscodes op de agenda te krijgen. Bij sommige sectoren gingen de gesprekken verder en konden er meer concrete afspraken gemaakt worden over het volgen van trainingen en het daadwerkelijk ontwikkelen, uitdragen en handhaven van een eigen gedragscode. In de meeste gevallen blijkt het een zaak te zijn van lange adem.

Stimuleringsplannen

De volgende stimuleringsplannen (op basis van de aanbevelingen uit het eindrapport van het Twaalf Stedendebat) zijn opgesteld:

- April 2000: stimuleringsplan Toezicht;
- Juni 2000: stimuleringsplan Uitgaan;
- Februari 2001: stimuleringsplan audio visuele media.

Per brief van 26 september 2001 heeft de Minister van Justitie gereageerd op de verschillende adviezen die genoemd zijn in de stimuleringsplannen. Aangegeven is dat de meeste adviezen zijn overgenomen en hiermee al een begin van uitvoering is gemaakt.

Geïmplementeerde en geëvalueerde oplossingen informatieproblematiek
Het platform heeft in 2001 een brochure over geweld op straat uitgebracht voor kleine en middelgrote gemeenten, alwaar naast achtergrondinformatie een model plan van aanpak staat beschreven. De website van het platform is verder geprofessionaliseerd. Een voorbeeld hiervan is dat de veiligheidsplannen van de 25 grootste gemeenten zijn te raadplegen via deze website.

Massamediale campagne tegen geweld

In de maanden juli en augustus 2001 is er via het circuit van Postbus 51 (inclusief aanvullend materiaal) een massamediale campagne gevoerd tegen geweld op straat. Het Platform tegen Geweld op Straat heeft samen met de Stichting Meld Geweld en de ministeries van BZK en Justitie onder de noemer «weet wat je te doen staat als het om geweld gaat» deze campagne gevoerd. In deze campagne zijn een aantal tips over het voetlicht gebracht, die het publiek duidelijk moest maken wat zij zouden moeten doen als zij op straat geconfronteerd werden met een gewelds-

incident. Drie tips kregen in de campagne aandacht: bel 1-1-2; onthoud kenmerken van de dader; en laat het slachtoffer niet aan zijn lot over. Uit de door de Rijksvoorlichtingsdienst gehouden evaluatie blijkt dat deze campagne haar doelstellingen qua bereik, kennis en houding ruimschoots heeft gehaald en boven het gemiddelde uitstijgt in vergelijking met soortgelijke campagnes.

Project: Media en geweld

Op 22 februari 2001 is de wet die ten grondslag ligt aan de oprichting van het NICAM en de zelfregulering in de Staatscourant gepubliceerd. Eind maart 2001 heeft het NICAM de «Kijkwijzer» geïntroduceerd. De «Kijkwijzer» informeert met behulp van leeftijdssymbolen en pictogrammen over de mogelijke schadelijke inhoud van films, video's, DVD's, tv-programma's en computergames voor kinderen en jongeren tot zestien jaar.

Project: Nationale Campagne tegen geweld

De verschillende projecten lopen in de provincies Noord Brabant, Zuid – Holland en Drenthe.

Op de website www.ikhebeenidee.nl staat aangegeven welke projecten tot uitvoering zijn gekomen in de verschillende provincies.

Project: Geweld: gemeld en geteld

In december 2001 is het tweede deel van het onderzoek naar geweld tussen onbekenden verschenen. In het rapport «Geweld: verteld. Daders, slachtoffers en getuigen over geweld op straat» wordt ingegaan op de vraag wat de belangrijkste motieven en eigenschappen zijn van mensen die bij geweld op straat zijn betrokken en wordt inzicht verleend in de wijze waarop geweldsincidenten verlopen. De belangrijkste resultaten van dit onderzoek zijn:

- bij geweld op straat speelt een verscheidenheid aan motieven en achtergrondfactoren een rol;
- geweld op straat is vaak de uitkomst van interactieprocessen waarin zowel de dader als slachtoffer een aandeel hebben. Dader en slachtoffer zijn in zekere zin inwisselbaar;
- het belangrijkste motief van daders van geweld op straat lijkt te zijn dat zij zich niet serieus genomen voelen; niet het respect krijgen dat zij menen te verdienen en vervolgens geweld gaan gebruiken;
- er worden zes geweldsscenario's onderscheiden, die typerend zijn voor de in deel één gepresenteerde contexten: woonwijk, verkeer, en uitgaan;
- er zijn drie typen geweldplegers te onderscheiden. De normaal gesocialiseerde reageert doorgaans beheerst en verliest alleen in uitzonderlijke situaties zijn zelfbeheersing. De onbeheerste geweldplegers hebben door een gestoorde ontwikkeling, of door functionele of organische storingen geen adequate remmingen. De overbeheerste daders bezitten uitzonderlijke sterke remmingen en verliezen na herhaalde en zeer vergaande provocaties hun controle.

Project: Onderwijsinitiatieven

Ook in 2001 is invulling gegeven aan het initiatief: «Jongeren, school en veiligheid». Dit initiatief komt voort uit het samenvoegen van verschillende initiatieven op het gebied van het terugdringen van geweld op straat en op het gebied van veiligheid in en rondom scholen. In dit programma is een aantal initiatieven waarbij de school «target» is of waarbij de school «intermediair» is, samengevoegd. Het betreft hier de veiligheid en leefbaarheid van de schoolsituatie voor leerlingen, ouders

en het personeel van de school (voortzetting van het project «de veilige school»), een nationale scholenestafettedebat over wapenbezit en -gebruik en het ontwikkelen van een anti-geweldscode binnen de sector school. In dit kader wordt ook gebruik gemaakt van het lespakket «Way Out». Hierin zitten vier thema's, te weten: type stapper, normen en waarden, concrete risico's in lokale uitgaanscentra en wapens in het uitgaanscentrum. Inmiddels werken ruim honderd scholengemeenschappen in meer dan dertig gemeenten met dit lespakket. Begin 2002 zal de evaluatie worden gepresenteerd.

Vlinder in de storm

Het ministerie van Justitie stelt theater Benjamin uit Groningen voor twee jaar in de gelegenheid om het toenemend geweld in onze samenleving aan de orde te stellen. In de theatervoorstelling «Vlinder in de storm» staat het verhaal van de toeschouwer centraal. Na een avond stappen is hij getuige van een steekpartij, maar hij grijpt niet in. Na verhoor bij de politie en confrontaties met zijn omgeving en zichzelf kan hij zijn emotionele afstand niet langer bewaren. Niet ingrijpen blijkt ook een keuze! Naast de theatervoorstelling is een lespakket ontwikkeld. Hierin staan algemene lessen over geweld en lessen die zijn toegespitst op de theater-voorstelling.

In de voorstelling laat men mechanismen zien die bij deze zinloze geweldsexplosies een rol spelen. In de verwerking van de voorstelling worden deze mechanismen verder uitgediept. Na een start op scholen voor het voortgezet onderwijs in het noorden van het land staan de komende twee schooljaren voorstellingen in heel het land gepland.

Preventieprojecten huiselijk geweld

1. Er zijn in 2001 een groot aantal (rond de veertig) lokale projecten huiselijk geweld voor dat jaar en de komende twee jaren financieel ondersteund. In vrijwel alle gevallen wordt de projectsecretaris gefinancierd. De gemeente Haarlem is het verst gevorderd richting publiek toe.
Aparte vermelding verdienen de subsidiering van twee Aware projecten in Zwolle en Haarlem. In deze projecten worden mogelijke werkwijzen rond het Awareconcept uitgetoetst.
2. Via een stimuleringsregeling zijn een groot aantal (rond de dertig) Marietje Kessels-projecten op basisscholen voor de groepen 7 en 8 fysieke en mentale weerbaarheidstrainingen (mede)gefinancierd. Het vergroten van de weerbaarheid zal ook voor kinderen die in huiselijk-geweldsituaties verkeren een gunstige uitwerking kunnen hebben.
3. Er is een folder gereed gekomen voor de doelgroep vrouwen die met huiselijk geweld te maken hebben. Deze folder zal tezamen met Slachtofferhulp Nederland verspreid worden. In de folder worden allerlei praktische tips gegeven.
4. Het landelijk onderzoek naar huiselijk geweld onder allochtone groepen is van start gegaan. Het gaat hier om een duplicering van het in 1997 gehouden onderzoek onder autochtonen. Op dit moment worden de interviews gehouden.
Het onderzoek zal 2002 afgerond zijn. De resultaten zullen gebruikt worden voor nadere beleidsvorming voor bestrijding van huiselijk geweld bij allochtonen.
5. Er zijn twee onderzoeken naar behandeling van daders/plegers van huiselijk geweld gesubsidieerd. Het ene onderzoek liep in Amsterdam waar daders die al in het justitiële circuit zitten een behandeling kunnen volgen. Het andere liep in Utrecht voor mensen die nog niet

- met justitie in aanraking zijn gekomen. De resultaten zijn in Utrecht beter, omdat men daar min of meer vrijwillig aan mee doet.
6. Er is een onderzoek naar het verschijnsel stalking afgerond. In dit onderzoek is getracht een schatting te geven van de omvang van het verschijnsel in ons land. Voorts is aangegeven welke vormen er bestaan en wat er aan preventieve en repressieve maatregelen mogelijk is.
 7. Samen met het WODC is onderzoek gedaan naar hoe de politie omgaat met aangiften van huiselijk geweld. Er zijn regio's die daarvoor protocollen hebben ontwikkeld, maar in andere zijn die niet aanwezig. Het hebben van protocollen voor de slachtoffers vergemakkelijkt het doen van aangifte van huiselijk geweld en de eigenlijke politietaken, maar heeft minder werking voor de verwijzing naar de hulpverlening.
 8. Het is van belang dat de vrijwilligers van de bureaus slachtofferhulp meer achtergrondkennis en vaardigheden aangeleerd krijgen om slachtoffers van huiselijk geweld beter op te vangen. Het ontwikkelen en implementeren van leermodulen hiervoor is gesubsidieerd.
 9. Er is een internetsite huiselijk geweld tot stand gebracht. Afgezien van eigen inbreng komt er ook veel inbreng door diverse organisaties en instellingen voor invulling en uitbreiding.

Project: Huiselijk geweld

Het project heeft drie doelstellingen geformuleerd:

1. opbouwen van een landelijk netwerk;
2. bewustmaking bij de betrokken organisaties;
3. concrete adviezen voor beleidsintensivering.

Ad 1: Een belangrijke verdienste van het project is dat zoveel verschillende partijen die bij de aanpak van huiselijk geweld zijn betrokken in het project met elkaar samenwerken bij de beoordeling van knelpunten in en oplossingsrichtingen voor die aanpak. In totaal zijn ruim tachtig personen betrokken die tientallen betrokken organisaties of instanties vertegenwoordigen (zoals departementen, VNG, Provincies, Openbaar Ministerie, Korpsbeheerdersberaad, Raad van Hoofdcommissarissen, GGZ, GGD, expertise- en onderzoekscentra, Raad van Kerken, vrouwenopvang, Raad voor de Kinderbescherming, AMK's (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling)). Tijdens het Algemeen Overleg in de Tweede Kamer op 27 november 2001 werd deze ontwikkeling ook gesignaleerd.

Ad 2: Gebleken is dat de samenwerking in het project bij deelnemende partijen leidt tot initiatieven ten aanzien van hun eigen achterban of organisatie dan wel genomen initiatieven ondersteunt. Voorbeelden van organisaties die op landelijk niveau de aanpak van huiselijk geweld bevorderen zijn de Raad voor de Kinderbescherming, de politieorganisatie en het Openbaar Ministerie.

Ad 3: Daarnaast adviseren de deelnemers, georganiseerd in drie werkgroepen en een stuurgroep, de betrokken bewindspersonen over wenselijk geachte initiatieven. Het eindrapport met de adviezen zal uiterlijk 1 april 2002 beschikbaar zijn en aan de Tweede Kamer worden gezonden. De adviezen zullen zaken betreffen als: bevorderen van deskundigheid bij de betrokken beroepsgroepen, mogelijkheden voor verbetering steun en hulp aan slachtoffers, mogelijkheden voor aanpak van en hulp aan plegers, landelijke en decentrale ondersteuningsstructuur voor de intensivering of start van een integrale aanpak, ontwikkeling van kennis. De adviezen zullen door de Minister van Justitie worden betrokken bij de besluitvorming over een intensievere aanpak van huiselijk geweld. Een regelmatig uit te voeren monitor, die wordt opgezet door het Verwey-

Jonker Instituut, houdt in de toekomst de vinger aan de pols ten aanzien van ontwikkelingen in de aanpak van huiselijk geweld.

Nieuwe projecten ten opzichte van de brief van 1 oktober:

Educatieve tentoonstelling over geweld

Het ministerie van Justitie stelt met ingang van 2001 het Eddy Hillesum Centrum te Deventer in de gelegenheid om een permanente educatieve tentoonstelling samen te stellen over (zinloos) geweld, verzet en tolerantie voor met name jongeren uit het voortgezet onderwijs. De tentoonstelling wordt interactief. Jongeren worden uitgenodigd om antwoorden te bedenken, meningen te geven, oplossingen te zoeken en samen te werken. Het bezoek aan de tentoonstelling wordt op school voorbereid. Na het bezoek aan de tentoonstelling is het de bedoeling dat op school aandacht wordt besteed aan het thema. Hiervoor is voor docenten een handleiding vervaardigd.

Stichting Groningen Veilig

De Stichting Groningen Veilig heeft in de afgelopen periode zich in het bijzonder ingezet voor de verbetering van de positie en bejegening van nabestaanden van slachtoffers van ernstige geweldsdelicten en het bevorderen van activiteiten die zich richten op het tegengaan van geweldsdelicten in het publieke domein.

Het ministerie van Justitie ondersteunt voor een periode van twee jaar de Stichting Groningen Veilig voor activiteiten op het terrein van slachtofferzorg en criminaliteitspreventie. Met deze financiële ondersteuning kan de stichting haar activiteiten verder professionaliseren en uitbreiden naar het hele land.

Kids tegen geweld

Op initiatief van de Stichting tegen Zinloos Geweld worden er in Nederland «Kids tegen geweld teams» opgericht. Dit zijn groepjes kinderen van minimaal vijf leden, die onder begeleiding van een volwassene «iets» tegen «zinloos geweld» willen doen. De teams hebben als belangrijke taak ervoor te zorgen dat het geweld in het publieke domein op een positieve manier onder de aandacht blijft van de omgeving van de leden van de teams. Hierbij kunnen de teams zelf bepalen hoe zij het geweld in onze samenleving onder de aandacht willen brengen.

Naast bijdragen vanuit het bedrijfsleven en de stichting zelf, ondersteunt het ministerie van Justitie dit initiatief voor een periode van een jaar. Op de website www.kidstegengeweld.nl wordt de voortgang en de acties van de verschillende teams bijgehouden.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Preventieve supportersprojecten	11 345	
Platform tegen geweld op straat	155 420	
Media en geweld	195 126	
Nationale campagne tegen geweld	68 067	
Geweld: gemeld en geteld	n.v.t.	n.v.t.
Vlinder in de storm	6 807	
Onderwijsinitiatieven	15 126	–
Massamediale campagne geweld	465 125	465 125
Preventieprojecten Huiselijk Geweld	272 268	875 569
Project Huiselijk geweld	190 588	141 579
Nieuwe projecten		17 697
Nog nader te bepalen	556 864	
Totaal	1 936 734	1 936 734

1.2.9 Justitie in de buurt

Doelstellingen

Met Justitie in de buurt staat «het leveren van een effectieve bijdrage aan de leefbaarheid en veiligheid(sgevoelens) in woonbuurten» centraal. Deze centrale doelstelling wordt bereikt door de volgende drie kenmerken van een Justitie in de buurt (Jib)kantoor:

- een grotere effectiviteit door kortere lijnen en een beter zicht op de problemen;
- een meer preventieve inzet van middelen onder andere door een probleemgerichte aanpak;
- een grotere mate van aanspreekbaarheid voor derden (burgers en partners).

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie heeft reeds in 1998/1999 een onderzoek uitgevoerd naar de werking van de vier Jib-bureaus die in 1997 waren gestart op basis van een experiment. De conclusies van dit onderzoek waren grotendeels positief, waarna op basis van dit onderzoek is besloten tot een selectieve uitbouw van het Jib-beleid (de experimenten). Nu loopt een evaluatie-onderzoek naar het totale Jib-beleid. Dit onderzoek zal in de eerste helft van 2002 afgerond zijn.

Activiteiten

Voor 2001 was het streven om twaalf reeds gestarte Jib-bureaus te financieren, 8 tot 12 nieuwe op te starten en de overige Jib-activiteiten te financieren.

In het jaar 2001 zijn er negen Jib-bureaus opgestart:

- Oss;
- Den Haag Escamp;
- Den Haag Schilderswijk (Heemstraat);
- Deventer;
- Ede;
- Arnhem Klarendal;
- Gouda;
- Dordrecht;
- Helmond.

Naast deze negen Jib-bureaus is de financiering van drie Jib-bureaus in 2001 definitief toegezegd. Deze bureaus zullen in het jaar 2002 feitelijk gestart worden. Het betreft Jib-bureaus in Amsterdam Groot Oud West en in Enschede Oost en een stadskantoor in Tilburg.

Aan laatstgenoemd bureau is in 2001 een voorschot verstrekt.

Overige Jib-activiteiten

In 2000/2001 is een eenduidig geautomatiseerd registratiesysteem ontwikkeld (JIBIS) en in de loop van 2001 is dit systeem aangesloten bij de Jibbureaus. Het streven was om de Jibs hiermee ook al in 2001 te laten registreren. Vanwege diverse technische aanpassingen en moeilijkheden heeft de aansluiting op JIBIS en het gebruik van JIBIS veel tijd gevergd. Voor de Jib-medewerkers zijn cursussen en bijeenkomsten gehouden om het gebruik van JIBIS te stimuleren.

In 2001 is gestart met een landelijk evaluatieonderzoek naar de ervaringen en activiteiten van de Jib-bureaus; dit onderzoek bestaat uit een kwantitatieve en een kwalitatieve evaluatie. Het eindrapport is voorzien voor halverwege 2002.

Ten behoeve van het in 2000 in het leven geroepen «stimuleringsfonds ten behoeve van overige justitiële partners binnen Jib» zijn in het jaar 2001 41 aanvragen binnengekomen. Van deze 41 aanvragen zijn er 39 toegevoerd.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Uitbreiding Jib bureaus in 2001:		
Jib Oss	188 773	188 773
Jib Den Haag Escamp	108 453	108 453
Jib Den Haag Schilderwijk (Heemstraat)	68 521	68 521
Jib Deventer	152 470	152 470
Jib Ede	145 210	60 353
Helmond	–	74 874
Jib Gouda	50 310	50 310
Jib Dordrecht	103 462	103 462
Jib Arnhem Klarendal	Zie Malburgen	Zie Malburgen
Eerder opgestarte Jib bureaus:		
Jib Amsterdam de Pijp (Oud Zuid)	157 916	157 916
Jib Maastricht Wittevrouwenveld	130 235	130 235
Jib Arnhem Malburgen	197 394	197 394
Jib Rotterdam Delfshaven	141 579	141 579
Jib Rotterdam-Feijenoord	139 764	139 764
Jib Amsterdam Zuid-Oost	174 252	174 252
Jib Haarlem	226 890	226 890
Jib Groningen	177 882	177 882
Jib Heerlen	130 235	130 235
Jib Amsterdam Overtoomse Veld (West)	145 663	145 663
Jib Enschede West	175 613	175 613
Jip Flevoland	359 394	359 394
Stadskantoor Tilburg	–	31 765
Overige Jib activiteiten:		
Stimuleringsfonds	1 064 115	1 082 266
Diverse Jib activiteiten	368 016	435 175
Frontoffice Eindhoven	–	331 940
Totaal begroot/realisatie:	4 406 206	4 845 919
Budget:		
Intensiveringsgelden	2 923 252	
DOB-gelden	2 393 237	
Grote Stedenbeleid	575 393	
Totaal budget:	5 891 882	
Vershil:		– 1 045 963

Toelichting op de onderuitputting

Het budget is niet geheel besteed vanwege het feit dat de in 2001 geopende Jib-kantoren pas laat in het jaar zijn gestart. Voorts was het beroep op de stimuleringsregeling ten behoeve van de participanten in de Jib-organisatie lager dan verwacht.

1.2.10 Projecten Advies- en meldpunten Kindermishandeling (AMK) en Wachtlijsten

Doelstellingen

De projecten AMK en Wachtlijsten maken deel uit van de vernieuwing in het kader van de regie in de Jeugdzorg. Het project AMK heeft een landelijk dekkend netwerk van Advies- en Meldpunten Kinderbescherming ten doel. De Intensiveringsgelden zijn ten behoeve van dit doel beschikbaar gesteld aan de provincies en grootstedelijke regio's.

Het project Wachtlijsten heeft als doelstelling het wegwerken van de wachtlijsten bij verschillende varianten van jeugdhulpverlening (ambulantly, pleegzorg en residentieel).

Activiteiten

Deze middelen zijn nog door Justitie bevoorschot. In het Gestructureerd Overleg Jeugdbeleid (GOJ) tussen VWS en Justitie zijn de Meerjarenafspraken Jeugdzorg 2000 – 2002 vastgesteld. Besloten is dat de provincies en grootstedelijke regio's de intensiveringsgelden, afhankelijk van de fase van ontwikkeling en de specifieke situatie in de provincie/regio, zelf inzetten ten behoeve van de Wachtlijsten en AMK-problematiek. Dit is in het jaar 2001 gebeurd.

Eén en ander is doorkruist door de commissie Wachtlijsten Jeugdzorg. De provincies en grootstedelijke regio's is meer ruimte gegeven voor de inzet van het totaalbedrag landelijk van € 49,9 (exclusief aanpassing in verband met loon- en prijsontwikkeling).

De verantwoording van de inzet van deze middelen 2001 en verder loopt via VW.

De provincies geven voor 2002 in de provinciale implementatieplannen Wet op de jeugdzorg/plannen voor de aanpak van de wachtlijsten aan hoe zij de gelden zullen inzetten.

Met ingang van 2002 is het hele deel doeluitkering Jeugdhulpverlening van de Justitiebegroting af.

Er komt voor 2002 één doeluitkering Jeugdhulpverlening op de begroting van VWS. Dit is inclusief de intensiveringsmiddelen.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
AMK en Wachtlijsten	10 542 471	10 542 471
Totaal	10 542 471	10 542 471

In de brief van 1 oktober is het budget exclusief de loonontwikkeling over 2001 weergegeven. De hierboven genoemde bedragen zijn inclusief de loonontwikkeling over 2001.

1.3 Verantwoording over de DOB-gelden

1.3.1 Meerjarenprogramma versterking regionale samenwerking

Doelstellingen

Het beoogde doel is het tot stand brengen van een optimale afstemming en samenwerking tussen de justitiële organisaties in de strafrechtketen op regionaal niveau. Dat moet leiden tot een goed functionerende strafrechtketen, die in staat is om snel en doelgericht de criminaliteit te bestrijden en bij te dragen aan de lokale veiligheid. Het meerjarenprogramma zal zich gaandeweg verbreden naar afstemming en samenwerking van de justitieketen met de politie en het lokaal en regionaal bestuur.

Het programma omvat onder andere een tijdelijke bijdrageregeling, voorsnog voor een periode van twee jaar, voor lokale en regionale justitiële organisaties ter bevordering van samenwerking op arrondissementaal niveau.

Activiteiten

Het programma kent twee sporen.

Het eerste spoor betreft het scheppen van de randvoorwaarden op arrondissementniveau.

Ter bevordering van de regionale samenwerking heeft het ministerie van Justitie op 8 juni 2001 een conferentie georganiseerd voor de leidinggevenden van de betrokken landelijke, regionale en lokale justitiële organisaties.

Met ingang van 1 juli 2001 is de Bijdrageregeling regionale samenwerking in werking getreden.

De justitiële organisaties ontvangen op grond van deze regeling gezamenlijk per arrondissement een bijdrage om de totstandkoming en uitvoering van onderling bindende bestuurlijke afspraken te bevorderen.

De bijdrage is bedoeld:

- ter ondersteuning van de samenwerking op strategisch gebied tussen de justitiële organisaties op arrondissementniveau;
- voor de verbinding tussen de samenwerkende justitiële organisaties en het lokaal bestuur;
- ter ondersteuning van de arrondissementale platforms jeugdcriminaliteit.

De afstemming en samenwerking moet leiden tot aantoonbaar betere prestaties van de strafrechtketen. Het gaat om bindende afspraken over de inzet van justitiële organisaties waar dat noodzakelijk is om een effectief justitieel optreden te bereiken, of waar dat de doelmatigheid bevordert.

De verdeling van de regionale bijdragen is gebaseerd op het budgetverdeelsysteem van het Openbaar Ministerie, waarbij rekening is gehouden met omvang en werklust per arrondissement.

De justitiële organisaties hadden tot 1 oktober 2001 de tijd om gezamenlijk per arrondissement bij het ministerie van Justitie een aanvraag in te dienen. Alle arrondissementen hebben hieraan voldaan. De aanvragen zijn vervolgens getoetst door een daartoe ingestelde stuurgroep.

De stuurgroep heeft bij de toetsing rekening gehouden met verschillen in fasering tussen de arrondissementen. Sommige arrondissementen zijn al langer bezig met de invulling van de regionale samenwerking. Andere arrondissementen staan nog aan het begin van dit proces.

In november 2001 heeft het ministerie alle arrondissementen geïnformeerd over de toegekende bijdragen voor dit jaar en de komende jaren.

Omdat de regeling per 1 juli 2001 in werking is getreden en vanwege verschillen in fasering hebben niet alle arrondissementen in 2001 een (volledige) bijdrage ontvangen.

De regeling geldt vooralsnog tot 1 juli 2003. Afhankelijk van een begin 2003 uit te voeren evaluatie wordt besloten over mogelijke structurele toekenning van de bijdragen.

Het tweede spoor betreft de sturing en financiering van de justitiële organisaties vanuit de landelijke organisaties en het ministerie van Justitie. Die moet zo zijn ingericht dat samenwerking wordt bevorderd in plaats van belemmerd. Daartoe moet meer op (maatschappelijk relevante) prestatie worden gestuurd. Het ministerie van Justitie start daartoe, in samenwerking met de betrokken justitiële organisaties, een traject om de sturing en financiering aan de beoogde situatie aan te passen.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Bijdrageregeling	2 042 011	1 128 902
Landelijke activiteiten	336 251	-
Totaal	2 378 262	1 128 902
Verschil		- 1 249 360

Toelichting op de onderuitputting

Omdat de bijdrageregeling per 1 juli 2001 in werking is getreden en vanwege verschillen in fasering hebben niet alle arrondissementen in 2001 een (volledige) bijdrage ontvangen.

Daardoor is ook het tweede spoor betreffende landelijke activiteiten in 2001 later gestart dan gepland, waardoor dit in 2001 niet tot kosten heeft geleid.

1.3.2 Bestuurlijke Informatievoorziening Jeugd (BIV-Jeugd)

Doelstellingen

Op plaatsen waar registratie, veredeling en verspreiding van informatie plaats vindt, zijn verbeteringen nodig in de kwaliteit en in de infrastructuur. De toegenomen behoefte van enerzijds de verantwoordelijke beleidsafdelingen en anderzijds de volksvertegenwoordiging vergen nieuwe initiatieven om de gewenste informatie betrouwbaar en stabiel beschikbaar te maken.

Activiteiten

De projecten die in het kader van het programma BIV-Jeugd in 2001 hebben plaatsgevonden:

Project Verantwoordingsinformatie Jeugd en Geweld (van Zijl I)

In het jaar 2001 zou informatie over de elf projecten in vaste formats verzameld en samengevat worden ten behoeve van de (financiële) verantwoording aan de Tweede Kamer.

Dit is in het jaar 2001 gebeurd middels «De financiële verantwoording over het begrotingsjaar 2000» en een brief aan de voorzitter van de Tweede kamer van 1 oktober 2001 (28 000 VI, nr. 4).

Project: Gegevenslevering Justitie aan het Centraal Informatiepunt Jeugdzorg (CIJ)

Dit project was gestart om de gegevenslevering van de Justitiesectoren aan het Centraal Informatiepunt Jeugdzorg op gang te brengen. De technische en organisatorische belemmeringen die een gegevenslevering in de weg stonden zijn weggenomen. Begin 2001 heeft de eerste gegevenslevering met gegevens over de jaren 1997–1999 plaats gevonden. Op 10 april 2001 is de Tweede kamer geïnformeerd op basis van de informatie van het CIJ middels een brief (Kamerstuknummer 27 410, nr. 12).

Project: Informatiehuishouding Jeugdzorg

Naar aanleiding van signalen dat de informatiehuishouding (inhoudelijk en procedureel) van de Bureaus Jeugdzorg niet op orde zullen zijn als de concept Wet op de Jeugdzorg op 1 januari 2003 in werking zal treden, is een vooronderzoek gestart naar de informatiehuishouding binnen de Bureaus Jeugdzorg.

Het rapport van het vooronderzoek is op 28 februari 2001 verschenen. Voortbouwend op dit vooronderzoek is binnen het implementatieprogramma Jeugdzorg een project gestart dat voortbouwt op dit vooronderzoek.

Project: Informatiesysteem Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK)

De AMK's beschikten over een informatiesysteem dat de werkprocessen slechts gedeeltelijk ondersteunt en de leverancier van dit systeem is failliet gegaan, waardoor het onderhoud van het systeem vanaf 2002 niet meer gegarandeerd is.

Dit project is gestart om een AMK-systeem te bouwen dat de werkprocessen van de AMK's volledig ondersteunt. De definitiestudie is aan het einde van de zomer afgerond. Begin oktober is begonnen met de bouw en implementatie van het nieuwe informatiesysteem. Begin 2002 zal het opleidingsprogramma starten voor de medewerkers van het AMK die met het systeem gaan werken. In mei 2002 zal het systeem operationeel zijn.

Project: Doorlooptijden jeugdstrafrechtzaken

Aanleiding voor dit project vormt de motie Kalsbeek/Halsema (27 400, nr. 37), waarin gevraagd werd te verzekeren dat Jeugdstrafzaken binnen zes maanden berecht worden.

Op 23 april 2001 is de Tweede Kamer nader geïnformeerd middels een brief (27 400, nr. 60) over de met het project beoogde doorlooptijden in de Jeugdstrafrechtketen. Op 1 mei 2001 is het project officieel gestart. In 2001 hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- het opstellen van factsheets met hierin de doorlooptijden, onderverdeeld naar organisatie en naar arrondissement;
- onderzoek (en rapportage) naar de achtergronden van de doorlooptijden per organisatie, per arrondissement, met behulp van een interviewronde;
- onderzoek (en rapportage) naar de samenwerkingsverbanden in de arrondissementale jeugdketens;
- onderzoek (en rapportage) naar de vormgeving en betrouwbaarheid van de interfaces in de jeugdstrafrechtketen;

- onderzoek (en rapportage) naar de bestaande informatievoorziening in de desbetreffende organisaties met betrekking tot doorlooptijden.

Project: Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers (AMA's)

De enorm gestegen toestroom van AMA's in de afgelopen jaren vormde de aanleiding voor dit project. Het project heeft tot doel: het indammen van de toestroom van AMA's, het bevorderen van de terugkeer van AMA's en het inrichten van opvangmodaliteiten die rekening houden met het perspectief van de AMA's.

Dit doel is neergelegd in de beleidsbrief over AMA's welke in juni 2001 is vastgesteld door de Tweede kamer. Na de politieke besluitvorming in juni 2001 is in september 2001 gestart met de implementatie van de beleidsvoornemens. Hiervoor is tenminste twee jaar nodig.

Project: Versterking aanpak jeugdcriminaliteit

De start van een project ter versterking van de aanpak van jeugdcriminaliteit (VAJ) is ingegeven door de ontwikkelingen in de aard en omvang van de jeugdcriminaliteit in de afgelopen jaren, alsmede door het feit dat het gevoerde beleid op grond van de adviezen van de commissie Van Montfrans, na acht jaar toe was aan een herijking.

Het project VAJ is 13 augustus 2001 gestart en heeft tot doel beleidsvoorstellen te doen ter versterking van de aanpak jeugdcriminaliteit in de komende jaren. De nota dient in het voorjaar van 2002 naar de Tweede Kamer te worden gestuurd. Na de start van het project is een groot aantal gesprekken met (praktijk)deskundigen gevoerd, is een internetsite geopend, heeft er een chatsessie plaatsgevonden tussen de Staatssecretaris van Justitie en enkele groepen jongeren, is een onderzoek gestart naar de best practices voor de aanpak van jeugdcriminaliteit in het buitenland, is een onderzoek uitgevoerd ter vergelijking van verschillende samenwerkingsverbanden van partners in de jeugdstrafrechtketen en is de nota voor het eind van het jaar in eerste lezing in de CSCB besproken.

Project: Onderzoeksbestand Justitiële documentatie (OBJD)

Dit project beoogde het inrichten van een database (OBJD) met gegevens uit het Justitieel Documentatiesysteem (JDS), die vanuit het WODC door de beleidsdirecties bevroegd kan worden.

Sinds de zomer van 2001 is het systeem operationeel en kan de database bevroegd worden. In 2001 hebben twee verbeteringslagen plaatsgevonden. In 2002 staan nog eens twee verbeteringslagen gepland.

Kosten		
	Budget 2001	Realisatie 2001
Verantwoordingsinformatie Jeugd en Geweld	–	–
Gegevenslevering Justitie aan het CIJ	142 941	27 753
Informatiehuishouding Jeugdzorg	258 655	227 778
Informatiesysteem AMK	49 916	111 668
Doorlooptijden Jeugdstrafrechtketen	58 991	204 868
Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers	363 024	463 307
Versterking aanpak Jeugdcriminaliteit	226 890	134 411
Onderzoeksbestand Justitiële documentatie	50 370	50 370
Projectleiding en projectkosten	226 890	265 071
Nog nader te bepalen (en P.M.)	470 116	480 448
Totaal	2 378 262	1 965 219
Verschil		– 413 043

Toelichting op de onderuitputting

BIV-Jeugd bestaat uit een aantal projecten. Lichte onderuitputting van enkele projecten werd gecompenseerd door lichte overuitputting op andere projecten. Het Doorlooptijden project had echter een onderuitputting van € 385 713. Dit werd veroorzaakt doordat bij de opzet van het project verwacht werd dat voor de meeste activiteiten externe mensen ingehuurd zouden worden. Dit bleek grotendeels niet nodig, doordat de betrokken organisaties in de Jeugdstrafrechtketen zelf de benodigde mensen ter beschikking hebben gesteld voor het project.

2. TBS

De Tweede Kamer (27 584, nr. 1) heeft aangegeven ook over het jaar 2001 inzicht te willen krijgen in prestaties in termen van aantallen, kosten, effectiviteit en doelmatigheid, van zowel de rijks TBS-inrichtingen als de particuliere inrichtingen onderscheiden naar de onderliggende categorieën basisgesloten inrichtingen (rijks- en particulier), open plaatsen (rijks- en particulier), Pieter Baan Centrum (Rijk) en Meijers instituut (Rijk). In de Departementale Verantwoording 2000 (27 7000, nr. 11) is aangegeven welke gegevens over het jaar 2001 geleverd kunnen worden.

Wat betreft het onderscheid naar categorieën meldde ik u in de Verantwoording 2000 reeds dat voor het begrip «capaciteit» over 2001 actuelere indicatoren zouden worden gebruikt. Deze gegevens zijn hieronder verwerkt.

2.1 Aantallen

Capaciteit

Hieronder wordt de TBS-capaciteit in de justitiële TBS-inrichtingen weergegeven¹. Daarbij wordt uitgegaan van de bruikbare capaciteit, die onderscheiden moet worden van de formele capaciteit. De formele capaciteit geeft het aantal plaatsen aan waarover een inrichting in de optimale situatie kan beschikken. De bruikbare capaciteit staat voor het aantal plaatsen dat daadwerkelijk voor de opname van justitiabelen kan worden gebruikt. Het verschil tussen de formele en de bruikbare capaciteit bestaat uit het aantal plaatsen dat buiten gebruik is gesteld vanwege personele

¹ Er zijn ook nog 199 plaatsen voor TBS-gestelden in niet Justitiële TBS-inrichtingen behorende tot het veld van de Geestelijke Gezondheidszorg en Gehandicaptenzorg.

problematiek, renovatie, technische mankementen of vanwege de gefa-
seerde instroom die in nieuwbouwinrichtingen pleegt plaats te vinden.

Bij de weergave van de capaciteit werd tot 2000 gebruik gemaakt van de
begrippen open en gesloten plaatsen. Inmiddels worden in het veld van
TBS en Forensische psychiatrie andere CTG (College Tarieven
Gezondheidszorg)-beleidsregels toegepast t.w. Long Stay, Resocialisatie
en Behandeling. Om deze reden is het niet mogelijk een aantal gegevens
één op één te vergelijken met voorgaande jaren. Vanaf 2002 zal gewerkt
worden met de begrippen doorstroomplaatsen en verblijfplaatsen. De
intramurale behandelingsduur, welke in 2.2 wordt gegeven, is reeds op
basis van de begrippen doorstroom en verblijf berekend.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de gerealiseerde bruikbare capaciteit van
1999 tot en met 2001 is uitgebreid met 152 plaatsen. Daarbij moet worden
aangetekend dat het steeds moeilijk is daarvoor voldoende gekwalificeerd
personeel aan te trekken. Dit meer algemene arbeidsmarktprobleem
wordt in de TBS-sector steeds nijpender. Desondanks zijn de klinieken er
in geslaagd het bezettingspercentage op een alleszins redelijk peil te
houden. Voor specifiekere informatie over afwijkingen tussen norm en
realisatie zie de verantwoording van het agentschap DJI (hoofdstuk 6).

Bruikbare capaciteit in aantal plaatsen (gemiddelde cijfers)	Realisatie 1999*	Realisatie 2000*	Norm 2001	Realisatie 2001
Long stay basis Rijksinrichtingen			118	77
Long stay basis Part. Inrchtngen			91	54
Long stay intensief Rijksinrichtingen			5	0
Long stay intensief Part. Inrichtingen			0	0
Resocialisatie Rijks inrichtingen			42	61
Resocialisatie part. Inrichtingen			97	104
Behandeling Rijks inrichtingen			295	325
Behandeling Part. Inrichtingen			425	411
Totaal**	880	1 014	1 073	1 032

* De gerealiseerde aantallen 1999 en 2000 en de normen 2002 zijn afkomstig uit de onder-
scheidene Justitiebegrotingen. Vanwege de inmiddels gewijzigde begrippen van capaciteit is er
geen vergelijking mogelijk met voorgaande jaren.

** De capaciteit wijkt af van de tabel in de agentschapsverantwoording DJI omdat het Pieter
Baan Centrum wel tot het TBS-veld wordt gerekend, maar geen TBS-inrichting is en dus geen
bijdrage levert aan de capaciteit.

Voor een goede beoordeling van het aantal TBS-gestelden is naast de
TBS-capaciteit ook het aantal proefverlofgangers van belang (dit aantal
maakt dus geen deel uit van de hierboven genoemde capaciteit van de
inrichtingen). Het aantal proefverlofgangers is lange tijd stabiel gebleven
maar in in 2001 in belangrijke mate gestegen. Deze stijging wordt veroor-
zaakt door de hierboven beschreven stijging van het aantal personen dat
in een TBS-inrichting verblijft.

	1998	1999	2000	2001
Aantal proefverlofgangers (gemiddeld per 1 ^e van de maand)	85	87	86	104

Bezettingspercentage

Hieronder wordt het bezettingspercentage van de (bruikbare) TBS-capaciteit weergegeven. Ook hier geldt dat vanwege de gewijzigde productdefiniëring er geen vergelijking met voorgaande jaren mogelijk is.

Bezettingspercentage (gemiddeld aantal gerealiseerde plaatsen als percentage van de gemiddelde begrotingscapaciteit)	Norm 2001	Realisatie 2001
Long stay basis Rijksinrichtingen	100%	65%
Long stay basis Part. Inrchtungen	100%	59%
Long stay intensief Rijksinrichtingen	100%	0%
Long stay intensief Part. Inrichtingen	100%	0%
Resocialisatie Rijks inrichtingen	100%	145%
Resocialisatie part. Inrichtingen	100%	107%
Behandeling Rijks inrichtingen	100%	110%
Behandeling Part. Inrichtingen	100%	103%

Instroom en uitstroom

In onderstaande tabel zijn de aantallen eerste opnames en de aantallen beëindigingen verpleging weergegeven. Uit de gegevens blijkt dat de in- en uitstroom van TBS nog niet in evenwicht zijn. In het kader van de uitwerking van het kabinetsstandpunt IBO-TBS 2 Over stromen, in- door- en uitstroom bij de TBS wordt in het verbetertraject TBS terecht gewerkt aan de beheersing van de instroom en de vergroting van de door- en uitstroom. Door het ministerie van VWS wordt met behulp van de ter versterking van de forensische psychiatrie toegekende middelen geïnvesteerd in een grotere capaciteit van de uitstroomvoorzieningen.

	1998	1999	2000	2001
Aantal eerste opnames	192	212	197	173
Aantal beëindigingen TBS met bevel tot verpleging	66	70	64	76

2.2 Intramurale behandelingsduur (doelmatigheid)

In verband met het tweede Interdepartementale Beleidsonderzoek naar de TBS (Kabinetsstandpunt van 28 mei 1999 (26 562, nr. 1)) is gekozen voor een bepaalde methodiek van berekenen van de handelduur. De behandelduur van de «doorstroomplaatsen» bedraagt 5,6 jaar en is berekend op basis van in 2000 door Prismant gehouden onderzoek. Een doorstroomplaats is een plaats waar behandeld wordt. In deze berekening zijn de verblijfplaatsen voor de chronici die verpleegd worden dus buiten beschouwing gelaten.

De genoemde behandelduur kan worden beschouwd als een 0-meting, aan de hand waarvan de komende tijd kan worden vastgesteld of de grote inspanningen in het kader van het verbetertraject «TBS terecht» ook op het punt van de behandelduur resultaat oplevert. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat door de vergroting van de doelmatig-

heid (korter behandelen) de veiligheid voor de maatschappij niet in gevaar mag komen. Het is daarom zaak de recidivecijfers nauwlettend in het oog te houden (zie onder).

In 2002 zal opnieuw een onderzoek plaatsvinden naar de behandelduur op basis van instroomcohorten.

2.3 Kosten (doelmatigheid)

De hierna genoemde kostprijzen betreffen de kostprijzen inclusief overheadkosten van de DJI. De tarieven zijn gebaseerd op de normen die zijn vastgesteld door het College Tarieven Gezondheidszorg (CTG). In het tarief van de Rijksinrichtingen zijn ook de huisvestingslasten inbegrepen welke vanaf 1999 ten gevolge van de Stelselwijziging Rijkshuisvesting voor rekening komen van de sector.

Met ingang van 2001 zijn door het CTG nieuwe beleidsregels voor de forensische psychiatrie vastgesteld t.w. Long Stay, Resocialisatie en Behandeling. Deze worden vanaf 2001 ook voor de TBS-inrichtingen toegepast. Om deze reden is het niet mogelijk een vergelijking te maken met voorgaande jaren. Het administratieve systeem van de Rijksinrichtingen is zodanig ingericht dat de realisatie van de kosten per dag per productcategorie worden geregistreerd. Voor de particuliere inrichtingen geldt dit niet. Voor de particuliere inrichtingen zullen derhalve de gemiddelde kostprijzen voor Long Stay, Resocialisatie en Behandeling als totaalcijfer gegeven worden.

De verschillen worden voornamelijk verklaard door de effecten van loon- en prijsbijstellingen alsmede de verschillen in de productmix waarop de norm is gebaseerd en de gerealiseerde productmix. Voor specifiekere informatie zie de agentschapsverantwoording van DJI (hoofdstuk 6).

Gemiddelde kostprijzen per dag	Norm 2001	Realisatie 2001
Long Stay basis rijksinrichtingen	317,59	335,85
Resocialisatie Rijksinrichtingen	385,97	331,87
Behandeling Rijksinrichtingen	470,03	495,5
Particuliere Inrichtingen totaal	373,52	371,8

De realisatie 2001 komt uit het jaarverslag van DJI. De normen voor 2001 komen uit de begroting van DJI.

2.4 Recidive (effectiviteit)

Het vierde en laatste grote recidiveonderzoek naar de TBS dateert uit 1999 (Recidive na de TBS, WODC-reeks Onderzoek en beleid, nummer 182). In dit onderzoek werd geconcludeerd dat de ernstige recidive over de vier tot dan toe uitgevoerde recidiveonderzoeken een nagenoeg constant blijvend percentage mislukte TBS-behandelingen van tussen de 15 en de 20% laat zien. Mede naar aanleiding van dit rapport wordt nagegaan op welke wijze het toezicht door de reclassering op TBS-gestelden die onder voorwaarden buiten de TBS-kliniek verblijven kan worden aangescherpt, zodat de recidive afneemt.

Dergelijke grote recidive-onderzoeken vinden eens per vijf jaar plaats. Om toch de vinger aan de pols te kunnen houden, worden in het kader van de Justitie-recidivemonitor de komende jaren onder meer vaste groepen justitiabelen gevolgd op het punt van de criminele recidive. Hiertoe behoren ook selecties van TBS-gestelden. Daarnaast worden specifieke

strafrechtelijke interventies en programma's gemonitord naar recidive. De eerste resultaten van de jaarlijkse meting TBS-recidive zijn voorzien voor begin 2003. Voor een overzicht van alle activiteiten en gegevens over recidive verwijs ik naar mijn brief van 21 augustus 2001 (27 834, nr. 4).

3. RECLASSERING

De Tweede Kamer (27 584, nr. 1) heeft aangegeven ook over het jaar 2001 inzicht te willen krijgen in de prestaties van de reclassering in termen van aantallen, kosten, effectiviteit en doelmatigheid aan de hand van de verschillende doelgroepen. In de Departementale Verantwoording 2000 (27 7000, nr. 11) is aangegeven welke gegevens over het jaar 2001 geleverd kunnen worden.

3.1 Aantallen

Door de inwerkingtreding van het ClientVolgSysteem is het nu mogelijk informatie te verschaffen over het totaal aantal cliënten van de reclassering en onderscheid naar geslacht en delictgroepen. Onderstaand is deze informatie opgenomen.

Reclasseringscliënten en delictsoort 2001						
Delictsoorten	Mannen	%	Vrouwen	%	Totaal	%
Vermogensdelicten	19 166	36%	4 121	55%	23 287	38%
Agressie tegen personen	13 884	26%	960	13%	14 844	24%
Drugsdelicten	7 389	14%	1 323	18%	8 712	14%
Overige delicten	4 177	8%	639	8%	4 816	8%
Sexuele delicten	3 707	7%	51	1%	3 758	6%
Verkeersdelicten	3 409	6%	286	4%	3 695	6%
Agressieve delicten tegen dieren en goederen	910	2%	144	2%	1 054	2%
Vuurwapenwetdelicten	470	1%	33	0%	503	1%
Economische delicten	22	0%	0	0%	22	0%
Totaal	53 134	100%	7 557	100%	60 692	100%

Bron: Stichting Reclassering Nederland – Cliënt Volg Systeem.

Tevens worden hieronder net als vorig jaar de gegevens (aantallen) van belangrijke 5 reclasseringsproducten gegeven. In de verantwoording over 2000 is overigens per abuis aangegeven dat in de verantwoording over 2001 zal worden gerapporteerd over de nieuwe productportfolio van 11 producten. Aangezien pas vanaf 1 januari 2002 wordt geregistreerd op basis van deze nieuwe productportfolio is het niet mogelijk hierover in de voorliggende verantwoording al verslag te doen.

Product	Realisatie 2000	Raming 2001	Realisatie 2001
Vroeghulp (clients)	15 320	17 800	15 770
Voorlichtingsrapporten	15 532	17 200	16 653
Overige rapporten	10 292	8 400	11 657
Werkstraffen	18 570	21 600	18 284
Penitentiair reclasseringsaanbod	265	278	252

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal vroeghulpbezoeken in 2001 lager was dan geraamd. Ondanks extra inspanningen is het bezoekpercentage niet hoger geworden. Vooral in de grotere steden blijkt het voor de reclassering moeilijk om cliënten te bereiken. Bij het product voorlichtingsrapporten was er in 2001 sprake van een achterblijvende vraag van de rechterlijke macht.

Het aantal overige rapporten is aanzienlijk groter dan geraamd. Het grote aantal komt vooral voor rekening van de in de penitentiaire inrichtingen opgestelde rapporten zoals detentiefaseringsadviezen, en selectie- en schorsingsrapportages.

De raming van de productie van werkstraffen is als onderdeel van de actualisering van de prognose sanctiecapaciteit reeds bij Voorjaarsnota 2001 teruggebracht. Daarnaast moet worden geconcludeerd dat de verwachte toename als gevolg van de invoering van de Wet op de Taakstraffen vooralsnog is uitgebleven.

3.2 Kosten

Hieronder wordt enige informatie gegeven over de kosten van reclassering. Uit de tabel blijkt dat de realisatie hoger is dan de stand ontwerp-begroting. Dat heeft twee redenen. In de eerste plaats heeft loon- en prijscompensatie plaatsgevonden. In de tweede plaats bracht de invoering van het CliëntVolgSysteem extra uitgaven met zich mee. De begroting is om deze redenen bij Voorjaarsnota aangepast.

Subsidie aan Reclassering			(x € 1 miljoen)
1999	2000	Begroting 2001	Realisatie 2001
97,7	110,95	112,2	121,1

3.3 Doelmatigheid

De reclassering wordt met ingang van 1 januari 2002 op basis van outputsturing gesubsidieerd. Dat betekent dat met ingang van 2002 een eind is gekomen aan een gedeeltelijke lump-sum financiering van de reclassering. In de zomer van 2001 zijn daartoe voor het jaar 2002 11 producten met tijdnormen en kostprijzen vastgesteld:

Product	Kostprijs in € (prijspeil 2000)
Vroeghulpbezoek	209,43
Vroeghulpinterventie	238,54
Voorlichtingsrapport	847,14
Adviesrapport	381,28
Maatregelrapport	2 023,64
Reintegratieprogramma's	995,74
Trajectbegeleiding	1 039,72
Toeleiding zorg	636,61
Toezicht	1 597,34
Werkstraf	895,51
Leerstraf	2 244,45

In 2003 zal het op basis van de resultaten over 2002 mogelijk zijn deze voorcalculatorische kostprijzen te vergelijken met de nacalculatorische. Op basis van tijdschrijfonderzoeken kan dan gezien worden of de gehanteerde tijdnormen reëel zijn; zonodig worden ze bijgesteld. Het eerste tijdschrijfonderzoek zal in de loop van 2002 starten.

3.4 Effectiviteit

Nu het CliëntVolgSysteem is geïmplementeerd en er is gestart met outputsturing, kan meer aandacht worden besteed aan de effectiviteit van de reclasseringsinspanningen. De activiteiten daaromtrent zijn belegd in het Plan van aanpak Intensivering Reintegratie en Toezicht Ex-gedetineerden waarover ik de Tweede Kamer informeerde met mijn brief van 21 augustus 2001 (27 834, nr. 4).

DEEL 2 ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING EN SALIDIBALANS EN TOELICHTING

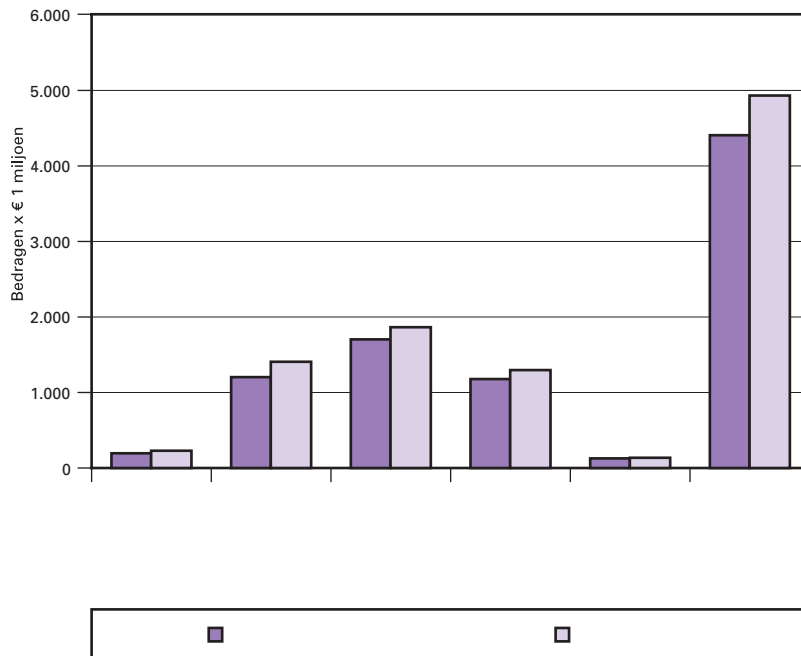
HOOFDSTUK 4 ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

In dit deel wordt een toelichting per begrotingsartikel gegeven. Indien in de begroting 2001 kengetallen zijn opgenomen die de ramingen onderbouwen of inzicht geven in de doelmatigheid of doeltreffendheid, zijn deze gegevens tevens opgenomen in de artikelsgewijze toelichting. Om een vergelijking mogelijk te maken, zijn tevens de realisatiecijfers over het jaar 2000 opgenomen.

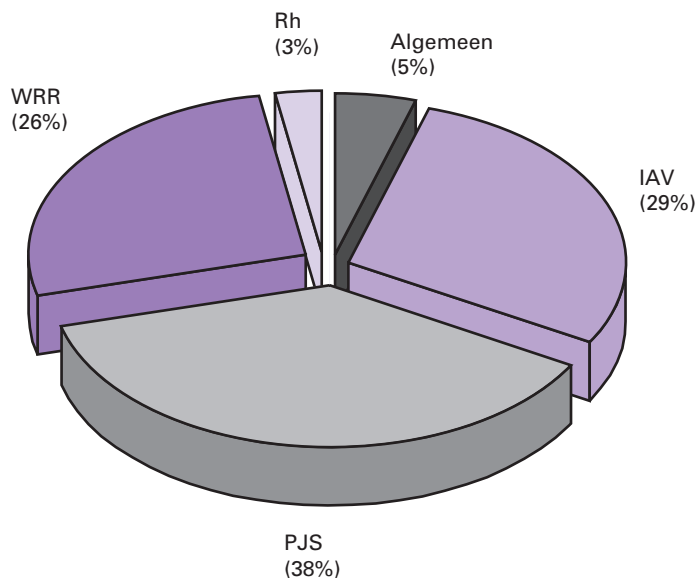
De toelichting op de artikelonderdelen en de bijbehorende kengetallen blijft beperkt tot afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen dan wel meer bedragen dan 5% van de betreffende post in de begroting 2001.

4.1 Begroting en realisatie

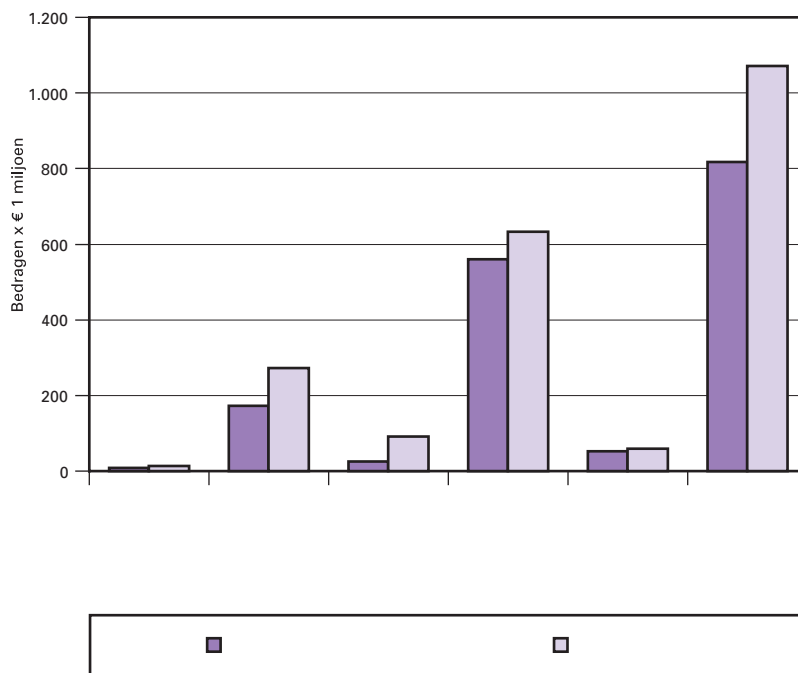
Figuur 14: Uitgaven: begroting versus realisatie

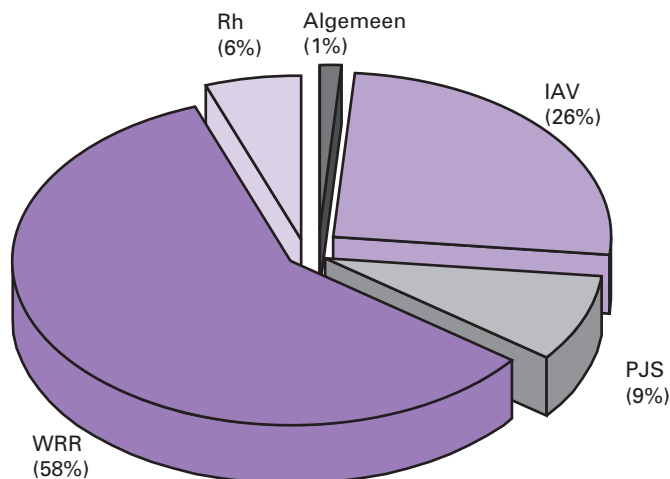
Figuur 15: Uitgavenaandeel per beleidsterrein

Figuur 16: Ontvangsten: begroting versus realisatie

Figuur 17: Ontvangstenaandeel per beleidsterrein

(x € 1000)						
Beleidssterrein		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand begroting bij 1e suppletore wet	Stand begroting bij 2e suppletore wet	Realisatie 2001	Verschil realisatie en begroting
Uitgaven						
01 Algemeen	Algemeen	195 489	399 906	233 086	230 585	35 097
07 Internationale aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	IAV	1 204 680	1 284 851	1 439 427	1 405 049	200 369
08 Preventie, Jeugd en Sancties	PJS	1 702 911	1 831 437	1 867 113	1 859 793	156 882
09 Wetgeving. Rechtspleging en Rechtsbijstand	WRR	1 174 623	1 239 161	1 287 634	1 299 884	125 261
10 Rechtshandhaving	Rh	128 688	130 559	131 606	132 900	4 212
Totalen		4 406 391	4 885 914	4 958 866	4 928 211	521 821
Ontvangsten						
01 Algemeen	Algemeen	8 985	8 699	16 106	13 265	4 280
07 Internationale aangelegenheden en Vreemdelingenzaken	IAV	172 455	263 211	266 524	273 175	100 720
08 Preventie, Jeugd en Sancties	PJS	25 276	25 639	87 808	91 746	66 470
09 Wetgeving. Rechtspleging en Rechtsbijstand	WRR	559 543	561 596	581 327	633 078	73 535
10 Rechtshandhaving	Rh	52 185	52 185	50 506	59 688	7 503
Totalen		818 444	911 330	1 002 271	1 070 952	252 508

De totale realisatie lag in 2001 € 522 miljoen hoger dan de oorspronkelijk vastgestelde begroting. De raming is voor de loon- en prijsbijstelling met € 191 miljoen opwaarts bijgesteld. Op het beleidsterrein Ministerie algemeen is de realisatie € 35 miljoen hoger dan geraamd door een uitbreiding van de personeelsformatie en de uitvoering van een aantal grote projecten als de invoering van de Euro, een financieel systeem en VBTB.

Op het beleidsterrein Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingen-zaken is de realisatie € 200 miljoen hoger dan de raming. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de Centrale Opvang Asielzoekers waarbij de bezetting in 2001 beduidend hoger was dan waar bij de begroting rekening mee was gehouden. De realisatie op het beleidsterrein Preventie, Jeugd en Sancties was € 157 miljoen hoger dan geraamd voornamelijk als gevolg van een hogere bijdrage aan de Dienst Justitiële Inrichtingen voor de herbesteding van capaciteit bij het gevangeniswezen tot capaciteit voor vreemdelingenbewaring en het terugdringen van capaciteits-tekorten in de Jeugdsector. Daarnaast is de begroting verhoogd met € 38 miljoen ten behoeve van de voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen voor de verhoging van de contacttijd van de gezinsvoogden. De raming van Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand is in 2001 verhoogd met name voor capaciteitsuitbreiding van de rechtspraak en een groot automatiseringsproject bij het Openbaar Ministerie.

De realisatie van de ontvangsten is per saldo € 253 miljoen hoger dan geraamd. Deze wordt veroorzaakt door meevallende inkomsten uit boeten en transacties, het invullen van ombuigingen door het COA in het kader van het kostprijzenonderzoek en door conversie van het vermogen van de Dienst Justitiële Inrichtingen.

4.2 Toelichting op de uitgaven

01 ALGEMEEN

01 Personeel en materieel ministerie

Specificatie per artikelonderdeel	(x €1000)							
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil	realisatie en begroting
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven								
– ambtelijk	65 126	65 125	67 614	67 614	71 754	71 739	4 141	4 126
– overig	20 696	15 484	5 105	5 105	21 742	20 204	16 637	15 099
– post-actief	1 245	1 245	1 361	1 361	1 237	1 183	– 124	– 178
Subtotaal personele uitgaven	87 066	81 854	74 080	74 080	94 733	93 126	20 653	19 047
Exploitatie-uitgaven	58 705	38 726	48 347	48 347	63 275	56 023	14 928	7 675
Huisvesting RGD	8 851	8 851	11 556	11 556	11 891	11 891	336	336
Aanschaffingen	13 985	10 316	5 962	5 962	44 225	26 290	38 263	20 328
Subtotaal materiele uitgaven	81 541	57 893	65 865	65 865	119 391	94 204	53 526	28 339
TOTAAL	168 607	139 747	139 944	139 944	214 124	187 330	74 179	47 386

Toelichting

Ambtelijk personele uitgaven

De realisatie van de uitgaven voor ambtelijk personeel is ca. € 4,1 miljoen hoger dan oorspronkelijk geraamd. Voor een belangrijk deel kan dit worden verklaard uit een bijstelling van salarismaatregelen. Daarnaast is de personeelsformatie van het bestuursdepartement toegenomen met ca. 33 fte. Deze uitbreiding heeft plaatsgevonden bij diverse dienstonderdelen.

De belangrijkste uitbreidingen betreffen:

- Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid 4,5 fte i.v.m. de Dover-affaire;
- Directie Wetgeving 3 fte i.v.m. uitbreiding internationale werkzaamheden, voortvloeiende uit de Tampere conclusies;
- Directie Voorlichting 7 fte i.v.m. toename in- en externe communicatie, waaronder intranet;
- Directie Bestuurszaken 10 fte i.v.m. intensiveringen, instellen van een frontdesk en beheren dossiers van IND-tolken;
- Bureau Juridische en Beleidsondersteunende Aangelegenheden 2 fte i.v.m. beveiliging burgerluchtvaart;
- Stafbureau Internationale Zaken 3 fte i.v.m. project Coördinatie Programma-Oost-Europa;
- Bureau Nationaal rapporteur mensenhandel 4 fte.

Overige personele uitgaven

De toename bij het onderdeel «overige personele uitgaven» is voornamelijk toe te schrijven aan uitgaven voor personeel dat wordt ingehuurd voor de uitvoering van projecten, zoals het project Euro, VBTB, het financieel systeem Jurist en het personeelssysteem PerCC, dan wel als tijdelijke invulling van vacatures.

Post-actieven

De uitgaven voor post-actieven zijn ca. € 0,2 miljoen lager dan begroot omdat er 11 maanden tot betaling zijn gekomen en er minder personen gebruik maken van der wachtgeldregeling dan geraamd.

Exploitatie-uitgaven en aanschaffingen

De uitgaven voor deze onderdelen zijn in totaal ca. € 28,3 miljoen hoger dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- aanschaf microsoft-licenties (€ 12,5 miljoen);
- beveiliging Justitienet (€ 4,5 miljoen);
- Global Forum on Fighting Corruption (€ 4,2 miljoen);
- desaldering doorberekende automatiseringsuitgaven (€ 2,2 miljoen);
- vervanging van het personeelssysteem (€ 2,9 miljoen).

Kengetallen personeel			
Categorie	Realisatie 2000	Begroting 2001	Realisatie 2001
1. Centrale budgetten			
a. SG-cluster			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	53 906	57 633	56 612
– fte's (aantal)	119	114	124
b. Bedrijfsvoeringscluster			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	45 342	46 723	47 392
– fte's (aantal)	549	549	550
c. DG-IAV			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	53 242	62 883	53 554
– fte's (aantal)	85	90	107
d. DG-PJS			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x f 1,-)	46 312	48 941	47 387
– fte's (aantal)	255	296	304
e. DG-RH			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	55 506	66 830	59 304
– fte's (aantal)	99	78	88
f. DG-WRR			
ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	57 621	59 086	60 158
– fte's (aantal)	210	238	212
2. Centrale budgetten			
Materieel			
– huisvestingskosten incl. huur per fte (x f 1,-)	12 412	7 560	8 119
– automatiseringsuitgaven per fte (x € 1,-)	4 004	2 398	1 901
– overige exploitatiekosten en aanschaffingen (x € 1,-)	7 490	5 126	5 230
Totaal materieel centrale budgetten gemiddeld bedrag	23 906	15 085	15 250
Post-actieven			
– aantal	47	74	63
– gemiddeld bedrag (x € 1,-)	24 746	18 397	18 178

In de kolom «begroting 2001» zijn de personeelsgebonden materiële uitgaven in de berekeningen betrokken. In de kolommen «realisatie 2000» en «realisatie 2001» is dit niet het geval.

Bij het SG-cluster is de gemiddelde bezetting circa 10 fte hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is de uitbreiding van de directie Voorlichting met 7 fte en de instelling van het bureau Nationaal rapporteur mensenhandel waarvoor 4 fte is aangesteld.

Bij DG-IAV is de gemiddelde bezetting bijna 16 fte hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitbreiding van de personeelsformatie van de Directie Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid (4,5 fte) en het Staffbureau Internationale zaken (3 fte), alsmede de instelling van het secretariaat vreemdelingenzaken (1,5 fte).

Bij DG-RH is de gemiddelde bezetting hoger dan oorspronkelijk geraamd, omdat voor de projecten « Handhaven op niveau» en «Nota criminaliteitsbeheersing» tijdelijk extra personeel is aangetrokken.

Bij DG-WRR is de gemiddelde bezetting ruim 26 fte lager dan begroot. De oorzaak daarvan is dat de bezetting van de directie Rechtspleging gedurende het jaar is afgenomen, vooruitlopend op de reorganisatie van de directie i.v.m. de verzelfstandiging van de gerechten en de oprichting van de Raad van de Rechtspraak per 1 januari 2002.

De huisvestingskosten per fte zijn € 555 hoger dan geraamd. Voor de huisvesting van de directie Bestuurszaken en de Raad voor de Rechtspraak in oprichting zijn in 2001 extra incidentele huisvestingsuitgaven noodzakelijk gebleken.

De automatiseringsuitgaven per fte zijn € 457 lager dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door overloop van uitgaven van automatiseringsprojecten naar 2002.

01.03 Bijdragen en contributies

(x €1000)								
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Bijdragen nationaal	980	735	898	966	7 711	3 374	6 813	2 408
Bijdragen internationaal	14	66	14	14	- 13	12	- 26	- 2
TOTAAL	994	801	912	980	7 698	3 386	6 786	2 406

De volume- en prestatiegegevens

Overzicht van de bijdragen verdeeld naar categorie (x € 1000)			
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001
- Ver. Bureau voor Muziek-auteursrecht (BUMA)	272	272	281
- Stichting Reprerecht	133	136	133
- Centrum voor internationale juridische samenwerking	0	68	250
- Vereniging Vergelijkende Studie van het Recht België en Nederland	0	7	0
- Schengensecretariaat	0	68	0
- Instituut Nederlandse Kwalliteit	68	68	54
- Stichting exploitatie naburige rechten (SENA)	58	68	63
- Bijdrage gemeente Venlo ter bestrijding drugoverlast	0	0	1 134
- Permanente Haagsche conferentie	0	0	353
- Stichting Wetgevingsacademie	0	0	748
- Overige bijdragen/contributies	130	163	311
TOTAAL	801	980	3 386

Toelichting

De bijdragen zijn € 2,4 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdragen aan de projecten aanpak van de drugsoverlast in Venlo, de Wetgevingsacademie en de Haagsche conferentie.

01.04 Postactieven

(x € 1000)								
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Wachtgelden	1 694	1 694	1 549	1 549	1 100	1 100	- 233	- 233
Uitkeringen functioneel leeftijdsontslag (FLO)	1 957	1 857	1 389	1 389	935	881	- 453	- 507
Overig	113	113	277	277	941	941	664	664
TOTAAL	3 764	3 664	3 215	3 215	2 977	2 923	- 238	- 292

Toelichting

De lagere uitgaven aan wachtgelden worden veroorzaakt door het lagere aantal personen aan wie uitkeringen zijn verstrekt. De overige afwijkingen ten opzichte van de ramingen zijn technisch van aard en worden vooral veroorzaakt door het wisselend ritme waarmee USZO de kosten in rekening brengt. Daarnaast spelen de in rekening gebrachte (omslag)kosten voor de overgang naar de euro een rol. Dit leidt per saldo tot lagere uitgaven.

De volume- en prestaties gegevens

Specificatie Post-actieven			
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001
Wachtgelden			
– aantal natuurlijke personen	80	87	72
– gemiddeld bedrag (x € 1,-)	19 484	17 779	15 285
Functioneel leeftijdsontslag (FLO)			
– aantal natuurlijke personen	42	39	28
– gemiddeld bedrag (x € 1,-)	31 116	35 599	31 455

01.06 Onvoorzien

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting			
verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven		
TOTAAL	0	0	227	227	0	0	- 227	- 227	

01.07 Loonbijstelling

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting			
verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven		
TOTAAL	0	0	28 345	28 345	0	0	- 28 345	- 28 345	

01.08 Prijsbijstelling

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting			
verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven		
TOTAAL	0	0	0	0	0	0	0	0	

01.09 Diversen

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
Schadeloosstellingen aan derden	20 590	20 537	227	227	22 008	22 061	21 781	21 834	
Wijziging betalingsverkeer	0	0	0	0	0	0	0	0	
Drugsbeleid Venlo	0	0	1 361	1 361	0	0	- 1 361	- 1 361	
Kenniscentra Europese samenwerking	0	0	1 361	1 361	0	0	- 1 361	1 361	
Vuurwerkkramp Enschede	0	0	363	363	0	0	- 363	- 363	
Overige	3 303	3 005	8 749	8 749	3 829	3 753	- 4 920	- 4 996	
Nader in te vullen	0	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAAL	23 893	23 542	12 061	12 061	25 837	25 814	13 775	13 752	

Toelichting

Bij amendement op de begroting 2001 is van de post «schadeloosstellingen aan derden» € 15,0 miljoen overgeboekt naar artikel 08.02 voor verhoging van de contacttijd van de gezinsvoogden. Bij 1e suppletore begroting is hiervoor dekking gevonden.

Het drugsbeleid Venlo is verantwoord onder artikel 01.03 «Bijdragen en contributies». De uitgaven voor de Kenniscentra Europese samenwerking zijn overgeboekt. Voor de Kenniscentra Europees recht (€ 0,3 miljoen) en Europees Recht Rechterlijke Macht (€ 0,4 miljoen) zijn de middelen overgeboekt naar de artikelen 01.01 en 09.05. De middelen voor de Expertisecentra Rechtshandhaving (€ 0,3 miljoen) en Opsporingsmethoden (€ 0,4 miljoen) zijn overgeboekt naar artikel 10.02.

De volume- en prestatiegegevens

Specificatie schadeloosstelling aan derden							(x € 1 000,-)
	realisatie 1998	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	verschil realisatie en begroting 2001	
Schadefonds geweldsmisdrijven	9,3	9,4	10,3	4,9	4,5	2,1	
Onrechtmatige detentie	8,9	10,8	6,8	5,6	4,5	1,3	
Overige	14,1	17,1	17,1	10,0	6,2	3,4	
TOTAAL	32,3	37,3	34,2	20,5	15,2	6,9	

Toelichting

De uitgaven wegens schadeloosstellingen aan derden zijn gestegen door:

- een stijging van € 1,3 miljoen van de uitgaven wegens onrechtmatige detentie (de bij onherroepelijke beschikking vastgestelde schadevergoedingen wegens onrechtmatige detentie, die op verzoek van

- gewezen verdachten of hun erfgenamen door de rechter met toepassing van artikelen 89 e.v. van het Wetboek van Strafvordering) worden toegekend;
- een stijging van € 2,1 miljoen aan schadevergoedingen door het schadefondsgeweldsmisdrijven;
 - een stijging van € 3,5 miljoen van de uitgaven aan overige schade-loosstellingen (o.a. de bij onherroepelijke beschikking vastgestelde vergoedingen van kosten, die op verzoek van gewezen verdachten of hun erfgenamen door de rechter met toepassing van het Wetboek van Strafvordering (niet op grond van onrechtmatige detentie) worden toegekend).

01.11 Internationale samenwerking

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
Uitgaven attachés	671	671	690	690	997	997	307	307	
Samenwerking Indonesië	164	57	162	162	13	58	- 149	- 104	
Bijdrage WIPO	118	118	141	141	118	118	- 23	- 23	
Overige bijdragen	- 103	12	0	0	0	0	0	0	
TOTAAL	850	858	993	993	1 128	1 173	135	181	

Toelichting

Het verschil tussen raming en realisatie wordt veroorzaakt doordat 3 personen meer namens Justitie in het buitenland zijn gedetacheerd dan geraamd.

01.13 Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
TOTAAL	9 865	10 374	9 024	9 705	9 507	9 917	483	212	

Kwantitatieve gegevens wetenschappelijk onderzoek				
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting 2001
input (x € 1,0 mln.):				
– personeel en materieel	4,3	3,9	4,9	1,0
– onderzoekskosten intern	0,7	0,6	0,6	0,0
– onderzoekskosten extern	5,3	4,8	4,4	– 0,4
TOTAAL	10,3	9,3	9,9	0,6
– fte's (aantallen)	71,2	72,1	73,4	1,3
– personeel, gemiddeld (x € 1,-)	53 992	52 185	56 987	4 802
– materieel, gemiddeld (x € 1,-)	–	–	–	–
output (aantallen)				
– extern wetenschappelijke projecten	54	45	47	2
– intern wetenschappelijke projecten	15	15	15	0
– productie beleidsadviezen	97	85	73	– 12
– bijbrengen van kennis (periodieken/seminars)	19	20	21	1
– documentaire en statistische informatie voorziening	1 479	1 525	1 081	– 444

Toelichting

Personeel en materieel

Door verschillende oorzaken zijn de uitgaven voor personeel en materieel hoger dan geraamd. Als belangrijkste kunnen worden genoemd de nominale verhogingen wegens loon- en prijsstijgingen, de inhuur van een interim-directeur, detachering van WODC-personeel elders en de uitgaven voor kinderopvang. De kosten van elders gedetacheerd WODC-personeel worden weliswaar verrekend, doch de terugontvangen bedragen worden verantwoord onder het ontvangstenartikel 01.01.

Voor «onderzoekskosten extern» is minder uitgeven, omdat een deel van de betalingen in 2002 plaatsvindt.

Output

De productie van beleidsadviezen is lager dan begroot omdat de aanbestedingsprocedure van de onderzoeksrapporten is gewijzigd. De documentaire en statistische informatievoorziening is lager dan voorzien. De oorzaken zijn:

- onderbezetting van de afdeling Documentaire Informatievoorziening (DIV) wegens zwangerschapsverlof en langdurige ziekte;
- het niet goed functionerende bibliotheekstelsel BIBIS/OPC;
- de uitgebreide WODC-website heeft het beroep op de informatiedesk doen afnemen.

01.14 Adviescolleges

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting			
verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven		
TOTAAL	10	10	18	18	42	42	25	25	

Toelichting

De uitgaven zijn hoger dan geraamd, omdat er meer commissies vallen binnen de in artikel 6a van de Comptabiliteitswet vastgestelde definitie, op grond waarvan de uitgaven voor die colleges op het onderhavige artikel moeten worden verantwoord.

07 Internationale aangelegenheden en vreemdelingenzaken

07.01 Bijdrage Immigratie- en Naturalisatiedienst

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting			
verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven		
TOTAAL	279 309	279 309	250 978	250 978	306 271	306 271	55 292	55 292	

Op dit artikel is de bijdrage van het ministerie aan de baten-lastendienst Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) opgenomen. Een toelichting op de uitgaven van deze baten-lastendienst wordt gegeven in de IND verantwoording (zie hoofdstuk 7)

07.02 Opvang asielzoekers

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
		realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Centrale opvang asielzoekers		979 249	952 948	931 817	931 817	970 882	1 052 372	39 065	120 555
Decentrale opvang asielzoekers		26 348	28 021	21 713	21 713	24 505	23 774	2 791	2 060
Buffercapaciteit		0	0	11 345	11 345	0	0	- 11 345	- 11 345
Tijdelijke Noodopvang (TNV)		29 868	18 933	15 247	15 247	35 531	25 729	20 284	10 482
Ombuigingsmaatregelen		- 72 151	- 72 151	- 27 227	- 27 227	- 2 7 227	- 27 227	0	0
Investerings COA		44 891	44 891	0	0	0	0	0	0
Uitvoering regeling basisonderwijs voorzieningen		7 210	7 210	1 815	1 815	14 249	15 850	12 434	14 035
Subsidies		1 270	5 231	7 260	7 260	5 732	6 475	- 1 529	- 786
Zelfzorgarrangement		- 27 227	- 27 227	0	0	0	0	0	0
Europees Vluchtelingenfonds						5 088	1 806	5 088	1 806
Overige niet-genormeerde uitgaven, kortingen en bijstellingen				- 8 269	- 8 269	0	0	8 269	8 269
TOTAAL		989 458	957 857	953 702	953 702	1 028 760	1 098 778	75 058	145 076

Toelichting

Centrale opvang asielzoekers

De uitgaven betreffen subsidietoekenningen aan het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en een interne verrekening ten behoeve van de opvang van ex-alleenstaande minderjarige asielzoekers door de Stichting de Opbouw. Zoals aangegeven in de specificatie per artikelonderdeel is in totaal € 120,6 miljoen meer uitgegeven op dit onderdeel.

De oorzaken van de overschrijding zijn de volgende: de geraamde bezetting in de begroting 2001 is gebaseerd op een gemiddelde bezetting in de opvang van 72 051. De realisatie van de gemiddelde bezetting waarmee in de subsidietoekenningen rekening is gehouden, was 84 380. Als gevolg hiervan is € 159,5 miljoen meer uitgegeven.

In de begroting was een ombuigingstaakstelling van € 38,1 miljoen en een taakstelling conform het regeerakkoord van € 5,0 miljoen opgenomen. Deze zijn in 2001 volledig ingevuld en gerealiseerd waarmee € 43,1 miljoen minder werd uitgegeven.

Het resterende verschil werd veroorzaakt door met name toegestane investeringsubsidies aan het COA voor een bedrag van € 4,2 miljoen.

Decentrale opvang asielzoekers

Zoals aangegeven in de specificatie per artikelonderdeel is per saldo € 2,0 miljoen meer uitgegeven op dit onderdeel. De oorzaken van de overschrijding zijn de volgende:

In de begroting 2001 was rekening gehouden met een bezetting van 3 190 bezette gemeentelijke opvangplaatsen. Omdat de populatie vooral bestaat uit moeilijk verwijderbare asielzoekers of asielzoekers die in afwachting zijn van een rechterlijke uitspraak, verloopt de afbouw van de decentrale

opvang veel trager dan verwacht waardoor de gemiddelde bezetting uitkwam op 3 919 plaatsen. Hierdoor is ca. € 4,5 miljoen meer uitgegeven. Ten behoeve van in gemeente verblijvende asielzoekers ontvangen gemeenten van het COA een bijdrage. Vanwege verschillen in overlopende posten tussen de verschillende begrotingsjaren is per saldo een bedrag van € 2,9 miljoen minder uitgegeven.

Buffercapaciteit

In de begroting is als onderdeel van de totale opvangcapaciteit rekening gehouden met de exploitatie van buffercapaciteit. Deze capaciteit kan worden ingezet voor situaties waarin de permanente opvangvoorzieningen onvoldoende capaciteit kunnen bieden. Omdat in 2001 sprake was van een groeiende capaciteitsbehoefte heeft zich nog niet de situatie voorgedaan waarin een buffercapaciteit kon worden gevormd dan wel als onderdeel van vrijgekomen opvangcapaciteit kon worden aangemerkt als buffercapaciteit. Hierdoor is een bedrag van € 11,3 miljoen onbesteed gebleven.

Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen (TNV)

De uitgaven betreffen merendeel subsidietoekenningen aan het COA. Zoals aangegeven in de specificatie per artikelonderdeel is per saldo € 10,5 miljoen meer uitgegeven op dit onderdeel. De oorzaken van de overschrijding zijn de volgende:

- In de begroting 2001 was rekening gehouden met een bezetting van 800 bezette opvangplaatsen. De realisatie van de gemiddelde bezetting bedroeg ca. 720 plaatsen. Als gevolg hiervan is € 1,5 miljoen minder uitgegeven;
- De gemiddelde gerealiseerde opvangcapaciteit van de TNV in 2001 is 2 600 plaatsen. De TNV is bedoeld om vreemdelingen die bij het aanmeldcentrum een afspraak hebben gemaakt om voor de asiel-aanvraagprocedure in aanmerking te komen, tijdelijk te huisvesten. Hiermee wordt de opvangcapaciteit van de aanmeldcentra sterk ontlast. Door de lage bezetting van de TNV worden de vaste lasten en investeringen niet gedekt door bezette plaatsen. Hierdoor werd ca. € 12,0 miljoen meer uitgegeven.

Ombuigingsmaatregelen, taakstellingen regeerakkoord

In de opvangbegroting is rekening gehouden met besparingen, te realiseren uit de nieuwe opvangmodaliteiten Centrale Opvang Woningen (COW) en zelfzorgarrangementen (ZZA). Uit de realisatiegegevens blijkt dat het aantal COW-plaatsen aanzienlijk lager uitvalt dan verwacht. Daar staat een gerealiseerd aantal ZZA-plaatsen tegenover dat de verwachtingen ver te boven is gegaan.

Het financieel voordeel uit het hoger aantal ZZA-plaatsen overtreft de tegenvaller bij de COW-plaatsen ruimschoots. Per saldo is de taakstelling dan ook gerealiseerd.

De uitgaven van de genoemde modaliteiten zijn begrepen in de kosten van de centrale opvang. De tabel «instroom en bezetting in de opvang» toont het effect van de hier toegelichte uitkomsten op de prijs van een plaats in de centrale opvang.

Subsidies

De per saldo lagere uitgaven op dit onderdeel hebben twee oorzaken: het achterwege blijven van betalingen ten behoeve van terugkeerprojecten (€ 2,3 miljoen) en hogere subsidiebetalingen aan organisaties op het terrein van het vreemdelingenbeleid (€ 1,6 miljoen).

Huisvesting basisonderwijsvoorzieningen

In verband met de overheveling van deze huisvestingstaak van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) naar het ministerie van Justitie is destijds door het ministerie van OCW een structureel bedrag van € 1,8 miljoen naar de begroting van het ministerie van Justitie overgeboekt. Dit betrof een schatting. In het kader van de uitvoering van deze taak door het COA is in 2001 totaal € 10,7 miljoen uitgegeven waarmee het begrotingsbedrag met € 8,9 miljoen werd overschreden. In verband hiermee is bij eerste suppletore begroting 2001 € 9,1 miljoen aan de begroting toegevoegd.

Tevens is in de loop van 2001 in diverse gemeenten een soortgelijk knelpunt op het gebied van de huisvesting van het voortgezet onderwijs ontstaan. In overleg tussen de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Justitie en het COA zijn acute gevallen opgelost. In 2002 wordt door betrokkenen gewerkt aan een structurele uitvoeringsregeling. Voor de problematiek voortgezet onderwijs is in 2001 bij Najaarsnota een bedrag van € 5,2 miljoen aan de begroting toegevoegd. Dit bedrag is in 2001 geheel uitgegeven waardoor er ten opzichte van het oorspronkelijke begrotingsbedrag totaal € 14,0 miljoen meer is uitgegeven.

Het Europees Vluchtelingenfonds (EVF)

In het jaar 2001 is het projectsecretariaat ondergebracht bij de Directie Vreemdelingenbeleid van het ministerie van Justitie. Dit ministerie is aangewezen als beheer- en controlautoriteit van het EVF in Nederland. De Europese Unie heeft in 2001 met betrekking tot de jaartranches 2000 en 2001 totaal € 6,6 miljoen toegezegd waarvan in 2001 een bedrag van € 3,3 miljoen is overgemaakt. Om praktische redenen is gekozen om het budget van EVF binnen de begroting te brengen. Als gevolg hiervan is het in 2001 ontvangen bedrag van € 3,3 miljoen bij Najaarsnota aan de begroting toegevoegd.

Diverse instanties hebben op basis van co- of medefinanciering tot maximaal 50% subsidie aangevraagd op het terrein van opvang, integratie en vrijwillige terugkeer. Totaal is in 2001 voor een aantal projecten, ondersteuning en advies voor € 5,1 miljoen verplicht waarvan uiteindelijk € 1,8 miljoen is bevoorschot.

De volume- en prestatiegegevens

Overzicht van het aantal onderzoekscentra, asielzoekerscentra en noodopvang						
	Aantal centra			Capaciteit		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Onderzoekscentra (OC)	16	16	16	9 600	9 420	10 320
Wachlijsten OC's	36	40	30	1 852	2 594	2 149
Asielzoekerscentra (AZC)	74	94	109	31 325	40 307	47 318
Kosovo-opvang	2	1	1	1 350	500	500
Zelfzorgarrangement				9 246	11 400	12 641
Centrale Opvang Woningen (COW)	3 229	5 025	5 927			
Aantal gemeenten COW	61	76	80	–	–	0
Aanvullende Opvang (AVO)	127	130	125	10 543	11 749	11 247
Tijdelijke Noodvoorzieningen	3	2	3	1 400	1 700	3 350
Totaal capaciteit				68 545	82 695	93 452

Instroom en bezetting in de opvang						
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
	1999	1999	2000	2000	2001	2001
Instroom	31 500	38 200	39 950	33 643	32 500	25 251
Uitstroom		–	37 000	21 059	37 000	20 085
Centrale opvang						
– gemiddelde bezetting	39 050	59 000	65 250	69 719	72 051	84 380
– prijs (x € 1,-)	13 613	14 437	13 613	13 669	12 933	12 472
– toegelicht begrotingsbedrag (x € miljoen) (incl. besparingen COW en meeropbrengsten ZZA)	527,9	851,7	888,3	953,0	904,6	1 025,1
Decentrale opvang						
– gemiddelde bezetting	6 000	6 300	3 350	4 750	3 190	3 919
– prijs (x € 1,-)	6 580	5 474	6 807	5 899	6 807	6 067
– toegelicht begrotingsbedrag (x € miljoen)	39,5	34,5	22,8	28,0	21,7	23,8
Buffercapaciteit						
– gemiddelde bezetting	10 000	0	10 000	0	5 000	0
– prijs (x € 1,-)	2 269	2 269	2 269	2 269	2 269	2 269
– toegelicht begrotingsbedrag (x € miljoen)	22,7	0,0	22,7	0,0	11,3	0,0
Zelfzorgarrangement (x € 1 miljoen)	– 27,2	– 27,2	– 27,2	– 27,2	0,0	0,0
Taakstelling conform regeerakkoord (x € miljoen.)			– 3,6	– 3,6	0,0	0,0
Versoberingstaakstelling (x € miljoen.)			– 68,5	– 68,5	0,0	0,0
Investerings COA (x € miljoen.)			13,6	44,9	0,0	0,0
Uitvoering regeling basis- en voortgezet onderwijs (x € miljoen.)			1,8	7,2	1,8	15,8
Overige nietgenormeerde uitgaven, kortingen e.d.					8,3	0,0
Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen						
– gemiddelde bezetting		490	4 830	1 300	800	718
– prijs (x € 1,-)		19 042,9	12 585,1	14 564,1	19 058,8	35 834,6
– toegelicht begrotingsbedrag (x € miljoen)		9,3	60,8	18,9	15,2	25,7
Europees Vluchtelingen Fonds						1,8
Subsidies (x € miljoen)	4,1	10,8	6,8	5,2	7,3	6,5
TOTAAL (x € 1 miljoen)	566,9	879,1	917,8	957,9	953,7	1 098,8

08. Preventie jeugd en sancties

08.01 Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)						
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven								
– ambtelijk	61 518	61 513	69 601	69 601	71 750	71 754	2 149	2 154
– overig	7 480	7 414	794	794	9 369	9 328	8 575	8 534
– post-actief	2 826	2 826	2 269	2 269	2 456	2 436	187	167
Subtotaal personele uitgaven	71 824	71 753	72 664	72 664	83 575	83 518	10 911	10 855
Exploitatie uitgaven	13 429	13 193	18 045	18 045	18 694	17 569	649	– 476
Aanschaffingen	4 035	3 625	4 538	4 538	4 084	4 498	– 454	– 40
Huisvesting	9 517	9 517	10 400	10 400	9 674	9 674	– 726	– 726
Subtotaal materiële uitgaven	26 980	26 335	32 982	32 982	32 452	31 741	– 530	– 1 242
TOTAAL	98 805	98 088	105 646	105 646	116 027	115 259	10 381	9 613

Toelichting

Overige personele uitgaven

In de post overige personele uitgaven is bij de begroting geen rekening gehouden met de indirecte personeelskosten. Deze waren opgenomen in de exploitatieuitgaven. Bij de verantwoording zijn de indirecte kosten verantwoord op de post overig. Daardoor ontstaat feitelijk een verschil op de exploitatieuitgaven. De overige uitgaven zijn gedekt uit de toekenning van loon- en prijsbijstelling.

Post-actief

Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere instroom in de WW en in de bovenwettelijk WW dan geraamd.

Exploitatie-uitgaven

De hoge exploitatieuitgaven worden veroorzaakt door de voorbereidingskosten van de overgang naar een baten-lastenstelsel. Het betreft met name uitgaven voor de beschrijving van werkprocessen, uitbreidings- en verhuiskosten en inzet van uitzendkrachten in verband met de late instroom van nieuw personeel.

Huisvesting

Het verschil wordt veroorzaakt door het niet tijdig factureren door de RGD.

De volume- en prestatiegegevens

Personeel						
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Ambtelijk personeel						
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	38 792	39 226	39 861	39 933	41 701	1 768
– fte's (aantal)	1 464	1 680	1 519	1 743	1 720	– 23
Post-actief-personeel						
– wachtgeldden (aantal natuurlijke personen)	150	129	119	123	132	9

Kerntaken Raad voor de Kinderbescherming						(aantallen zaken)
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Beschermingszaken	8 562	9 600	8 385	8 500	8 002	– 498
Echtscheidings- en omgangszaken	3 963	4 275	3 676	4 500	3 374	– 1 126
Overige civiele zaken	2 610	2 275	2 400	2 400	2 807	407
Strafzaken	19 960	28 900	21 466	26 000	22 376	– 3 624
Taakstraffen	11 004	12 000	11 764	13 900	13 388	– 512

Toelichting

De begrote productie voor 2001 is in de meeste gevallen niet gerealiseerd (m.u.v. overige civiele taken). De voornaamste oorzaak is achterblijvende instroom, ziekteverzuim en vacatures. De productiviteit van de medewerkers was daardoor duidelijk lager dan nodig voor het realiseren van de voorgenomen productie. De teruggang bij de instroom van beschermingszaken heeft te maken met het tot stand komen van het Bureau Jeugdzorg (BJZ). Door deze ontwikkeling schuift de Raad voor de Kinderbescherming steeds verder op naar de tweede lijn en wordt afhankelijk van de inschatting van BJZ welke zaken aan de Raad gemeld moeten worden voor verder onderzoek.

De teruggang van de instroom bij echtscheidings- en omgangszaken heeft waarschijnlijk te maken met het toegenomen aanbod van preventieve activiteiten als omgangsbemiddeling en raadsondersteuning ter zitting. De productieafspraken zijn op grond hiervan tussentijds aangepast.

08.02 Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Voogdij/Instellingen voor gezinsvoogdij	106 737	101 149	119 072	119 072	108 650	129 667	- 10 422	10 595
Bijkomende kosten/diversen	23 343	23 343	18 696	18 696	21 158	21 158	2 462	2 462
Doeluitkering	51 339	44 284	47 012	47 012	51 538	53 675	4 526	6 664
Alleenstaande minderjarige asielzoekers	179 040	163 061	107 864	107 864	177 049	136 164	69 185	28 301
Overige instellingen en projecten	15 172	15 029	26 596	26 596	15 966	15 966	- 10 629	10 629
Halt Nederland	2 264	2 264	1 674	1 674	1 802	1 802	128	128
Halt-bureau	8 202	8 213	8 206	8 206	8 001	8 151	- 205	- 54
Overige uitgaven	2 688	1 635	862	862	1 056	1 056	194	194
Reclasseringsinstellingen	119 353	110 887	112 183	112 183	121 619	121 537	9 436	9 354
LBIO	6 745	3 613	4 138	4 138	3 844	4 026	- 295	- 113
Criminaliteitspreventie/slachtofferhulp waarvan:	15 084	12 907	20 009	20 009	15 969	15 318	- 4 041	- 4 692
- programmauitgaven/projecten t.b.v. preventie criminaliteit	8 604	6 518	13 949	13 949	9 197	8 772	- 4 752	- 5 176
- kosten slachtofferhulp	6 480	6 389	6 061	6 061	6 772	6 545	711	485
Bestrijding jeugdcriminaliteit en voortijdigschoolverlaten	0	0	0	0	0	0	0	0
Taakstelling Regeerakkoord technische correctie				0	0	0	0	0
Correctie voor verplichtingen			10 635		0	0	- 10 635	
TOTAAL	529 966	486 386	476 947	466 312	526 652	508 522	49 706	42 210

Toelichting

Voogdij

De hogere uitgaven worden voor € 17,2 miljoen veroorzaakt door de toevoeging van middelen voor de uitbreiding van de contacttijd gezinsvoogden (€ 17,2 miljoen). Bij amendement Kalsbeek (TK, 2000-2001, 27 400 VI, nr. 13) is € 13,6 miljoen toegevoegd aan dit artikel. Dit amendement strekt ertoe de case-load per gezinsvoogd substantieel te verlagen. Een deel is met het oog op de invoering van de Wet op de Jeugdzorg (WJZ) en de daarmee samenhangende overgang van de kinderbeschermings- en jeugdreclasseringstaken naar de Bureaus Jeugdzorg eenmalig ingezet om de voogdij en gezinsvoogdij-instellingen (materieel) te versterken. Daarmee zijn knelpunten in de sfeer van de bedrijfsvoering zoveel mogelijk opgelost.

Daarnaast is het verschil tussen begroting en realisatie veroorzaakt door extra middelen voor de invoering van een nieuw Functiewaarderingsstelsel (FUWA), de toekenning van loon- en prijscompensatie 2001 (€ 7,7 miljoen), meer zaken jeugdreclassering (aantal 490) en meer zaken OTS en Voogdij (aantal 519) (totaal € 3,6 miljoen).

Bijzondere kosten

Het verschil met de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door de financiering van de autonome groei van pleegzorg, de verhoging van de pleegvergoeding (€ 3,2 miljoen) en de toekenning van loon- en prijscompensatie 2001/FUWA (€ 1,0 miljoen). Voorts zijn de ziektekosten van pupillen meegevallen (-€ 2,3 miljoen) en is € 0,6 miljoen intern overgeboekt naar het artikelonderdeel Voogdij.

Doeluitkering

Als gevolg van de verhoging van de pleegvergoeding (€ 4,2 miljoen) en de toekenning van loon- en prijscompensatie 2001/FUWA (€ 2,5 miljoen) is de realisatie hoger dan geraamd.

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

De overschrijding van het begrotingsbedrag is hoofdzakelijk het gevolg van hogere uitgaven voor loon- en prijscompensatie 2001 (€ 9,1 miljoen), de verhoging van de pleegvergoeding (€ 0,8 miljoen) en de financiering van maatregelen in het kader van het nieuwe ama-beleid (€ 18,5 miljoen).

Overige instellingen/projecten

Op dit artikelonderdeel is een bedrag van € 10,6 miljoen minder uitgegeven dan oorspronkelijk geraamd. Belangrijkste oorzaken zijn de volgende interne overboekingen (totaal € 5,1 miljoen) o.a.:

- Overheveling naar regulier GVI ten behoeve van de financiering van meer jeugdreclasseringszaken (€ 1,7 miljoen);
- Overheveling naar OM ten behoeve van de arrondissementale Platforms (€ 1,1 miljoen);
- Overheveling ten behoeve van de prognose sanctiecapaciteit (€ 2,3 miljoen).

Daarnaast zijn er lagere projectuitgaven gedaan (totaal € 5,5 miljoen) voor o.a.: arrondissementale platforms/versterking keten (€ 1,3 miljoen), projecten bestuurlijke informatievoorziening Jeugd (€ 1,8 miljoen), Criem (€ 0,7 miljoen), automatisering (€ 0,8 miljoen), forensische diagnostiek (€ 0,3 miljoen) en diverse kleine projecten (€ 0,6 miljoen).

Criminaliteitspreventie:

Op het artikelonderdeel Programmauitgaven/-projecten is een bijdrage van € 5,2 miljoen niet op dit artikel verantwoord. Het betreffen uitgaven voor projecten welke op artikel 09.05 Openbaar Ministerie zijn verantwoord.

Het verschil tussen raming en realisatie op het artikelonderdeel Slachtofferhulp houdt verband met de toevoeging van loon- en prijscompensatie 2001.

Aantallen pupillen voogdij-instellingen						
AANTALLEN						
	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Voorlopige voogdij	100	100	63	80	76	- 4
Alleenstaande minderjarige asielzoekers	7 250	7 750	10 551	7 750	7 375	- 375
Kinderrechterpupillen waarvan:	19 900	19 900	20 588	20 700	21 139	439
– korter dan 1 jaar	5 500	5 500	5 497	5 500	5 597	97
– langer dan 1 jaar	14 400	14 400	15 091	15 200	15 542	342
Voogdij-pupillen	4 800	4 800	4 782	4 750	4 830	80
Jeugdreclassering	3 350	3 500	4 086	4 045	4 535	490
KOSTPRIJS in €						
	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Voorlopige voogdij	3 990	3 990	4 184	4 143	4 417	275
Alleenstaande minderjarige asielzoekers	14 947	14 947	15 483	13 917	18 463	4 546
Kinderrechterpupillen waarvan:	3 412	3 412	3 554	3 544	4 639	1 095
– korter dan 1 jaar					5 445	0
– langer dan 1 jaar					4 348	0
Voogdij-pupillen	2 862	2 862	2 953	2 988	3 203	215
Jeugdreclassering	3 179	3 179	3 229	3 219	3 477	258

Toelichting

Alleenstaande minderjarige asielzoekers

In het jaar 2001 bedroeg de bezetting van de opvang van het Nidos gemiddeld 7375 ama's. Er was rekening gehouden met gemiddeld 7750 ama's. Daarnaast worden 4 800 Ama's door het COA opgevangen. De kosten hiervan zijn opgenomen op artikel 07.02 Opvang asielzoekers. De realisatie van de kostprijs van de ama's is hoger dan de raming. Dit wordt veroorzaakt door aanpassing vanwege de loon- en prijsbijstelling, compensatie ten behoeve van de invoering van een nieuw functie-waarderingsstelsel en incidentele uitgaven ten behoeve van de oprichting van de nieuwe stichting Nidos.

Voogdij- en kinderrechterpupillen

Het aantal voogdij- en kinderrechterpupillen is als gevolg van een autonome groei met 519 toegenomen ten opzichte van de begroting.

Jeugdreclassering

Het aantal jeugdreclasseringszaken is als gevolg van autonome groei met 490 toegenomen ten opzichte van de begroting.

Volumegegevens slachtofferhulp						
aantallen	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie begroting 2001
geholpen slachtoffers	81 627	85 000	82000	97 000	82 000	- 15 000
prijzen	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie begroting 2001
per geholpen slachtoffers	-	69	81	63	80	17

Volumegegevens Halt						
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie begroting 2001
aantal afdoeningen	22 656	25 050	22 120	23 790	19 630	- 4 160
prijzen	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie begroting 2001
per afdoening	0	333	371	345	418	73

* betreft voorlopige cijfers

Toelichting

Het aantal Halt-afdoeningen is in 2001 ten opzichte van de raming achtergebleven vanwege de aanpak van het internationale terrorisme, de invoering van de Euro en de preventieve activiteiten van de politie. Daarnaast is vanaf 2001 de nieuwe kostprijsystematiek ingevoerd. Hierin is onder andere bepaald dat een afdoening pas voor subsidiëring in aanmerking komt wanneer er een ondertekend afdoeningsvoorstel ligt. De aanscherping van deze regel vanaf 2001 is voor een deel verantwoordelijk voor de daling in het aantal Halt-afdoeningen.

Het gewicht van de verschillende factoren is op dit moment nog niet goed aan te geven. Een inventarisatie van Halt Nederland – die in de eerste helft van 2002 wordt uitgevoerd – zal hierover meer duidelijkheid moeten verschaffen.

Overzicht inning en doorbetaling van onderhoudsbijdragen door het LBIO

	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Doorbetaling aan particulieren (incl. Gemeentelijke Sociale Dienst)	8 695	9 076	10 124	8 168	9 302	1 134
Doorbetaling aan ministerie van VWS	4 146	4 719	4 228	4 311	4 175	- 136
Ten behoeve van Justitie	2 905	3 539	3 286	3 131	3 547	416
TOTAAL	15 746	17 334	17 638	15 610	17 024	1 414

08.03 Schadefonds geweldsmisdrijven

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
Personele uitgaven									
– ambtelijk	1 299	1 299	1 350	1 350	1 468	1 468	118	118	
– post-actief	0	0	0	0	212	212	212	212	
– overig	77	77	0	0	0	0	0	0	
Subtotaal personele uitgaven	1 376	1 376	1 350	1 350	1 680	1 680	329	329	
Exploitatie uitgaven	599	591	204	204	778	786	574	582	
Huisvesting RGD	117	117	44	44	135	135	92	92	
Aanschaffingen	146	136	116	116	150	160	34	44	
Subtotaal materiële uitgaven	862	844	364	364	1 063	1 081	699	717	
TOTAAL	2 238	2 220	1 714	1 714	2 743	2 761	1 028	1 047	

Toelichting

De overschrijding op dit artikel houdt verband met de personele uitgaven voor de opvang van de groei van het aantal zaken, de toevoeging voor loon- en prijscompensatie 2001 en extra automatiseringsuitgaven.

De volume- en prestatiesgegevens

Personeel						
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
ambtelijk personeel						
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	92 552	43 449	43 010	43 563	38 022	– 5 541
– fte's (aantal)	29	31	32	31	38,8	8

Toelichting

De gemiddelde loonsom is lager dan geraamd vanwege het aantrekken van relatief goedkope arbeidskrachten.

Ramingskengetallen						
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Volumegegevens	1999	2000	2000	2001	2001	2001
Aantal zaken waarvan	3 505	3 579	3 580	3 579	4 572	993
– advies aan de commissie	2 266	2 792	2 449	2 792	3 174	382
– afwijzing of intrekking	1 239	787	1 131	787	1 398	611

08.04 Bijdrage Centraal Justitieel Incassobureau

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
TOTAAL	42 670	41 153	44 694	44 694	48 299	49 817	3 605	5 123

Toelichting

Op dit artikel is de bijdrage van het ministerie aan de baten-lastendienst «Centraal Justitieel Incassobureau» opgenomen. Een toelichting op de uitgaven wordt gegeven in de verantwoording van de baten- lastendienst zelf (zie hoofdstuk 6).

08.05 Dienst Justitiële Inrichtingen

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
TOTAAL	1 034 886	1 034 886	1 063 095	1 063 095	1 154 247	1 154 247	91 153	91 153

Toelichting

Op dit artikel is de bijdrage van het ministerie aan de baten-lastendienst «Dienst Justitiële Inrichtingen» opgenomen. Een toelichting op de uitgaven wordt gegeven in de verantwoording van de baten- lastendienst zelf (zie hoofdstuk 6).

08.06 Bestuurszaken

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
Tolkcentra	24 829	24 461	20 765	20 765	27 780	28 234	7 015	7 469	
– asielzaken	19 120	18 752	16 094	16 094	23 889	24 279	7 795	8 185	
– reguliere zaken	5 502	5 502	4 672	4 672	3 892	3 955	– 780	– 717	
– overig	207	207	0	0	0	0	0	0	
Garantie voor procesrisico's van faillissementscuratoren	161	161	227	227	486	486	260	260	
TOTAAL	24 990	24 622	20 992	20 992	28 267	28 721	7 275	7 728	

Toelichting*Kosten tolken- en vertaaldiensten*

De toegenomen tijd die een asielzoeker doorbrengt in de asielprocedure leidt met enige vertraging ook tot een groter beroep op tolken- en vertaaldiensten. Daarnaast heeft uniformering van de tariefstructuur kostenverhogend gewerkt.

Garantie voor procesrisico's curatoren

Enkele curatoren hebben grote zaken niet succesvol kunnen afsluiten en hebben daardoor het totale beroep op de regeling meer dan verdubbeld.

De volume- en prestatiesgegevens

Aantal diensten en tijdbesteding Tolkcentra								
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	productie	uren	productie	uren	productie	uren	productie	uren
Totaal asielzaken		461 285		459 000		471 043		12 043
tolkdiensten	294 893	427 303	388 624	388 500	452 736	411 321	64 112	22 821
– vertaling (x 1000 woorden)	7 265	33 982	8 434	70 500	13 901	59 722	5 467	– 10 778
Totaal reguliere zaken		94 490		140 000		78 783		– 61 217
– tolkdiensten	97 824	47 413	114 500	46 000	62 830	60 935	– 51 670	14 935
– vertaling (x 1000 woorden)	2 453	47 077	2 500	94 000	4 768	17 848	2 268	– 76 152
Totaal		555 775		599 000		549 826		– 49 174

08.07 College van toezicht kansspelen

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
personeel									
– ambtelijk	219	219	229	229	238	238	9	9	
– overig	62	62	25	25	50	50	25	25	
– post-actief	0	0	0	0	0	0	0	0	
	280	280	254	254	288	288	34	34	
materieel									
– exploitatie	107	177	201	201	103	177	– 98	– 25	
– aanschaffingen	3	3	3	3	2	2	– 1	– 1	
	110	181	204	204	104	178	– 100	– 26	
TOTAAL	390	461	458	458	392	466	– 66	8	

09. wetgeving, rechtshandhaving en rechtspleging

09.05 Directie Rechtspleging/Openbaar Ministerie

Specificatie per artikel onderdeel								(x € 1 000,-)	
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	
Personele uitgaven									
– ambtelijk	490 868	490 868	520 484	520 484	560 721	560 721	40 237	40 237	
– overige	32 095	31 697	8 388	8 388	48 792	49 187	40 404	40 799	
– post-actief	5 698	5 698	5 945	5 945	6 236	6 236	290	290	
Subtotaal personele uitgaven	528 661	528 263	534 817	534 817	615 748	616 143	80 931	81 326	
Exploitatie-uitgaven									
Huisvesting RGD	136 691	132 773	172 778	172 778	171 866	173 285	– 912	507	
Subsidies	89 365	89 365	91 483	91 483	98 438	98 438	6 955	6 955	
Aanschaffingen	3 886	4 057	2 133	2 133	2 573	4 196	440	2 063	
Subtotaal materiële uitgaven	66 497	58 408	57 925	57 925	57 346	65 021	– 579	7 096	
	296 440	284 604	324 318	324 318	330 223	340 939	5 905	16 621	
TOTAAL	825 101	812 867	859 135	859 135	945 971	957 082	86 836	97 947	

Toelichting

De bovenstaande specificatie per artikelonderdeel geeft het totaal weer van de begrote en de gerealiseerde bedragen van artikel 09.05 Directie Rechtspleging/Openbaar Ministerie.

De specificatie is hieronder in twee delen gesplitst: Directie Rechtspleging en Openbaar Ministerie.

Directie Rechtspleging

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)						
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven								
– ambtelijk	358 644	358 633	356 928	356 928	405 932	405 931	49 004	49 003
– overige	23 677	23 316	7 273	7 273	38 396	38 765	31 123	31 492
– post-actief	2 982	2 982	3 429	3 429	3 524	3 524	94	95
Subtotaal personele uitgaven	385 303	384 931	367 630	367 630	447 851	448 220	80 222	80 590
Exploitatie-uitgaven	87 355	85 623	139 153	139 153	113 247	113 247	– 25 907	– 25 907
Huisvesting RGD	88 400	88 400	89 381	89 381	96 784	96 784	7 403	7 403
Subsidies	3 703	3 875	1 951	1 951	2 391	4 014	440	2 063
Aanschaffingen	44 024	44 068	46 345	46 345	35 697	37 338	– 10 648	– 9 007
Subtotaal materiële uitgaven	223 483	221 967	276 830	276 830	248 119	251 383	– 28 711	– 25 447
TOTAAL	608 786	606 898	644 460	644 460	695 970	699 603	51 510	55 143

Toelichting

Tot de Directie Rechtspleging worden gerekend Rechtspraak, Beheerdiensten en Landelijke diensten.

Personele uitgaven ambtelijk

De realisatie op dit onderdeel is € 49,0 miljoen hoger dan oorspronkelijk geraamd. Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de toevoeging van middelen bij Voorjaarsnota ten behoeve van de capaciteitsuitbreiding bij de rechtspraak, de uitbreiding van de Vreemdelingenkamers en de toedeling van de algemene loonmaatregelen.

Personele uitgaven overig

Bij het opstellen van de begroting 2001 is een andere indeling gehanteerd voor wat betreft de onderverdeling tussen overig personeel en exploitatie. De vergelijkbaarheid van de realisatie met de begroting 2001 is dan ook niet direct te maken. Ten opzichte van 2000 is wel een stijging te zien. Deze stijging is met name veroorzaakt door de intensivering van de werving, selectie, opleidingen en cursussen.

Huisvesting

In 2001 zijn een aantal bedragen met de RGD verrekend voor de gebruiksvergoeding over 1999 en 2000. Daarnaast heeft een prijsstijging plaatsgevonden die overigens ook gecompenseerd is.

Exploitatie en aanschaffingen

Bij het opstellen van de begroting 2001 is een andere indeling gehanteerd voor wat betreft de onderverdeling tussen overig personeel en exploitatie.

Daarnaast is een deel van de geraamde materiële middelen aan capaciteitsuitbreiding van personeel ingezet.

Subsidies

De realisatie op dit onderdeel is € 2,0 miljoen hoger dan oorspronkelijk geraamd. De belangrijkste oorzaak hiervoor vormt de intensivering en ontwikkeling van de opleidingsprogramma's bij de Stichting Studiecentrum Rechtspleging (SSR).

De volume- en prestatiegegevens

Kengetallen personeel Rechterlijke organisatie				
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Rechtspraak				
Ambtelijk personeel (ondersteunend)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	36	36	38	2
– fte's (aantal)	3 952	3 879	4 505	626
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	85	88	91	3
– fte's (aantal)	1 649	1 672	1 736	64
Post-actief personeel				
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	77	94	71	– 23
Openbaar Ministerie				
Ambtelijk personeel (ondersteunend)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	36	36	38	2
– fte's (aantal)	2 338	2 694	2 611	– 83
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	81	83	87	4
– fte's (aantal)	519	551	544	– 7
Ambtelijk personeel (politie)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	54	52	57	5
– fte's (aantal)	98	98	101	3
Post-actief personeel				
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	113	76	77	1
Beheerdiensten				
Ambtelijk personeel (ondersteunend)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	32	34	34	0
– fte's (aantal)	1 466	1 457	1 624	167
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	39	43	43	0
– fte's (aantal)	260	259	270	11
Post-actief personeel				
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	73	75	61	– 14
Landelijke diensten				
Ambtelijk personeel (ondersteunend)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	43	43	45	2
– fte's (aantal)	364	353	431	78
Ambtelijk personeel (rechtsgeleerd)				
– gemiddelde prijs (x €. 1000,-)	101	83	91	8
– fte's (aantal)	3	3	2	– 1
Post-actief personeel				
– wachtgelden (aantal natuurlijke personen)	10	9	17	8

Toelichting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting maar ook in meerjarig perspectief is een aanzienlijke toename van de capaciteit waarneembaar. Dit heeft met name te maken met de in de loop van de jaren en ook vorig jaar toegekende extra middelen t.b.v. de rechterlijke macht. Voor een

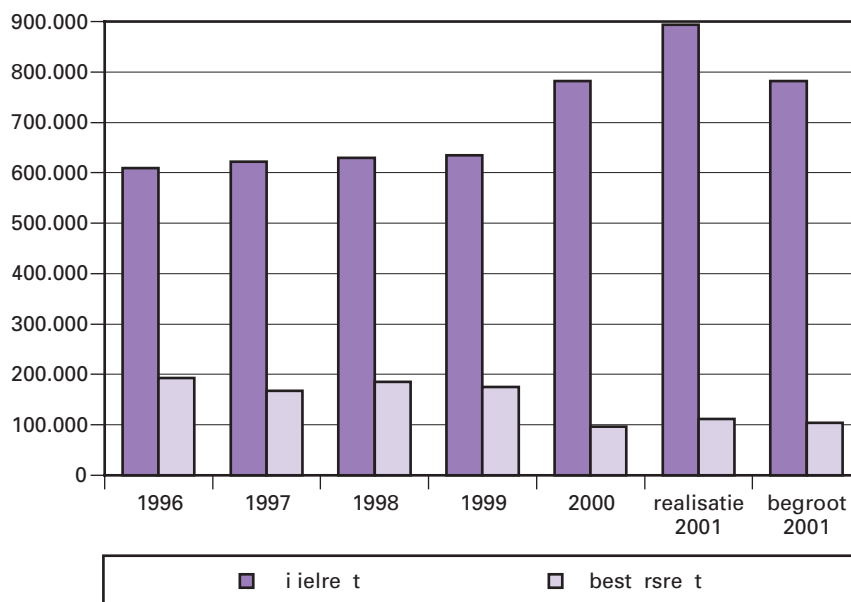
belangrijk deel heeft dit overigens betrekking op de uitbreiding van het aantal Vreemdelingenkamers van 5 naar 15.

Overzicht instroom en uitstroom Gerechten en gemiddeld zaaksgewicht							(aantallen)
	realisatie 1998	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Instroom							
Gerechtshoven	42000	34 400	44 900	44 892	53 593	46 440	- 7 153
Rechtbanken	384 000	392000	398 000	651 805	613 179	708 196	95 017
Kantongerechten	591 000	599 000	595 000	614 653	606 800	674 653	67 853
Totaal	1 017 000	1 025 400	1 037 900	1 311 350	1 273 572	1 429 289	155 717
Uitstroom							
Gerechtshoven	38 500	36 600	42000	42 768	52 216	45 148	- 7 068
Rechtbanken	410 000	399 000	404 000	613 087	636 102	682 939	46 837
Kantongerechten	594 000	590 000	597 000	568 764	609 912	658 344	48 432
Totaal	1 042 500	1 025 600	1 043 000	1 224 619	1 298 230	1 386 431	88 201

Toelichting

Ten opzichte van het jaar 2000 is er een flinke stijging te zien in zowel de instroom als de uitstroom. Dit wordt deels veroorzaakt door de invoering van de vernieuwde werklust-meettechniek en verbeterde registratie. De realisatie 2001 is vanaf het 3e kwartaal geëxtrapoleerd.

Figuur 18: afgedane zaken civiel- en bestuursrecht

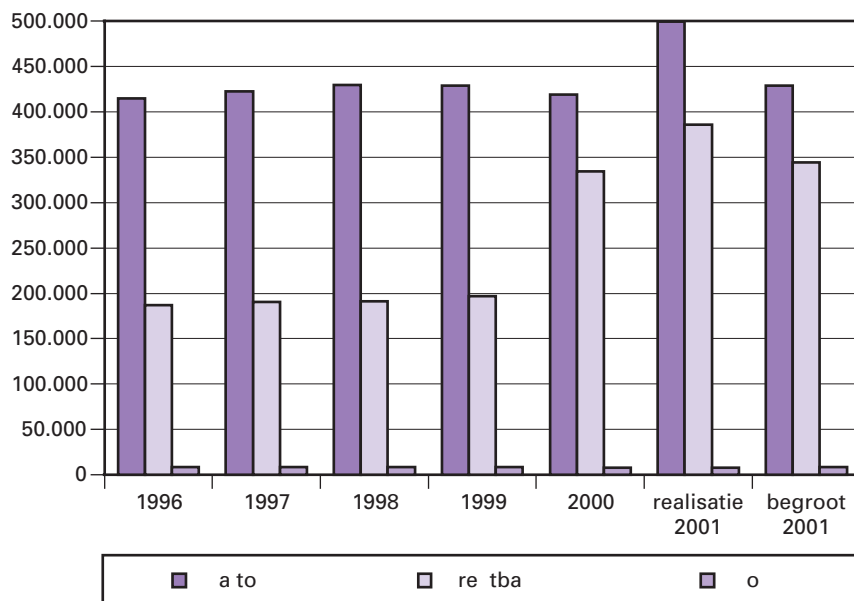
bron: DRP (PCS)

Toelichting

De stijging van het aantal bestuursrechtelijke zaken wordt veroorzaakt door een stijging in het aantal afgedane vreemdelingenzaken. Dit is het gevolg van de uitbreiding van het aantal Vreemdelingenkamers – van 5 naar 15 – die in 2000 is gestart.

De toename van het aantal afgedane civielrechtelijke zaken is in belangrijke mate toe te rekenen aan de toename van het aantal registerhandelingen doordat de met ingang van 2000 ingegane nieuwe meet-systematiek in 2001 beter is toegepast. Daarnaast is het aantal Faillissement- en Schuldsaneringszaken sinds de invoering van de nieuwe wet toegenomen.

Figuur 19: afgedane zaken civiel naar gerechtelijke instantie

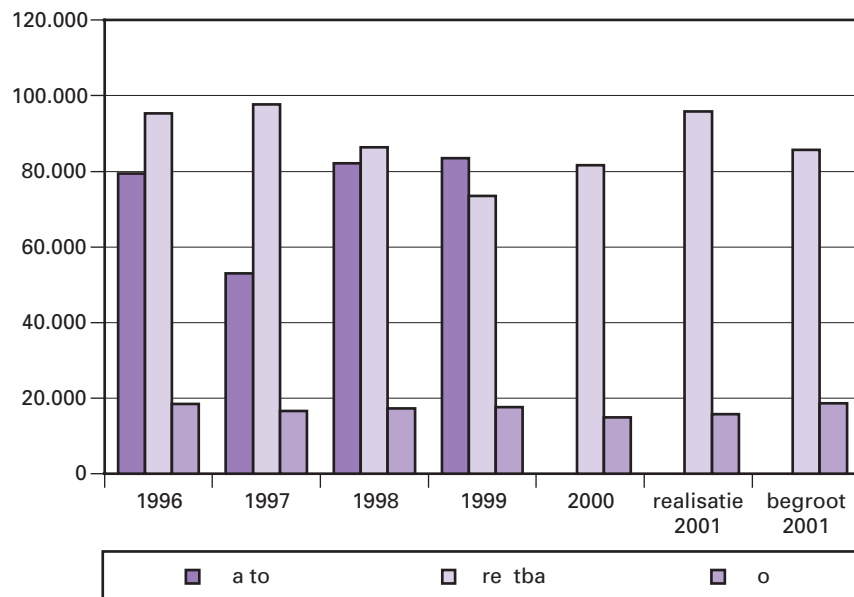

bron: DRP(PCS)

Toelichting

Het aantal afgedane civiele zaken vertoont in 2001 een sterke stijging. Deze stijging wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de verbeterde registratie. Bij de gerechtshoven blijft het aantal afgedane civielrechtelijke zaken iets achter bij de afspraken 2001 maar ligt boven het niveau 2000.

Figuur 20: afgedane zaken bestuursrecht naar gerechtelijke instantie

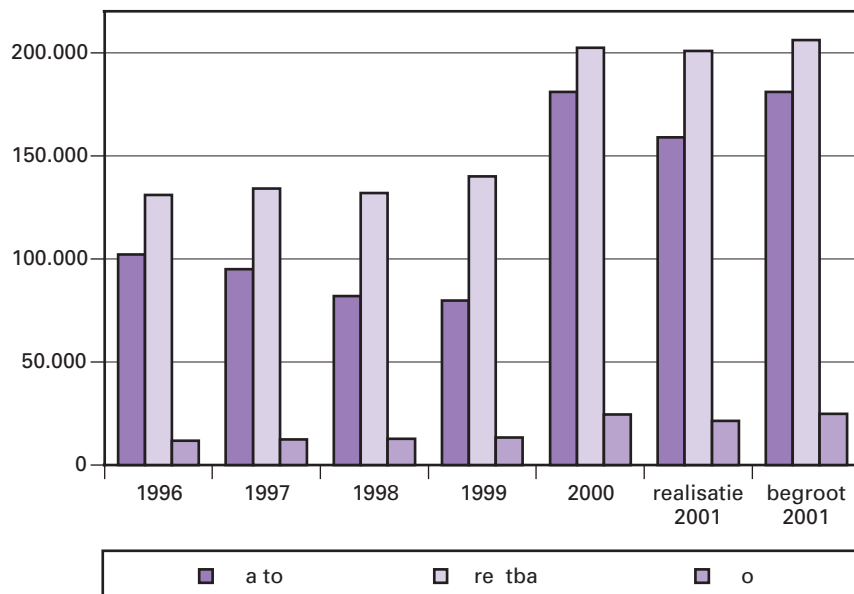
bron: DRP(PCS)

Toelichting

De toename in 2001 van het aantal bestuursrechtelijke zaken bij de rechtbanken wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal afgedane vreemdelingenzaken.

De instroom van WOZ (Waardering Onroerende Zaken)-zaken bij de gerechtshoven bleef achter bij de oorspronkelijke verwachtingen. De totale uitstroom van de hoven lag daardoor weliswaar boven het niveau van 2000 maar bleef achter bij de verwachtingen.

Figuur 21: afgedane zaken strafrecht naar gerechtelijke instantie

bron: DRP(PCS)

Toelichting

Bij de kantonorganisatie blijft de instroom van strafrechtzaken achter bij de verwachting. Na een aantal jaren van forse toename van het aantal Mulderzaken vindt in 2001 een stagnatie plaats in de uitstroom.

Het aantal afgedane strafzaken bij de rechtbanken is in 2001 licht gestegen. De relatieve werklast bij de strafsectoren nam echter sterker toe dan op grond van de absolute aantallen verwacht zou worden. Doordat de gemiddelde zaakswaarte is toegenomen, worden meer zaken afgehandeld door meervoudige kamers.

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
		realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven									
- ambtelijk		132 224	132 235	163 556	163 556	154 788	154 790	8 766	- 8 766
- overige		8 419	8 381	1 115	1 115	10 396	10 422	9 281	9 307
- post-actief		2 715	2 715	2 516	2 516	2 712	2 712	196	196
Subtotaal personele uitgaven		143 358	143 331	167 187	167 187	167 897	167 923	710	736
Exploitatie-uitgaven		49 338	47 151	33 624	33 624	58 619	60 038	24 995	26 414
Huisvesting RGD		965	965	2 102	2 102	1 654	1 654	- 448	- 448
Subsidies		182	182	182	182	182	182	0	0
Aanschaffingen		22 473	14 340	11 580	11 580	21 649	27 683	10 069	16 103
Subtotaal materiële uitgaven		72 957	62 638	47 488	47 488	82 103	89 556	34 516	42 068
TOTAAL		216 315	205 969	214 675	214 675	250 001	257 479	35 226	42 804

Toelichting

Algemene toelichting

Van alle personele- en materiële uitgaven van het OM werd in 2001 € 186,0 miljoen via de parketten gerealiseerd. Daarnaast werd € 71,2 miljoen betaald in het kader van landelijke activiteiten. Hierbij moet worden opgemerkt dat de programma-uitgaven van het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie worden aangemerkt als landelijke uitgaven.

Verkeer

In 2001 ontstond een onderbesteding op het verkeersbudget van het Openbaar Ministerie. Door de Europese aanbesteding van de aanschaf, het onderhoud en de ijkings van handhavingsmiddelen werd een achterstand opgelopen. Daarnaast werd de inzet voor verkeershandhaving in het eerste halve jaar van 2001 beïnvloed door de MKZ-crisis, omdat binnen de politiekorpsen menskracht van de teams verkeershandhaving werd ingezet voor werkzaamheden rond deze crisis.

Nieuwbouw Geïntegreerd Proces Systeem (GPS)

Het ontwerp van het eerste GPS-increment werd afgerond in 2001. Vanaf 1 april 2002 wordt gestart met de uitrol van de productieversie. De overige activiteiten, zoals het schonen van Compas, het ontwikkelen van een communicatiemanager en diverse technische componenten werden uitgevoerd conform de eerder afgegeven planning. Tevens werd in 2001 de GPS infrastructuur voor een tiental arrondissementen aangeschaft. De overschrijding van het beschikbare projectbudget werd voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding van drie deelprojecten (Systeemontwikkeling, Informatieanalyse en Beheer).

Overzicht instroom en uitstroom zaken Openbaar Ministerie							(aantallen)
	realisatie 1998	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en reali- satie 2001
Instroom							
Ressortparket	13 700	13 500	14 500	13 800	13 500	12 800	- 700
Arrondissementsparket:							
rechtbankzaken	254 600	244 400	255 000	238 600	256 000	237 100	18 900
- in eerste aanleg	248 700	239 800	250 000	234 200	250 000	233 100	
- kantongerechtsappels	5 900	4 600	5 000	4 400	6 000	4 000	- 2000
- kantonzaken	232 500	250 100	220 000	188 700	250 000	176 500	73 500
- administratief recht	192 600	222 100	215 000	257 500	300 000	291 800	- 8 200
Totaal	693 400	730 100	704 500	698 600	819 500	718 200	- 101 300
Uitstroom							
Ressortparket	13 400	13 300	14 000	12 800	13 500	12 300	- 1 200
Arrondissementsparket:							
rechtbankzaken	262 700	248 800	255 000	244 800	256 000	250 100	5 900
- in eerste aanleg	256 300	243 000	250 000	240 300	250 000	245 600	
- kantongerechtsappels	6 400	5 800	5 000	4 500	6 000	4 500	- 1 500
- kantonzaken	226 200	240 600	220 000	215 500	250 000	187 600	62 400
- administratief recht	208 000	209 700	215 000	261 000	300 000	276 100	- 23 900
Totaal	710 300	712 400	704 000	734 100	819 500	726 100	- 93 400

Toelichting

Instroom en uitstroom zaken Openbaar Ministerie

Ressortsparketten

Rechtbankappellen

Ondanks het feit dat in eerste aanleg meer zaken voor de rechter worden gebracht neemt het aantal ingestelde hoger beroepen verder af. Als gevolg hiervan is de instroom van rechtbankappellen bij de ressortsparketten gedaald tot 12 300 zaken. Door het gebrek aan zittingscapaciteit en de ontwikkeling dat steeds minder zaken op een zitting kunnen worden afgedaan, blijft het aantal afdoeningen achter bij de instroom. Dit heeft zich vertaald in verder oplopende voorraden; het aantal zaken dat onder de rechter is neemt af, terwijl de voorraad op zitting te appointeren toeneemt. Lukte het in het jaar 2000 ondanks de capaciteitsproblemen nog om de doorlooptijd te verkorten, inmiddels is daarin een kentering opgetreden. De gemiddelde doorlooptijd tussen ontvangst van het dossier en het eindarrest in appelzaken is toegenomen van 259 dagen in 2000 tot 277 dagen in 2001. Alleen de – niet van de capaciteit bij de zittende magistratuur afhankelijke – doorlooptijd tussen instellen van appel tot ontvangst dossier op het ressortsparket is met twee dagen bekort tot 99 dagen.

Hoger beroep in Mulderzaken

In totaal werden in het jaar 2001 bij het hof Leeuwarden 700 Mulderberoepen ingeschreven. Het aantal zaken waarvan bij de invoering van de wetwijziging werd rekening gehouden (maximaal 500 beroepen per jaar) is aldus ruimschoots overtroffen.

Arrondissementsparketten

Rechtbankzaken

Het totaal aantal bij de arrondissementsparketten geregistreerde rechtbankzaken in eerste aanleg (misdrijven en economische delicten) is met 233 100 zaken vrijwel gelijk aan de instroom in 2000. Door de investeringen die worden gedaan om de veiligheid in de samenleving te vergroten en de extra aandacht voor jeugd en geweld is er met name sprake van een toename van zaken ter zake geweld (en ook hard- en soft-drugs); ook de instroom van jeugdzaken vertoont een – geringe – verdergaande stijging. Hoewel het aantal vermogenszaken over het gehele jaar is afgenomen, lijkt aan de trendmatige afname van vermogens-criminaliteit een einde gekomen. In de laatste maanden van 2001 was er zelfs een lichte stijging van de instroom van eenvoudige diefstallen, overeenkomstig de ontwikkeling in de aangiften van deze delicten en overeenkomstig de trend in slachtofferschap.

De veronderstelling in het OM-jaarplan 2001 dat de trend naar toenemende zaakwaarde en dus oplopende bewerkelijkheid van de zaken zijn top zou bereiken en er meer ruimte zou komen voor de verbetering van de afhandelingsnelheid, werd niet bewaarheid. Wel heeft de – arbeidsintensieve – inzet van parketmedewerkers op politiebureaus en JIB's mede geleid tot een verdere daling van het sepotpercentage van 14 procent in 2000 tot 11 procent in 2001. Het aantal zaken dat voor de rechter wordt gebracht blijft – fors – toenemen, zowel voor de politierechter en de kinderrechter als voor de meervoudige kamer. Het streven om 25 procent van de strafzaken binnen 10 weken nadat het proces-verbaal tegen de verdachte is opgemaakt op de zitting te brengen werd niet gehaald. Mede door de voortdurende druk op de zittingscapaciteit is de voorraad op zitting te appointeren strafzaken licht gestegen, hoewel er in totaal meer zaken werden afgedaan dan er instroomden.

Kantongerechtsappellen

De instroom van kantongerechtsappellen is na de verhoging van de appelpgrens van € 22,7 naar € 45,4 per 1 oktober 2000 met ongeveer eenderde afgenomen tot 4 000 in het jaar 2001.

Kantonzaken

De sterke daling van de instroom van kantonzaken door het «TRIAS»-effect lijkt zich te stabiliseren en komt uit op 176 500 zaken in 2001, een daling van nog slechts 6 procent ten opzichte van 2000. Volgens de TRIAS-procedure, worden – onder meer – standaardtransacties in kantonzaken door het Centraal Justitiele Incassobureau (CJIB) aan de verdachte aangeboden. Indien de transactie wordt voldaan, wordt de zaak niet meer bij het parket ingeschreven. Zaken waarin verdachten niet zijn ingegaan op door het CJIB aangeboden transacties stromen nu alsnog in bij het openbaar ministerie, maar ook de intensivering van verkeerstoezicht zorgt voor een tempering van de afname. Ondanks de afname van de instroom, neemt de werklast toe. Het aantal zaken wat voor de kantonrechter wordt gebracht is met achttien procent gestegen van 94 700 in 2000 tot 111 900 in 2001. Gezien de licht oplopende voorraden tekent zich ook hier een beginnende druk op de zittingscapaciteit af.

Mulderberoepen

Het aantal beschikkingen en daarmee samenhangende de beroepen inzake de Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften (WHAV) neemt, door de intensivering van het verkeerstoezicht, nog steeds toe. In

2001 stroomden 291 800 beroepen in, een toename met 13 procent ten opzichte van 2000. De uitstroom was ruim 15 000 zaken groter dan in 2000, maar bleef iets achter bij de instroom. Oorzaak is het feit dat de grootste instroomstijging zich voordeed in de tweede helft van het jaar; de uitstroom volgt enige tijd later.

Aantal rechtbanken naar leeftijd verdachten				
	realisatie 1998	realisatie 1999	realisatie 2000	realisatie 2001
totaal	248 915	239 500	238 500	233 100
waarvan:				
minderjarig	28 907	27 300	27 400	27 800
jong volwassenen	50 971	49 200	49 900	49 800

Rechtbankzaken met een of meer feiten in delictscategorieën				
	realisatie 1998	realisatie 1999	realisatie 2000	realisatie 2001
Vernielingen en openbare orde	31 000	31 500	33 300	33 600
Geweld	32 300	33 800	34 900	37 200
Vermogen	72000	69 300	68 100	67 800
Opiumwet (hard drugs)	6 800	6 600	6 700	8 000
Opiumwet (soft drugs)	5 000	4 600	4 500	5 300
Wet Wapens en Munitie	6 600	6 500	6 200	6 300
Wegenverkeerswet	46 700	46 100	47 700	47 500

09.06 Gerechtskosten

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)							
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
Gerechtskosten Rechtspraak	4 109	4 109	6 529	6 529	4 884	4 884	- 1 645	- 1 645
Gerechtskosten Openbaar Ministerie	39 791	39 791	33 415	33 415	50 475	50 475	17 060	17 060
TOTAAL	43 901	43 901	39 944	39 944	55 360	55 360	15 415	15 415

Toelichting

De realisatie op het onderdeel rechtspraak is lager dan geraamd als gevolg van het feit dat het effect van de toename van het aantal asielzaken op de gerechtskosten lager uitvalt.

In 2001 ontstond een omvangrijk tekort op het budget voor gerechtskosten Openbaar Ministerie. Hoewel het budget voor 2001 in de loop van de tijd werd opgetrokken, resteerde uiteindelijk toch nog een tekort. Ondanks het nadrukkelijk stimuleren van maatregelen om het betrokken budget te beheersen, was sprake van een enorme toename van de

gerechtskosten. Hier lag voornamelijk een aantal nauwelijks te beheersen externe factoren aan ten grondslag. Bij een onderzoek naar de oorzaken van de toename, kwamen de volgende ontwikkelingen naar voren:

- De aanschafkosten van de technologische voorzieningen die nodig zijn voor activiteiten als telefoontappen en het reconstrueren van telefonische communicatie zijn doorberekend door de providers, waardoor de tarieven fors zijn toegenomen. Waar het monitoren van telefoonverkeer vroeger met één vast net relatief gemakkelijk was, heeft de (massale) introductie van de mobiele telefonie de nodige consequenties voor (de kosten van) het opsporingsonderzoek.
- Waar vragen op het gebied van de telecommunicatie in het kader van het strafrechtelijk onderzoek vroeger aan één partij (KPN) konden worden gesteld, is inmiddels een groep providers actief in de markt (KPN, Libertel, Ben, Telfort, Dutchtone, etc.). Informatievragen dienen veelal aan al deze providers gesteld te worden, omdat een telefoonnummer geen vaste codering bevat die gerelateerd is aan één van de betrokken providers. Alle bevroagde providers mogen vervolgens hun inzet declareren.
- De stijging van het aantal megazaken brengt een toename met zich mee van de betrokken gerechtskosten, bijvoorbeeld door het inhuren van extra tolken. Het gaat hierbij primair om een volumeverschil.
- De multiculturele opbouw van onze samenleving leidt tot stijging van de kosten van tolken en vertalers. In toenemende mate dienen documenten en gesprekken te worden vertaald in het kader van het gerechtelijk onderzoek. Met name de grote stijging van Slavische tolken/vertalers valt hierbij op. De stijging van de gerechtskosten is voor een groot deel toe te schrijven aan deze ontwikkeling.

Het Openbaar Ministerie kan de hoogte van de gerechtskosten slechts gedeeltelijk beïnvloeden. Afgezien van de vraag of het wenselijk is tapbevelen en/of vertalingen in een strafproces achterwege te laten, wordt een deel van de gerechtskosten geïnitieerd door ketenpartners. Zo veroorzaken politie en de Zittende Magistratuur in een aantal expliciet benoemde gevallen zelf gerechtskosten, zonder dat het Openbaar Ministerie daarbij in staat is het budget te beheersen. Deze gang van zaken is verankerd in vigerende regelgeving, bijvoorbeeld in de Circulaire afbakening politie- en justitiekosten.

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
		realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Raden voor rechtsbijstand									
– apparaatsuitgaven	13 229	11 943	11 044	11 044	17 820	14 247	6 776	3 203	
– programma-uitgaven	247 139	215 508	245 061	245 061	284 345	254 121	39 284	9 061	
Overige uitgaven									
– subsidies en bijdragen	2 973	2 815	2 332	2 332	2 059	2 203	– 273	– 128	
– alternatieve geschillenbeslechting	790	552	3 456	3 456	1 811	1 857	– 1 644	1 599	
– juridisch vrije beroepen	1 545	1 545	1 682	1 682	3 234	3 234	1 552	1 552	
– exploitatie-uitgaven	2 714	2 600	2 215	2 215	1 473	1 652	– 741	– 563	
TOTAAL	268 390	234 963	265 789	265 789	310 743	277 315	44 954	11 525	

Toelichting

Apparaatsuitgaven

In 2001 is een nieuwe bekostigingssystematiek voor de raden voor rechtsbijstand ingevoerd. Doordat de uitgangspunten van de bekostiging meer in relatie zijn gebracht met de praktijk, zo worden o.a. de rente opbrengsten vanaf 2001 niet meer verantwoord onder de apparaatsuitgaven van de raden maar onder de programmauitgaven, is de gemiddelde kostprijs toegenomen. Naast aanpassing van de bekostigingsnormen houdt de mutatie in de apparaatsuitgaven verband met de verleende bijdrage in de kosten van de arbeidsvoorwaardenontwikkeling, de prijsontwikkeling en de kosten in verband met een aantal opgestarte projecten, zoals herziening/versterking interne organisatie, Vivalt, en diverse ICT-projecten ten behoeve van een nieuw te bouwen informatiesysteem en het digitaliseren van dossiers.

Programmauitgaven

De per saldo hogere programma-uitgaven kunnen in hoofdzaak worden verklaard door:

- De loonbijstelling voor de programma-uitgaven bedroeg in 2001 4,44%. De loonbijstelling leidt op basis van het post-Waggsmodel tot verhoging van subsidies en een daaraan gerelateerde indexering van het vergoedingenniveau advocaten.
- Om in de nabije toekomst voldoende aanbod van rechtsbijstandverleners – zowel kwantitatief als kwalitatief – die op toevoegbasis juridische diensten verlenen, te kunnen garanderen, is besloten tot een (verdere) verhoging van het uurtarief gekoppeld aan een kwaliteitszorgsysteem. Bij voorjaarsnota 2001 is een bedrag van € 6,8 miljoen aan het artikel toegevoegd ten behoeve van het ontwikkelen en ondersteunen van een kwaliteitszorgsysteem.

Alternatieve geschillenbeslechting (ADR)

Naast de middelen voor ADR zijn hier eveneens de geraamde middelen voor de Stichting geschillencommissies opgenomen. De beschikbare middelen voor ADR (2001 € 2,5 miljoen) maken deel van de Contouren-

nota Rechterlijke Organisatie (artikel 09.05). Omdat de uitvoering is ondergebracht bij de Directie Rechtsbijstand en Juridische Beroepen (DRJB) worden de uitgaven van de ADR-experimenten geraamd en verantwoord op onderhavig artikel.

Op basis van de ingediende projectplannen (inclusief begroting) is een bedrag van € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld aan de coördinerende en participerende gerechten. Het genoemde bedrag is bij Najaarsnota 2001 overgeheveld naar artikel 09.05 (Rechtspraak).

De projecten voor alternatieve geschillenbeslechting bij de stichtingen rechtsbijstand konden later dan verwacht worden gestart. Hierdoor ontstond een onderuitputting van € 0,4 miljoen. Daarnaast zijn enige projecten bij derden vooralsnog niet aangevangen in 2001 (€ 0,3 miljoen). Eveneens zorgden de lagere uitgaven ten behoeve van de uitbreiding van het aantal geschillencommissies bij de stichting Geschillencommissies Consumentenzaken voor een meevaller.

Juridische vrije beroepen

De hogere uitgaven zijn nagenoeg volledig toe te schrijven aan het wegwerken van achterstanden bij het toezicht op het notariaat en deurwaarders door het Bureau Financieel Toezicht.

Exploitatie-uitgaven

De kosten van deurwaarders samenhangend met rechtsbijstandverlening op basis van een toevoeging en de kosten van deskundigen die worden ingeschakeld voor de gesubsidieerde rechtsbijstand zijn in 2001 lager uitgevallen dan geraamd.

Verplichtingen

De verplichtingen jegens de raden voor rechtsbijstand worden vastgelegd aan de hand van de voorgenomen subsidieverlening in het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar. De realisatie van de verplichtingen 2001 heeft dan ook grotendeels betrekking op het subsidiejaar 2002. De overschrijding van de verplichtingenraming is het gevolg van de doorwerking van de indexering van de vergoeding per 1 juli 2001, de voorgenomen verhoging van het uurtarief per 1 januari 2002. Voorts zijn er voor een aantal projecten in 2001 verplichtingen aangegaan die in 2002 tot betaling komen. Aan de overschrijding van de verplichtingenraming inzake de apparaatsuitgaven liggen dezelfde oorzaken te grondslag als toegelicht bij de uitgavenraming. Het gaat hier echter om een dubbel effect, nl. zowel ten aanzien van de subsidieverlening 2001 als de subsidieverlening 2002.

Kengetallen

Overzicht zaken gefinancierde rechtsbijstand					
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
Apparaatsuitgaven (overhead)					
Toevoegingsaanvragen Raden voor rechtsbijstand					
- prijs (x € 1,-)	25	28	25	35	10
- aantal	420 300	391 775	445 270	400 641	- 44 629
- toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	10 277	11 067	11 023	14 247	3 224
Programma-uitgaven					
Afgegeven toevoegingen Raden voor rechtsbijstand					
Strafzaken					
- prijs (x € 1,-)	731	745	751	722	- 29
- volume	90 500	94 755	97 554	102 201	4 647
- toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	62 168	66 361	68 927	73 826	4 898
Civiele en bestuursrechtelijke zaken					
- prijs (x € 1,-)	592	610	627	694	67
- volume	226 100	199 465	236 400	196 812	- 39 588
- toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	123 746	112 585	148 213	136 631	- 11 582
Inverzekeringstelling					
- prijs (x € 1,-)	161	172	159	183	24
- volume	64 300	66 395	65 770	69 568	3 798
- toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	10 346	11 376	10 453	12 722	2 269
Zaken stichting rechtsbijstand					
- prijs (x € 1,-)	83	109	91	108	18
- volume	262000	203 205	230 000	212 326	- 17 674
- toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	21 642	22 171	20 851	23 038	2 187

Toelichting*Algemeen*

Vanwege de doorlooptijden van de toevoegingen wordt in het kengetallenoverzicht het begrotingsbeslag van de in 2001 afgegeven toevoegingen gepresenteerd. Daarbij is rekening gehouden met de toevoegingen, die niet tot betaling komen.

De afwijking tussen gerealiseerde en begrote kostprijzen kan in belangrijke mate worden verklaard door de eerder genoemde bijdrage aan de kosten van de arbeidsvoorwaardenontwikkeling (kostprijs raden en stichtingen) en de daaraan gerelateerde indexering van toevoegingsaanvragen. Daarnaast is de doorwerking van de per 1 januari 2000 ingevoerde vergoedingsbesluit, namelijk een verschuiving tussen de diverse rechtsgebieden, zichtbaar.

Specifiek kan daaraan worden toegevoegd:

Toevoegingsaanvragen raden voor rechtsbijstand

Het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde kostprijs per toevoegingsaanvraag is, naast de hierboven genoemde loonbijstelling, het gevolg van een verminderd aantal toevoegingsaanvragen wegens de

meevallende ontwikkelingen op het terrein van civiel- en bestuursrechtelijke toevoegingen en de extra kosten in verband met een aantal bij de raden opgestarte projecten.

Toevoegingen in strafzaken/inverzekeringstelling

De groei van het aantal ambtshalve straf toevoegingen en inverzekeringstellingen als gevolg van intensiveringen in de strafrechtketen heeft zich evenals voorgaande jaren ook in 2001 verder doorgezet. De grootste stijging heeft zich voorgedaan bij toevoegingen die zijn afgegeven in het kader van vreemdelingenbewaring. Doordat de tijdsbesteding in dit soort zaken lager ligt dan de gemiddelde strafzaak daalt de gemiddelde vergoeding.

Toevoegingen in civiele- en bestuursrechtelijke zaken

Door een lagere instroom van asielzoekers, dan waar de raming op was gebaseerd, is het afgifteniveau van civiele toevoegingen bij de raming achtergebleven. Daarnaast konden er in verband met de euroconversie van het geautomatiseerde systeem in de laatste week van 2001 geen toevoegingen worden afgegeven.

Zaken stichtingen rechtsbijstand

Evenals bij de civiele- en bestuursrechtelijke zaken is het aantal behandelde zaken bij de stichtingen rechtsbijstand bij de raming achtergebleven. Ten opzichte van de ontwikkeling van de afgelopen jaren is echter een duidelijke trendbreuk zichtbaar. Was in voorgaande jaren een daling waarneembaar, in 2001 is het volume ten opzichte van 2000 weer enigszins toegenomen.

09.08 Schuldsanering

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)							
		realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
		verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Raden voor rechtsbijstand									
- apparaatsuitgaven		460	178	511	511	304	196	- 207	- 314
- programma-uitgaven		16 835	7 383	9 244	9 244	10 236	9 931	992	687
- overige uitgaven		526	526	0	0	0	0	0	0
TOTAAL		17 822	8 088	9 754	9 754	10 539	10 127	785	372

Toelichting

Apparaatskosten

Deze kosten betreffen de kosten van het bureau Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP), onderdeel van de raad voor rechtsbijstand Den Bosch, dat de organisatie van de WSNP verzorgd. Op het moment dat de begroting werd opgesteld lag de realisatie van de organisatiekosten op een hoger niveau vanwege de opstartkosten (de WSNP is op 1 december 1998 in werking getreden). Verwacht werd dat ook in 2001 nog opstartkosten moesten worden gemaakt. Deze kosten hebben zich nauwelijks

voorgedaan. Hierdoor is de realisatie aanzienlijk lager uitgevallen dan ten tijde van het opstellen van de begroting werd verwacht.

Programmakosten

Vanaf 1 december 2000 zijn, anticiperend op de inwerkingtreding van het nieuwe subsidiebesluit, de nieuwe tarieven gehanteerd. Aangezien veel bewindvoerders (organisaties) vanaf de inwerkingtreding van de wet per 1 december 1998 veel zaken hebben ingenomen die tegen het te lage tarief worden vergoed, is toegezegd hiervoor compensatie te verlenen. Het gaat hierbij om bewindvoerders (organisaties) die een substantieel (>25) aantal zaken heeft ingenomen. Bij Voorjaarsnota is een bedrag van € 1,3 miljoen aan het artikel toegevoegd.

In de begroting waren de programmakosten gebaseerd op ruim 8 000 zaken (gecorrigeerd voor dubbele zaken), terwijl uiteindelijk 7 150 zaken zijn afgegeven. Bij Najaarsnota zijn de daarmee gemoeide middelen (€ 1,3 miljoen) vrijgevallen.

Verplichtingen

De verplichtingen jegens de raad voor rechtsbijstand worden vastgelegd aan de hand van de voorgenomen subsidieverlening in het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar. De realisatie van de verplichtingen 2001 heeft dan ook grotendeels betrekking op het subsidiejaar 2002.

Overzicht schuldsaneringszaken		
	begroting 2001	realisatie 2001
Schuldsaneringszaken		
- prijs (x € 1,-)	1 155	1 390
- volume	8 000	7 145
- toegelicht begrotingsbedrag	9 243	9 931

10 Rechtshandhaving

10.01 Nederlands Forensisch Instituut

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)							
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven								
– ambtelijk	10 419	10 419	11 046	11 046	12 219	12 219	1 173	1 173
– overig	1 649	1 634	1 089	1 089	1 899	1 884	810	795
– post-actief	122	122	136	136	113	113	– 23	– 23
Subtotaal personele uitgaven	12 191	12 175	12 271	12 271	14 231	14 216	1 960	1 945
Exploitatie uitgaven	5 320	4 812	7 357	7 357	5 759	5 984	– 1 598	– 1 374
Huisvesting RGD	1 403	1 403	0	0	1 697	1 614	0	0
Aanschaffingen	3 294	3 161	1 860	1 860	2 377	2 740	517	880
Subtotaal materiële uitgaven	10 017	9 376	9 218	9 218	9 833	10 338	616	1 120
TOTAAL	22 208	21 550	21 489	21 489	24 064	24 555	2 575	3 066

Toelichting

Personele uitgaven

De personele uitgaven zijn € 1,9 miljoen hoger dan geraamd door toevoeging van de loonbijstelling.

Materiële uitgaven

Per saldo is de realisatie € 1,1 miljoen hoger ten opzichte van de raming als gevolg van de inzet van extra middelen voor de invoering van het baten-lastenstelsel, de inrichting van een DNA-laboratorium en XTC-onderzoek.

De volume- en prestatiegegevens

Kengetallen personeel			
	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Ambtelijk personeel NFI			
– gemiddelde prijs (€ 1,-)	41 566	48 884	7 318
– fte's (aantal)	267	257	– 10
Post-actief personeel	2	3	1
– Wachtgeld (aantal natuurlijke personen)	3	3	0

Overzicht van de laboratoriumonderzoeken							(x € 1 000,-)
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001	
NFI							
– prijs (x € 1,-)	1 177	1 168	1 407	1 161	1 443	282	
– volume (productie)	15 080	14 550	14 220	18 500	16 079	– 2 421	
– toegelicht begrotingsbedrag (x € 1 000,-)	17 744	16 995	20 004	21 483	23 227	1 744	

Toelichting

De gerealiseerde productie is achtergebleven bij de verwachting door een lager aantal DNA-onderzoeken als gevolg van de vertraagde invoering (per 1 november 2001) van de DNA-wetgeving. De inrichting van het DNA-laboratorium is wel in het geplande tempo doorgegaan, zodat de kosten op een kleiner aantal producten drukken dan voorzien.

10.02 Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving

Specificatie per artikel onderdeel									(x € 1 000,-)
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting		
	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	
Bestrijding georganiseerde misdaad/verbetering recherchefunctie/crypto	12 329	12 291	8 286	8 286	5 022	4 978	– 3 264	– 3 308	
Doeluitkering KLPD			7 940	7 940	9 504	9 504	1 564	1 564	
Handhaving op niveau Schengen (grens- overschrijdende observatie)	2 473	2 473	2 473	2 473	2 473	2 473	0	0	
Opleidingsscholen (incl. LSOP)	17 913	17 913	16 030	16 030	18 391	18 391	2 361	2 361	
Algemeen beheer	2 231	2 118	2 080	2 080	7 589	7 667	5 509	5 587	
Loon- en prijsbijstelling KLPD			5 132	5 132	0	0	– 5 132	– 5 132	
TOTAAL	34 946	34 795	43 030	43 030	44 644	44 638	1 614	1 608	

Toelichting

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

De lagere uitgaven van per saldo € 3,3 miljoen zijn toe te schrijven aan het achterblijven van de geraamde uitgaven voor o.a. deskundigheidsbevordering (€ 0,8 miljoen), Cybercrime (€ 0,2 miljoen), FINEC (€ 0,3 miljoen) en FOCUS-project (€ 0,3 miljoen). Het restant van € 1,7 miljoen is overgeboekt naar de post Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP).

Doeluitkering KLPD

De hogere uitkering aan het KLPD is ten behoeve van het Landelijk Recherche Team (LRT).

Handhaven op niveau

Voor handhaven op niveau is als gevolg van de intensivering van het project € 0,5 miljoen meer uitgegeven dan geraamd.

Opleidingsscholen (LSOP)

Voor het LSOP is € 2,4 miljoen meer uitgegeven dan geraamd, dit als gevolg van de uitvoering van de motie Rietkerk (TK 27 400 VII, nr 20, wegwerken achterstanden bij de recherschool) en van bijzondere bijdragen aan het LSOP voor ontwikkelingskosten nieuwe rechercheopleidingen.

Algemeen beheer

Op Algemeen beheer is € 5,6 miljoen meer uitgegeven dan oorspronkelijk was geraamd. Deze overschrijding is met name te wijten aan een afrekening over voorgaande jaren met de Rijksdienst voor het Wegverkeer betreffende werkzaamheden in het kader van de WAM (Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen). Aan het Expertisecentrum Rechtshandhaving is € 0,3 miljoen uitgegeven.

Loon- en prijsbijstelling KLPD

De loon- en prijsbijstelling KLPD is overgeboekt naar het ministerie van Binnenlandse Zaken.

10.03 Personeel en materieel overige diensten

Specificatie per artikel onderdeel		(x € 1 000,-)						
	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven	verplichtingen	uitgaven
Personele uitgaven								
– ambtelijk	673	673	1 315	1 315	1 372	1 372	57	57
– overig	829	829	408	408	312	312	– 96	– 96
– post-actief	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal personele uitgaven	1 502	1 502	1 723	1 723	1 684	1 684	– 39	– 39
Exploitatie-uitgaven	1 448	856	2 705	2 705	1 058	1 314	– 1 647	– 1 391
Europol	0	0	5 677	5 677	3 151	3 117	– 2 526	– 2 560
Bewakingskosten luchthavens	52 794	52 794	52 185	52 185	53 227	53 191	1 042	1 006
Aanschaffingen	948	948	0	0	1 209	1 204	1 209	1 204
CLOT	1 910	1 910	0	0	1 379	1 383	1 379	1 383
Overig			292	292	0	0	– 292	– 292
Subtotaal materiële uitgaven	57 100	56 508	60 858	60 858	60 024	60 208	– 835	– 650
TOTAAL	58 602	58 010	62 581	62 581	61 708	61 892	– 874	– 689

Toelichting

Materiële uitgaven

Exploitatieuitgave, aanschaffingen en CLOT

Bij begroting 2001 is onder exploitatie-uitgaven een bedrag opgenomen van € 2,7 miljoen. In dit bedrag zijn de exploitatie-uitgaven opgenomen voor het CLOT, MOT en PIDS. De personele en materiële uitgaven voor het CLOT zijn apart verantwoord tot een bedrag van € 1,4 miljoen. Uiteindelijk zijn onder de exploitatie-uitgaven en aanschaffingen alleen de uitgaven verantwoord voor het MOT en PIDS tot een bedrag van € 2,3 miljoen. Per saldo is de totale begroting voor deze posten met ca. € 0,9 miljoen overschreden als gevolg van extra uitgaven in het kader van het project PIDS. Voor de extra uitgaven zijn bijdragen ontvangen van de deelnemende departementen in dit project. Deze bijdragen zijn verantwoord op het ontvangstenartikel 10.01 Diverse ontvangsten politie (rechtshandhaving).

Europol

Voor Europol is € 2,5 miljoen minder uitgegeven dan geraamd. Dit als gevolg van de vertraging in het tot stand komen van de geplande activiteiten.

Bewakingskosten Luchthavens

Voor de bewakingskosten burgerluchthavens is € 1,0 miljoen meer uitgegeven. Tegenover deze hogere uitgaven staan echter ook hogere ontvangsten voor de beveiligingsheffing zoals verantwoord op artikel 10.01 Diverse ontvangsten.

(x € 1 000,-)			
	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Personeel CIOT			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	61 973	54 590	– 7 383
– fte's (aantal)	7	6	– 1
Personeel PIDS			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	46 512	55 588	9 076
– fte's (aantal)	6	4	– 2
Personeel MOT			
– gemiddelde prijs (x € 1,-)	43 282	47 836	4 554
– fte's (aantal)	16	21	5

10.05 Geheime uitgaven

(x € 1 000,-)								
Specificatie per artikel onderdeel	realisatie 2000		begroting 2001		realisatie 2001		verschil realisatie en begroting	
	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven	verplich- tingen	uitgaven
TOTAAL	1 587	1 587	1 587	1 587	1 815	1 815	228	228

4.3 Toelichting op de ontvangsten

01 algemeen

01.01 Diverse ontvangsten ministerie

(x € 1 000,-)				
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Terugontvangsten				
AAF	7 102	2 042	1 374	– 668
Ontvangsten Gemeen- schappelijke beheers- organisatie	3 365	1 634	3 798	2 164
Ontvangste Bureau Communicatie Neder- landse Politie	0	45	0	– 45
Ontvangsten WODC	708	91	298	207
Ontvangsten ivm stelselwijziging Rijks- huisvesting	1 561	3 905	3 905	0
Diverse ontvangsten van algemene aard	3 177	1 268	3 890	2 622
TOTAAL	15 914	8 985	13 265	4 280

Toelichting

De toename van de ontvangsten met € 4,3 miljoen is grotendeels het gevolg van de ontvangsten van Gemeenschappelijke Beheerorganisatie (GBO). Deze zijn hoger als gevolg van een toename van de diensten die aan andere justitie-onderdelen worden doorbelast.

De diverse ontvangsten van algemene aard zijn € 2,6 miljoen hoger dan begroot. Het betreft voornamelijk ontvangsten die boekhoudkundig van aard zijn, zoals (interne) verrekeningen van diensten en doorberekende accountantsuitgaven.

07 Internationale aangelegenheden en vreemdelingenzaken

07.01 Diverse ontvangsten vreemdelingenzaken

Specificatie per artikel onderdeel				(x € 1 000,-)
	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
TOTAAL	214 840	172 455	273 175	100 720

Toelichting

In 2001 is ten opzichte van de raming € 100,7 miljoen meer ontvangen dan geraamd. Eén van de oorzaken is dat met betrekking tot het invullen van ombuigingen door het COA in het kader van het kostprijzenonderzoek (IBO COA) de reserveposities van het COA zijn afgeroomd.

Concreet betekent dit dat door het COA in 2001 een bedrag van € 90,8 miljoen is teruggestort.

Daarnaast is door de Europese Unie ten behoeve van het Europees Vluchtelingenfonds een bedrag van € 3,3 miljoen aan het ministerie van Justitie overgemaakt.

Voor het overige is als gevolg van het definitief vaststellen van subsidies (€ 6,9 miljoen) en lagere de ODA-bijdrage (€ 8,2 miljoen), per saldo ruim € 1,4 miljoen minder ontvangen dan geraamd.

Tenslotte is in de subsidietoekenning aan het COA een geraamde rente-ontvangst van € 8,2 miljoen opgenomen. Dit bedrag is als ontvangst verantwoord.

08. Preventies, jeugd en sancties

08.01 Diverse ontvangsten Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)				
	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Verrekening subsidies en ontv.alg.beh.	1 014	5 758	1 014	3 348	2 334
Leges kansspelen	0	0	0	37	37
Raad voor de kindbescherming	0	0	0	3 241	3 241
Ouderbijdrage	3 676	3 286	3 131	3 547	416
Verhaal zonder dwangbevel		0	408	393	- 15
Storting door de SRN	12 025	11 798			
Conversie vermogen CJIB	3 314	2 693		1 154	1 154
Conversie vermogen DJI	104 919	103 418	10 105	70 775	60 670
TOTAAL	124 948	126 953	14 658	82 495	67 837

Toelichting

Verrekening subsidies

De extra ontvangsten op dit onderdeel zijn de ontvangsten van de Raad voor de Kinderbescherming (onder andere uit detacheringen van medewerkers van de Raad) en hogere verrekeningen van eerder verstrekte subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering.

Ouderbijdrage

De ontvangsten uit ouderbijdragen door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) zijn hoger dan de raming.

Conversie eigen vermogen DJI

Deze post betreft in de eerste plaats de conversie van eigen vermogen in vreemd vermogen (waarbij voor de vaste activa conform de regels wordt geleend) en in de tweede plaats afroaming van het eigen vermogen voor zover dit boven de 5% komt. De bijbehorende bedragen zijn respectievelijk € 52,6 miljoen en € 18,2 miljoen.

08.02 Ontvangsten DBz

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)					
	realisatie 1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001	verschil begroting en realisatie 2001
Testamentenregister	2 450	2 450	2 233	2 450	1 849	- 602
Verklaringen omtr. nwe stat. vennootsch.	5 218	5 218	6 855	5 672	6 813	1 140
Retributie naamswijziging	272	272	350	272	452	180
Verrekening tolkencentra	841	0	198	0	60	60
Overig	0	0	6	0	78	78
Leges Kansspelen	45	45	116	45	0	- 45
Verklaring omtrent gedrag	0	0	0	2 178	0	- 2 178
TOTAAL	8 826	7 985	9 758	10 618	9 251	- 1 368

Toelichting

Testamentenregister

In de loop van 2001 werd duidelijk dat het aantal testamentregistraties langzaam terugloopt. Vanwege een verschuiving van de factureringsdatum eind 2001 (in verband met de Euro) zijn de gerealiseerde inkomsten lager uitgevallen.

Verklaring omtrent nieuwe vennootschappen

De verklaring omtrent oprichting van vennootschappen hebben een sterke stijging laten zien van het aantal aanvragen. De inkomsten zijn als gevolg hiervan navenant gestegen.

Naamswijziging

De stijging van de legesinkomsten op verzoeken om naamswijziging hebben niet zozeer te maken met meer verzoeken, als wel met het minder vaak voorkomen van (terechte) verzoeken om reductie van de geheven leges.

Leges kansspelen

In april 2001 zijn de kansspelen overgedragen aan de Directie Preventie, Jeugd en Sanctiebeleid. De ontvangsten bij de Directie Bestuurszaken zijn derhalve € 0.

Overig

Onder overige ontvangsten vallen de particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus en de ontvangsten op de Wet Wapens en Munitie. De ontvangsten particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus waren voorheen niet inzichtelijk omdat ze op hetzelfde budget waren geboekt als de leges kansspelen.

Verklaring omtrent gedrag

Door de vertraging in het wetgevingstraject werd in de loop van 2001 duidelijk dat een operationeel Centraal Orgaan Verklaring omtrent het Gedrag (COVOG) per 1 januari 2002, zoals verwacht, niet reëel was. Hierdoor zijn minder medewerkers aangetrokken en is op deze kostenpost bespaard. Als gevolg van deze vertraging is ook het bijbehorende ontvangstenkader komen te vervallen.

De volume- en prestatiegegevens

Tarieven						
	1998	1999	begroting 2000	realisatie 2000	begroting 2001	realisatie 2001
Verklaringen nwe statuten venn.schappen						
<i>Ingediende aanvragen</i>	61 696	60 000	60 000	75 530	70 000	72 483
<i>Afgegeven verklaringen</i>	61 061	57 500	57 500	73 857	68 000	71 672
– tarief (x €1,-)	86	91	91	91	91	91
– toegelicht begrotingsbedrag (x €1000)	5 235	5 218	5 218	6 855	6 171	6 792
Inschrijvingen in het CTR						
– tarief (x €1,-)	8	8	8	8	8	8
– volume (prod.)	293 055	300 000	300 000	273 400	300 000	269 000
– toegelicht begrotingsbedrag (x €1000)	2 394	2 450	2 450	2 233	2 450	1 848
Verzoeken tot geslachtsnaamwijzing						
<i>Ingediende verzoeken</i>	2 845	3 000	3 000	3 860	3 150	3 350
<i>Afgegeven verklaringen</i>	3 011	2 500	2 500	3 427	3 000	3 350
– tarief (x €1,-)	104	91	91	91	91	135
– toegelicht begrotingsbedrag (x € 1000,-)	313	272	272	350	295	452
Kansspelen						
<i>Afgegeven vergunningen</i>	–	150	150	106	130	81
– tarief (x € 1,-)		295	295	295	295	454
– toegelicht begrotingsbedrag (x € 1000,-)		45	45	31	50	37

09. Wetgeving, rechtshandhaving en rechtspleging

09.02 Boeten en transacties

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)				
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
Ontvangsten					
Gerechtelijke boeten	33 037	37 145	33 807	36 541	2 734
OM-transacties	44 837	54 631	51 368	74 523	23 155
Transacties	334 288	315 744	353 731	379 247	25 516
TOTAAL	412 161	407 520	438 906	490 311	51 405

Toelichting

De ontvangsten zijn € 51,4 miljoen hoger dan de raming. De belangrijkste oorzaken zijn:

- een incidentele ontvangst van € 7,3 miljoen uit hoofde van de achterstallige afdracht van de RDW van WAM-opbrengsten;
- meevallende opbrengsten uit de toename van de reguliere instroom met ruim 300 000 zaken (circa € 12,7 miljoen);
- meevallende opbrengsten uit hoofde van de intensivering van de verkeershandhaving via de regioplannen en meevallende opbrengsten uit hoofde van de klimaatnota (circa € 22,7 miljoen).

09.03 Griffierechten

Specificatie per artikel onderdeel					(x € 1 000,-)
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
TOTAAL	97 903	93 393	97 903	102 215	4 312

Toelichting

De ontvangsten op dit artikel zijn € 4,3 miljoen hoger dan geraamd. Oorzaken hiervoor liggen in de autonome groei van het aantal zaken en gedeeltelijk in de indexatie van de tarieven die het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden.

09.04 Diverse ontvangsten Rechtspraak

Specificatie per artikel onderdeel					(x € 1 000,-)
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
Verbeurd verklaarde goederen en gelden	1 379	6 050	1 379	2 513	1 134
Opbrengsten PlukZe/plan van aanpak Georganiseerde criminaliteit	5 581	9 824	6 489	9 075	2 586
Diverse ontvangsten	10 210	14 269	10 210	25 055	14 845
Bureau van Bijstand Notarisambt	526	643	526	0	- 526
Heffingen registratiekamer	0	0	0	0	0
TOTAAL	17 696	30 786	18 605	36 644	18 039

Toelichting

De realisatie op dit artikel is per saldo € 18,0 miljoen hoger dan geraamd. Op de post verbeurd verklaarde goederen en gelden is € 1,1 miljoen meer ontvangen.

De Plukze doelstelling is gerealiseerd. Het afgelopen jaar stond in het teken van de reparatie van de betrokken administratieve procedures, teneinde de inzichtelijkheid van de Plukze-opbrengsten te vergroten. Ultimo 2000 werd een aantal grote (binnen- en buitenlandse) ontne-ningen gerealiseerd. Ook in 2001 was hiervan sprake, ware het niet dat de administratieve afwikkeling daarvan in 2002 valt. Plukze-ontvangsten worden toegevoegd aan het rijksbrede middelenkader, zonder dat sprake is van een directe relatie met de OM-budgetten.

De post diverse ontvangsten valt ruim € 14,8 miljoen hoger uit dan in de begroting was geraamd. Oorzaken hiervoor zijn de desaldering t.b.v. kinderopvang, pc-privé en overige ontvangsten (posten waar tevens uitgaven tegenover staan bij Najaarsnota, de decentralisatie van de USZO-ontvangsten naar de diensten binnen Justitie en enkele onverwachte ontvangsten zoals ontvangsten van de RGD als gevolg van de waterschade bij de Rechtbank Utrecht en de eindafrekening van de medische tuchtcolleges. Zowel de uitgaven als de ontvangsten t.b.v. het bureau

bijstand notarisambt zijn met ingang van 2001 overgegaan naar de Directie Rechtsbijstand en Juridische Beroepen (DRJB).

09.05 Diverse ontvangsten Rechtsbijstand

Specificatie per artikel onderdeel					(x € 1 000,-)
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
TOTAAL	4 129	4 574	4 129	3 908	- 221

Toelichting

De afname wordt veroorzaakt door een lagere opbrengst van kostenveroordelingen door derden.

10 Rechtshandhaving

10.01 Diverse ontvangsten politie

Specificatie per artikel onderdeel					(x € 1 000,-)
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begroting
Doorberekende bewakingskosten luchthavens	36 756	54 456	52 185	56 380	4 195
Overige ontvangsten	0	2 096	0	3 290	3 290
Conversie vermogen KLPD	70 041	0	0	0	0
TOTAAL	106 797	56 552	52 185	59 670	7 486

Toelichting

Doorberekende bewakingskosten luchthavens

Als gevolg van de nog steeds stijgende stroom vertrekkende luchtvaartpassagiers zijn extra opbrengsten gerealiseerd uit de beveiligingsheffing. Zie ook de toelichting onder het uitgavenartikel 10.03 onderdeel bewakingskosten luchthavens.

Overige ontvangsten

Aan overige ontvangsten is meer binnengekomen. De voornaamste is de post betreffende de bijdrage van de deelnemende departementen PIDS (€ 1,6 miljoen).

De volume- en prestatiegegevens

Tarieven	(x € 1 000,-)				
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begro- ting
Bewaking luchthavens					
– volume (reizigers x 1 000)	9 000	12 739	12 100	12 200	100
– tarief (x €1,-)	4,08	4,27	4,31	4,54	0,23
– toegelicht begrotingsbedrag (x €1000)	36 756	54 456	52 185	56 380	4 195

10.02 Geheime ontvangsten

Specificatie per artikel onderdeel	(x € 1 000,-)				
	begroting	2000 realisatie	begroting	2001 realisatie	verschil realisatie en begro- ting
	pm	pm	pm	18	– 18
TOTAAL	0	0	0	18	– 18

HOOFDSTUK 5 DE SALDIBALANS

Saldibalans per 31 december 2001 van het ministerie van Justitie (bedragen x € 1,-)

Financiële verantwoording van het Ministerie van Justitie (VI) over het jaar 2001		
Debetzijde van de saldibalans	2000	2001
Uitgaven ten laste van de begroting 2001	0,00	4 928 204 410,06
Uitgaven ten laste van de begroting 2000	4 319 731 418,13	0,00
Liquide middelen	783 791,08	898 540,78
Uitgaven buiten begrotingsverband	8 447 954,59	3 756 149,05
Openstaande rechten	0,00	0,00
Extracomptabele vorderingen	307 987 361,24	314 199 667,60
Tegenrekening extra-comptabele schulden	0,00	0,00
Voorschotten	2 527 655.880,46	3 053 685.170,29
Tegenrekening garantieverplichtingen	5 350 392,97	48 669 044,96
Tegenrekening openstaande verplichtingen	1 718 998 995,94	1 717 800 108,61
Deelnemingen	0,00	0,00
Totaal	8 888 955 794,41	10 067 213 091,35
Creditzijde van de balans	2000	2001
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2001	0,00	1 070 954 701,95
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2000	960 291 428,66	0,00
Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding (RHB)	3 248 315.077,53	3 731 197 135,24
Ontvangsten buiten begrotingsverband	120 356 657,61	130 707 262,70
Tegenrekening openstaande rechten	0,00	0,00
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	307 987 361,24	314 199 667,60
Extra-comptabele schulden	0,00	0,00
Tegenrekening voorschotten	2 527 655 880,46	3 053 685 170,29
Garantieverplichtingen	5 350 392,97	48 669 044,96
Openstaande verplichtingen	1 718 998 995,94	1 717 800 108,61
Tegenrekening deelnemingen	0,00	0,00
Totaal	8 888 955 794,41	10 067 213 091,35

Toelichting op de saldibalans per 31 december 2001 van het Ministerie van Justitie

Onderstaand wordt een toelichting verstrekt op de posten die zijn opgenomen in de saldibalans per 31 december 2001, waarbij alle bedragen, voor zover niet anders is vermeld, in euro's zijn weergegeven.

Uitgaven ten laste van de begroting

De post uitgaven ten laste van de begroting geeft per jaar de volgende stand:

	2000	2001
Uitgaven ten laste van de begroting 2001	0,00	4 928 204 410,03
Uitgaven ten laste van de begroting 2000	4 319 731 418,13	0,00

De post «uitgaven ten laste van de begroting 2001» geeft het totaal weer van de in het jaar verantwoorde begrotingsuitgaven. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van de verantwoording waarin deze uitgaven nader worden toegelicht.

Onder het hoofd «uitgaven ten laste van de begroting 2000» is het totaalbedrag opgenomen van de begrotingsuitgaven over het begrotingsjaar 2000. De afrekening heeft plaatsgevonden op initiatief van het ministerie van Financiën nadat de Slotwet over 2000 door de Staten-Generaal was goedgekeurd.

Liquide middelen

De liquide middelen worden als volgt gespecificeerd:

	2000	2001
Kassaldo van de kasbeheerder van het Ministerie	17 426,06	9 406,53
Kassen decentrale kasbeheerders	195 821,68	152 235,54
Postbank en andere banken decentrale kasbeheerders	570 543,34	736 898,71
Saldo liquide middelen	783 791,08	898 540,78

De post «kassen decentrale kasbeheerders» heeft betrekking op de kassaldi per 31 december 2001 van de 30 decentrale kasbeheerders die ressorteren onder het ministerie.

Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)

De uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen) worden als volgt gespecificeerd:

	2000	2001
Afoming postbank	4 903 063,24	0,00
Nog te boeken in RC kasbeheerders	412 346,69	0,00
Verschillen in salarisjournaal	21 190,80	959,53
Verschillen in conversie salarisjournaal	3 028,08	0,00
Reeds betaalde posten SAFIR	1 496,12	0,00
Nog te verantwoorden vacatiegelden/ reiskosten	64 593,07	20 612,49
Uit te zoeken posten bankrekening	23 561,06	23 307,09
Terug te ontvangen premies	0,00	70 416,92
Geblokkeerde salarissen	753 320,04	1 095 807,78
Vorderingen buiten begrotingsverband Ministerie	1 542 770,36	2 518 068,27
Vorderingen buiten begrotingsverband op agentschappen	722 410,65	25 706,11
Diversen	174,48	1 270,86
Saldo uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)	8 447 954,59	3 756 149,05

Terug te ontvangen premies

Het betreft het verschil tussen de inhoudingen op het salaris inzake de premie WAO en WW en de voorschotbetaling aan het GAK.
De afrekening over de jaren 2000 en 2001 dient nog plaats te vinden.

Geblokkeerde salarissen

Het betreft hier betalingen die om diverse salaristechnische redenen zijn geblokkeerd voor uitbetaling.

Vorderingen buiten begrotingsverband ministerie

De vorderingen ultimo december 2001 hebben betrekking op salarisvorderingen op (ex)personeelsleden die onder de vorderingen buiten begrotingsverband worden verantwoord.

Vorderingen buiten begrotingsverband op agentschappen

De vorderingen buiten begrotingsverband op agentschappen ultimo 2001 zijn in januari 2002 doorbelast aan de agentschappen. In de agentschapsverantwoording zijn deze posten als schuld aan het kerndepartement opgenomen.

Extra-comptabele vorderingen

	2000	2000
Vorderingen kasbeheerder ministerie	22 206 105,85	3 353 270,75
Vorderingen decentrale kasbeheerders	285 781 255,39	310 846 396,85
Saldo extra-comptabele vorderingen	307 987 361,24	314 199 667,60

Nadere uiteenzetting opbouw openstaande vorderingen (x € 1 miljoen);			
	ministerie	decentrale kasbeheerders	Totaal
- intra-comptabele vorderingen	3,8	0,0	3,8
- extra-comptabele vorderingen	3,4	310,8	314,2
Totaal	7,2	310,8	318,0

Een specificatie van de intra-comptabele vorderingen van het ministerie is opgenomen onder de uitgaven buiten begrotingsverband.

De vorderingen worden als volgt gespecificeerd:

- vorderingen op semi overheden en gesubsidieerde instellingen	1 918 490,65
- vorderingen Centraal Testamentenregister	1 323 803,91
- overige vorderingen	63 306,24
- voorlopig buiten invordering gestelde vorderingen	47 669,95
Totaal	3 353 270,75

Een nadere verbijzondering van de vorderingen naar beleidsterrein geeft het volgende beeld:

- Jeugdbescherming en Reclassering	80 497,15
- Rechtshandhaving	102 882,09
- Rechtspleging	14 558 229,91
- Bestuursdepartement	1 529 565,52
- Parket Generaal	0,00
- CJIB	294 575 222,18
Totaal	310 846 396,85

De extra-comptabele vorderingen aangaande de Mulder en STRABIS-vorderingen zijn nominaal in de balans opgenomen evenals de vorderingen inzake de ontnemingsmaatregelen. Vorig jaar werden de vorderingen met betrekking tot de ontnemingsmaatregelen (op basis van de plukze-wetgeving) voor het eerst op de saldibalans opgenomen. De reden dat deze vorderingen als extra-comptabele vorderingen worden opgenomen is gelegen in het feit dat het hier om onherroepelijke rechterlijke uitspraken gaat.

De extra-comptabele vorderingen (x € 1 miljoen) van het CJIB betreffen onder andere:

	2000	2001
- Strafrechtelijke boetes (STRABIS)	110,8	126,3
- Mulder-feiten	93,0	131,1
- Vorderingen opgelegde ontnemingsmaatregelen	33,2	36,7

Op basis van ervaringscijfers van het CJIB mag worden aangenomen dat het inningspercentage van de strafrechtelijke boetes voor 2001 op 63,4% en voor de Mulder-feiten voor 2001 op 95,6% kan worden gesteld.

De transactievoorstellen (€ 40,3 miljoen) en de vorderingen op grond van de Wet Terwee (€ 18,2 miljoen) worden niet opgenomen in de balans zoals overeengekomen met de Departementale Accountantsdienst. Bij het ministerie van Justitie komen in zijn algemeenheid direct opeisbare vorderingen voor. Opbouw van de vorderingen (x € 1 miljoen) gerangschikt naar ouderdom is als volgt:

Jaar waarin de vordering is ontstaan	ministerie	decentrale kasbeheerders
<1997	0,5	1,3
1997	0,1	2,9
1998	0,1	4,6
1999	0,2	31,2
2000	0,8	75,6
2001	5,5	195,2
Totaal	7,2	310,8

Omzetgegevens debiteuren over het jaar 2001 (bedragen x € 1 000)

	Ministerie		Decentrale diensten	
	aantal	bedrag	aantal x 1000	bedrag
Stand per 1 januari 2001	12 640	23 749	2 612	285 781
Bij: opgeboekte vorderingen	29 733	1 156 727	10 165	662 867
Af: betaalde vorderingen	42 373	1 180 476	12 777	948 648
correcties	2 071	181 058	548	87 513
Stand per 31 december 2001	15 361	5 871	3 739	310 846

Volledigheidshalve wordt gemeld dat een deel van de post debiteuren is opgenomen onder de uitgaven buiten begrotingsverband.

Voorschotten

De post voorschotten wordt als volgt gespecificeerd:

	2000	2001
Voorschotten gesubsidieerde instellingen ministerie	2 450 819 159,27	2 956 201 132,12
Voorschotten aan bedrijven en instellingen door ministerie	31 467 393,90	28 227 332,13
Incidentele reisvoorschotten ministerie	645 420,60	501 625,57
Doorlopende reisvoorschotten ministerie	10 408,47	12 314,35
Kasvoorschothouders ministerie	7 266,34	10 013,87
Voorschotten PC-privé ministerie	245 593,36	700 054,47
Voorschotten decentrale kasbeheerders	44 460 638,52	68 032 697,78
Saldo voorschotten	2 527 655 880,46	3 053 685 170,29

De toename van de hoogte van het voorschotbedrag is onder andere een gevolg van het feit dat een aantal grote subsidieafrekeningen pas in het begin van 2002 heeft plaatsgevonden. Daarnaast heeft de toename van de Justitiebegroting mede tot gevolg van de stand van de openstaande voorschotten toeneemt. De voorschotten welke verstrekt zijn door het Bestuursdepartement zijn opgenomen onder de voorschotten ministerie. De toename van de voorschotten bij de overige decentrale diensten wordt veroorzaakt door de bij het Parket Generaal uitbetaalde gebiedsgebonden projectgelden aan de Regiopolitie. Het totaalbedrag van de in 2001 afgerekende voorschotten ministerie bedraagt € 1 591,3 miljoen. Een en ander wordt onderstaand gespecificeerd:

Voorschotten gesubsidieerde instellingen ministerie	1 495,0
Overige voorschotten van het ministerie	96,3
Totaal afgerekende voorschotten	1 591,3

Opbouw van de voorschotten (X € 1 mln) gerangschikt naar ouderdom is als volgt:

jaar verstrekking voorschot	Overige voorschotten Ministerie	decentrale kasbeheerders
<1997	0,0	0,5
1997	0,0	1,4
1998	0,2	3,7
1999	1,2	11,9
2000	2,9	24,6
2001	25,1	25,9
Totaal	29,4	68,0

Voorschotten gesubsidieerde instellingen ministerie

Conform de subsidievoorschriften dienen de gesubsidieerde instellingen binnen dertien weken na afloop van het boekjaar een door een registeraccountant gecertificeerde jaarrekening bij het ministerie van Justitie in te dienen. Na controle en accoordbevinding van de stukken wordt de subsidie definitief vastgesteld en vindt de verrekening met de verstrekte voorschotten plaats. Indien in afwijking van de wens van een gesubsidieerde instelling een of meerdere posten uit de jaarrekening niet subsidiabel worden verklaard, vindt overleg met betrokkenen plaats, alvorens tot vaststelling van de exploitatiesubsidie wordt overgegaan.

Tegenrekening garantieverplichtingen

De tegenrekening garantieverplichtingen geeft de volgende stand

	2000	2001
Tegenrekening garantieverplichtingen	5 350 392,97	48 669 044,96

Tegenrekening openstaande verplichtingen

	2000	2001
Tegenrekening openstaande verplichtingen	1 718 998 995,94	1 717 800 108,61

Creditzijde van de saldibalans

Ontvangsten ten gunste van de begroting

De post ontvangsten ten gunste van de begroting geeft per jaar de volgende stand:

	2000	2001
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2001	0,00	1 070 954 701,95
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2000	960 291 428,66	0,00

De post «ontvangsten ten gunste van de begroting 2001» geeft het totaal weer van de in het jaar verantwoorde begrotingsontvangsten. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van de verantwoording waarin deze ontvangsten nader worden toegelicht. Onder het hoofd «ontvangsten ten gunste van de begroting 2000» is het totaalbedrag opgenomen van de begrotingsontvangsten over het begrotingsjaar 2000. De afrekening heeft plaatsgevonden op initiatief van het ministerie van Financiën nadat de Slotwet over 2000 door de Staten-Generaal was goedgekeurd.

Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding

De post rekening-courant Rijkshoofdboekhouding geeft de volgende stand:

	2000	2001
Rekening-courant RHB	3 248 315 077,53	3 731 197 135,24

Het saldo van deze post geeft de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weer. Het saldo sluit aan met het Rekening-Courant overzicht van het ministerie van Financiën.

Ontvangsten buiten begrotingsverband

De post ontvangsten buiten begrotingsverband wordt als volgt gespecificeerd:

	2000	2001
Af te dragen premies	76 302,37	98 117,47
Salarisvoorschotten	197 551,29	63 809,68
Uit te zoeken posten bankrekening	1 185 062,11	734 332,78
Nog te boeken in RC kasbeheerders	119,32	165 900,41
Nog te verrekenen posten agentschappen	11 374 606,51	16 558 294,18
Nog te verrekenen KLPD	0,00	92 578,10
Overige voorschotten ministerie	541 825,83	100 952,48
Overige voorschotten decentrale kasbeheerders	2 156 174,91	3 481 355,91
Inhouding loonheffing	47 391 328,99	40 763 484,67
Inhoudingen ten behoeve van derden	134 513,10	138 193,51
Waarborg en garantiesommen	279 611,39	287 814,15
Te verrekenen BTW	1 596,40	10 057,58
Schulden kasbeheerders	1 146 309,81	917 769,79
Fin.- en derdenrekeningen decentrale kasbeheerders	55 751 087,87	67 181 984,06
Diversen	120 567,71	112 617,93
Saldo ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden)	120 356 657,61	130 707 262,69

Af te dragen premies

Het betreft hier met name het verschil tussen de inhoudingen ZFW op het salaris en de voorschotbetaling aan GAK. De afrekening over de jaren 2000 en 2001 dient nog plaats te vinden. Tevens dient over het jaar 2001 nog de afdracht van het FPU aan het ABP plaats te vinden.

Uit te zoeken posten bankrekeningen

Het saldo bestaat voornamelijk uit bedragen die door middel van het salarisjournaal zijn uitgekeerd en om diverse redenen zijn gerestitueerd.

Nog te boeken in RC kasbeheerders

Met de onder het ministerie ressorterende kasbeheerders wordt een Rekening Courantverhouding aangehouden. Het saldo wordt veroorzaakt door een tijdsverschil tussen het boeken in de concernadministratie en de decentrale financiële administratie.

Nog te verrekenen posten agentschappen

Het saldo per agentschap bestaan voornamelijk uit sociale lasten over de maand december die bij de agentschappen in rekening zijn gebracht. Deze bedragen zijn in januari 2002 aan de diverse instanties afgedragen. Daarnaast dienen de ontvangsten AAF nog met de agentschappen verrekend te worden.

- Dienst Justitiële Inrichtingen	13 539 038,11
- Immigratie en Naturalisatie Dienst	2 768 558,77
- Centraal Justitieel Incasso Bureau	250 697,30
Totaal	16 558 294,18

Nog te verrekenen KLPD

Het saldo wordt voornamelijk gevormd door mutaties in 2001 welke betrekking hebben op de salarisbetalingen tot en met 2000 van medewerkers van het KLPD. In de loop van 2002 zal de afrekening met het KLPD plaatsvinden door de dienst SAFIR.

Overige voorschotten ministerie

De overige voorschotten zijn ontvangen van de Stichting Arbeids- en Opleidingsfonds Rijk ten behoeve van specifieke projecten. Op basis van de voortgang van de projecten worden de voorschotten ten gunste van de begroting verantwoord.

Overige voorschotten decentrale kasbeheerders

Naar sector zijn de overige voorschotten als volgt te verdelen:

- Kinderbescherming	- 45 933,40
- Rechtshandhaving	- 456,04
- Rechtspleging	3 534 813,38
- OM/RR	- 7 068,03
Totaal	3 481 355,91

De rekening overige voorschotten decentrale kasbeheerders toont over het algemeen een debetsaldo. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de gedeponeerde geldsommen deskundigen de sector Rechtspleging. Het bedrag van de gedeponeerde geldsommen (onderzoekskosten, getuigendeskundigen) bedraagt per 31 december 2001 van dit begrotingsjaar € 4,2 miljoen.

Inhouding loonheffing

Op de post inhouding loonheffing is de loonheffing verantwoord, die in de maand december 2001 op de ambtenaren zijn ingehouden. In de maand januari 2002 is deze post aan de Belastingdienst afgedragen.

Schulden kasbeheerders

Naar sector geven de schulden kasbeheerders het volgende beeld:

- Jeugdbescherming en Reclassering	238 706,37
- Rechtspleging	158 119,64
- CJIB	520 943,78
Totaal	917 769,79

Bij de sector Jeugdbescherming en Reclassering wordt het saldo gevormd door de zogenaamde doorgeeffunctie. Dit betekent dat de ontvangen en nog door de ouder/verzorger af te dragen alimentatiegelden nog overgemaakt moeten worden aan derden. De schulden CJIB hebben met name betrekking op ontvangen gelden die nog moeten worden doorgestort aan derden of nog moeten worden teruggestort.

Financiële en derdenrekeningen decentrale kasbeheerders

Deze rekening wordt via de maandverantwoordingsprocedure geboekt door de kasbeheerders indien niet een van de eerder vermelde saldibalansrekeningen van de kasbeheerders van toepassing is.

Naar sector is deze rekening als volgt te specificeren:

- Jeugdbescherming en Reclassering	- 68 733,57
- Rechtspleging	67 994 652,06
- CJIB	- 784 124,01
- Parket Generaal	- 5 462,52
- Bestuursdepartement	45 652,10
Totaal	67 181 984,06

De belangrijkste posten van de sector Rechtspleging wordt als volgt gespecificeerd:

- af te wikkelen in beslaggenomen gelden	42 891 346,63
- af te wikkelen SVO-gelden	14 874 399,93
- af te wikkelen profijt in beslaggenomen	3 872 682,07
- af te wikkelen proceskosten	1 967 869,98
- af te wikkelen borgtochten	1 677 568,99

Tegenrekening extra-comptabele vorderingen

De post tegenrekening extra-comptabele vorderingen wordt als volgt gespecificeerd:

	2000	2001
Tegenrekening vorderingen kasbeheerders ministerie	22 206 105,85	3 353 270,75
Tegenrekening vorderingen decentrale kasbeheerders	285 781 255,39	310 846 396,85
Saldo tegenrekening extra-comptabele vorderingen	307 987 361,24	314 199 667,60

De tegenrekening extra-comptabele vorderingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking van de extra-comptabele vorderingen.

Tegenrekening voorschotten

De tegenrekening voorschotten maakt onderdeel uit van de obligoboeking van de openstaande voorschotten.

	2000	2001
Tegenrekening voorschotten	2 527 655 880,46	3 053 685 170,29

Garantieverbindingen

De rekening garantieverbindingen geeft de volgende stand:

	2000	2001
Garantieverbindingen	5 350 392,97	48 669 044,96

Staat van de garantieverbindingen per 31 december 2001 per artikel

08.05 Garanties financiering gebouwen particuliere inrichtingen	44 016 681
08.06 Garanties procesrisico's van faillissementscuratoren	4 652 364
Openstaande garantieverbindingen per 31 december 2001	48 669 045

Garanties financiering van gebouwen particuliere inrichtingen

DJI geeft garanties af voor de financiering van gebouwen van particuliere inrichtingen. Tot en met 2001 bedraagt het bedrag van de afgegeven garanties € 44 miljoen. Het betreft de garantie voor de aflossings- en renteverplichting op de door de particuliere inrichtingen afgesloten leningen. In voorgaande jaren is deze garantieverbinding opgenomen in de verantwoording van het agentschap DJI. In het jaar 2001 zijn geen nieuwe garantieverbindingen aangegaan. Het rentepercentage voor 2002 bedraagt gemiddeld 6,4 %. Het feitelijke risico kan in theorie op 100% worden gesteld.

Garanties voor procesrisico's van faillissementscuratoren

De wettelijke grondslag voor het aangaan van de garantieverplichtingen is opgenomen in de 3e Antimisbruikwet van 16 mei 1986 (stb. 275). Het feitelijke risico op 31 december kan op basis van ervaringscijfers gesteld worden op 50% van de verleende garanties. Het renterisico van de garantieverplichtingen is overigens verwaarloosbaar.

Potentiële verplichtingen voor de te verlenen garanties

Nominaal verleende garanties	4 652 364
Feitelijke risico per 31 december 2001	2 326 182

Openstaande verplichtingen

De rekening openstaande verplichtingen geeft de volgende stand:

	2000	2001
Openstaande verplichtingen	1 718 998 995,94	1 717 800 108,61

Staat van de openstaande verplichtingen per 31 december 2001 (bedragen x € 1000)

Openstaande verplichtingen per 1 januari 2001		1 719 001
Aangegane verplichtingen in het begrotingsjaar 2001		4 927 816
Tot betaling gekomen in het begrotingsjaar 2001	4 928 210	
Negatieve bijstellingen aangegane verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	805	
		4 929 015
Openstaande verplichtingen per 31 december 2001		1 717 802

Het saldo van de openstaande verplichtingen is in bijgaande staat, conform het model vermeld in de Regeling Departementale Begrotingsadministratie, gespecificeerd. (bedragen per artikel in € 1 000 naar boven afgerond).

Opgave per begrotingsartikel van de stand per 31 december 2001 van het deel van de aangegane verplichtingen dat nog niet tot uitgaven heeft geleid (bedragen op € 1 000 naar boven afgerond).

Artikelnr.	Omschrijving	(bedragen x € 1 000)
0101	Personeel en materieel ministerie	72 075
0103	Bijdragen en subsidies	4 751
0104	Post-actieven	154
0109	Diversen	374
0113	Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum	3 755
0702	Opvang asielzoekers	875 892
0801	Personeel en materieel Raad voor de Kinderbescherming	1 604
0802	Subsidies Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering	447 107
0806	Programmauitgaven Bestuurszaken	19 966
0905	Dienst Rechtspleging/Openbaar Ministerie/Rijksrecherche	6 328
0907	Gefinancierde Rechtsbijstand	274 631
0908	Schuldsanering	10 147
1001	Nederlands Forensisch Instituut	426
1002	Bijzondere uitgaven Rechtshandhaving	184
1003	Personeel en materieel overige diensten	408
Totaal		1 717 802

HOOFDSTUK 6 AGENTSCHAPPEN

6.1 Agentschap Immigratie- en Naturalisatiedienst

1. Balans per 31 december 2001

Balans van agentschappen INC per 31 december 2001		
Bedragen x € 1000		
	31-12-2001	31-12-2000
Activa		
Immateriële activa	–	–
Materiële activa	38 766	38 261
* Grond, gebouwen en verbouwingen	4 757	5 738
* Installaties en inventarissen	9 562	9 696
* Overige materiële vaste activa	24 447	22 827
Voorraden	380	652
Debiteuren	2 459	2 191
Nog te ontvangen bijdrage kerndepartement	934	–
Nog te ontvangen	3 465	2 740
Liquide middelen	12 856	32 396
Totaal activa	58 860	76 240
Passiva		
Eigen Vermogen	7 912	10 208
* Exploitatiereserve	10 208	2 466
* Verplichte reserves	–	–
* Onverdeeld resultaat	– 2 296	7 742
Lening bij het MvF	17 670	25 007
Voorzieningen	773	885
Crediteuren	4 413	11 125
Vooruit ontvangen projectgelden	4 437	9 176
Nog te betalen	23 655	19 839
Totaal passiva	58 860	76 240

2. Toelichting op de balans per 31 december 2001

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde inclusief BTW. De activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de koers per balansdatum.

Alle bedragen zoals opgenomen zijn, tenzij anders vermeld, x € 1 000,-.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde inclusief BTW, verminderd met de lineaire afschrijvingen. Hierbij geldt als uitgangspunt dat:

1. het actief langer dan 1 jaar wordt gebruikt voor de bedrijfsvoering van de IND;
2. het economisch eigendom ligt bij de IND en;
3. de aanschafwaarde van de individuele goederen gelijk is aan of groter is dan € 500,- (inclusief BTW).

De afschrijvingen geschieden overeenkomstig de geschatte economische levensduur en zijn berekend op basis van de aanschafwaarde verminderd

met de geschatte restwaarde.

afschrijvingstermijnen	
Item	Termijn
Grond	niet afschrijven
Gebouwen	30 jaar
Verbouwingen	5 jaar
Inventarissen/installaties	5 jaar
Computer hard- en software	4 jaar
Vervoermiddelen	4 jaar

Debiteuren

De debiteuren zijn opgenomen tegen nominale waarde, zijnde de factuurwaarde, verminderd met de noodzakelijke geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Liquide middelen

De post liquide middelen bestaat in belangrijke mate uit de rekening courant met de Rijkshoofdboekhouding van het ministerie van Financiën en betalingen onderweg.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor specifieke risico's die zijn verbonden aan bepaalde activa en passiva of aan de activiteiten van het agentschap. De risico's moeten op balansdatum bekend zijn en voortvloeien uit gebeurtenissen die voor balansdatum hebben plaatsgevonden. Voor algemene (bedrijfs)risico's wordt geen voorziening gevormd, deze dienen te worden gedekt door de exploitatie reserve.

Crediteuren

De post crediteuren betreft verplichtingen aan leveranciers, die door middel van een factuur in rekening zijn gebracht. De looptijd is korter dan 1 jaar.

Toelichting op de afzonderlijke posten in de balans

Materiële activa				
(x € 1000)				
Omschrijving	Grond, gebouwen en verbouwingen	Inventarissen	Overige materiële vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	18 327	15 421	58 437	92 185
Cumulatieve afschrijvingen	- 3 634	- 5 725	- 35 610	- 44 969
Afwaardering naar opbrengstwaarde AC Zevenaar	- 8 955	-	-	- 8 955
Boekwaarde 1/1	5 738	9 696	22 827	38 261
Mutaties boekjaar				
Investerings	1 132	3 672	16 068	20 872
Afschrijvingen	- 1 711	- 3 033	- 10 808	- 15 552
Afboeking AC Zevenaar:				
Aanschafwaarde	- 9 706	- 145	-	- 9 851
Cumulatieve afschrijvingen	689	27	-	716
Afboeking voorziening AC Zevenaar	8 955	-	-	8 955
Desinvesteringen:				
Aanschafwaarde	- 606	- 855	- 4 863	- 6 324
Cumulatieve afschrijvingen	266	200	1 223	1 689
Totaal mutaties	- 981	- 134	1 620	505
Aanschafwaarde	9 147	18 093	69 642	96 882
Cumulatieve afschrijvingen	- 4 390	- 8 531	- 45 195	- 58 116
Boekwaarde per 31/12	4 757	9 562	24 447	38 766
Afschrijvingspercentage	0%/3,3%/20%	20%	25%	

In 2001 is het pand AC Zevenaar definitief overgedragen aan de RGD.

Debiteuren

Vorderingen uit hoofde van verleende diensten worden in de administratie als debiteur opgenomen op het moment van levering van de dienst. De samenstelling van de post debiteuren is als volgt:

Omschrijving	31-12-2001	31-12-2000
VTV-leges	680	390
Naturalisatieleges via gemeenten	1 719	1 317
Algemene debiteuren	989	987
Overigen	162	725
Totaal	3 550	3 419

Omschrijving	31-12-2001	31-12-2000
Opbouw vorderingen naar ouderdom:		
1997	6	8
1998	499	500
1999	474	598
2000	486	2 313
2001	2 085	
<i>Totaal</i>	<i>3 550</i>	<i>3 419</i>
<i>Voorziening debiteuren</i>		
Stand 1/1	1 227	1 104
Onttrekking inzake VTV leges	- 97	- 252
	1 130	852
Dotatie inzake VTV leges	94	119
Dotatie inzake Naturalisatie leges	74	257
Correctie Nat.voorz. 98/99/2000	- 207	
<i>Stand 31/12</i>	<i>1 091</i>	<i>1 228</i>
Saldo Debiteuren 31/12	2 459	2 191

De hoogte van debiteuren uit 1998 en 1999 blijft nagenoeg gelijk aan de stand per 31 december 2000 als gevolg van een in die jaren verkeerd ingestelde interface. Deze fout is in 2001 hersteld. De als gevolg daarvan dubbel geboekte debiteuren moeten in 2002 handmatig uit het systeem worden verwijderd. Tot het moment van correctie zijn deze posten met betrekking tot de jaren 1998, 1999 en 2000 volledig opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren.

De hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren wordt berekend op basis van de VTV-aanvragen waarvan de facturen op balansdatum meer dan 60 dagen openstaan.

Nog te ontvangen bijdrage kerndepartement

De per 31 december 2001 nog te ontvangen bijdrage betreft grotendeels inkomsten in verband met AAF-gelden (arbeidsongeschiktheidsfonds). De IND is reeds gekort op de bijdrage voor de kosten in verband met AAF-gelden voor een bedrag van € 629.

De overige nog te ontvangen bijdrage betreft een correctie op het huisvestingsbudget 2001.

Omschrijving	31-12-2001
Bijdrage in kosten AAF-gelden	862
Toevoeging huisvestingsbudget 2001	72
Totaal	934

Nog te ontvangen		
Omschrijving	31-12-2001	31-12-2000
Huisvesting	743	1 210
Personele (salaris)voorschotten	58	311
Lening medewerkers i.h.k.v. PC-privé	882	576
Te ontvangen/vooruitbetaalde subsidie	272	- 2
COA	134	52
Vooruitbetaalde kosten	692	340
Overige exploitatie	684	253
Totaal	3 465	2 740

Liquide middelen

De post liquide middelen bestaat in belangrijke mate uit de rekening courant met de Rijkshoofdboekhouding van het ministerie van Financiën. Per balansdatum is de specificatie als volgt:

Omschrijving	31-12-2001	31-12-2000
Rekening courant ministerie van Financiën	12 956	33 619
Betalingen onderweg	- 107	- 1 230
Kas	7	7
Totaal	12 856	32 396

Eigen vermogen			
Omschrijving	Onverdeeld resultaat	Exploitatie-reserve	Totaal
Stand 1/1		10 208	10 208
Resultaat 2001	- 2 296		- 2 296
Stand 31/12	- 2 296	10 208	7 912

Het eigen vermogen per 31 december 2001 valt binnen de 5% grens van de agentschapregeling. Deze regeling houdt in dat het eigen vermogen van het agentschap niet meer mag bedragen dan 5% van de gemiddelde ontvangsten van de afgelopen drie jaar. Als het eigen vermogen hierboven komt zal het meerdere afgeroomd worden en terugvloeien naar het kerndepartement. Gezien het feit dat het kerndepartement een afwijkende afspraak met het ministerie van Financiën is overeengekomen, is de 5%-regeling alleen op het jaar 2000 en 2001 gebaseerd.

Lening Ministerie van Financiën	
Omschrijving	Totaal
Stand 1/1	25 007
Aflossing 2001	- 7 337
Stand 31/12	17 670

Per 1 januari 2000 heeft een conversie eigen vermogen naar een initiële lening plaats gevonden. De lening is aangegaan met het ministerie van Financiën op wiens initiatief de conversie is uitgevoerd. De boekwaarde van de op 31 december 1999 aanwezige materiële vaste activa, ad € 32 344, is hierbij aangemerkt als zijnde gefinancierd met een initiële lening. De lening heeft een looptijd van 5 jaar, waarbij in de eerste vier jaar de jaarlijkse aflossing € 7 337 bedraagt en in het laatste jaar € 2 995. Het rentepercentage bedraagt 5% en de rentevervaldatum is 31 december. Na het verwerken van de jaarlijkse aflossing bedraagt de boekwaarde per 31 december 2001 € 17 670. Met ingang van 2000 kunnen de investeringen gefinancierd worden door middel van het aangaan van leningen met het ministerie van Financiën, middels de leen en depositorekening. In het boekjaar is verder geen gebruik gemaakt van deze regeling.

Voorzieningen			
Omschrijving	Groot Onderhoud	Omvorming VC naar AC (4 ^e AC Ter Apel)	Totaal
Stand 1/1	136	749	885
Dotatie		637	637
Onttrekking		- 749	- 749
Stand 31/12	136	637	773

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gevormd voor de verwachte toekomstige onderhoudskosten. De voorziening heeft betrekking op een huurpand in Rijsbergen waarvan het agentschap de verplichting van groot onderhoud heeft.

Omvorming VC naar AC (AC Ter Apel)

De staatssecretaris heeft in het kader van het programma «Groeï IND '99» in 1999 een aanmeldcentrum (AC) aangewezen op een locatie met een infrastructurele capaciteit voor het behandelen van maximaal 20 000 asielaanvragen per jaar. Hier was toen nog een vertrekcentrum (VC) gevestigd. Het AC is in augustus 2001, één jaar na het verkrijgen van de bouwvergunning operationeel geworden. De voorziening per 31 december 2001 is gevormd voor de nog verwachte initiële kosten voor de omvorming van het VC naar een AC. Het gaat hierbij met name om herstelwerkzaamheden en aanpassingen die in 2002 worden uitgevoerd op het reeds opgeleverde pand.

Crediteuren

De post crediteuren betreft verplichtingen aan leveranciers, die door middel van een factuur in rekening zijn gebracht en verplichtingen aan personeelsleden. De looptijd hiervan bedraagt korter dan 1 jaar. In onderstaand overzicht is een specificatie per vestiging opgenomen.

Omschrijving		31-12-2001	31-12-2000
Hoofdkantoor	Den Haag	3 281	4 021
Regio Noord-West	Hoofddorp	372	1 026
Regio Noord-Oost	Zwolle	162	1 958
Regio Zuid-West	Rijswijk	118	708
Regio Zuid-Oost	Den Bosch	387	1 522
Regio Midden	Arnhem	93	1 890
Totaal		4 413	11 125

Vooruit ontvangen projectgelden				
Project	31-12-2000	Toevoeging in 2001	Onttrekking in 2001	31-12-2001
Biometrie		2 269		2 269
TIV (SKI)	3 222		- 2 080	1 142
VW 2000	5 954		- 4 928	1 026
Totaal	9 176	2 269	- 7 008	4 437

Biometrie:

In 2001 is € 2 269 bijdrage ontvangen voor biometrie. Aangezien in 2001 geen kosten zijn gemaakt maar deze in 2002 zijn voorzien is de totale bijdrage gereserveerd.

TIV/SKI:

Deze vooruitontvangen post betreft een budget dat de IND administratief voor de project-DG VW2000 beheert. De onttrekkingen/betalingen vinden op diens verzoek plaats.

VW 2000:

Aan de begroting 2000 is toegevoegd een bedrag van € 11 934 voor de implementatie van de nieuwe vreemdelingen wet (VW2000). Per 31 december 2001 resteert een post voor de vervanging van documenten in verband met de VW2000.

Nog te betalen		
Omschrijving	31-12-2001	31-12-2000
Nog te ontvangen facturen/declaraties	16 598	13 874
Vakantiegeld	5 481	4 579
Interim ziektekosten	1 264	1 042
Mobiliteitscentrum ZOZ	312	344
Totaal	23 655	19 839

De post nog te betalen facturen/declaraties betreffen nog te ontvangen/nog in te boeken facturen en declaraties welke na december 2001 tot uitbetaling zullen komen.

De te betalen post inzake het mobiliteitscentrum Zuid-Oost-Zuid (ZOZ) betreft een rekening courant verhouding tussen het ZOZ en de IND aangezien de IND de kosten feitelijk betaalt en de opbrengst ontvangt voor het ZOZ en deze vervolgens doorbelast aan het ZOZ.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overeenkomstig het gestelde in de Algemene Beheersregeling agentschappen ministerie van Justitie zijn mogelijke verplichtingen die groter zijn dan 5% van de passiva en waarvan de resterende looptijd minimaal 3 jaar is opgenomen als niet uit de balans blijvende verplichtingen. Een uitzondering in de opstelling vormen de posten met betrekking tot huren en vaste lasten verplichtingen 2002, hierin zijn ook de posten begrepen waarvan de resterende looptijd minder dan 3 jaar is.

Omschrijving	Huren en vaste lasten (excl. 2002)	Huren en vaste lasten verplichting 2002
Totaal	109 981	17 993

3. Baten-lastenoverzicht 2001: confrontatie oorspronkelijke begroting met realisatie

	(1)	(2)	(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Vershil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
	€1000	€1000	€1000
Baten			
Opbrengst moederdepartement	250 978	304 935	53 957
Opbrengsten derden	8 377	7 565	- 812
Rentebaten	-	784	784
Buitengewone baten	-	-	-
Exploitatiebijdrage	-	-	-
Totaal baten	259 355	313 284	53 929
Lasten			
Apparaatskosten	253 660	298 777	45 117
* personele kosten	127 473	153 394	25 921
* materiële kosten	126 187	144 746	18 559
* dotaties voorzieningen	-	637	637
Rentelasten	885	1 251	366
Afschrijvingskosten	16 381	15 552	- 829
* materieel	16 381	15 552	- 829
Buitengewone lasten	-	-	-
Totaal lasten	270 926	315 580	44 654
Saldo baten en lasten	- 11 571	- 2 296	9 275

4. Toelichting op de rekening van baten en lasten

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Alle kosten en opbrengsten zijn toegerekend aan de periode waarop deze kosten en opbrengsten betrekking hebben.

Alle bedragen zoals opgenomen zijn, tenzij anders vermeld, x € 1 000,-.

Toelichting op de afzonderlijke posten in de rekening van baten en lasten

Opbrengst departement

Het bijdrageartikel van de IND wordt door het kerndepartement geadmini-
streerd volgens het kas-verplichtingenstelsel. Toevoegingen aan en
afnamen van de IND-begroting worden als «opbrengst moederdeparte-
ment» gemuteerd.

Hieronder wordt door middel van een overzicht de toename ten opzichte
van de ontwerpbegroting nader gespecificeerd:

Mutaties op de oorspronkelijke begroting	
Omschrijving	Bedrag
Stand ontwerpbegroting 2001	250 978
Mutaties 2001:	
1. Ama beleid	13 160
2. Behandelkantoren	4 900
3. Intensivering AC's	3 630
4. Tolken	2 269
5. Regulier	2 269
6. Leges VNG	3 630
7. Loon- en prijsbijstellingen	12 913
8. Exploitatie tekort/EJM 2000	9 983
9. ACV	- 378
10. Overig	1 581
Opbrengst moederdepartement volgens de Staat van baten en lasten 2001	304 935
Bij: biometrie als vooruitontvangen projectgelden verantwoord op de balans per 31 december 2001	2 269
Af: inkomsten AAF (arbeidsongeschiktheidsfonds) als nog te ontvangen kerndepartement verantwoord op de balans per 31 december 2001	- 933
Stand IBOS	306 271

Toelichting mutaties

1. Ama beleid

Extra budget is toegekend om voldoende begeleiding te kunnen bieden aan de sterk gestegen instroom van AMA's. Daarnaast worden voorstellen ontwikkeld waarbij het AMA beleid zal worden aangescherpt. Onderscheid wordt gemaakt in de behandeling van AMA's die jonger zijn dan 15 jaar en AMA's die ouder zijn. Bij de eerste groep is de opvang gericht op integratie, de 2^e groep wordt voorbereid op terugkeer. Leeftijdsonderzoek is nodig om vast te stellen tot welke leeftijdsgroep een AMA bij binnenkomst behoort. Daarnaast zal er meer werkaanbod zijn voor medewerkers toezicht en terugkeer.

2. Behandelkantoren

Extra budget is toegekend voor de introductie van de behandelkantoren. Doelstelling daarvan is het realiseren van een meer efficiënte (en daarmee snellere) behandeling van asielaanvragen via een gezamenlijke planning en coördinatie door de ketenpartners. De kosten voor de IND worden voornamelijk veroorzaakt door verhuizing naar A1-lokatie (dat betekent onder meer dat het kantoor nabij een NS-station gelegen is) en inrichtingskosten. De besparingen worden met name gevonden in een verwachte verlaging van de uitvalpercentages nader gehoor en als gevolg daarvan kortere doorlooptijden en lagere kosten voor de opvang.

3. Intensivering AC's

Het budget van de IND is verhoogd ten behoeve van vestiging van het vierde aanmeldcentrum in Ter Apel. Dat betekent investeren in de kwaliteit aan de voorkant van de vreemdelingenketen. Per 1 augustus 2001 is het AC Ter Apel volledig operationeel. Het aantal afdoeningen in het AC proces neemt hierdoor toe, hetgeen besparingen met zich meebrengt in het vervolg van de keten.

4. Tolken

De IND wil de bezwaarvoorraad bij asiel op korte termijn wegwerken. Het wegwerken van de voorraad bezwaar heeft tot gevolg dat nog aanzienlijke kosten gemaakt zullen worden voor de inhuur van tolken. Deze kosten zijn niet voorzien in de bekostiging van de Vreemdelingenwet 2000 omdat daarin de bezwaarprocedure vervalt en hiervoor is extra budget toegekend.

5. Toename instroom regulier

Extra budget is toegekend aan de IND om het mogelijk te maken een verwachte jaarlijkse instroom van 60 000 reguliere aanvragen tot toelating te kunnen behandelen en de voorraad bezwaar tot aanvaardbare hoogte te kunnen terugdringen. De oorspronkelijke hoogte van de bijdrage van het kerndepartement was gebaseerd op een jaarlijkse instroom van 35 000 met ingang van 2001.

6. Leges VNG

Nog te betalen per 31 december 2001 aan de VNG.

7. Loon- en prijsbijstellingen

Gebruikelijke bijstelling als gevolg van loon- en prijscompensatie.

8. Exploitatie tekort

Ter dekking van het exploitatie tekort is extra budget toegekend (onder andere in de eindejaarsmarge 2000). De oorzaken zijn onder andere dat er

meer personeel nodig is door een andere samenstelling van de instroom (minder gezinnen, meer alleenstaanden) en omdat de voornemen procedure meer tijd vergt dan voorzien.

9. ACV

Met de overgang van het ACV van de IND naar DGIIV wordt het budget voor huisvesting overgeheveld.

Opbrengst derden			
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Vershil
Naturalisatie	2 723	2 872	149
Leges aanvragen om toelating	4 810	2 774	- 2 036
Diversen	844	1 919	1 075
Totaal	8 377	7 565	- 812

Leges aanvragen om toelating (- € 2 036)

De lagere opbrengst op leges aanvragen om toelating wordt veroorzaakt door de tariefstelling. Bij de ontwerpbegroting is rekening gehouden met een tariefsverhoging leges toelating van 90%. Deze tariefswijziging heeft niet in 2001 plaatsgevonden. De tariefsverhoging wordt naar verwachting deels per 1 april 2002 ingevoerd en deels per 1 september 2002.

Diversen (€ 1 075)

Het bedrag van de oorspronkelijke vastgestelde begroting van € 844 heeft voornamelijk betrekking op de geraamde visagelden en de inhoudingen op salarissen personeel (o.a. kinderopvang en PC-privé). De realisatie op dit onderdeel valt € 1 075 hoger uit dan geraamd. Het betreft hier voornamelijk hogere ontvangsten waar tegenover gelijke uitgavenmutaties staan. Deze zogenoemde desalderingsmutaties hebben in hoofdzaak betrekking op verrekening van kosten met andere ministeries.

Rentebaten

Dit betreft de ontvangen rente van het ministerie van Financiën inzake de rekening-courant.

Apparaatskosten		
Omschrijving	Ontwerp-begroting 2001	Realisatie 2001
Personeel	50%	52%
Automatisering	8%	8%
Huisvesting	11%	12%
Tolkwerkzaamheden	6%	5%
Verwijderingen	3%	5%
Procesvertegenwoordiging	3%	3%
Opvang aanmeldcentra	2%	3%
Proceskosten	1%	2%
Overig	16%	10%
Totaal	100%	100%

Specificatie kosten van personele aard		
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2001	Realisatie 2001
Ambtelijk personeel		
– bezetting (fte's)	3 288	3 266
– begroting (€ 1000)	121 801	133 962
– aantal niet actief (fte's)	30	PM
– begrotingsbeslag (€ 1000)	1 271	1 687
Overig personeel (€ 1000)		
– niet regulier	340	305
– uitzendkrachten	PM	13 786
– opleiding en vorming	3 290	2 947
Post actief personeel		
– begrotingsbeslag (€ 1000)	771	707
Totaal	127 473	153 394

Eind 2001 bedroeg het totale personeelsbestand van de IND circa 3 400 fte's. Gemiddeld over het jaar 2001 waren er 3 266 fte's bij de IND in dienst, tegen 2 965 gemiddeld over 2000. Van de circa 3 400 bezette formatieplaatsen is 76% in vaste dienst en 24% is in tijdelijke dienst. Het aantal IND-medewerkers in vaste dienst is dus toegenomen. Dit komt de stabiliteit van de organisatie ten goede en op termijn ook de productie en productiviteit. De gerealiseerde (gemiddelde) loonsom komt uit op een bedrag van € 39 479 per fte. Het percentage ziekteverzuim (exclusief zwangerschap) in 2001 komt uit op 9% (2000 8%).

Materiële lasten

Materiële lasten (exclusief subsidies).

De overschrijding (exclusief subsidies) op deze post van € 14,0 miljoen wordt onder andere veroorzaakt door hogere uitgaven op het gebied van huisvesting (€ 7,7 miljoen) en verwijderingen (€ 5,4 miljoen). De kosten huisvesting zijn gestegen als gevolg het verhuizen naar duurdere A-lokaties. De kosten verwijderingen zijn gestegen als gevolg van een hogere kostprijs per verwijdering. In 2001 hebben namelijk verwijderingen plaatsgevonden middels charters en was er sprake van meer verwijderingen onder toezicht.

Subsidies

De realisatie op dit onderdeel (€ 10,4 miljoen raming € 5,9 miljoen) heeft vooral betrekking op de bijdrage in het kader van de Terugkeerregeling IOM, een bijdrage aan het VAS, een bijdrage aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en een bijdrage aan de Taakorganisatie Vreemdelingenzorg (TOV).

De bijdragen aan de VNG en de TOV waren niet meegenomen in de ontwerpbegroting en kunnen als volgt worden toegelicht:

- de gemeenten zijn in 2001 gedeeltelijk gecompenseerd voor de meerkosten van de afgelopen 4 jaar. In overleg met Financiën is een voorstel ontwikkeld waardoor de gemeenten in 2002 een bedrag van € 3,6 miljoen in het gemeentefonds gestort krijgen.
- de Taakorganisatie Vreemdelingenzorg (TOV) heeft in 2001 een

bijdrage van € 1,1 miljoen ontvangen voor de conversie van SAP en de aanpassing van de processen in verband met de invoering van de VW2000.

Dotaties aan voorzieningen (€ 0,64)

Dit betreft de dotatie aan de voorziening omvorming VC naar AC.

Afschrijvingskosten vaste materiële activa

Voor de waarderingsgrondslagen en afschrijvingsmethodiek wordt verwezen naar de toelichting bij de balans. De opbouw van de afschrijvingskosten staan vermeld in het verloopoverzicht materiële vaste activa.

Rentelasten

De rentelasten ad € 1 251 betreft de betaalde rente voor het jaar 2001 over de initiële lening ad € 32 344.

5. Overzicht meerjarige vermogensontwikkeling

	Realisatie 1997	Realisatie 1998	Realisatie 1999	Realisatie 2000	Begroting 2001	Realisatie 2001
Eigen vermogen per 1-1	25 438	31 511	47 080	34 810	10 208	10 208
Saldo van baten en lasten	6 157	3 010	- 10 122	7 742	- 11 571	- 2 296
Directe mutaties in het Eigen vermogen:						
Uitkeringen aan moederdepartement	-	-	-	-	-	-
Exploitatiebijdrage door moederdepartement	-	12 559	6 807	-	-	-
Overige mutaties	- 84	-	- 8 955	- 32 344	-	-
Eigen vermogen per 31-12	31 511	47 080	34 810	10 208	- 1 363	7 912

6. Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht 2001: confrontatie ontwerpbegroting met de realisatie			
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Verschil
1 Rekening courant RHB 1-1	33 619	33 619	-
2 Totaal operationele kasstroom	11 344	2 732	- 8 612
3a totaal investeringen	- 9 591	- 20 872	- 11 281
3b totaal boekwaarden desinvestering	0	4 815	4 815
3 Totaal investeringskasstroom	- 9 591	- 16 057	- 6 466
4a eenmalige uitkering aan Moederdepartement	-	-	-
4b eenmalige storting door Moederdepartement	-	-	-
4c aflossingen op leningen	- 7 337	- 7 337	-
4d beroep op leenfaciliteit	-	-	-
4 Totaal financieringskasstroom	- 7 337	- 7 337	-
5 Rekening courant RHB 31-12 december (=1+2+3+4)	28 035	12 957	- 15 078

Toelichting

Rekening Courant RHB.

Dit betreft de rekening courant met de Rijkshoofdboekhouding.

Totaal operationele kasstroom

Dit saldo komt tot stand op basis van de cijfers zoals opgenomen in de rekening van baten en lasten en de balans.

Totaal investeringskasstroom

Dit betreft het totaal van de door de IND in 2001 gedane (vervangings)investeringen gecorrigeerd voor het bedrag van de desinvesteringactiviteiten.

Totaal financieringsstroom

Dit betreft de aflossing van de initiële lening ad € 32 344.

7. Volume- en prijsindicatoren per activiteit (lasten)

	Realisatie 2000			Ontwerpbegroting 2001			Realisatie 2001		
	Prijs (x € 1,-)	Volume	Beslag in mln.	Prijs (x € 1,-)	Volume	Beslag in mln.	Prijs (x € 1,-)	Volume	Beslag in mln.
Asiel									
– aanmeldcentra	737	39 224	28,9	688	60 000	41,3	1 051	29 708	31,2
– gehoor	815	47 279	38,5	839	51 000	42,8	1 282	36 227	46,4
– beslis	683	58 011	39,6	970	51 000	49,5	1 481	39 294	58,2
– bezwaar	918	23 354	21,4	848	PM	0,0	1 295	33 549	43,4
– beroep	679	8 619	5,9	657	30 000	19,7	1 003	11 923	12,0
– voorlopige voorziening	637	10 489	6,7	587	22000	12,9	897	12 666	11,4
– hoger beroep	–	–	–	627	19 000	11,9			
– overige kosten			15,7			2,1			
Regulier									
– 1e aanleg	412	68 855	28,4	375	60 000	22,5	573	60 023	34,4
– bezwaar	804	21 618	17,4	728	21 500	15,7	1 112	18 948	21,1
– beroep	1 048	6 687	7,0	865	9 000	7,8	1 322	6 369	8,4
– voorlopige voorzie- ningen	841	9 692	8,1	728	9 500	6,9	1 112	7 513	8,4
overige kosten			1,4						
Visa	91	25 243	2,3	84	29 000	2,4	128	29 066	3,7
Naturalisatie	165	36 449	6,0	150	45 000	6,8	230	34 536	7,9
Terugkeer	295	49 094	14,5	269	53 000	14,3	411	40 920	16,8
Conservatoire maatregelen	623	8 565	5,3	626	9 500	5,9	956	12 769	12,2
Overig			40,4			8,3			
Totaal			287,6			270,9			315,5

De kostprijsystematiek in deze tabel is gebaseerd op een methodiek die in 1997 is vastgesteld. Als gevolg van een reorganisatiewijziging en de introductie van de VW2000 voldoet deze systematiek niet meer. Om deze reden is eind 2001 gestart met een herziening van de kostprijsystematiek. Hierbij wil de IND streven naar een transparante financiering, waarbij het risico van grote verschillen tussen begroting en realisatie door middel van afspraken wordt afgedekt.

De begroting 2003 zal worden onderbouwd met de nieuwe kostprijsystematiek, maar in deze verantwoording wordt aangesloten bij de in de ontwerpbegroting 2001 gebruikte opstelling.

De hogere prijs per product wordt veroorzaakt door de volgende factoren:

- verdeling van het bedrag overig (€ 14 840) over de diverse producten;
- verdeling van hogere uitgaven (€ 1 089) over de diverse producten;
- verdeling van de geprognosticeerde kosten hoger beroep (€ 11 934) over de diverse producten;
- verdeling van de overige kosten (€ 2 133) over de diverse producten;
- een lagere realisatie volumegegevens dan geprognosticeerd.

6.2 Agentschap Dienst Justitiële Inrichtingen

1. Balans per 31 december 2001

Balans van agentschap DJI per 31 december 2001		
Bedragen x €1 000		
	31-12-2001	31-12-2000
Activa		
Materiële activa		
* <i>installaties en inventarissen</i>	124 273	110 678
* <i>overige materiële vaste activa</i>	12 591	10 127
* <i>eigenaarszaken RGD</i>	4 187	5 625
Voorraden	4 789	4 235
Debiteuren	9 352	8 625
Nog te ontvangen	109 619	80 236
Liquide middelen	129 726	118 954
Totaal activa	394 537	338 480
Passiva		
Eigen vermogen		
* <i>exploitatie-reserve</i>	57 393	56 306
* <i>onverdeeld resultaat</i>	22 680	9 119
Leenfaciliteit Ministerie van Financiën	114 021	76 728
Voorzieningen	66 650	21 272
Crediteuren	6 101	1 298
Nog te betalen	127 692	173 757
Totaal Passiva	394 537	338 480

2. toelichting op de balans

Waarderingsgrondslagen

Materiële Vaste Activa

De waardering van de materiële vaste activa geschiedt tegen historische kostprijs inclusief BTW en zonder prijsindexering: verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs in geval van vervaardiging in eigen beheer. Voor wat betreft de vaste activa die men heeft aangeschaft ten behoeve van de afdeling arbeid geschiedt de waardering tegen historische kostprijs exclusief BTW.

Bij de waardering wordt rekening gehouden met waardevermindering indien deze van duurzame aard is. Dit betekent dat indien de actuele waarde (bijvoorbeeld directe opbrengstwaarde) op een bepaald moment structureel lager is dan de boekwaarde, gewaardeerd wordt tegen de lagere actuele waarde.

Afschrijvingen vinden plaats op lineaire basis, op basis van de geschatte levensduur. Voor de verschillende categorieën zijn de volgende afschrijvingstermijnen (in jaren) van toepassing:

Afschrijvingstermijn		
Installaties en materieel	(Installaties en inventaris)	5–10
Automatisering en kantoormachines	(Installaties en inventaris)	4–5
Inventaris	(Installaties en inventaris)	5–8
Vervoermiddelen *	(Overig)	5
Levende have, wapens en toebehoren	(Overig)	5–10
Overige materiële vaste activa	(Overig)	5
Eigenaarszaken RGD	(Overig)	5–10

* Voor speciale voertuigen (b.v. cellenbussen) gelden afwijkende afschrijvingstermijnen.

Eigenaarszaken RGD

De DJI maakt gebruik van objecten welke eigendom zijn van Rijksgebouwendienst (RGD). Jaarlijks wordt hiervoor een gebruiksvergoeding aan de RGD betaald. Investerings in eigenaarszaken van een object leiden tot een hogere boekwaarde. Omdat de gebruiksvergoeding op de boekwaarde is gebaseerd zal deze worden verhoogd. In sommige gevallen wordt – uit efficiency overwegingen – afgezien van aanpassing van de gebruiksovereenkomst en wordt de investering t.b.v. eigenaarsvoorzieningen a fonds perdu met de RGD afgerekend. Om de kosten aan de juiste perioden te kunnen toerekenen wordt deze a fonds perdu vergoeding geactiveerd en gekoppeld aan de afschrijving, over een periode van 5 tot 10 jaar afgeschreven.

Vorraden

Waardering van voorraden geschiedt tegen verkrijgingsprijs of tegen marktwaarde indien deze op balansdatum lager is. Indien er twijfel bestaat omtrent de verkoopbaarheid van de voorraden wordt een voorziening voor incurantheid gevormd.

De voorraad gereed product en het onderhanden werk worden gewaardeerd tegen de aan productie van deze voorraden toerekenbare kosten.

Debiteuren

Debiteuren worden gewaardeerd op nominale waarde, onder aftrek voor een voorziening voor oninbaarheid.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor specifieke risico's die zijn verbonden aan bepaalde activa en passiva of aan de activiteiten van het agentschap. De risico's moeten op balansdatum bekend zijn en voortvloeien uit gebeurtenissen die voor balansdatum hebben plaatsgevonden.

Tevens worden voorzieningen gevormd teneinde een betere verdeling van de kosten over de jaren te verkrijgen. Voor algemene (bedrijfs)risico's wordt geen voorziening gevormd. De algemene risico's worden gedekt door de exploitatiereserve.

Overige

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde inclusief BTW.

Exploitatiereserve

Op grond van de Regeling Vermogensvoorschriften Agentschappen is bepaald dat Agentschappen een exploitatiereserve mogen aanhouden, waarvan het maximum is vastgesteld op 5% van de gerealiseerde gemiddelde omzet over 2000 en 2001.

Toelichting op specifieke posten in de balans

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

Materiële activa	(x € 1000)			
	Instal- ties en inven- taris	Overig	Eige- naars- zaken RGD	Totaal
Aanschaffingsprijs	256 356	41 974	5 625	303 955
Cumulatieve afschrijvingen	- 145 678	- 31 847	0	- 177 525
Boekwaarde 1/1	110 678	10 127	5 625	126 430
Mutaties boekjaar				
Investerings	52 563	7 335	0	59 898
Desinvesteringen	- 21 696	- 3 587	- 1 060	- 26 343
In desinvestering begrepen afschrijving	9 828	3 050	0	12 877
Jaarlijkse Afschr investeringen	- 27 100	- 4 334	- 378	- 31 812
Totaal mutaties	13 595	2 463	- 1 438	14 620
Aanschaffingsprijs 31-12	287 223	45 722	4 565	337 510
Cumulatieve afschrijvingen	- 162 950	- 33 130	- 378	- 196 458
Boekwaarde per 31/12	124 273	12 591	4 187	141 052
Procentuele afschrijving	56%	72%	8%	58%

In 2001 zijn de in 2000 apart opgenomen «financiële vaste activa» opgenomen bij de materiële vaste activa onder de noemer «Eigenaarszaken RGD»

Vorraden

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2001	31-12-2000
Magazijnvoorraad grondstoffen, halffabrikaat en gereed product	1 914	1 657
Onderhanden werk arbeidsbedrijven	479	572
Voorraad inrichtingsmagazijn	2 396	2 006
Totaal	4 789	4 235

De voorraden zijn voorraden handelsgoederen alsmede voorraden voor huishoudelijk gebruik.

Debiteuren

De debiteuren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2001	31-12-2000
Debiteuren	10 002	9 159
Voorziening dubieuze debiteuren	- 650	- 534
Totaal	9 352	8 625

De debiteuren zijn volledig als kortlopend aan te merken.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

	2001
Stand voorziening per 1 januari	- 534
Dotatie	- 265
Afboeking	+ 149
Stand voorziening 31 december	- 650

Nog te ontvangen en vooruitbetaald

De nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2001	31-12-2000
Vorderingen diverse inrichtingen	6 198	6 587
AWBZ	79 896	53 429
Voorschotten	5 625	3 892
AAF gelden	5 049	
Vooruitbetaalde kosten diverse inrichtingen	7 032	10 177
Terug te ontvangen bouwsubsidie	5 819	6 151
Totaal	109 619	80 236

Specificatie AWBZ vordering			
Omschrijving	jaar	31-12-2001	31-12-2000
Vordering AWBZ	1992	0	505
Vordering AWBZ	1993	0	798
Vordering AWBZ	1994	0	925
Vordering AWBZ	1995	830	830
Vordering AWBZ	1996	701	701
Vordering AWBZ	1997	0	228
Vordering AWBZ	1998	15 140	15 140
Vordering AWBZ	1999	16 348	15 827
Vordering AWBZ	2000	18 502	18 475
Vordering AWBZ	2001	28 375	0
Totaal		79 896	53 429

Liquide middelen

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2001	31-12-2000
Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding	128 026	117 539
Kas	1 700	1 415
Totaal	129 726	118 954

Passiva

Exploitatiereserve	
Stand per 1 januari	56 306
Toevoeging uit winstbestemming 2000	1 087
Stand 31 december	57 393

Leenfaciliteit Ministerie van Financiën					
Omschrijving	Rente %	Hoofd Som	Stand per 31-12-2000	Aflossing 2001	Stand per 31-12-2001
Initiële lening 2000	5.00	92 074	76 728	- 15 344	61 384
Lening 1 september 2001	4.63	13 159	0	0	13 159
Lening 1 september	5.14	39 478	0	0	39 478
Totaal		144 712	76 728	- 15 344	114 021

De initiële lening is aangegaan ten gevolge van de conversie van eigen vermogen naar vreemd vermogen, op grond van de Regeling «Vermogensvoorschriften Agentschappen 2000». Deze lening heeft een looptijd van 6 jaar.

De nieuwe leningen zijn aangegaan ten gevolge van het omzetten van de in

de balans per ultimo 2000 opgenomen vooruitontvangen bijdragen voor huisvestingsprojecten in de rijkssector. Deze leningen hebben een looptijd van 5 jaar (€ 13 miljoen) en 10 jaar (€ 39 miljoen).

Voorzieningen				
Omschrijving	Stand per 31-12-2000	dotatie	Onttrekking	Stand per 31-12-2001
Productaansprakelijkheid	453	0	0	453
Functioneel leeftijdsontslag	5 320	2 847	0	8 167
Euroconversie	3 733	0	- 3 733	0
Afkoop boekwaarde RGD gebouwen		46 599	0	46 599
Groot onderhoud	3 748	2 696	- 1 197	5 247
Reorganisatie	8 018	1 140	- 2 974	6 184
Totaal	21 272	53 282	- 7 904	66 650

Toelichting op Voorzieningen

De voorziening productaansprakelijkheid (€ 453)

De voorziening aansprakelijkheid is een voorziening ter dekking van de risico's van de produktaansprakelijkheid arbeidsbedrijven.

Voorziening functioneel leeftijdsontslag (FLO) (€ 8 167)

Als gevolg van de leeftijdopbouw en het feit dat 70% van de medewerkers van de DJI werkzaam is op een FLO-functie is een voorziening FLO getroffen. Uitgangspunt is een tijdshorizon van 15 jaar waarbij de kosten over deze periode zijn geëgaliseerd.

Naar verwachting zullen tot en met 2007 dotaties aan de voorziening plaatsvinden. Vanaf 2008 zullen jaarlijks bedragen worden onttrokken.

Voorziening Euroconversie (€ 0)

In verband met de overgang naar de euro per 1 januari 2002 is besloten de hiervoor gevormde voorziening op te heffen en de bestaande verplichtingen op te nemen onder de kortlopende schulden.

Voorziening afkoop boekwaarden RGD gebouwen (€ 46 599)

DJI heeft in 2001 ten aanzien van een aantal panden de beslissing genomen deze binnen een aantal jaren te gaan afstoten. Het afstoten van panden waarvan de contractperiode nog niet is beëindigd resulteert in de verplichting dat het restant van de boekwaarde aan de RGD moet worden vergoed. Door DJI zijn de af te kopen boekwaarden per de geplande datum van afstoten bepaald. Ten aanzien van de af te stoten panden die zullen worden gesloopt zijn bovendien de te verwachten slooekosten ingeschat, voor zover deze ten laste van de DJI komen.

Omdat op balansdatum de bestaande risico's voor deze verplichtingen redelijkerwijs zijn in te schatten en de oorsprong hiervan gevonden kan worden in het verslagjaar, is besloten hiervoor in de balans per ultimo 2001 een voorziening op te nemen.

Voorziening groot onderhoud (€ 5 247)

Als gevolg van de stelselwijziging rijkshuisvesting is de DJI verantwoordelijk voor het uitvoeren van een deel van het planmatig onderhoud. De

voorziening is gevormd op basis van een tijdshorizon van 10 jaar. Er worden onderhoudsplannen opgesteld met het doel de kosten over de jaren te egaliseren.

Voorziening reorganisatie (€ 6 184)

In 2000 is een voorziening gevormd in verband met de te verwachten personele afbouwkosten ten gevolge van reorganisaties volgend uit de maatregelen in het kader van het Masterplan DJI. In 2001 is in totaal ca € 4,3 miljoen aan afbouwkosten ten laste van de voorziening gebracht. De voorziening ter dekking van de reorganisatiekosten bij de Van Mesdagkliniek is in 2001 met € 1,1 miljoen verhoogd.

Crediteuren

De post crediteuren betreft verplichtingen aan leveranciers, die door middel van een factuur in rekening zijn gebracht. Het saldo van deze post heeft betrekking op de (per balansdatum) nog te betalen facturen.

Nog te betalen

De nog te betalen bedragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving:	31-12-2001	31-12-2000
Overlopend vakantiegeld	20 317	18 375
<i>Overige passiva</i>	4 780	4 280
Overlopend BTZR	6 930	7 079
Nog te ontvangen verrekenstukken RGD	7 221	20 398
Nog te betalen gratificaties over 2001	5 445	
Overlopend overwerk/tod	4 320	4 587
Afroming eigen vermogen tweede tranche		10 105
Nog te betalen kosten diversen	33 095	25 184
Schuld aan Moederdepartement	3 503	
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>		
Overlopende Bouwprojecten particuliere sector	16 902	14 269
Exploitatie VN-cellen	2 331	998
Ontvangen projectgelden	14 537	14 386
Vooruitontvangen middelen t.b.v. Personele Zorg	8 311	
Huisvestingsprojecten in rijksinrichtingen in uitvoering		15 362
Huisvestingsprojecten in rijksinrichtingen gereed		38 733
Totaal	127 692	173 757

Schuld aan Moederdepartement (€ 3 503)

Onder deze post zijn opgenomen de bijdragen die door het Moederdepartement voor een specifiek doel zijn verstrekt, maar waarvan de operationalisering van dat doel nog niet heeft plaatsgevonden. Het betreft diverse automatiseringsprojecten (1,6 miljoen), initiële uitgaven voor extra EBI-plaatsen (1,5 miljoen) en projecten forensische zorg (0,4 miljoen).

Vooruitontvangen bedragen

Onder dit onderdeel zijn opgenomen de projecten waarvoor een geoormerkte bijdrage is verstrekt. Voor deze projecten geldt dat een projectplan is opgesteld en/of de uitvoering is gestart, danwel op korte termijn zal aanvangen.

Overlopende bouwprojecten particuliere sector (€ 16 902)

Van het totaalbedrag heeft € 1,0 miljoen betrekking op de sector TBS en ca € 15,9 miljoen op de sector Jeugd. In laatstgenoemd bedrag is

begrepen de in 2001 van het Moederdepartement ontvangen specifieke bijdrage(€ 6 miljoen) voor toekomstige vervanging en renovatie van gebouwen van de particuliere justitiële jeugdinrichtingen.

Ontvangen projectgelden (€ 14 537)

De vooruitontvangen projectgelden zijn als volgt te specificeren

	31-12-2001
- automatiseringsprojecten PIROOS en MITS	1 633
- initiële kosten t.g.v. vertragingen in 2001	1 981
- projectkosten clustervorming Gevangeniswezen	3 114
- project competentie management	1 147
- ontvangen projectbijdragen van ministerie van BZK	507
- projecten preklinische zorg TBS-gestelden	234
- projectkosten noodmaatregelen jeugdsector	5 921
Totaal	14 537

Vooruitontvangen middelen personele zorg (8 311)

In 2001 is van het ministerie van BZK en van het Moederdepartement resp. € 2,7 miljoen en € 3,0 miljoen ontvangen ter dekking van de korte termijn maatregelen in het kader van de nota Investeren in Personele Zorg DJI. Tezamen met de resterende middelen uit de loonbijstelling 2001 (€ 2,6 miljoen) zijn deze middelen, met toestemming van het Moederdepartement, als vooruitontvangen bijdrage 2001 in de financiële verantwoording opgenomen.

Huisvestingsprojecten in rijksinrichtingen in uitvoering en gereed

In 2001 is de systematiek met betrekking tot deze investeringen gewijzigd en zijn de in de balans per ultimo 2000 opgenomen bedragen omgezet in een lening van het ministerie van Financiën. Voor een toelichting op de gewijzigde verantwoordingssystematiek wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen			(bedragen x € 1 mln.)
Huurlasten en Servicekosten Verplichting 2002	Verlofuren personeel per 31-12-2001	Subsidie verplichting particuliere inr. 2002	Garantieplichting rente en aflossing leningen part. inr. per 31-12-2001
163	16	165	44

Bovendien heeft de DJI de verplichting om in geval van sluiting van een particuliere inrichting de hiermee samenhangende kosten voor rekening te nemen.

3. Baten-lasten overzicht 2001: confrontatie oorspronkelijke begroting met de realisatie

Rekening van baten en lasten over 2001		(Bedragen x € 1000)	
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2001	Realisatie 2001	Vershil
Baten			
Opbrengst Moederdepartement	1 063 095	1 135 261	72 167
Opbrengst overige departementen			
Opbrengsten derden	129 793	176 900	47 106
Rentebaten	602	0	- 602
Buitengewone baten		0	
Exploitatiebijdrage			
Totaal baten	1 193 490	1 312 161	118 671
Lasten			
Apparaatskosten			
* personele kosten	621 091	646 607	25 516
* materiële kosten	529 781	552 957	23 177
Rentelasten	5 357	4 763	- 594
Afschrijvingskosten m.v.a.	37 261	31 812	- 5 449
Dotaties aan voorzieningen		53 282	53 282
Buitengewone lasten		59	59
Totaal lasten	1 193 490	1 289 481	95 991
Saldo baten en lasten	0	22 680	22 680

4. toelichting op de staat van baten en lasten

Door de Dienst Justitiële Inrichtingen is het jaar 2001 afgesloten met een postief resultaat van € 22,7 miljoen. Uit onderstaande rekening van baten en lasten blijkt dat de baten € 1 312,2 miljoen hebben bedragen en dat daar tegenover € 1 289,5 miljoen aan lasten zijn verantwoord.

Baten

Opbrengsten moederdepartement

Het bijdrage-artikel van de DJI wordt door het Moederdepartement bijgesteld volgens het verplichtingen-kasstelsel. Het grootste deel van de ontvangen bijdrage wordt als opbrengst Moederdepartement verantwoord in de staat van baten en lasten van de DJI. Daarnaast wordt een deel van de ontvangen bijdrage in de balans verantwoord als vooruitontvangen bijdrage betreffende specifieke projecten. Voor de aansluiting van de feitelijke begrotingsuitvoering 2001 op de stand van het bijdrage-artikel 08.05 van het Moederdepartement volgens de Slotwet 2001 wordt verwezen naar onderstaande tabel.

Wijzigingen t.o.v. de oorspronkelijke ramingen	(bedragen x € 1000)
Stand ontwerp-begroting 2001	1 063 095
Beleidsmatige mutaties/intensiveringen	30 805
Interdepartementale overboekingen	- 4 204
Departementale overboekingen	6 379
Loon- en prijsbijstelling	58 706
Stand Slotwet	1 154 780
Mutatie saldo vooruitontv. bijdrage/schuld Moederdep.	- 15 930
Overige mutaties via bijdrage Moederdepartement	- 3 589
Stand opbrengst Moederdep. in staat van baten en lasten	1 135 261

Ter toelichting op bovenstaande mutaties geldt het volgende:

Beleidsmatige mutaties/intensiveringen

Voor uitbreidingen van de sanctiecapaciteit in de sectoren Gevangeniswezen en Jeugd en het uitbreiden van de capaciteit voor vreemdelingenbewaring is in 2001 de bijdrage aan de DJI met in totaal € 24,8 miljoen verhoogd. De verdeling van dit bedrag wordt nader toegelicht in het hoofdstuk realisatie van de voorgenomen beleidsontwikkelingen.

Verder is ten behoeve van het verbeteren van gebouwen en het vervangen van installaties van de particuliere jeugdinrichtingen in 2001 incidenteel € 6 miljoen aan de bijdrage toegevoegd.

Interdepartementale overboekingen

In verband met de capaciteitsuitbreidingen in de TBS-sector is in 2001 € 13,7 miljoen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS ter compensatie van de financiële gevolgen van de capaciteitsuitbreidingen voor het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ). Ter compensatie van de kapitaallasten die samenhangen met de omzetting van de in de balans per ultimo 2000 opgenomen vooruitontvangen bijdrage voor investeringen in de rijksinrichtingen en diensten in een lening van het ministerie van Financiën, is de bijdrage structureel verhoogd met € 6,8 miljoen. Door het ministerie van BZK is in totaal € 4,1 miljoen overgeheveld naar de DJI. Hiervan is € 1,4 miljoen bestemd voor diverse projecten op het gebied van personeel en € 2,7 miljoen wordt bijgedragen aan de medefinanciering van de maatregelen in verband met de personele problematiek van de DJI. Ten gevolge van de herziening van de boekwaarden van panden en de hieruit volgende lagere jaarlijkse gebruiksvergoedingen is € 2,6 miljoen structureel overgeheveld naar het ministerie van VROM. Als correctie op de uitgeboekte middelen voor onderhanden werk is € 0,5 miljoen naar de begroting van de DJI overgeboekt door het ministerie van VROM. Ten slotte is door het ministerie van VWS € 0,7 miljoen overgeheveld als bijdrage in de kosten van het experiment strafrechtelijke opvang verslaafden te Rotterdam (SOV).

Departementale overboekingen

Bij de verdeling van de afgeroomde winst van DJI over 2000 is de bijdrage van het Moederdepartement incidenteel verhoogd met € 4,5 miljoen ter compensatie van de sober-regimeproblematiek bij het Gevangeniswezen, met € 2,2 miljoen ter compensatie van de gemiste prijsbijstelling 2001 en met € 1,3 miljoen ter compensatie van de problematiek volgend uit het

Masterplan DJI. Met betrekking tot laatstgenoemde problematiek is bovendien € 0,9 miljoen overgeheveld ten laste van de eindejaarsmarge 2000 van het Moederdepartement. Voorts is door het Moederdepartement € 3 miljoen bijgedragen aan de financiering van maatregelen in verband met de personele problematiek van de DJI. Naar de Dienst Jeugd en Criminaliteitspreventie is € 0,7 miljoen overgeheveld ten behoeve van de begeleiding van en het toezicht op pedoseksuelen. Naar de Dienst Rechtspleging is ter compensatie van de hogere kosten van de secretariële ondersteuning van de Commissie van Toezicht € 2,6 miljoen overgeheveld. De overige (technische) mutaties resulteren in een verlaging van de bijdrage met in totaal € 2,2 miljoen.

Loon- en prijsbijstelling 2001

Het bijdrage-artikel van de DJI is in 2001 verhoogd met de loonbijstelling volgens de CAO-afspraken, de incidentele loonontwikkeling 2001 en de Overheidsbijdrage Arbeidskostenontwikkeling (OVA) ten behoeve van de particuliere sector (te samen € 46,4 miljoen) en de prijsbijstelling 2001 (€ 12,3 miljoen).

Mutatie Vooruitontvangen bijdrage

De post heeft betrekking op de mutatie van de balansposten vooruitontvangen bijdrage van het moederdepartement. Het gaat hierbij om bijdragen die in een bepaald jaar aan de DJI zijn verstrekt ten behoeve van specifieke projecten. Indien deze projecten nog niet (volledig) tot uitvoering zijn gekomen wordt de specifieke bijdrage van het Moederdepartement niet als opbrengst in het betreffende jaar genomen, maar op de balans opgenomen als vooruitontvangen bijdrage Moederdepartement. Wanneer de kosten met betrekking tot deze projecten worden gerealiseerd, zal in het betreffende jaar de vooruitontvangen bijdrage vrijvallen ten gunste van de exploitatierekening.

Overige mutaties via rekening bijdrage Moederdepartement

Het betreft hier onder andere mutaties naar aanleiding van de definitieve afrekening van de inrichtingen en diensten van de DJI over het jaar 2000.

Opbrengsten derden

De opbrengsten derden bedroegen in 2001 circa € 47,1 miljoen meer dan geraamd. Naar samenstellende delen is het resultaat als volgt uitgesplitst:

	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2001	Realisatie	Verschil
Omschrijving (bedragen x € 1000)			
Opbrengsten arbeid	18 482	19 961	1 478
Opbrengsten AWBZ	93 538	126 032	32 495
Diverse opbrengsten	17 773	30 907	13 134
Totaal	129 793	176 900	47 106

Opbrengsten arbeid

De opbrengsten arbeid zijn circa € 1,5 miljoen hoger uitgekomen dan de raming. De hogere opbrengst is naast de doorwerking van de prijs-

bijstelling het gevolg van de hogere bezetting in de sector Gevangeniswezen. Hogere opbrengsten arbeid betekenen overigens ook hogere grondstofkosten e.d.

Opbrengsten AWBZ

De hogere opbrengst AWBZ moet in samenhang worden gezien met de begrotingsoverheveling ad € 13,7 miljoen naar het Ministerie van VWS ten behoeve van het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ) die hiervoor is toegelicht bij de Departementale overboekingen.

De kosten voor de TBS-gestelden worden voor circa 80% verhaald op het AFBZ. De kosten van TBS-verpleging mogen eerst gedeclareerd worden vanaf het moment van het in gebruik nemen van een voorziening. Als gevolg van de capaciteitsuitbreiding in de TBS-sector en vanwege loon- en prijsontwikkelingen zijn de kosten van de TBS-verpleging aanzienlijk gestegen. Door de directe relatie met de kosten is de realisatie van de AWBZ-opbrengsten evenredig toegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Bovendien is met het College voor Zorgverzekeringen overeengekomen dat bij het definitief afwickelen van de AWBZ-declaraties over voorgaande jaren de mutaties in de voorzieningen bij de particuliere TBS-inrichtingen niet langer buiten de declaratie worden gehouden. Dit resulteert in een incidentele hogere opbrengst van ca. € 4,5 miljoen.

Diverse opbrengsten

De diverse opbrengsten belopen ca € 13,1 miljoen meer dan de oorspronkelijke raming. Een specificatie van de gerealiseerde opbrengsten komt in het volgende overzicht naar voren:

Omschrijving	(bedragen x € 1000,-)
Overige opbrengsten exploitatie	11 564
Overige opbrengsten personeel	10 020
Opbrengst exploitatie VN-cellen	4 386
Subsidie-afrekeningen voorgaande jaren	2 019
Opbrengsten exploitatie SOV	1 291
Opbrengsten koffie, thee, kantine	791
Inhoudingen kinderopvang	662
Opbrengsten werkgelegenheidsgelden	174
Totaal	30 907

De eerste twee posten hebben onder meer betrekking op de opbrengsten betreffende de doorbelastingen aan derden van de door de Landelijke diensten verrichte werkzaamheden (vervoer, opleidingen, beveiligingsstaken, etc.).

Rentebaten

Rente wordt vergoed over de credit-saldi van de rekening-courant met het ministerie van Financiën. De DJI vraagt maandelijks op basis van de berekende liquiditeitsbehoefte kasgeld aan bij het ministerie van Financiën. In 2001 heeft er lange tijd onduidelijkheid bestaan over de hoogte van het rekening-courantsaldo omdat de kwartaalbetalingen voor gebruiksvergoedingen door de RGD niet op tijd werden verrekend. Pas in november vond verrekening voor alle vier de kwartalen plaats. De betreffende afboekingen van de rekening-courant vonden plaats per de oorspronkelijke valutadatum.

Hierdoor heeft DJI in 2001 geen rente-opbrengst op de rekening-courant kunnen realiseren, maar zijn rentelasten ontstaan ter grootte van € 0,05 miljoen.

Lasten

Apparaatskosten incl. subsidies

De apparaatskosten zijn ca. € 48,7 miljoen (4,2%) hoger uitgekomen dan de oorspronkelijk vastgestelde begroting. Het grootste deel van deze stijging is te verklaren door de loonen prijsontwikkeling. Bovendien zijn ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting extra middelen beschikbaar gesteld voor beleidsintensivering. Deze bijstellingen zijn reeds toegelicht bij het overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Aangezien een belangrijk deel van de kosten van personele aard zijn wordt onderstaand een specificatie van deze kosten gegeven.

Specificatie kosten van personele aard		(bedragen x € 1000)	
Omschrijving	begroting 2001	realisatie 2001	verschil
Amtelijk personeel	570 694	591 802	21 108
Overig personeel:	50 397	54 805	4 408
– niet regulier		11 845	
– uitzendkrachten		18 545	
– opleiding en vorming		14 773	
– post-actief personeel		9 642	
Totaal	621 091	646 607	25 516

Met als doel inzicht te geven in de realisatie van een aantal belangrijke materiële posten wordt het volgende overzicht gepresenteerd.

Omschrijving	(bedragen x € 1000)
Exploitatiekosten	
– huisvesting	239 937
– voeding justitiabelen	25 226
– energie en water	14 352
Subsidies	
– exploitatiesubsidies	160 616
– bouw- en overige subsidies	16 087

Rentelasten

De rentelasten hebben betrekking op de door het ministerie van Financiën verstrekte leningen.

Bovendien is in dit bedrag begrepen de eerder toegelichte debetrente op de rekening-courant met het ministerie van Financiën.

Afschrijvingskosten materieel

De afschrijvingskosten beliepen in 2001 circa € 5,4 miljoen minder dan geraamd. Bij het opstellen van de begroting zijn de afschrijvingskosten geraamd op grond van de normatieve afschrijvingen gebaseerd op de

genormeerde kapitaalgoederen van de DJI. Voorts is er bij de raming van de afschrijvingskosten van uitgegaan dat ook een deel van de investeringen voor infrastructurele voorzieningen, zich vertaalt in afschrijvingskosten. Het achterblijven van de gerealiseerde afschrijvingskosten versus de raming vloeit enerzijds voort uit het langer in gebruik houden van (reeds afgeschreven) kapitaalgoederen. Anderzijds is gebleken dat een groot deel van de infrastructurele investeringen betrekking heeft op voorzieningen waarvan de Rijksgebouwendienst het eigendom heeft. Deze investeringen vertalen zich niet in afschrijvingen, maar in hogere huisvestingslasten.

Dotatie aan voorzieningen

De dotaties en onttrekkingen aan de voorzieningen zijn nader toegelicht bij de betreffende post in de balans.

Buitengewone lasten

De buitengewone lasten hebben betrekking op correcties op het resultaat van voorgaand boekjaar.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is positief en bedraagt € 22,7 miljoen. Het betreft een post die is ontstaan door consolidatie van de verlies- en winstrekeningen van de onder de DJI ressorterende inrichtingen en diensten. Een nadere specificatie van het positieve resultaat van € 22,7 miljoen op hoofdlijnen is als volgt:

Omschrijving	(bedragen x € 1 miljoen)
1. saldo productiever verschillen	6,8
2. tegenvaller ESF-subsidies	- 5,0
3. vertraagde uitvoering beleidsintensivering Forensische zorg	0,9
4. Lagere kapitaallasten en voorwervingskosten wegens vertragingen bouwprogr. Jeugd/TBS	18,2
5. Voorziening afstoot panden en sloopkosten	- 46,7
6. Besparingen als gevolg van wijziging financieringssysteem investeringen	27,2
7. Saldo AWBZ	11,3
8. Niet toepassen sober regime vreemdelingen	- 4,5
9. Saldo hogere ontvangsten etc.	14,5
Totaal	22,7

Ter toelichting op deze posten geldt nog dat de posten 1 t/m 3 zijn toegelicht bij de «Realisatie van de beleidsontwikkelingen» en bij de «Kengetallen».

De onder post 4 genoemde meevaller treedt op als gevolg van vertragingen, die overigens vooralsnog geen effect hebben op de voor 2002 geplande capaciteit.

Post 5 heeft betrekking op het creëren van een voorziening voor de toekomstige afstoot en sloop van panden. In 2001 is ten aanzien van een aantal panden de beslissing genomen deze binnen een aantal jaren af te afstoten. Het afstoten van panden waarvan de contractperiode nog niet is beëindigd, resulteert in de verplichting dat het restant van de boekwaarde aan de RGD moet worden vergoed. Omdat op balansdatum de bestaande risico's voor deze verplichtingen redelijkerwijs zijn in te schatten en de

oorsprong hiervan gevonden kan worden in het verslagjaar, is besloten hiervoor in de balans per ultimo 2001 een voorziening op te nemen. Het gaat hierbij om een incidentele post ter grootte van circa € 46,7 miljoen. Voor post 6 geldt dat binnen het financieel vierkant van de DJI een bedrag van ca. € 16 miljoen is geormerkt voor infrastructurele investeringen. Tot en met 2000 werden investeringsbedragen direct aan de ontvangen bijdrage van het Moederdepartement onttrokken en als vooruitontvangen bijdrage in de balans van de DJI opgenomen. Ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingskosten met betrekking tot deze investeringen werd jaarlijks een gelijk bedrag aan de vooruitontvangen bijdrage onttrokken ten gunste van de exploitatierekening. Tengevolge van de invoering van de leen- en depositofaciliteit voor agentschappen is deze wijze van verantwoorden van investeringen niet langer toegestaan. De in de balans per ultimo 2000 opgenomen vooruitontvangen bijdrage voor investeringen in de rijkssector (€ 52,6 miljoen) is in 2001 omgezet in een lening van het ministerie van Financiën. Een gevolg van deze gewijzigde systematiek is dat de investeringen in infrastructurele voorzieningen vanaf 2001 niet volledig aan de opbrengst moederdepartement worden onttrokken maar in de vorm van afschrijvingskosten ten laste van het resultaat komen. Dit levert in 2001 een incidentele meevaller op van ca. € 14,5 miljoen. Daarnaast treden op de reguliere huisvestingskosten besparingen op wegens vertraagde ingebruikneming van uitbreidingen tot een bedrag van circa € 12,7 miljoen.

Voor post 7 geldt dat de eerder toegelichte AWBZ-opbrengsten ten opzichte van de bijgestelde raming ca. € 11,3 miljoen hoger zijn uitgekomen. Voor een deel is dit het gevolg van incidentele hoger opbrengsten ten gevolge van het afrekenen van voorgaande jaren. Voorts is in de TBS-sector de gemiddelde capaciteit 9 plaatsen hoger uitgekomen dan de bijgestelde taakstelling. Dit heeft eveneens een opwaarts effect op de AWBZ opbrengsten.

Post 8 treedt op als gevolg van het niet toepassen van een sober regime op vreemdelingenbewaring terwijl daarvoor in het verleden een taakstelling is opgelegd.

Post 9 is toegelicht bij de uit de staat van baten en lasten blijkende hogere ontvangsten.

Voorstel resultaatsbestemming:

Het resultaat van de DJI is nader bepaald op € 22,7 miljoen. Volgens de vigerende regelgeving wordt bij de bepaling van de bestemming van het resultaat rekening gehouden met de stand van de exploitatiereserve. De exploitatiereserve wordt aangehouden om fluctuaties in de bedrijfsvoering op te vangen.

De toegestane exploitatiereserve per 2002 mag maximaal 5% bedragen van het gemiddelde van de in 2000 en 2001 gerealiseerde omzet. Omdat de DJI een opwaartse ontwikkeling in de omzet kent, betekent dit dat bij een positief resultaat een deel ervan wordt toegevoegd aan de exploitatiereserve. De bepaling van dit deel is als volgt:

Toevoeging exploitatiereserve	(bedragen x € 1 000,-)
Gerealiseerde omzet 2000	1 147 716
Gerealiseerde omzet 2001	1 312 161
Gemiddelde omzet 2000/2001	1 229 939
5% van de gemiddelde omzet	61 497
actuele stand exploitatiereserve	57 393
Maximale toevoeging uit winst 2001	4 104

Na toevoeging van € 4,1 miljoen aan de exploitatiereserve, resteert een winstsaldo van € 18,6 miljoen. Voor de bestemming van dit bedrag wordt een relatie gelegd met de uitvoering van de nota «Investeren in personele zorg DJI» en de resterende uitvoeringsproblematiek in 2002 e.v. In deze verantwoording is onder «Realisatie voorgenomen beleidsontwikkelingen» aangaande de financiering van de te treffen maatregelen ter oplossing van de personele problematiek vermeld, dat voor de uitvoering van de met het Georganiseerd Overleg op 6 december 2001 gemaakte afspraken in 2002 en 2003 een beroep zal kunnen worden gedaan op de inzet van een deel van de exploitatiereserve, begrensd tot een bedrag van € 22,7 miljoen structureel. De Tweede Kamer is over de wijze waarop de met het Georganiseerd Overleg afgesproken maatregelen worden gefinancierd, geïnformeerd. Nu het resultaat 2001 bekend is, wordt voorgesteld het voorgenomen beslag op de exploitatiereserve neerwaarts bij te stellen met € 18,6 miljoen tot een bedrag van € 4,1 miljoen. Hiermee wordt bereikt dat de exploitatiereserve van de DJI in meerdere mate weer de voorgestane bufferfunctie kan vervullen.

Een redelijke bufferfunctie is voor 2002 nodig omdat – gelet op het niet (tijdig) kunnen invullen van vacatures en het vervangen van zieke medewerkers – in 2001 voor met name de roostergebonden functies in grote mate een beroep is gedaan op extra inzet van medewerkers van de DJI. In financiële zin vertaalde zich dit voor een deel in hogere kosten van overwerk in 2001. Echter door deze extra inzet is het voor een aantal medewerkers niet mogelijk geweest gebruik te maken van de PAS-regeling en de regeling voor ouderschapsverlof. Bovendien is het in veel gevallen niet mogelijk geweest verlofdagen in 2001 op te nemen, hetgeen tot gevolg heeft dat veel verlofdagen over de jaargrens naar 2002 worden meegenomen. Het niet gebruik kunnen maken van de genoemde regelingen en het meenemen van de niet genoten verlofdagen, komt niet tot uitdrukking in de kosten 2001. Voor 2002 geldt echter dat de kosten van adequate vervanging bij verlof dan wel afkoop van verlofdagen zullen leiden tot hogere kosten. In de bijdrage van het moederdepartement is met deze hogere kosten geen rekening gehouden. Het voorstel houdt dus in dat door toevoeging van de € 18,6 miljoen uit het resultaat 2001 de DJI in staat wordt gesteld een lager beroep te doen op de inzet van de exploitatiereserve en dat alsnog rekening wordt gehouden met de financiering van opname van verlofachterstanden in 2002.

Samenvattend voorstel resultaatsbestemming 2001:	
– toevoegen aan exploitatiereserve DJI	€ 4,1 miljoen
– medefinanciering maatregelen nota IPZ en compensatie verlofachterstanden	€ 18,6 miljoen
Totaal	€ 22,7 miljoen

Op het niveau van de onderscheiden beleidsterreinen kan het uitvoeringsresultaat nader worden gespecificeerd naar hoeveelheds- en prijsverschillen. Het resultaat is als volgt: (bedragen x € 1000)

Omschrijving	Oorspronkelijk Vastgestelde Begroting*	Realisatie	Verschil	Verschil uitgesplitst in:	
				Hoeveelh.verschil	Prijsverschil
Totaal inrichtingen en diensten					
– Gevangeniswezen	744 614	801 386	56 772	– 6 113	62 885
– Rijks jeugdinstellingen	97 537	109 016	11 478	7 305	4 173
– Particuliere jeugdinstellingen	74 246	76 570	2 323	– 151	2 474
– Inkoopplaatsen jeugdinstellingen	4 081	2 791	– 1 290	– 1 251	– 39
– Rijks TBS-inrichtingen	79 968	85 374	5 406	981	4 425
Particuliere TBS-inrichtingen	80 164	77 213	– 2 950	– 2 591	– 360
Totaal lasten volgens P x Q	1 080 610	1 152 350	71 739	– 1 819	73 558
Nog niet toegerekende posten	76 022	137 131	61 109		
Totaal lasten	1 156 633	1 289 481	132 848		

* hier wordt teruggekoppeld op de gegevens in de tabel op blz. 240 van de Justitiebegroting 2001.

In bovenstaand overzicht komen de uitvoeringsresultaten van de onderscheiden sectoren naar voren. Deze resultaten zijn vervolgens gesplitst in hoeveelheds- en prijsverschillen. De oorzaken van de optreden hoeveelheds- en prijsverschillen zijn in deze verantwoording nader toegelicht onder «Kengetallen» (zie respectievelijk de gemiddelde capaciteiten en de gemiddelde normprijzen). In de nog niet toegerekende posten zijn onder meer begrepen de dotaties aan de voorzieningen, alsmede de kosten van de capaciteit die als gevolg van nieuw- en verbouw nog niet in gebruik was.

Hieronder volgt een toelichting op hoofdlijnen:

De hoeveelheidsverschillen

Hoeveelheidsverschillen ontstaan indien de gerealiseerde productie-aantallen afwijken ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. In het hoofdstuk kengetallen worden de gemiddeld gerealiseerde capaciteiten per sector gepresenteerd en nader toegelicht.

De prijsverschillen

De prijsverschillen worden voornamelijk veroorzaakt door de niet in de oorspronkelijke begroting begrepen loon- en prijsbijstellingen gedurende 2001.

Overzicht meerjarige vermogensontwikkeling

	(Bedragen x € 1000)			
	1998	1999	2000	2001
Eigen vermogen per 1-1	161 217	149 829	169 829	65 425
Saldo van baten en lasten	10 288	22 439	9 119	22 680
Directe mutaties				
– uitkeringen aan Moederdep.	0	0	– 113 523	– 8 032
– storting door Moederdep.	0	0	0	0
Overige Mutaties	– 21 676	– 2 439	0	0
Eigen vermogen per 31-12	149 829	169 829	65 425	80 073

Kasstroomoverzicht 2001 confrontatie ontwerpbegroting met realisatie (bedragen x € 1000)

	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Verschil
1. Rekening courant RHB 1 januari	76 591	117 539	40 948
2. Totaal operationele kasstroom	22 689	90 402	67 713
3a. Totaal investeringen	– 39 842	– 59 898	– 20 056
3b. Totaal boekwaarde desinv.		13 465	13 465
3. Totaal investeringskasstroom	– 39 842	– 46 433	– 6 591
4a. Eenmalige uitkering aan moederdep.	– 10 105	– 70 775	– 60 670
4b. Eenmalige storting door moederdep.			
4c. Aflossingen op leningen	– 28 973	– 15 345	13 627
4d. Beroep op leenfaciliteit	39 842	52 639	12 797
4. Totaal financieringskasstroom	765	– 33 482	– 34 247
Rekening courant RHB 31 december 1 januari + ad 2 + ad 3 + ad 4)	60 203	128 026	67 823

* Van de eenmalige uitkering aan het Moederdepartement was € 62 743 mln. in de balans per ultimo 2000 reeds opgenomen als kortlopende schuld.

Realisatie voorgenomen beleidsontwikkelingen 2001

In dit onderdeel van de financiële verantwoording wordt de in 2001 geboekte voortgang in relatie tot de in de begroting 2001 opgenomen beleidsontwikkelingen weergegeven.

Masterplan DJI

In de begroting 2001 is aangegeven dat het Masterplan DJI een geïntegreerd plan is voor de invulling van de ombuigingstaakstelling van € 52,2 miljoen en de inzet van de intensiveringmiddelen voor uitbreiding van de sanctiecapaciteit. Beide vloeien voort uit het Regeerakkoord 1998–2002. Voorts houdt het Masterplan rekening met de herschikking van sanctiecapaciteit op basis van de in het najaar 1999 opgestelde behoefteprognoses betreffende het Gevangeniswezen en de TBS- en Jeugdinstellingen. Deze behoefteprognoses gaven een capaciteitsoverschot te zien bij het Gevangeniswezen en tekorten bij de TBS- en Jeugdinstellingen. Voor de afdekking van de capaciteitstekorten en de financiering van de herbestemming van een deel van de overtollige capaciteit bij het Gevangeniswezen was in de begroting 2001 structureel € 68 miljoen opgenomen.

Hieronder wordt over de in 2001 optredende ontwikkelingen aangaande deze posten nader gerapporteerd.

De invulling van de taakstelling uit het Regeerakkoord van € 52,2 miljoen

Bij schrijven van 4 mei 2000, (TK 24 587/48) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de samenstelling van het pakket maatregelen waarmee de ombuigingstaakstelling van € 52,2 miljoen zou worden ingevuld. Hierbij dient te worden bedacht dat de DJI niet alleen gehouden was de taakstelling van € 52,2 miljoen in te vullen, maar dat de DJI ook de meerkosten verbonden aan de uitvoering van de Masterplan-maatregelen diende te compenseren. Deze meerkosten (€ 13,6 miljoen structureel) hadden voornamelijk betrekking op de medefinanciering van de kosten van herbestemmen van GW (Gevangeniswezen)-capaciteit en de financiering van de uitvoeringskosten van ET/PP.

Voor wat betreft de invulling van de ombuigingstaakstelling geldt dat ongeveer de helft is gevonden in versoering en efficiëntieverbeteringen, terwijl de andere helft bestaat uit capaciteitsbeperkende maatregelen (waaronder substitutie). Op grond van de uitvoeringsresultaten 2001 geldt de verwachting dat van de ombuigingstaakstelling ca. € 44 miljoen structureel kan worden gerealiseerd. Meerjarig is het beeld als volgt:

	(bedragen x € 1,0 mln.)				
	2001	2002	2003	2004	2005
Totaal taakstelling € 52,2 miljoen	- 34,0	- 52,2	- 52,2	- 52,2	- 52,2
Meerkosten uitvoering Masterplan Maatregelen	- 7,7	- 7,3	- 13,6	- 13,6	- 13,6
Totaal te realiseren besparingen	- 41,7	- 59,5	- 65,8	- 65,8	- 65,8
Realisatie 2001 en vermoedel. uitkomsten 2002 e.v.	37,2	44,9	50,8	48,1	48,6
Resterend totaalkort taakstelling € 52,2 miljoen	- 4,5	- 14,6	- 15,0	- 17,7	- 17,2

Wanneer een confrontatie wordt gemaakt tussen de uitkomsten van de in het Masterplan DJI opgenomen maatregelen en de vermoedelijke uitkomsten voor het jaar 2005, waarbij de maatregelen tot hoofdcategorieën worden gegroepeerd, ontstaat het volgende beeld:

	(bedragen x € 1 mln.)	
	Masterplan 2005	Verm. uitkomst 2005
Versobering en efficiëntiemaatregelen		
- reductie programmaduur/beperking activiteiten aanbod	8,6	8,6
- strakke org. gedet. arbeid, indiv. activiteiten, loonregeling	3,2	3,2
- toespitsen sectorale arbeidsvoorwaarden	0,9	0
- optimalisering bedrijfsvoering huisvesting	10,4	0
- organis. diensten/inricht. en Hoofdkant. DJI	5,4	5,4
- financiële consequenties IBO-TBS – GW	1,8	1,8
Netto-effect efficiency & versoberingmaatregelen	30,4	19,0
Netto-effect volumebeperkende maatregelen (besparingen minus meerkosten)	30,9	25,0
Totaal netto-effect	61,3	44,0
Kasschuif tbv intertemporele compensatie ¹	- 1,8	- 1,8
Compensatie kosten capaciteitsuitbreidingen (JJJ & TBS)	- 7,3	- 7,3
Taakstelling € 52,2 miljoen	52,2	34,9

Het betreft hier een begrotingstechnische correctie wegens het niet gelijk oplopen van de toename van de opbrengsten en de toename van de bezuinigingstaakstelling.

Voor wat betreft de resultaten op de in het Masterplan DJI opgenomen *versobering en efficiëntiemaatregelen* geldt dat voornamelijk de realisatie van de maatregel betreffende de optimalisering van de bedrijfsvoering Rijksgebouwendienst (ad € 10,4 miljoen structureel) problemen oplevert. De RGD wil alvorens te komen tot verlaging van de aan de DJI door te

berekenen opslagen en gebruiksvergoedingen de uitkomsten afwachten van de in de Ministerraad afgesproken evaluatie van de Stelselherziening Rijkshuisvesting. Die evaluatie is voorzien in 2004. Op basis van de uitkomsten kan worden gezien of, en zo ja in welke mate, de beoogde besparing voor latere jaren alsnog kan worden gerealiseerd.

De *volumebeperkende maatregelen* uit het Masterplan DJI stammen uit 1999 en 2000 en waren gebaseerd op de eind 1999 opgestelde behoefteprognoses. Tijdens de uitvoering 2001 moesten deze maatregelen opnieuw worden gezien en wel in samenhang met de uitkomsten van de begin 2001 opgestelde prognoses betreffende de capaciteitsbehoefte. Deze samenhang gaf aanleiding tot bijstelling van de uitvoering van enkele maatregelen. In de praktijk was het in 2001 daarom zo dat meerdere in het verleden afgesproken uitbreidingsprogramma's waar nodig werden aangepast en/of gecombineerd werden uitgevoerd. In de Justitiebegroting 2002 is de opgave van de vermoedelijke capacitaire uitkomsten voor het jaar 2001 hierop aangepast. Het vorenstaande houdt in dat het monitoren van de afzonderlijke in het Masterplan DJI opgenomen capacitaire maatregelen, achterhaald en derhalve niet meer zinvol was. Wel wordt de uitvoering van de afgesproken omvang van de productieaantallen gemonitord en wordt over de bereikte resultaten elders in dit verslag verantwoording afgelegd.

Invulling capaciteitsuitbreidingen Regeerakkoord

In de Justitiebegroting 2001 is aangegeven dat de capaciteitstekorten in de Jeugd- en TBS-sector dienen te worden bestreden middels de inzet van de bij Regeerakkoord 1998–2002 toebedeelde middelen (€ 68 miljoen). Met deze middelen diende tevens een deel van de herbestedingskosten betreffende de omzetting van capaciteit van het Gevangeniswezen tot Jeugdcapaciteit te worden gefinancierd. Hierboven is al aangegeven dat als gevolg van de doorwerking en samenloop van meerdere uitbreidingsprogramma's (uit de begrotingen 2000, het Masterplan DJI, de behoefteprognoses van begin 2001) de uitvoeringsresultaten niet meer terug te voeren zijn op de afzonderlijke programma's. Ter voorkoming van doublures wordt verwezen naar de hieronder volgende tabel en naar de in deze verantwoording opgenomen «Kengetallen» waarin de voor 2001 begrote capaciteiten, de bijstellingen daarop en de uiteindelijke realisatie worden gepresenteerd en nader toegelicht.

Maatregelen op basis van uitkomsten behoefteprognoses begin 2001

De uitkomsten van de behoefteprognoses van begin 2001 gaven aanleiding om de capaciteit van de binnen de DJI onderscheiden sectoren opnieuw bij te stellen. Voor de financiering van deze bijstellingen is bij Voorjaarsnota 2001 geld beschikbaar gesteld.

In de volgende tabel wordt het saldo van het resultaat op de geplande en gerealiseerde gemiddelde capaciteit over 2001 weergegeven.

	Begroting 2001	Bijstel- lingen	Bijge- stelde capaciteit	Realisatie 2001	Vershil
Gevangeniswezen – reg. capaciteit	12 672	– 106	12 566	12 679	113
Rijks en particuliere TBS-inrichtingen	1 105	– 50	1 055	1 064	9
Rijks en particuliere Jeugdinrichtingen	1 956	66	2 022	2003	– 19

Zoals gemeld worden de verschillen elders in dit verslag toegelicht. De *bijstellingen* zijn nader bepaald aan de hand van de begin 2001 opgestelde prognose van de behoefte aan sanctiecapaciteit. Bij de sector Jeugd geldt daarbij dat van de bijstelling van 66 plaatsen 61 plaatsen betrekking hebben op een opwaartse bijstelling van de planning van de eerder in de begroting 2000 opgenomen capaciteitsuitbreidingen. De toedeling van de op de bijstellingen afgestemde gelden, incl overheadkosten, over de betrokken sectoren is als volgt:

Sector	x € 1 miljoen	Begroot in cap. eenh.
Gevangeniswezen regulier	11,8	- 110
Gevangeniswezen vreemdelingenbewaring	8,9	4
Jeugd	6,5	5
TBS	- 3,0	- 50

Het bij het Gevangeniswezen opgenomen budget heeft betrekking op de financiering van zowel de meerkosten die voortvloeien uit de herbestemming van reguliere capaciteit tot capaciteit voor vreemdelingenbewaring, als de kosten van flankerend beleid. De voor de uitbreiding van de capaciteit van de vreemdelingenbewaring en Jeugdinrichtingen opgenomen kosten betreffende voornamelijk de in 2001 optredende aanloopkosten (voorwerving etc.) van de capaciteitsuitbreiding in 2002 met respectievelijk gemiddeld 147 en 136 plaatsen. Het bedrag bij Jeugd dient voorts ter financiering van het verblijf in 2001 van jeugdigen in politiecellen. De neerwaartse bijstelling van de TBS-capaciteit is een gevolg van de arbeidsmarktproblematiek als gevolg waarvan capaciteit niet in gebruik kon worden genomen.

Capacitair effect volumebeperkende maatregelen ter invulling taakstelling € 52,2 miljoen

Inzicht in de mate waarin de capacitaire effecten van de voorgenomen volumebeperkende maatregelen in 2001 zijn gerealiseerd, wordt gepresenteerd in de volgende tabel.

	Begroot	realisatie	Vershil
Maatregelen opvangen piekaanbod gedetineerden	430	430	0
Elektronisch toezicht bij korte vrijheidsstraffen	150	0	- 150
Verlenging duur penitentiair programma	30	0	- 30
Illegale/ongewenste vreemdelingen na deel straf uitzetten	20	20	0
Totaal reductie capaciteitsbehoefte	630	450	- 180

Nota Investeren in personele zorg DJI

In 2001 is de nota Investeren in Personele Zorg uitgebracht. De nota beoogt door de uitvoering van een pakket aan maatregelen de personeelsproblematiek binnen de inrichtingen en diensten van de DJI, die zich o.a. kenmerkt door veel vacatures en een hoog arbeidsverzuim, terug te

dringen. Met dit doel was reeds ten laste van het uitvoeringsresultaat 2001 een financiële impuls gegeven van € 7,7 miljoen aan de sectoren Gevangeniswezen (€ 4,5 miljoen), Jeugd (€ 1,6 miljoen) en TBS (€ 1,6 miljoen) om de personele problematiek zo veel mogelijk te verkleinen. Met de uitvoering van de in de nota IPZ opgenomen maatregelen is eind 2001 een start gemaakt. De in onderstaande tabel opgenomen maatregelen komen – voor zover zij een financieel karakter dragen – overeen met de tijdens het georganiseerd overleg d.d. 6 december 2001 gemaakte afspraken.

Naast de bovengenoemde € 7,7 miljoen, kunnen de kosten, voor zover zij betrekking hebben op de uitvoering van de gemaakte afspraken betreffende de op korte termijn te treffen maatregelen, nagenoeg geheel worden bestreden door inzet van:

- de binnen de DJI-kaders beschikbare middelen 2002–2003 (maximaal € 22,7 miljoen uit winstbestemming dan wel ten laste van de exploitatiereserve);
- een deel van het uitvoeringsresultaat van de DJI betreffende 2001 (circa € 4,7 miljoen);
- de door het ministerie van BZK voor zowel enkele specifieke maatregelen beschikbaar gestelde middelen (€ 2,7 miljoen) als voor de bestrijding van het ziekteverzuim (€ 1 miljoen in 2002 aflopend tot € 0,4 miljoen structureel per 2004);
- de incidentele (Justitiebrede) ruimte van 0,46% in de CAO Rijk 2001 (€ 5,6 miljoen).

Tabel 6: Overzicht pakket maatregelen 2001–2003				(bedragen x € 1,0 mln.)	
Omschrijving	2001	2002	2003	2004	2005 e.v.
Maatregelen t.i.v. uitvoeringsresultaat/ exploitatiereserve DJI/CAO 2001–2002					
Afspraken Georganiseerd Overleg 6 december 2001: Bevorderen Competentiemanagement		0,6	0,5		
Trainingen middenkader & verhogen opleidingsbudget		1,5	1,5		
Tijdelijke pool, voorwerving, normering groepsleiding jeugdinst.		5,5	9,3		
Mentorschap/ouderenbeleid executieve functies		1,1	1,1		
Faciliteiten kinderopvang, ouderschapsverlof, PAS		2,2	4,0		
Intensivering Tijdelijke Executieve Ondersteuning.		1,1	1,3	0,6	
Intensivering arbeidsverzuimbeleid (BZK)		1,1	0,7	0,4	0,4
Bewust belonen bepaalde groepen executieven	4,7	4,7			
Flexibel inroosteren		0,3	0,1		
Overige maatregelen: Korte termijnmaatregelen 2001	7,7				
T.i.v. uitv.2001/expl.reserve/ CAO-overschot, etc.	12,4	18,1	18,5	1,0	0,4
Maatregelen t.i.v. BZK-gelden					
Tijdelijke pool, voorwerving, normering groepsleiding jeugdinst.		0,6			
Functie-landschapsonderzoek (functiedifferentiatie)		0,2			
Aanstellen 2 recruiters betr. resultaten functielandschap		0,2			
Arbeidsmarkt (imago- en wervingsactiviteiten)		0,5	0,5		
Borgen proces implementatie.IPZ(projectdirecteur + onderst.)		0,4	0,4		
Totaal t.i.v. BZK-gelden		1,9	0,9		0,0
Totaal kosten korte termijn maatregelen	12,4	20,0	19,4	1,0	0,4

Voor zover de korte termijn maatregelen een doorwerking kennen naar latere jaren, wordt de dekking ervan betrokken bij de begrotingsvoorbereiding 2003.

Noodmaatregelen Jeugdsector

Uit hoofde van het amendement Kalsbeek en Dittrich (TK, 27 103, nr. 4) is het budget van de Dienst Justitiële Jeugdinstellingen voor het jaar 2000 incidenteel verhoogd met € 6,8 miljoen. Dit bedrag is geormerkt voor de

financiering van de extra kosten van noodmaatregelen. Te samen met € 1,8 miljoen die voorkomt uit in 2000 optredende vertragingen bij de capaciteitsuitbreidingen en eenzelfde oormerk heeft, is € 8,6 miljoen via de balans meegenomen naar 2001. In 2001 is van de € 8,6 miljoen een bedrag van € 2,2 miljoen besteed aan het ombouwen van open naar gesloten capaciteit. Voorts werd € 0,4 miljoen uitgegeven aan aanloopkosten en extra personele kosten betreffende de van het Gevangeniswezen herbestede capaciteit en werd € 0,1 miljoen uitgegeven aan projectkosten. Het restant ad € 5,9 miljoen blijft in 2002 e.v. beschikbaar voor de financiering van extra kosten verband houdende met noodmaatregelen.

Forensische Zorg

De begroting en inzet van de middelen komt naar voren in de volgende tabel.

	(bedragen x € 1,0 miljoen)	
	Begroot	Realisatie 2001
Capaciteit Gevangeniswezen	7,8	4,9
Uitbreiding ambulante zorg	1,8	1,7
Pro Justitia rapportages	0,9	0,9
Totaal	10,5	7,5

Voornamelijk als gevolg van vertraagde uitvoering van de aanpassingen aan de gebouwen van de Forensische begeleidingsafdeling (FOBA) en Individuele begeleidingsafdeling (IBA,) blijft de realisatie binnen de sector Gevangeniswezen met circa € 2,7 miljoen achter ten opzichte van de raming. Als gevolg van deze vertraging wordt een bedrag van € 1,9 miljoen doorgeschoven van 2001 naar 2002. Ten aanzien van de uitbreiding ambulante zorg geldt dat er ten opzichte van de raming € 0,1 miljoen minder is besteed aan toeslagen voor forensische poliklinieken.

Ontwikkeling capaciteit ten behoeve van strafrechtelijke opvang verslaafden (afgekort: SOV)

Ontwikkeling capaciteit voor de strafrechtelijke opvang verslaafden (drangvariant SOV)

In Rotterdam bestaat sinds 1996 een experimentele Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (SOV), als voorloper van de wettelijke dwang-SOV. De wettelijke SOV werkt op basis van rechterlijke dwang, het experiment werkt op basis van drang: drugsverslaafden die met justitie in aanraking komen, wordt de keuze geboden uit het volledig uitzitten van de detentie dan wel participeren in een langdurig programma van anderhalf jaar, deels intra- deels extramuraal, gericht op praktische resocialisatie. De kosten van dit experiment komen in 2001 uit op een bedrag van € 3,4 miljoen. Door de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (€ 0,7 miljoen) en Justitie (€ 1,4 miljoen) is hieraan € 2,1 miljoen bijgedragen en door de gemeente Rotterdam een bedrag van € 1,3 miljoen. Het aandeel van de Rijksoverheid (€ 2,1 miljoen) is via de begroting van de DJI

gelopen. De gemeentelijke bijdrage is rechtstreeks voldaan. Verantwoording en definitieve afrekening van de bijdrage vindt jaarlijks achteraf plaats.

De experimentele drangvoorziening wordt tot en met 2003 (conform bovenstaande wijze) gefinancierd (motie Apostolou/Niederer TK 26 023 nr. 16).

Capaciteit voor de strafrechtelijke opvang verslaafden (dwangvariant SOV)

De totale intramurale capaciteit werd voor 2001 geraamd op 258 plaatsen. Hiervan zouden 222 plaatsen gefaseerd in gebruik worden genomen. Als gevolg van vertraging in de oplevering van gebouwen bleef het gerealiseerd aantal plaatsen (149) achter ten opzichte van de raming. Naar verwachting komen deze plaatsen (73 plaatsen) in de loop van 2002 beschikbaar. Als gevolg hiervan bleven ook de kosten achter. De planning voor de resterende 36 plaatsen (258 -/ 222) is nog niet bekend, aangezien de gemeente Den Haag nog niet met de co-financiering heeft ingestemd. De realisatie van SOV-plaatsen in deze gemeente is van deze medefinanciering afhankelijk. De medefinanciering betreft een gemeentelijke bijdrage van 25% van de investeringskosten (€ 129 000,= per plaats). Voor Den Haag komt de bijdrage bij 36 plaatsen op circa € 1,2 miljoen. De 36 SOV-plaatsen worden vooralsnog ingezet ter afdekking van het tekort aan reguliere plaatsen.

SOV	Begroot	Realisatie	Verschil
Aantal intramurale plaatsen	258	149	- 109
In bedragen (x € 1,0 mln.):			
Exploitatiekosten	19,2	12,2	- 7,0
Gemeentelijke bijdrage	Pm	- 1,1	- 1,1
Exploitatiekosten	19,2	11,1	- 8,1

Uitbreiding VN-bewaring

Per 1 juli 2001 is de celcapaciteit voor de Verenigde Naties verhoogd van 48 naar 68 cellen. Compensatie hiervoor via een bijdrageverhoging van het moederdepartement heeft in 2001 niet plaatsgevonden. In de bijdrage wordt vooralsnog uitgegaan van een aantal van 36 cellen. Omdat voorts een deel van de kosten niet bij de Verenigde Naties kan worden gedeclareerd is er een verschil tussen de benodigde en beschikbare middelen.

(bedragen x € 1000,-)		
Opbrengst VN 2001	4 386	
Bijdrage moederdepartement	3 191	
Totaal opbrengst		7 577
Exploitatiekosten 2001		- 6 244
Resultaat		1 333

Het resultaat is als verplichting jegens het moederdepartement en/of het ministerie van Financiën opgenomen op de balans onder de post «nog te betalen».

Subsidies Europees Sociaal Fonds (ESF)

De DJI verricht diverse activiteiten die er op zijn gericht om de aan haar toevertrouwde personen een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan te laten opbouwen. Een aantal van deze maatschappelijke integratie gerichte activiteiten wordt medegefinancierd met subsidie uit het Europees Sociaal Fonds doelstelling 3.

De nieuwe ESF-regelgeving is medio 2001 gepubliceerd. Deze regelgeving is met terugwerkende kracht van toepassing tot 1 januari 2000. Door het late tijdstip van publicatie kon de DJI niet voldoen aan de hierin gestelde nieuwe subsidieverplichtingen wanneer de aanvraag zou zijn ingediend op basis van het tot dan gehanteerde aanvraagmodel. Daarop heeft de DJI aanvragen voor de jaren 2000 en 2001 ingediend op basis van een vereenvoudigd verantwoordingsmodel (het zogenaamde tarievenmodel). Bij een uitvoering volgens dit model zou aan de nieuwe regelgeving voldaan kunnen worden. Het agentschap SZW heeft echter negatief beslist op deze aanvragen.

Naar aanleiding hiervan heeft de DJI de kosten van de verwachte subsidiebijdrage voor 2001 voor haar rekening moeten nemen (ca € 5 miljoen). De raming van dit bedrag is gebaseerd op gegevens betreffende de in 2000 uitgevoerde projecten. Het ging in 2001 om 31 projecten, waarvan er 20 werden uitgevoerd door de sectordirectie Gevangeniswezen, 9 door de sectordirectie Jeugd en 2 door de sectordirectie TBS.

De DJI gaat ervan uit dat over het kalenderjaar 2002 wel ESF-subsidie kan worden verkregen. De DJI is bezig haar ESF-activiteiten zodanig aan te passen dat gewaarborgd wordt dat de uitvoering en administratie conform de in de nieuwe regelgeving neergelegde voorwaarden zijn.

Euroconversie

In het kader van de overgang van de gulden naar de Euro heeft in projectverband een aantal activiteiten plaatsgevonden op het terrein van o.a. aanpassen systemen, administratieve organisatie en voorlichting. Een specificatie van de kosten is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x € 1000,-)		
	Begroot	Realisatie	Verschil
1. Projectorganisatie	968	1 003	35
2. Aanpassing informatiesystemen	1 815	1 984	169
3. Voorlichting	203	177	- 26
4. Overige kosten	1 048	518	- 530
Totaal	4 034	3 682	- 352

Toelichting op het overzicht

Via de bijdrage van het moederdepartement is in 2001 € 0,3 miljoen (in 2002; € 0,1 miljoen) ter beschikking gesteld voor de overgang naar de Euro. Deze bijdrage, en het – ultimo 2000 – op de balans opgenomen

bedrag van de voorziening (€ 3,7 miljoen) vormen tezamen het begrote bedrag 2001. Aangezien in 2002 nog een aantal (afrondende) activiteiten tot uitgaven leidt is het verschil tussen begroot en gerealiseerd (totaal ca € 0,4 miljoen) als nog te betalen kosten op de balans opgenomen.

Stelselwijziging Rijkshuisvesting

Naar aanleiding van de aanloopproblemen rond de stelselwijziging rijkshuisvesting is met de Rijksgebouwendienst (RGD) nader overleg gevoerd over het optimaliseren van de informatieverstrekking. Dit heeft onder meer geresulteerd in het aanstellen van een coördinator regieteam DJI bij de RGD. Hiermee heeft DJI een centraal aanspreekpunt binnen de RGD gekregen, waardoor de afstemming van zaken aanzienlijk is verbeterd. In 2001 heeft ten aanzien van een groot deel van de panden van de Rijksgebouwendienst herziening van de boekwaarde plaatsgevonden. Omdat de omvang van de gebruiksvergoeding is gerelateerd aan de waarde van het pand betekende dit voor DJI dat gebruiksvergoedingen zijn gewijzigd. Bovendien zijn de Badine-panden (voormalige leasepanden) door de RGD aangekocht. Per saldo werd de omvang van de jaarlijkse gebruiksvergoeding met € 2,6 miljoen neerwaarts bijgesteld. Omdat deze operatie budgettair neutraal uitgevoerd diende te worden is een gelijk bedrag overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VROM. In 2001 is een totaalbedrag ad € 366 miljoen aan reguliere huisvestingskosten RGD verantwoord. Een deel van dit bedrag komt voort uit recente investeringen in eigenaarsvoorzieningen. Voor deze investeringen dienen, na definitieve vaststelling van de kosten, de boekwaarden van de betreffende panden te worden aangepast. Op grond van de aangepaste boekwaarden dienen nieuwe gebruiksovereenkomsten of allonges op de bestaande overeenkomsten te worden vastgesteld, waarin de (verhoogde) gebruiksvergoedingen zijn vastgelegd. Vooruitlopend op het afsluiten van nieuwe gebruiksovereenkomsten en allonges op bestaande overeenkomsten zijn alvast gebruiksvergoedingen volgend uit deze investeringen in rekening gebracht. Omdat met de DJI nog geen overeenstemming is bereikt over de exacte omvang van deze gebruiksvergoedingen beschouwt DJI de betaling van deze gebruiksvergoedingen nadrukkelijk als voorschot. DJI behoudt zich het recht voor, op basis van de uiteindelijk vastgestelde gebruiksovereenkomst, terug te komen op de in rekening gebrachte gebruiksvergoeding. Het gaat hierbij om een bedrag ter grootte van ca € 29 miljoen. Daarnaast is een bedrag ad circa € 7,3 miljoen aan gereed gekomen projecten ten laste van de exploitatierekening gebracht waarvan het verrekenstuk nog door de DJI dient te worden ontvangen. Het betreft hier de over 2001 nog te betalen gebruiksvergoedingen, advieskosten en afkoop van boekwaarden.

6: de kengetallen

Onderstaande overzichten geven inzicht in de geraamde en gemiddelde capaciteit per product(categorie). De gemiddelde capaciteit is die capaciteit die gedurende de verslagperiode gemiddeld aanwezig was en waarop de toekenning van de bijdrage van het moederdepartement is gebaseerd. De in de onderstaande tabellen opgenomen capaciteitsbijstellingen zijn als vermoedelijke uitkomsten 2001 opgenomen in de Justitiebegroting 2002. Het gaat hier voornamelijk om de bijstelling op grond van de behoefteprognoses per begin 2001.

Gevangeniswezen	begroting 2001	capaciteits- bijstellingen	totaal	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Huis van bewaring regulier	5 540	753	6 293	6 432	139
Huis van bewaring sober regime	1 708	- 760	948	1 106	158
Huis van bewaring vreemdelingen	1 195	4	1 199	1 143	- 56
Gesloten gevangenis	1 761	170	1 931	1 760	- 171
Bijzonder beveiligde plaatsen	287	- 103	184	188	4
Bijzondere opvangplaats gesloten inrichting	1 048	- 106	942	925	- 17
(Half)open gevangenis	1 133	- 64	1 069	1 125	56
Sub-totaal reguliere capaciteit	12 672	- 106	12 566	12 679	113
VN-cellen	36	12	48	58	10
Arrestanten in politiecellen	50	237	287	259	- 28
Penitentiaire programma's (PP's)	519	- 332	187	172	- 15
Totaal	13 277	- 189	13 088	13 168	80

– *Reguliere capaciteit*

De gerealiseerde gemiddelde capaciteit (12 679) ligt 113 plaatsen hoger ten opzichte van de aangepaste taakstelling. Dit verschil wordt veroorzaakt door het zoveel mogelijk te voldoen aan de vraag naar extra celcapaciteit. Gelet op deze vraag zijn de beschikbare noodplaatsen in 2001 ingezet.

– *VN-cellen*

Met ingang van het derde kwartaal 2001 zijn – ten opzichte van de 48 beschikbare cellen – 20 extra cellen beschikbaar gesteld voor het Joegoslavie Tribunaal. Ultimo 2001 bedraagt het aantal VN-cellen derhalve 68. De gemiddelde capaciteit komt uit op 58.

– *Arrestanten in politiecellen*

Als gevolg van een toenemende vraag naar cellen was het oorspronkelijk geraamd aantal (50) onvoldoende. Het verblijf van arrestanten op politiebureaus kwam gemiddeld uit op 259 plaatsen.

– *Penitentiaire programma's (PP's)*

De in de kolom capaciteitsbijstellingen opgenomen aantallen zijn gespecificeerd in de Justitiebegroting 2002. De realisatie (172) in 2001 blijft in enige mate achter bij de bijgestelde begroting.

Gemiddelde capaciteiten sector TBS

Rijks TBS-inrichtingen	begroting 2001	capaciteits- bijstellingen	totaal	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Long stay basis	118	- 36	82	77	- 5
Long stay basis intensief	5	- 5	0	0	0
Resocialisatie	42	25	67	61	- 6
Behandeling	235	79	314	325	11
Pieter Baan Centrum (PBC)	32		32	32	0
Meijers Instituut	60	- 60	0	0	0
	492	3	495	495	0
Particuliere TBS-inrichtingen					
Long stay basis	91	- 41	50	54	4
Resocialisatie	97	5	102	104	2
Behandeling	425	- 17	408	411	3
	613	- 53	560	569	9
Totaal TBS-plaatsen	1 105	- 50	1 055	1 064	9

De gerealiseerde gemiddelde capaciteit is in 2001 per saldo 9 plaatsen hoger uitgekomen dan de bijgestelde productietaakstelling. Deze hogere productie is het gevolg van het realiseren van 4 extra plaatsen in de particuliere sector en het inkopen van 5 extra plaatsen. Voorts waren in 2001 25 plaatsen bouwkundig wel beschikbaar. Deze konden vanwege het gebrek aan gekwalificeerd personeel niet in gebruik worden genomen. In de bovenstaande tabel zijn deze plaatsen niet opgenomen.

- Contractplaatsen GGZ

De contractplaatsen GGZ behoren tot het terrein van het ministerie van VWS. De realisatiecijfers versus de raming komen tot uitdrukking in de volgende tabel.

	begroting 2001	capaciteits- bijstellingen	Totaal	realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
GGZ-intramuraal	199	199	199	0	
GGZ-beschermd wonen	40	- 40	0	0	0
Totaal GGZ-plaatsen	239	- 40	199	199	0

Voor een nadere toelichting op de GGZ-voorzieningen betreffende de contractplaatsen wordt verwezen naar het Jaaroverzicht Zorg van het ministerie van VWS.

Gemiddelde capaciteiten sector Jeugd

Rijks justitiële jeugd- inrichtingen	begro- ting 2001	capaci- teits- bijstel- lingen	totaal	reali- satie 2001	verschil realisatie en begro- ting
Opvang plaatsen	486	107	593	600	7
Behandel-gesloten plaatsen	262	- 45	217	217	0
Behandel-open plaatsen	120	- 1	119	119	0
FOBA (V)IC	40		40	40	0
Particuliere justitiële jeugd- inrichtingen	908	61	969	976	7
Opvang plaatsen	267	4	271	277	6
Behandel-gesloten plaatsen	294	- 10	284	276	- 8
Behandel-open plaatsen	425	15	440	431	- 9
Inkoopplaatsen	986	9	995	984	- 11
Totaal Jeugd-plaatsen	1 956	66	2 022	2003	- 19
Scholings- en trainings- programma's (STP's)	31	- 11	20	0,5	19,5

Ten opzichte van het bijgestelde kader zijn 19 plaatsen minder gerealiseerd. In 2001 verbleven gemiddeld (rekenkundig bepaald) 7 jeugdigen op politiebureau's. De kosten hiervan komen ten laste van de sector Jeugd. Naast de gerealiseerde inkoopplaatsen zijn in totaal 14 plaatsen bij landelijke voorzieningen opgenomen in de AWBZ-erkende capaciteit van deze instellingen. Dit betekent dat deze plaatsen uit een andere bron (t.w. het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten) gefinancierd worden.

- scholings- en trainingsprogramma's

Het wettelijk kader voor de uitvoering van scholings- en trainingsprogramma's (STP), de Beginselenwet Justitiële Jeugdinstellingen, is per 1 september 2001 in werking getreden. De in eerste instantie aangemelde programma's voldeden niet aan de gestelde eisen. Hierdoor kon in de laatste fase van het jaar pas een aantal jeugdigen met een programma starten. Het gemiddeld gerealiseerde aantal STP's bleef hierdoor beperkt tot 0,5 op jaarbasis.

De gemiddelde dagprijzen

Algemeen:

In de begroting 2001 zijn de gemiddelde voorcalculatorische dagprijzen per sector opgenomen. Tegen deze prijs wordt in het vervolg van deze toelichting de gemiddeld gerealiseerde dagprijs afgezet. De voorcalculatorische prijs is een dagprijs waarin – met uitzondering van de prijzen betreffende arrestanten op politiebureaus – rekening is gehouden met een opslag voor de toerekening van de kosten van zowel de Landelijke diensten (opleidingen, vervoer, ICT, geestelijke en geneeskundige verzorging, etc.) en het Hoofdkantoor DJI als enkele centraal beheerde kosten.

In het navolgende overzicht worden de realisatiecijfers afgezet tegen de in de begroting 2001 opgenomen gemiddelde dagprijzen per product-categorie.

Overzicht gemiddelde dagprijzen		(bedragen x € 1-)	
Omschrijving	Begroting 2001	Realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
<i>Gevangeniswezen:</i>			
– Reguliere capaciteit (incl. vreemdelingenbewaring.)	160,09	170,85	10,76
– VN-cellen	205,32	235,87	30,55
– Arrestanten op politiebureau's	80,09	80,09	0,00
– Penitentiaire programma's	62,43	68,82	6,39
<i>TBS:</i>			
– Rijksinrichtingen (incl. PBC)	448,04	472,53	24,49
– Particuliere inrichtingen	373,52	371,78	– 1,74
<i>Jeugd:</i>			
– Rijksinrichtingen	294,30	306,01	11,71
– Particuliere inrichtingen	206,30	213,19	6,89

In het algemeen geldt dat de verschillen tussen de oorspronkelijke begroting en de gerealiseerde dagprijs worden veroorzaakt door loon- en prijsbijstellingen, de wijziging van de productmix, de omvang van de toe te rekenen overhead en de omvang van de verstrekte bovennormatieve toevoegingen. Ten aanzien van de VN-cellen geldt dat in de begrote prijs een aantal opslagen buiten beschouwing is gelaten. Dit betreft een opslag in verband met hogere kosten voor huisvesting en (beveiligd)vervoer.

In de gemiddelde dagprijs per penitentiair programma zijn niet begrepen de kosten van de reclasseringsbegeleiding, alsmede de kosten van eventuele bijstandsuitkeringen voor huisvesting en levensonderhoud van de betrokkenen.

De gemiddelde normprijzen van de particuliere jeugdinstellingen zijn exclusief de onderwijskosten. Deze worden verantwoord bij het ministerie van OCW. Voorts zijn de dagprijzen exclusief de huisvestingslasten van de in het verleden a fonds perdu gefinancierde gebouwen.

Ten aanzien van zowel de gerealiseerde prijzen in de particuliere TBS- als jeugdsector geldt nog dat de berekening is gebaseerd op de verstrekte subsidievoorschotten voor 2001 en dat het voorlopige karakter vervalt wanneer – na indiening van de jaarrekeningen van de gesubsidieerde stichtingen over 2001 – de definitieve subsidies worden vastgesteld.

Personeel

De begroting 2001 is gebaseerd op een gemiddelde bezetting van 16 114 personeelsleden in fulltime equivalenten, van wie 15 884 fte actief personeel en 230 fte niet-actief personeel. De ontwikkelingen in 2001 in het aantal fte's en de gemiddelde personeelsuitgaven komen per beleidsterrein tot uitdrukking in het volgende overzicht.

Overzicht personeel			
	Begroting 2001	Realisatie 2001	verschil realisatie en begroting
Ambtelijk personeel			
<i>Penitentiaire Inrichtingen</i>			
– gemiddelde prijs x € 1	33 700	36 909	3 209
– fte's	11 372	11 153	– 219
– begrotingsbeslag x € 1000	383 226	411 626	28 400
<i>Rijks TBS-inrichtingen</i>			
– gemiddelde prijs x € 1	41 294	44 129	2 835
– fte's	1 468	1 310	– 158
– begrotingsbeslag x € 1000	60 621	57 796	– 2 825
<i>Rijks Jeugd Inrichtingen</i>			
– gemiddelde prijs x € 1	36 502	39 655	3 153
– fte's	1 817	1 580	– 237
– begrotingsbeslag x € 1000	66 321	62 667	– 3 654
<i>Landelijke Diensten</i>			
– gemiddelde prijs x € 1	39 706	40 050	344
– fte's	1 155	1 113	– 42
– begrotingsbeslag x € 1000	45 843	44 579	– 1 264
<i>Hoofdkantoor</i>			
– gemiddelde prijs x € 1	48 554	52 312	3 758
– fte's	302	289	– 13
– begrotingsbeslag x € 1000	14 683	15 136	453
totaal-DJI ambtelijk personeel			
– gemiddelde prijs x € 1	35 415	38 317	2 902
– fte's	16 114	15 445	– 669
– begrotingsbeslag x € 1000	570 694	591 802	21 108

Toelichting op afwijkingen tussen geraamde en gerealiseerde kosten

De verschillen tussen de geraamde en gerealiseerde kosten op het onderdeel ambtelijk personeel kunnen als volgt worden verklaard:

1. In de raming is geen rekening gehouden met de CAO 2001–2002.
2. De DJI is in 2001 geconfronteerd met een aantal problemen op het gebied van personeelsinzet in de verschillende inrichtingen (o.a. hoger arbeidsverzuim en personeelstekort). Het mitigeren van deze problematiek heeft geleid tot:
 - extra middelen ter bestrijding van het hoge(re) arbeidsverzuim;
 - extra middelen in het kader van gratificaties en (incidentele) toelagen;
 - gemiddeld hogere uitgaven voor overwerk.
3. Weinig tot geen besparing op uitstroom van personeel. Het verloop vindt met name plaats bij personeel met weinig dienstjaren en in de lagere schalen.
4. Weinig tot geen besparing op nieuwe personeel. Een relatief groot gedeelte van het nieuwe personeel stroomt in bij de sector Jeugd. In deze sector worden hoge eisen gesteld qua opleiding en ervaring. In combinatie met de krappe arbeidsmarkt leidt dit tot relatief duur nieuw personeel.
5. In de sectoren Jeugd en Gevangeniswezen werd een hogere incidentele loonontwikkeling (ILO) gerealiseerd dan via de loonbijstelling toegekend.

Met name de onder punt 2 geschetste problematiek heeft ook geleid tot een grotere inzet van extern personeel (met name in het primair proces) dan in de raming was voorzien. Een specificatie van deze kosten is opgenomen in het overzicht «rekening van baten & lasten» onderdeel apparaatskosten.

Toelichting op afwijkingen tussen geraamde en gerealiseerde aantallen

Ten opzichte van het oorspronkelijke kader bleef de totale gemiddelde bezetting circa 4% (669 fte's) achter bij de raming. De sector Jeugd en TBS vertonen relatief de grootste afwijking in fte's tussen raming en realisatie. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door de krappe arbeidsmarkt, anderzijds is er sprake van herschikking van plaatsen tussen de rijks- en particuliere sector.

Met betrekking tot de raming en realisatie van het aantal niet-actieven over de onderscheiden categorieën is het beeld als volgt.

Overzicht niet-actief personeel		(x 1 fte)	
	Begroting 2001	realisatie 2001	Vershil realisatie en begroting
Langdurig zieken (> 1 jaar)	127	57	- 70
Ouderschapsverlof	68	142	74
Seniorenverlof	23	35	12
Overig niet-actieven	12	10	- 2
Totaal	230	244	14

De raming voor fte's niet-actief personeel gebeurt op basis van het in de dagprijs voor deze functiegroepen opgenomen normbedrag. Voor de categorie langdurig zieken geldt, dat op grond van een definitie wijziging in het personele systeem de realisatie in 2001 lager uitvalt. Het totale arbeidsverzuim (lang en kort) kwam in 2001 uit op gemiddeld 10,4% (2000: 10,5%). De uitgangspunten voor de berekening van de omvang van het ouderschapsverlof en seniorenverlof worden in het kader van de nota «Investeren in Personele Zorg» nader bekeken.

Met als doel inzicht te geven in de raming en de realisatie van het aantal post-actieven wordt het volgende overzicht gepresenteerd.

Overzicht post-actief personeel		(x 1 fte)	
	begroting 2001	realisatie 2001	Vershil realisatie en begroting
Functioneel leeftijdsontslag	434	397	- 37
Wachtgelders (incl. overig)	444	361	- 83
Totaal	878	758	- 120

1. Balans per 31 december 2001

Balans van agentschap CJIB per 31 december 2001	(Bedragen x € 1000)	
Activa		
Immateriële activa	0	0
Materiële activa	4 845	3 927
* grond en gebouwen	0	0
* installaties en inventarissen	1 139	1 086
* verbouwingen	965	992
* overige materiële vaste activa	2 741	1 850
Vorraden	23	23
Debiteuren	198	172
Nog te ontvangen/vooruit betaald	1 686	338
Liquide middelen	5 648	10 504
Totaal activa	12 400	14 963
Passiva		
Eigen vermogen	735	4 083
* algemene reserves	0	0
* bestemmingsreserve	0	0
* verplichte reserve	0	0
* saldo exploitatie (onverdeeld resultaat)	- 1 333	2 145
* exploitatiereserve	2 068	1 939
Leningen bij het ministerie van Financiën (leenfaciliteit)	2 720	2 828
Voorzieningen	0	343
Crediteuren	1 278	2 475
Vooruit ontvangen projectgelden	1 262	571
Nog te betalen/vooruit ontvangen	6 405	4 663
Totaal passiva	12 400	14 963

2. Toelichting op de balans

Algemeen

In de onderstaande waarderingsgrondslagen heeft ten opzichte van de beginbalans een uitbreiding plaatsgevonden met betrekking tot de inventaris en wel ten aanzien van investeringen in meubilair.

Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva verantwoord tegen de nominale waarde (inclusief BTW).

Materiële activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Afschrijvingen geschieden lineair en tijds-evenredig over het jaar. Hierbij gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

Grond en gebouwen

Niet van toepassing.

Inventaris

Deze wordt afgeschreven in 7,5 respectievelijk 10 jaar waarbij geldt dat deze laatste termijn voor het meubilair wordt gehanteerd.

Verbouwingen

De hieronder opgenomen verbouwingen worden afgeschreven in 10 jaar.

– *Computer-hardware*

Voor grote computerconfiguraties en platte beeldschermen wordt een afschrijvingstermijn van 5 jaar gehanteerd. Voor de overige hardware wordt een termijn van 3 jaar gehanteerd, zulks in verband met de snelle ontwikkeling op het gebied van kleine systemen.

– *Software*

Het betreft aangeschafte en zelf ontwikkelde software en wordt afgeschreven in respectievelijk 3 en 8 jaar.

– *Apparatuur*

Deze wordt afgeschreven in respectievelijk 3 en 5 jaar.

Debiteuren

De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de eventueel noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Resultaatbepaling

Het CJIB is een baten- en lastendienst. De opbrengst is opgebouwd op basis van voornamelijk outputfinanciering (P*Q) en voor een deel inputfinanciering. De totale lasten zijn te verdelen in apparaatslasten en overige exploitatiekosten. Bij de bepaling van het resultaat is rekening gehouden met vrijval van de per 31 december 2000 gevormde voorzieningen.

Toelichting op de balans

Materiële activa

Onderstaand volgt per post een korte toelichting op het verloop tot en met 31 december 2001 van de materiële activa:

Materiële activa	(x €1000)					
	Inven- taris	Verbou- wingen	Hard- ware	Soft- ware	Appa- ratuur	Totaal
Aanschafwaarde	1 456	992	5 503	927	1 109	9 987
Cum. afschrijvingen	- 1 071	0	- 4 105	- 475	- 409	- 6 060
Boekwaarde 1-1-'01	385	992	1 398	452	700	3 927
Investerings	530	88	2 108	316	188	3 230
Afschrijvingen	- 353	- 115	- 1 248	- 285	- 311	- 2 312
Cum. aanschafwaarde	1 986	1 080	7 611	1 243	1 297	13 217
Cum. afschrijvingen	- 1 424	- 115	- 5 353	- 760	- 720	- 8 372
Boekwaarde 31-12-'01	62	965	2 258	483	577	4 844

Ten behoeve van het huurpand Heliconstate hebben er diverse verbouwingen plaatsgevonden welke zijn aangemerkt als investeringen en zijn geactiveerd in 2001. Daarnaast zijn er in 2001 ter grootte van € 314 000 versnelde afschrijvingen gepleegd in het kader van bestaande activa (aangeschaft voor 2000) die niet mee over zullen gaan naar Marnixstate. Deze versnelde afschrijvingen zijn in de specificatie opgenomen in de afschrijvingen.

Specificatie afschrijvingen	(x €1000)
Reguliere afschrijvingen:	1 998
Versnelde afschrijvingen:	314+
Totaal	2 312

Vorraden

Er wordt een vast bedrag gehanteerd voor de in voorraad zijnde gebruiks-
goederen, zoals briefpapier en overige bureaubenodigdheden. Met name
het grote gebruik van briefpapier noodzaakt tot voorraadvorming.

Debiteuren

Het saldo debiteuren betreft courante vorderingen op reguliere debiteuren
ad € 198 000.

Nog te ontvangen/vooruit betaald

Specificatie	(x €1000)	
	2001	2000
Vooruit betaalde bedragen:		
diverse leveranciers	173	101
software	811	0
Voorschotten personeel	984	101
	17	28
Nog te ontvangen bedragen	498	0
staffelkorting diverse leveranciers	173	0
bestuurlijke boetes	14	209
overig nog te ontvangen		
Saldo per 31-12	685	209
	1 686	337

Toelichting:

Software

In het kader van het project Primo (herbouw systemen) is eind 2001 een
bedrag van € 811 000 vooruitbetaald voor het bouwen van additionele
functionaliteit voor het in 2002 aan te schaffen «Work Flow Management»-
pakket.

Staffelkorting diverse leveranciers

In de mantelovereenkomsten met de diverse leveranciers, van met name
inhuur van automatiseringsdeskundigen, zijn staffelkortingen afge-
sproken. Bovenstaande post betreft de totaal berekende vordering van
staffelkorting op deze leveranciers.

Bestuurlijke boetes

In 2001 is een pilot gestart met het innen van Bestuurlijke Boetes voor de
Keuringsdienst van Waren, de Nederlandse Bank en de Pensioen en

Verzekeringskamer. Hiervoor zijn kostprijzen met de betreffende instanties afgesproken. Bovengenoemde post betreft de vordering op deze instanties.

Liquide middelen

Specificatie	(x € 1000)	
	2001	2000
Kas	0	1
Bank		
BNG	424	289
Rabobank	0	0
Postbank	0	0
	424	289
Rekening-courant MvF		
Rekening-courant	0	0
BNG	5 075	10 047
Giro	0	0
	5 075	10 047
Depositofaciliteit	0	0
Fiscon	149	167
Saldo LM per 31-12	5 648	10 504

Toelichting:

De daling van het saldo liquide middelen is onder ander een gevolg van mutaties in de verschillende kasstromen:

	(x € 1000)
Operationele kasstroom	- 1 635
Investerings	- 3 230
Mutatie leenfaciliteit	- 108

Daarnaast blijkt ook uit de balans dat er voor een bedrag van € 1,2 miljoen meer aan crediteuren is betaald dan in 2000.

Eigen vermogen

Het eindsaldo 2000 van het Eigen vermogen bedroeg € 4,1 miljoen. In 2001 heeft nadere verwerking van de saldi (o.a. dotatie aan exploitatie-reserve en terug te betalen bedrag aan ministerie ten laste van het resultaat 2000) plaatsgevonden waardoor onderstaande ontwikkeling kan worden weergegeven. Verloop van het Eigen vermogen in boekjaar 2001:

Specificatie	(x €1000)
Eigen vermogen per 31-12-'00	4 084
-/- Vrijval/afoming Onverdeeld resultaat 2000	- 2 145
+ Dotatie Exploitatiereserve (t.l.v. resultaat 2000)	129
-/- Saldo exploitatie/onverdeeld resultaat 2001	1 333
Eigen vermogen per 31-12-'01	3 401

Exploitatiereserve

Op basis van 5% van de omzet over het afgelopen verslagjaar mag de maximaal mogelijke exploitatiereserve € 2,1 miljoen bedragen. Op grond van dit gegeven heeft er een dotatie t.g.v. deze reserve plaatsgevonden van € 129 000. Verloop van de Exploitatiereserve in boekjaar 2001:

Specificatie	(x €1000)
Exploitatiereserve per 31-12-'00	1 939
+ Dotatie Exploitatiereserve	129
Exploitatiereserve per 31-12-'01	2 068

Leenfaciliteit

Voor de financiering van de aanschaf van materiële activa kan het CJIB een beroep doen op de leenfaciliteit. Onderstaand het verloop op de leenfaciliteit in 2001:

Specificatie	(x €1000)
Leenfaciliteit per 1-1-'01	2 828
-/- Aflossingen	- 1 468
+ Beroep op leenfaciliteit	1 360
Leenfaciliteit per 31-12-'01	2 720

Voorzieningen

Ten behoeve van het project Euro is in 1998 een voorziening gevormd. Per eind 2000 was de stand van de voorziening € 343 000. Onderstaand het verloop over 2001:

Specificatie	(x €1000)
Voorziening per 1-1-'01	343
-/- Uitgaven	- 945
+ Co-financiering departement	602
Voorziening per 31-12-'01	0

Crediteuren

Het bedrag betreft het gewone saldo schulden aan crediteuren, alsmede de nog te betalen kosten aan gerechtsdeurwaarders.

Vooruit ontvangen projectgelden

Deze balanspost vermeldt het saldo per 31 december 2001 van de vooruit ontvangen gelden voor projecten. Het saldo is als volgt opgebouwd:

Specificatie	(x €1000)
Vooruit ontv. proj.gelden per 1-1-'01	571
-/- Uitgaven diverse projecten	- 571
-/- Uitgaven VIP	- 1 007
+ Vooruitontvangen VIP-gelden (Doverclaim)	2 269
Vooruit ontv. proj.gelden per 31-12-'01	1 262

Het saldo per 31 december 2000 van € 571 000 is volledig ingezet ter dekking van de uitgaven van de geplande ICT-projecten dit zijn onder andere Ipex, Taakstraffen, Rabo en Fidex geweest. Van de vooruit ontvangen VIP-gelden is een bedrag van € 1 miljoen expliciet aangewend ter dekking van de in 2001 gemaakte (project) kosten in het kader van het jaarplan VIP.

Nog te betalen/vooruit ontvangen

Specificatie	(x €1000)	
	2001	2000
Nog te betalen bedragen		
gerechtsdeurwaarders	1 036	541
Vanuit facturenregister (nog te betalen facturen)	3 435	2 692
Vanuit projectadministratie	172	0
Huur	210	0
Fiscon	149	167
Overige nog te betalen	175	670
	5 178	4 070
Vooruit ontvangen bedragen		
Ministerie van Justitie (saldo)	439	0
Reserveringen		
vakantiegeld	618	456
Ziektekosten (BTZR)	170	136
	788	592
Saldo per 31-12	6 405	4 662

Toelichting:

Gerechtsdeurwaarders:

Dit betreft nog te ontvangen declaraties van gerechtsdeurwaarders die bij hen in behandeling zijn. Hierbij gaat het om de kosten van zaken waarin het de gerechtsdeurwaarder niet lukt om de vordering te incasseren. In deze gevallen worden de kosten van de gerechtsdeurwaarder vergoed op basis van de in het deurwaarderscontract overeengekomen prijs. Bij de berekening van deze post is als uitgangspunt het scoringspercentage van de gerechtsdeurwaarder voor de onderhanden CJIB zaken waarvoor prestaties zijn verricht.

Vanuit facturenregister (nog te betalen facturen):

Specificatie facturenregister (nog te betalen facturen)	(x €1000)
Automatiseringsdesk. & 2e lijnsbeheer	1 044
Gerechtskosten	400
Overige portokosten	269
Organisatie adviseurs	193
Verhuiskosten/meubilair	134
Overige deskundigen	105
Opleiding en cursussen	99
Uitzendkrachten	78
Onderhoud/service contacten	69
GBA-kosten	64
Bewaking en beveiliging	58
Overig	922
Saldo per 31-12-'01	3 435

In het facturenregister worden de ontvangen facturen geboekt, die vervolgens ter goedkeuring naar de betreffende budgethouder worden gezonden.

Vanuit projectadministratie:

In de kosten voor 2001 zijn op basis van de urenverantwoording de nog te ontvangen facturen van diverse leveranciers van externe medewerkers opgenomen. In totaal betreft dit € 172 000.

Ministerie van Justitie (saldo):

Dit saldobedrag heeft betrekking op:

Een te veel ontvangen bijdrage van het departement (€ 25 000).

De afroming van het resterende deel van het resultaat 2000 (€ 862 000).

Zoals uit de toelichting op het eigen vermogen blijkt, bedroeg de totale afroming van het resultaat 2000 € 2,0 miljoen en hiervan is in 2001 reeds € 1,134 miljoen terugbetaald.

Een nog te ontvangen bijdrage van het departement (€ 448 000) met betrekking tot nog niet afgerekende WAHV-sancties 2001 (230 804 zaken).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomstig het gestelde in de algemene beheersregeling agent-schappen zijn mogelijke verplichtingen die groter zijn dan 5% van de passiva en waarvan de resterende looptijd minimaal 3 jaar is, opgenomen als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

In totaal is voor een bedrag van € 4,9 mln. aan verplichtingen aangegaan welke niet uit de balans blijken en betrekking hebben op meerjarig afge-sloten contracten. Dit bedrag kan als volgt worden gespecificeerd:

	(x € 1 miljoen)
Huurverplichtingen (Marnixstate, Heliconstate en KvW)	4,4
Leaseverplichtingen (auto's en kantoorapparatuur)	0,1
Licentieverplichtingen software	0,2
Onderhoudsverplichtingen hardware	0,2

Overzicht vermogensontwikkeling				Bedragen x € 1000		
	1997	1998	1999	2000	2001 begroot	2001 realisatie
1 Eigen verm. per 1-1	1 839	4 139	4 226	4 631	4 084	2 068
2 Saldo van baten en lasten	2 300	1 938	1 312	2 145	91	- 1 333
3a Uitkering aan moederdep.	0	0	0	0	- 2 236	0
3b Bijdrage door moederdep.	0	0	0	0	0	0
3c Dir. mut. in het eigen verm.	0	0	0	0	129	0
3d Overige mut.	0	- 1 851	- 907	- 2 692	0	0
4 Eigen verm. per 31-12 (=1+2+3)	4 139	4 226	4 631	4 084	2 068	735

3. Rekening van baten en lasten

Baten-lastenoverzicht 2001		Bedragen x € 1000		
Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
Baten				
Opbrengst moederdepartement	44 694	46 571	1 877	
Opbrengst derden	68	316	248	
Rentebaten	91	492	401	
Buitengewone baten	0	0	0	
Exploitatiebijdrage projecten	0	3 340	3 340	
Totaal baten	44 853	50 719	5 866	
Lasten				
Apparaatskosten	31 456	39 754	8 298	
* personele kosten	16 970	20 013	3 043	
* materiele kosten	14 486	19 741	5 255	
Gerechtskosten	6 496	4 290	- 2 206	
Rentelasten	135	130	- 5	
Afschrijvingskosten	2 966	2 312	- 654	
Projectkosten	3 709	5 566	1 857	
Buitengewone lasten	0	0	0	
Totaal lasten	44 762	52 052	7 290	
Saldo van baten en lasten		91	- 1 424	

4. Toelichting op de rekening van baten en lasten

Resultaatanalyse 2001

Het resultaat over 2001 wijkt af van de oorspronkelijke begroting en wordt als volgt verklaard.

Enerzijds zijn de opbrengsten € 5,9 miljoen hoger dan begroot en anderzijds zijn de kosten ten opzichte van de oorspronkelijke begroting € 7,3 miljoen hoger geweest.

Opbrengsten (+ € 5,9 miljoen)

Opbrengst moederdepartement

Als gevolg van hogere ontvangsten met betrekking tot inputfinanciering alsmede de verhoogde kostprijs ten opzichte van de begroting 2001 is de bijdrage van het departement hoger geweest (€ 1,9 miljoen). Het begrotingsgetal is inclusief een bedrag voor «Exploitatiebijdrage projecten» (€ 1,2 miljoen), dit had opgenomen dienen te worden onder de daarvoor bestemde post («Exploitatiebijdrage projecten»).

Opbrengst derden en rente

De renteopbrengsten zijn hoger geweest dan begroot (€ 0,4 miljoen) en ook de opbrengsten in het kader van Fiscon en Bestuurlijke Boetes zijn hoger uitgevallen dan begroot (€ 0,2 miljoen).

Exploitatiebijdrage projecten

In de oorspronkelijke begroting is geen rekening gehouden met de vrijval van de balansposten met betrekking tot de projecten o.a. Euro en Fraudeplan. Bij de vaststelling van de begroting 2001 was er ook nog geen sprake van doorontwikkeling VIP waarvoor het CJIB aanvullend is gefinancierd. In totaal gaat het om € 3,4 miljoen. Zie verder de opmerking onder «Opbrengst moederdepartement».

Kosten (+ € 7,3 miljoen)

Aan de kant van de kosten zijn, ten opzichte van de oorspronkelijke begroting, zowel overschrijdingen (€ 11,6 miljoen) als besparingen (€ 4,3 miljoen) te onderkennen. De extra kosten (toename van de materiële – o.a. projectkosten en 2^e lijnsbeheer – en de personele kosten) kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1 miljoen	
Personele kosten	3,0
Projectkosten	1,4
Primo	1,7
Transformatie	0,9
Nieuwbouw	0,8
2e lijnsbeheer	0,9
VIP	1,0
Print/mailservice	0,5
Overig	1,4
Totaal	11,6

Toelichting:

De toename van de personele kosten is ontstaan doordat in de oorspronkelijke begroting geen rekening is gehouden met uitzendkrachten. In 2001 zijn gemiddeld 70 uitzendkrachten werkzaam geweest.

De projectkosten zijn € 1,4 miljoen hoger, met name veroorzaakt door de uitloop van een aantal projecten o.a. Betaalmodule, Fidex en Ipex.

In 2001 zijn nog geen functiepunten voor Primo gebouwd. De kosten van dit project zijn ten laste van de reguliere exploitatie gebracht. Dit verklaart tevens een deel van de besparing op de afschrijvingen.

Het project Transformatie is niet meegenomen in de begroting van 2001. In 2001 zijn de kosten in dit kader € 0,9 miljoen geweest, ditzelfde geldt overigens ook voor Nieuwbouw.

De uitloop van diverse projecten, alsmede de complexiteit van de huidige ICT infrastructuur, heeft ertoe bijgedragen dat de kosten van het extern uitgevoerde 2^e lijnsbeheer in 2001 € 0,9 miljoen hoger zijn geweest dan begroot.

Ten aanzien VIP is € 1,0 miljoen aan extra kosten verantwoord echter hiervoor is, zoals al eerder is genoemd, aanvullende financiering ontvangen. Per saldo is de impact op het resultaat nihil geweest.

Met name als gevolg van de verhoogde instroom van WAHV-zaken zijn de kosten van de print- en mailservice € 0,5 miljoen hoger geweest dan begroot.

De overige kosten betreffen overschrijdingen van de diverse budgetten, o.a. representatiekosten, telefoonkosten en de kosten voor datacommunicatie.

De besparingen (€ 4,3 miljoen) in de kosten, ten opzichte van de begroting 2001, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1 miljoen	
Gerechtskosten	2,2
Afschrijvingen	0,7
Gebruikersvergoeding	1,4
Totaal	4,3

De bij de begroting gehanteerde uitgangspunten (ten aanzien van met name contracten) wijken af van de realisaties in 2001.

Baten

Opbrengst moederdepartement

De bijdrage van het moederdepartement is voornamelijk op basis van outputfinanciering (P*Q) opgesteld waarbij de spelregels ten aanzien van de kostprijzen als volgt zijn afgesproken:

Begrote productie X vaste kostprijscomponent en werkelijke productie X variabele kostprijscomponent.

Vooralsnog is een verdeling overeengekomen van 50% vaste kosten en 50% variabele kosten. Bij de eerste evaluatie van de kostprijzen zal deze verdeling opnieuw worden vastgesteld.

Voor de producten Vrijheidsstraffen en Ontnemingsmaatregelen is (nog) sprake van inputfinanciering.

Daarnaast worden, conform de overeengekomen spelregels, de ontvangen bedragen voor loon- en prijsbijstelling op basis van inputfinanciering buiten de kostprijzen gehouden. Ditzelfde geldt voor incidentele bijdragen (gerechtskosten € 564 000), specifieke bijdragen en correcties (totaal +/- € 22 000).

	O.b.v. outputfinanciering					O.b.v. inputfinanciering	
	WAHV	Boeten	Transac- ties	Schade vergoe- dings- maatre- gelen	Vrijheids- straffen	Ontne- mings- maatre- gelen	Totaal
Kostprijs begroting	3,88	36,90	4,74	160,84	41,29	385,11	
Normale produktie	9 232 304*	122 334	569 623	5 900	18 000	740	
Werkelijke produktie	8 749 213	118 041	444 272	6 996	18 000	740	
Uitputting 2001	34 885 949	4 435 047	2 402 554	1 037 102	743 292	284 978	43 788 922
Correctie afonding P*Q							455
Loon- en prijsbijstelling 2000							713 796
Loon- en prijsbijstelling 2001							1 576 432
Gerechtskosten							563 595
Diversen							72 150
							46 571 050

* incl. 300 000 WAHV-sancties uit Klimaatnota (bijplussen op IBOS-kader van € 1,167 mln. bij Najaarsnota).

Opbrengst derden

Dit betreft een vergoeding van € 117 000 voor de inning van de door gemeenten opgelegde naheffingsaanslagen ter zake van gefiscaliseerde parkeermeter- en parkeerautomatovertradingen. Daarnaast zijn er opbrengsten ter grootte van € 199 000 aan Bestuurlijke boetes in het resultaat verwerkt.

Rentebaten

Over het creditsaldo op de rekening-courant met het Ministerie van Financiën en de depositofaciliteit is een bedrag van € 492 000 aan rente ontvangen.

Exploitatiebijdrage projecten

Als exploitatiebijdrage is een bedrag van € 3,34 miljoen verantwoord, voor de specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de projectkosten.

Lasten

Exploitatieresultaat

Specificatie exploitatieresultaat		(x €1000)
Personele kosten		
Salarissen ambtelijk personeel	16 021	
Uitzendkrachten in formatie	2 923	
Overige personeelskosten	1 296	
Doorbelaste P-kosten/vergoeding interim	- 227	
		20 013
Materiele kosten		
Huisvestingskosten	3 277	
Data B-mail	5 168	
Automatiseringsdeskundigen	6 484	
2e lijnsbeheer	3 720	
Organisatie-adviseurs	2 065	
Doorbelaste projectkosten	- 3 340	
Overige M-kosten	2 366	
		19 741
Bijzondere kosten		
Gerechtskosten	4 290	
ICT-kosten	2 226	
		6 516
		- 46 270
Rentekosten	130	
Afschrijvingen	2 312	
		- 2 442
Totale exploitatiekosten		- 48 712
Opbrengsten		
Opbrengst moederdepartement	46 571	
Opbrengst derden	316	
Rentebaten	492	
Totale exploitatiebijdrage	47 379	
Exploitatieresultaat CJIB		- 1 333

Personele kosten

Salaris ambtelijk personeel: De gemiddelde salariskosten voor het ambtelijk personeel in 2001 bedragen € 31 049. Het gemiddeld aantal fte's ambtelijk personeel in 2001 bedroeg 516. Per ultimo 2001 waren 70 uitzendkrachten op formatieplaatsen werkzaam.

Rentelasten

Dit zijn de rentelasten die betrekking hebben op de leenfaciliteit van het CJIB.

Afschrijvingskosten

In paragraaf 5.3 zijn de afschrijvingskosten voor de diverse materiële activa door middel van een tabel nader uiteengezet.

Projectkosten

Per 31 december 2000 was een voorziening op de balans opgenomen van € 1,1 miljoen. Daarnaast is in 2001 een aantal projecten uitgevoerd waarvoor separate financiering is ontvangen. Dit betreft o.a. het project Euro, VIP en het Fraudeplan en in totaal is daarvoor in 2001 een bedrag van € 3,5 miljoen ontvangen. Voor VIP is een bijdrage ontvangen van € 2,3 miljoen (opgenomen in «Bijdragen 2001»), echter de kosten van VIP zijn in 2001 € 1,0 miljoen geweest. Het verschil van € 1,3 miljoen is op de balans verantwoord onder de post «Vooruit ontvangen projectgelden» (zie tevens specificatie van deze balanspost).

In de kostprijs is een vergoeding voor reguliere projectkosten opgenomen. Dit betreft een totaalbedrag van € 2,2 miljoen. Dit bedrag is ingezet ter dekking van diverse projecten welke in 2001 zijn opgestart en uitgevoerd. In het verslagjaar bleek de vergoeding niet toereikend met als gevolg dat deze extra kosten ten laste zijn gekomen van het reguliere exploitatieresultaat:

	Bedragen x €1000
<i>Balansposten 01/01/02</i>	
Voorziening Euro	343
Vooruit ontvangen projectgelden	571
Fraudeplan	176
Totaal (1)	1 090
<i>Bijdrage 2001</i>	
Euro	602
Fraudeplan	617
VIP	2 269
ICT taakorganisatie	24
Totaal (2)	3 512
Balanspost «Vooruit ontvangen projectgelden» (3)	- 1 262
Totaal baten projecten (1+2+3)	3 340
Bijdrage P*Q	2 226
Totale dekking projectkosten	5 566

In aansluiting op bovenstaande tabel kan de «dekking van de projectkosten» ook als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1000						
	Van balans	Bijdrage	Tot. beschikbaar	Tot. kosten	Naar balans	T.l.v. exploitatie
Projectenportfolio	571	2 226	2 798			
Taakorganisatie politie	0	24	23			
Totaal portfolio	571	2 250	2 821	4 170	0	1 349
Fraudeplan	176	617	793	799	0	6
Voorziening Euro	343	602	945	945	0	0
VIP/versterken executie	0	2 269	2 269	1 007	1 262	0
Primo	0	0	0	1 689	0	1 689
Transformatie	0	0	0	888	0	888
Totalen	1 090	5 738	6 828	9 498	1 262	3 932
<i>Tot. proj.bijdragen</i>						
Balans 1/1	1 090	Onder de projectenportfolio zijn diverse ICT gerelateerde projecten ondergebracht				
Bijdragen	5 738					
<i>Balans 31/12</i>	6 828					
	- 1 262					
Tot. dekk. proj.kst.	5 566					

5. Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht 2001		Bedragen x € 1 000		
Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
1	Rekening courant RHB 1 jan.	6 702	10 048	3 346
2	Totaal operationele kasstroom	2 668	- 1 635	- 4 303
3a -/-	Totaal investeringen	9 904	3 230	- 6 674
3b +/-	Totaal boekwaarde desinvesteringen	0	0	0
3	Totaal investeringskasstroom	- 9 904	- 3 230	6 674
4a -/-	Eenmalige uitkering aan moederdepartement	0	0	0
4b +/-	Eenmalige storting door moederdepartement	0	0	0
4c -/-	Aflossing op leningen	2 577	1 468	- 1 109
4d +/-	Beroep op leenfaciliteit	9 904	1 360	- 8 544
4	Totaal financieringskasstroom	7 327	- 108	- 7 435
5	Rekening courant RHB 31 dec.	6 793	5 075	- 1 718

Toelichting:

Uit de toelichting op de balanspost materiële activa blijken de volgende investeringen:

Bedragen x €1000	
Inventaris	530
Verbouwingen	88
Hardware	2 108
Software	316
Apparatuur	188
Totaal	3 230

6. Kostprijzen

Kostprijzen						
Over 2001 bedragen de kostprijzen van de producten:						
Kostprijzen 2001	WAHV	Strabis	Transacties	Schadevergoedingsmaatregelen	Vrijheidsstraffen	Ontnemingsmaatregelen
Voorcalculatorisch	3,88	36,90	4,74	160,84	41,29	385,11
Nacalculatorisch	4,04	38,97	6,74	149,19	36,80	362,13
Absolute afwijking	0,16	2,07	2,00	11,65-	4,49-	22,98-
Relatieve afwijking	4,1%	5,6%	42,2%	- 7,2%	- 10,9%	- 6,0%
Begrote productie	9 232 304	122 334	569 623	5 900	18 000	740
Werkelijke productie	8 749 213	118 041	444 272	6 996	18 147	665

Toelichting op producten met een afwijking groter dan 10%:

In het laatste kwartaal van 2001 heeft een doorlichting van de kostprijzen plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zullen worden betrokken bij de Begrotingsvoorbereiding 2003. Een van de aanbevelingen luidt om de kostprijzen vooralsnog, in tegenstelling tot de afspraken in het kader van de outputfinanciering, weer voor 1 jaar af te spreken in plaats van voor een periode van 3 jaar. Het eindrapport zal begin 2002 worden opgeleverd.

Transacties:

De kostprijs Transacties ligt hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de personele kosten ruim hoger liggen dan begroot (60%). Dit houdt verband met een andere verhouding tussen de COMPAS-zaken en TOBIAS-zaken dan destijds aangenomen (representatieve normen ontbraken). De aangenomen verhouding tussen Compas en Tobias is respectievelijk 42% en 58%. De werkelijke verhouding is 32%(Compas) en 68% (Tobias). De verwerkingstijd bij een TOBIAS-zaak ligt, voornamelijk door het horen van BOA's (Buitengewoon Opsporings Ambtenaar) in deze zaken, hoger dan bij een COMPAS-zaak, waardoor er meer personeel benodigd is om de productie te verwerken. Daarnaast was in eerste instantie geen rekening gehouden met het feit dat in het kader van de RDW-zaken het horen door het CJIB zou worden overgenomen. In het kader van de begrotingsvoorbereiding 2003 is de kostprijs voor Transac-

ties opnieuw berekend, de uitkomst hiervan is een kostprijs van € 7,05. De geprognoseerde aantallen zijn niet gehaald als gevolg van het achterblijven van de aantallen uit de regioplannen.

Vrijheidsstraffen:

Het verschil in de voor- en nacalculatorische kostprijs wordt veroorzaakt door het feit dat er een efficiency in de productie is gerealiseerd. De voorcalculatorische kostprijs is berekend op basis van een begrote productie van 15 000 zaken met een aantal van 13 fte's. Bij de nacalculatorische kostprijs is hetzelfde aantal van 13 fte's gebruikt voor het verwerken van 18 147 zaken. De gerealiseerde efficiency zorgt ervoor dat de kosten van alle kostprijscomponenten, behalve de materiële kosten, lager uitvallen.

7. Kengetallen

WAHV (in aantallen)

	Realisatie 2000	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	2 588 331	2 762 168	2 762 168
+ instroom nieuwe zaken	7 794 025	8 932 304	9 203 112
-/- uitstroom afgedane zaken	- 7 620 188	- 8 932 304	- 8 749 213
Eindvoorraad	2 762 168	2 762 168	3 216 067

Boeten (in aantallen)

	Realisatie 2000	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	191 294	196 317	196 317
+ instroom nieuwe zaken	128 591	120 984	122 264
-/- uitstroom afgedane zaken	- 123 568	- 120 984	- 118 041
Eindvoorraad	196 317	196 317	200 540

Transacties (in aantallen)

	Realisatie 2000	Realisatie 2000 obv nieuwe definitie	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	6 352	161 960	42 991	198 599
+ instroom nieuwe zaken	415 558	415 558	558 823	487 069
-/- uitstroom afgedane zaken	- 378 919	- 378 919	- 558 823	- 444 272
Eindvoorraad	42 991	198 599	42 991	241 396

Toelichting:

Het verschil tussen eindvoorraad 2000 en beginvoorraad 2001 wordt veroorzaakt door het feit dat in de rapportages over 2000 de zaken die van het CJIB naar het parket zijn gegaan (toestand = wacht) niet bij de voorraad werden geteld. Thans gebeurt dit wel op grond van de nieuwe definities (conform Datawarehouse Trias), waarbij «Toestand = einde zaak» de uitstroom van afgedane zaken betreft.

Voor wat betreft de hoogte van de voorraad het volgende: het duurt gemiddeld enige maanden voordat zaken worden betaald. De instroom van de laatste maanden in enige verslagperiode komt zodoende bij de voorraad en zaken die niet worden betaald gaan voor een beslissing naar het parket, en blijven dus in voorraad.

Vrijheidsstraffen (in aantallen)

	Realisatie 2000	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	19 472	18 626	18 833
+ instroom nieuwe zaken	17 065	18 000	20 853
-/- uitstroom afgedane zaken	- 17 911	- 18 000	- 18 147
Eindvoorraad	18 626	18 626	21 539

Schadevergoedingsmaatregelen (in aantallen)

	Realisatie 2000	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	9 259	11 752	11 752
+ instroom nieuwe zaken	7 322	7 500	8 158
-/- uitstroom afgedane zaken	- 4 829	- 4 300	- 5 834
Eindvoorraad	11 752	14 952	14 076

Productie is 50% instroom + 50% uitstroom; vermoedelijk beloop derhalve: 5 900.
Realisatie: (50% van 8 158) + (50% van 5 834) = 6 996

Ontnemingsmaatregelen (in aantallen)

	Realisatie 2000	Vermoede- lijk beloop 2001	Realisatie 2001
Beginvoorraad	2 107	2 387	2 387
+ instroom nieuwe zaken	823	980	788
-/- uitstroom afgedane zaken	- 543	- 500	- 671
Eindvoorraad	2 387	2 867	2 504

Productie is 50% instroom + 50% uitstroom; vermoedelijk beloop derhalve: 740
Realisatie: (50% van 788) + (50% van 671) = 730.

AAF	Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche, Informatiehuishouding en Opleidingen
AC	Aanmeldcentrum
ACV	Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken
ADR	Alternative Dispute Resolution
AFBZ	Algemeen fonds bijzondere ziektekosten
AFW	Algemeen fonds werkloosheid
AGC	Alcohol- en Geweldd cursus
AI/ISC	Informatie- en Automatiserings-servicecentrum
AMA	Alleenstaande minderjarige asielzoeker
AMK	Advies- en Meldpunten Kindermishandeling
AO	Administratieve Organisatie
AOW	Arbeidsongeschiktheidswet
ARAR	Algemene Rijksambtenaren Reglement
ASJ	Algemene Subsidievoorschriften Justitie
AVO	Aanvullende opvang
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AWGB	Algemene Wet Gelijke Behandeling
AWW	Arbeidsongeschiktheidswet
AZC	Asielzoekerscentrum
BBP	Besluit Bezoldiging Politie
BIBOP	Bevordering integere besluitvorming openbaar bestuur
BIRS	Bureau Internationale rechtshulp in Strafzaken
BiZa	Ministerie van Binnenlandse Zaken (per aug.'98 BZK)
BCNP	Bureau Communicatie Nederlandse Politie
B&L-stelsel	Baten & Lastenstelsel
BFT	Bureau Financieel toezicht
BNP	Bruto Nationaal Product
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving openbaar ministerie
BOP	Bijzondere Opsporingskosten Politie
BOS	Beslissing ondersteunend systeem
bpk	buitenlandse pleegkinderen
BSC	Balanced Scorecard
BSG	Bureau van de Secretaris-generaal
BUMA	Bureau voor Muziek-auteursrecht
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
CABR	Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging
CAD	Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs
CBBN	Centraal Bureau van Bijstand Notarissen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CID	Criminele Informatiedienst
CIOT	Centraal Informatiepunt Onderzoek & Telecommunicatie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
COA	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
COTG	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg
COW	Centrale Opvang Woningen
CRI	Centrale Recherche Informatiedienst
CRIEM	Criminaliteit Etnische Minderheden
CRvS	Centrale Raad voor Strafrechttoepassing
CSO	Centrale Systeembeheer Organisatie

CTC	Communities that care
CTR	Centraal Testamenten Register
CTW	Commissie Toetsing Wetgevingsprojecten
DBV	Dienst Beveiligd Vervoer
DAD	Departementale Accountantsdienst
DBZ	Directie Bestuurszaken
DGO	Directeur Gerechtelijke Ondersteuning
DG-IAV	Directoraat-generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken
DG-PJS	Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties
DG-WRR	Directoraat-generaal Wetgeving, Rechtshandhaving en rechtspleging
DGPV	Dienst Geneeskundige Verzorging Politie
DISAD	Directe Internationale Strafrechtelijke Aangelegenheden en Drugsbeleid
DIS/WFM	Documentaire Informatiesystemen/Workflowmanagement
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DRJB	Directie Rechtsbijstand en Juridische Beroepen
DPJ&R	Dienst Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering
DRp	Dienst Rechtspleging
DTOP	Dienst Technische Ondersteuning Politie
DVA	Drugsvrije afdeling
DVB	Directie Vreemdelingenbeleid
EBI	Extra Beveiligde Inrichting
ECD	Economische Controledienst
EDE	Europol Drugseenheid
EDU	Europol Drugs Unit
EG	Europese Gemeenschap
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EK	Eerste Kamer
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
EVA	Effecttoetsing voornemens alcoholwetgeving
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
ExCom	Executive Committee (Verenigde Naties/UNHCR)
EZ	Ministerie van Economische Zaken
EAZ	programma Een Zorg Apart
FDRO	Facilitaire Dienst Rechterlijke Organisatie
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag
fte	full-time equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBO	Gemeenschappelijke Beheers Organisatie
GD	Gerechtelijke diensten
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GIS	Gezins-/voogdij-Informatie-Systeem
GL	Gerechtelijk Laboratorium
GOO	Grensoverschrijdende observatie
GPS	Geïntegreerd Proces Systeem
GRIP	Gedetineerden Registratie en Informatie Punt
GSB	Grote Steden Beleid
GSD	Gemeentelijke Sociale Diensten
GVO	Gerechtelijk vooronderzoek
HAFIR	Handboek Financiële Informatie en Administratie Rijksoverheid
HALT	Het Alternatief
HGIS	Homogene Groep Internationale Samenwerking

HKS	Herkenningsdienstsysteem
HOI	Half Open Inrichtingen
HRO	Herziening Rechterlijke Organisatie
I&A	Informatiserings- en Automatiseringsvoorziening
IAV	Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken (DG)
IBA-afd	Individuele begeleidingsafdeling
IBO	Interdepartementale Beleidsondersteunende Bedrijfsvoering
IC	interne controle
ICER	Interdepartementale Commissie Europees Recht
ICM	Interdepartementale Commissie Minderheden
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
ILO	Incidentele loonontwikkeling
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
INDIS	Immigratie- en Naturalisatiedienst Informatiesysteem
INK	Instituut voor Nederlandse Kwaliteit
IPEO	Implementatie Parlementaire Enquête Opsporingsmethoden
IPO	Inter Provinciaal Overleg
IRIS	Integraal rechtshulp, Informatiesysteem
IT	Informatietechnologie
ITB	Individuele Trajectbegeleiding
IteR	Informatietechnologie en Recht
IVOP	Informatievoorziening Overheidspersoneel
IVP	Integraal Veiligheidsprogramma
IVR	Besluit Informatie Voorziening in de Rijksdienst
JBZ-Raad	Raad Justitie Binnenlandse Zaken EU
JES	Justitie Emancipatie Stimulering
JHV	Jeugdhulpverlening
Jib	Justitie in de buurt
JOC	Jongeren Opvangcentrum
JR-120	Huisvestingsprogramma Justitie en Rijksgebouwendienst
JUFAR	Justitie Financiële Administratie Rekenplichtigen
JWI	Jeugdwerkinrichting
KABNA	Kabinet van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken
KDB	Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
KMAR	Koninklijke Marechaussee
LBB	Landelijke Bijzondere Bijstandsvoorziening
LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
LBR	Landelijk Bureau Racismebestrijding
LBS	Landelijk Bureau Slachtofferhulp
LCA	Landelijke Coördinatie Arrestatiebevelen
LCIDO	Landelijk Coördinatie Informatiepunt Documenten
LGP	Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij
LOS	Landelijke Organisatie Slachtofferhulp
LOTH	Landelijk Ondersteuningsteam Horen
LRT	Landelijk Recherche Team
LSOP	Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie
MD	Management Development
MDW	Marktverbetering, Deregulering en Wetgevingskwaliteit
MEZ	Ministerie in Enge Zin
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MT	Management Team

MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
NCIPS	Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NJJ	Nota Justitiële Jeugdbescherming
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
No	Nationale ombudsman
Nojo-team	Nederlands Oorlogstribunaal Joegoslavië
Novo-team	Nederlands Opsporingsteam voor Oorlogsmisdrijven
NPC	Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing
NSCR	Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechts-handhaving
NSIS	Nationale Schengen Informatiesysteem
NTOM	Nieuwe Toelatings- en Opvangmodel
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
NZI	Nederlands Ziekenhuis Instituut
O&I	Organisatie en Informatievoorziening
O&O	Opvoedingsondersteuning en ontwikkeling
OBJD	Onderzoeks- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie
ODA	Official Development Assistance
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OC	Onderzoek- en opvangcentrum
OCAS	Overleg- en Adviescommissie Alternatieve Sancties
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OM	Openbaar Ministerie
OPS	Opsporingsregistratiesysteem
OS	Ontwikkelingssamenwerking
OTS	Ondertoezichtstelling
OV	Opleidings- en Vormingscentrum
OvJ	Officier van Justitie
NVvR	Nederlandse Vereniging van Rechter
PBC	Pieter Baan Centrum
PBW	Penitentiaire Beginselenwet
P&C	Planning & Control
PCOJ	Programmeringscollege onderzoek Jeugd
PEC	Parlementaire Enquêtecommissie Opsporingsmethoden
PEMBA	Premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheid
PG	Procureur-generaal
PI	Penitentiaire inrichting
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingssysteem
PJR	Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering
PJS	Preventie, Jeugd en Sancties (DG)
PODACS	Politie-ondersteunend datacommunicatiesysteem
PP	Penitentiair Programma
PPS	Publiek-Private samenwerking
PSR	Project Stelselwijziging Rijkshuisvesting
PVRO	Project Versterking Rechtelijke Organisatie
RA	Regeerakkoord
RAC	Recherche Adviescommissie
RBB	Rijks Bedrijfsgezondheids- en Bedrijfsveiligheidsdienst
RDW	Rijksdienst voor het Wegverkeer
RGD	Rijksgebouwendienst
RHB	Rijks hoofdboekhouding

RISOP	Registratie en Informatiesysteem Organisatie en Personeel
RM	Rechterlijke macht
RO	Rechterlijke Organisatie
ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
ROS	Recherche-ondersteunende systemen
RR	Rijksrecherche
RSM	project Restyling Mulder
RVA	Regeling Verstrekkingen Asielzoekers
RvK	Raden voor de Kinderbescherming
SARO	Stimuleringsactie Rechtenonderzoek
SBO	Stafafdeling Beleidsontwikkeling IND
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SEC	Samenleving en Criminaliteitspreventie
SENA	Stichting ter exploitatie van de naburige rechten
SER	Sociaal-economische Raad
SGC	Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Vereniging Slachtofferhulp Nederland
SIBa	Statistische Informatie en Beleidsanalyse
SIS	Schengen Informatie Systeem
SIV	Stafbureau Informatievoorziening
SLA	Service Level Agreements
SNS	Stichting Nationale Sporttotalisator
SOV	Strafrechtelijke opvang van verslaafden
SRA	Stichting Rechtsbijstand Asiel
SRN	Stichting Reclassering Nederland
SSR	Stichting Studiecentrum Rechtspleging
Stb	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
STIPS	Stuurgroep Internationale Politiesamenwerking
STRABIS	Strafrecht Boete Incasso Systeem
SVE	Stichting centrum voor Volwassenen Educatie
SVO	Stuurgroep vermindering overlast (door verslaafden)
TAV	Terugdringing Arbeidsongeschiktheidsvolume
TBS	Terbeschikkingstelling
TEBI	Tijdelijke extra beveiligde inrichting
TEO	Tijdelijke Executieve Ondersteuning
TGV	Therapeutische Gezinsverzorging
TIMEZ	Technische Infrastructuur Ministerie in Engere Zin
TIRO	Technische Infrastructuur Rechterlijke Organisatie
TK	Tweede Kamer
TOP	Toekomstig onderwijs voor de politie
TROO	Tijdelijke regeling opvang ontheemden
TULP	Tenuitvoerlegging vrijheidsstraffen penitentiaire inrichtingen
UNHCR	Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen der Verenigde Naties
VAS	Vreemdelingen Administratie Systeem
VBA	Verslavingsbegeleidingsafdeling
VCOM	Verkeerscommissie Openbaar Ministerie
VCP	Vervoerscoördinatie Parketpolitie
VI	Vervroegde invrijheidstelling
VIPS	Verwijs Index Personen Strafrechtshandhaving
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSN	Vereniging Slachtofferhulp Nederland
VTV	Vergunning tijdelijk verblijf
VW	Vreemdelingenwet
VWN	Vluchtelingenwerk Nederland
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAO	Wet arbeidsongeschiktheid
WA	Wettelijke aansprakelijkheid
WAGGS	Wet arbeidsvoorwaarden gepremieerde en gesubsidieerde sector
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften
WAM	Wet Aansprakelijkheid Motorrijtuigen
WGW	Wet goederenvervoer over de weg
WID	Wet op de identificatieplicht
WIPO	World Intellectual Property Organization
WJS	Wet Justitiesubsidies
WODC	Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum
WOR	Wet op de ondernemingsraden
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WRB	Wet op de rechtsbijstand
WROM	Wet rechtsbijstand on- en minvermogenden
WRR	Wetgeving, Rechtshandhaving en Rechtspleging (DG)
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WTO	World Trade Organisation
WTZ	Wet op de toegang tot ziektekostenverzekeringen
WVC	Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
WvSR	Wetboek van Strafrecht
WWV	Wet werkloosheidsvoorziening
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
Zfw	Ziektefondswet
ZM	Zittende Magistratuur
ZVR	Ziektekostenvoorziening Rijkspersoneel

TREFWOORDENREGISTER

Administratieve organisatie 58, 59, 62, 216
ADR 145, 146, 241
Advies- en meldpunten Kindermishandeling 95
Advocatuur 35
Agentschap 2, 8, 46, 74, 101, 103, 164, 169, 170, 172, 176, 179, 180, 182, 190, 191, 204, 216, 230
Alleenstaande minderjarige asielzoeker 29, 44, 51, 73, 120
Alternatieve geschillenbeslechting 145, 146
Alternative Dispute Resolution 241
Ama 29, 44, 45, 69, 73, 127, 128
AMK 75, 77, 90, 95, 98, 100, 241
AO 58, 59, 62, 67, 164, 200, 212, 213, 222, 241, 246
Asielbeleid 44
Asielzoekers 1, 3, 29, 47, 51, 52, 53, 54, 67, 68, 120, 121, 123, 126, 127, 128, 148, 174, 241
Auteursrecht 14, 114, 241
Bedrijfsleven 13, 33, 91
Bedrijfsvoering 7, 29, 42, 56, 62, 63, 126, 175, 204, 209
Begroting en realisatie 49, 125, 126, 129, 130, 131, 136, 141, 151, 156, 189
Bestuurszaken 3, 57, 69, 113, 132, 174
Beveiliging 56, 62, 111, 201, 230
Beveiligingsheffing 71, 74, 160
Bewakingskosten burgerluchthavens 153
Bewakingskosten luchthavens 160
Biometrie 68, 181, 183
Boeten en transacties 70, 74, 110
Buffercapaciteit 120, 121, 123
Celcapaciteit 215, 218
Centraal Justitieel Incassobureau 2, 69, 131, 142
Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg 241
CJIB 8, 44, 65, 74, 142, 156, 165, 166, 171, 225, 228, 229, 232, 235, 238, 240, 241
COA 45, 52, 53, 67, 110, 120, 121, 122, 123, 128, 155, 179, 241
Communities that care 85, 242
Contourennota 32, 145
COTG 241
CRI 14, 15, 75, 83, 84, 85, 241
DAD 58, 242
Directie Bestuurszaken 111, 157, 242
DNA 12, 20, 71, 150, 151
Elektronisch toezicht 13, 39
ESF 203, 216, 242
ET 1, 208
Europees Sociaal Fonds 216, 242
Gefinancierde rechtsbijstand 1, 34, 63, 147
Georganiseerde criminaliteit 17, 21, 152
Gerechtskosten 3, 70, 143, 230, 231, 233, 234, 235
Geschillenbeslechting 145
Geweld op straat 16, 86, 87, 88, 92
Gezinsvoogdij 15, 28, 29, 83, 84, 110, 126
Gratie 1, 6, 14, 26, 29, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 52, 54, 55, 68, 83, 106, 122, 170, 184, 216
Grote Stedenbeleid 94
Halt 126, 129
Harde kern jongeren 15

Harmonisatie 55
 Hoge Raad 33
 Huiselijk geweld 16, 89, 90, 91
 Immigratie- en Naturalisatiedienst 2, 3, 67, 119, 175, 243
 Individuele trajectbegeleiding 14
 IND 8, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 67, 68, 111, 119, 175, 178, 180, 181, 182,
 183, 184, 185, 186, 188, 189, 243, 245
 Instituut Nederlandse Kwaliteit 57
 Integraal Veiligheidsprogramma 243
 Jeugdbeleid 15, 75
 Jeugdcriminaliteit 15, 23, 75, 84, 96, 99, 126
 Jeugdinrichtingen 38, 39, 40, 197, 199, 206, 220, 221
 Jeugd 15, 23, 24, 29, 39, 73, 78, 84, 85, 95, 98, 99, 124, 142, 156, 197, 211,
 213, 220, 221
 Jeugdreclassering 15, 29, 30, 82, 83, 126, 127, 128
 Jeugdzorg 15, 27, 28, 95
 KLPD 19, 151, 152, 160, 169, 170, 243
 Kostprijzen 53, 58, 103, 105, 106, 110, 147, 155, 227, 233, 238
 Kwaliteitsverbetering 35, 42, 57, 76
 Laboratorium voor Gerechtelijke Pathologie 243
 Laboratoriumonderzoeken 151
 MDW 11, 13, 243
 Mediation 34
 Meldpunt Ongebruikelijke Transacties 73, 243
 Minderjarigen 45, 84
 Modernisering van de rechterlijke organisatie 9, 11, 31, 34
 M&O-gevoeligheid van de regeling 63, 64
 M&O 1, 35, 63
 MOT 22, 73, 153, 154, 243
 Wetgeving 158
 Ontvangsten per beleidsterrein 73
 Openbaar Ministerie 1, 9, 23, 24, 57, 62, 65, 71, 90, 110, 127, 133, 134,
 135, 140, 141, 143, 144, 174, 244, 245
 Opvoedingsondersteuning 15, 85, 86
 OTS 29, 73, 126, 244
 Particuliere beveiligingsorganisaties 157
 Penitentiaire beginselenwet 13
 Politiewet 11
 Privaatrecht 11
 Prognoses 38, 40, 41, 54, 208, 210, 217
 Publiek-private samenwerking 17
 PVRO 31, 32
 Raad van State 10, 12, 13, 39, 40
 Raad voor de Kinderbescherming 30, 57, 69, 76, 77, 79, 80, 90, 124, 156,
 174
 Raad voor de Rechtspraak 31, 32, 62, 113
 Recherche 3, 20, 21, 22, 23, 24, 70, 71, 151, 152, 157, 174, 245
 Rechtsbijstand 3, 34, 35, 36, 63, 64, 70, 145, 146, 147, 148, 149, 160, 246
 Rechtspleging 71, 133, 158, 242
 Recidive 39, 40, 41, 42, 103, 104
 Reclassering 1, 3, 7, 42, 57, 68, 69, 104, 105, 126, 156, 165, 171, 174, 242,
 244, 245
 Sanctiebeleid 157
 Sanctiecapaciteit 38, 41, 105, 127, 199, 208, 211
 Schadefonds Geweldsmisdrijven 18, 69, 245
 Schengen 26, 114, 151, 244, 245
 Schuldsanering 37, 149, 246

Seksueel misbruik van kinderen 17
Seksueel misbruik 84
Slachtofferzorg 91
Sober regime 203, 204, 218
SOV-plaatsen 38, 215
Spijbelen 16
Strafrechtketen 29, 96, 98, 99, 100, 148
Strafrecht 1, 9, 18, 24, 32, 38, 39, 98, 104, 139, 144, 166, 199, 214, 215
Taakstraffen 30, 81
TBS-inrichtingen 42, 100, 101, 201, 206, 210, 219, 222
TBS-plaatsen 219
Terugkeerbeleid 29, 55
Vluchtelingenfonds 44, 54, 68, 120, 122, 155
VN-cellen 196, 201, 218, 221
Voogdij 28, 29, 30, 69, 82, 110, 126, 128, 242
Vreemdelingenbeleid 121
Vreemdelingenkamers 51, 71
Vrijwillige terugkeer 54, 122
Wapenbezit 10, 89
Wet Terwee 166
Wet Wapens en Munitie 143, 157
Wetgeving 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 23, 34, 42, 55, 62, 64, 110, 133,
151, 157, 165, 241, 242
Wetgevingskwaliteitsbeleid 1
Wrb 34, 35
Zelfregulering 88
Zelfzorgarrangement 121